

Alfonz Božar

Alfonz Božar

118 1853

CELSKA
KRONIKA.

Spisal
Ignac Orožen,
vikar v Celli.

V CELL.

Natisnil Julius Jeretin.

1854.

GRISKA

NR 011111

Rt 98a

2009/5679

Predgovor.

Ze več let sem sim naberoval iz raznih spominkov, pisem ino knjig zanimive dogodbe celskega mesta, s kojimi sim sestavil „celsko kroniko.“

Cele, pod rimskoj oblastjoj glavno mesto srednega Norika, v 14. ino 15. stoletu pa sedež toliko premožnih ino imenitnih grofov, ni samo le za vso Štajarsko, nego tudi za vse sosedne dežele imenitno mesto, kajti se je v njem mnogo godilo, kar zadene te dežele. Zato obseže tudi „celska kronika“ mnogo za domovino ino za sosedne dežele pomnenja vrednega. Menim tedaj, da ne bodo samo le Celani to kroniko radi brali, temveč da se bodo tudi drugi s njoj soznaniti hotli; zategadel jo natisniti dam.

Poslednemu zvezku kronike bodo pridjane pomembe onih manj znanih besedi ino imen, ki se bodo nahajale v tej knigi.

V Celi 25. junia 1854.

Ignac Orožen.

Priloga

Na to se nam sva nadoborba iz tuznih spominov
povezani in kajni zunanice dogodele ceskega mesta, a kajni
siva sostavljajo „ceska kronika“.

Čisto, vob tuzniški oblasti, pravno mesto strahova
Naroda, a 14. in 15. stoletje pa sedes takih prvotnih
vseh in imenitnih prvotnih, a samo te so vsa zlojstva,
neko tudi so vse zsočne dežele inenitno mesto, kajti so
je v njem mnogo godilo, kar sadeno so dežele. Tako
poveže tudi „ceska kronika“ mnogo za domovino ino
za zsočne dežele pomurje strahova. Mesta tedaj,
da ne bodo samo le Celani to kronika tudi brati,
temveč da se bodo tudi drugi s njo seznanili, hodi
sotepužel jo molizniti dan.

Poslednemu zsočni kronika bodo pridrujene pomende
vseh manj zunanich besedi ino imen, ki se bodo mahnjale
o (1) knjigi.

V Celju 23. junija 1884.

Janez Grbec.

Perva doba.

Prebivavci v celskem okraju pred Kristusovim rojstvom.

Više od 400 let pred Kristusovim rojstvom imenuje naj starejši gerški zgodovinopisatelj Herodot (vmrl 424 let pred Krist. rojst.) prebivavce, ki so za Veneti ino Liburni stanovali ino tudi po sedajnem doljnem Štajarskem naseljeni bili, „Syginne.“ (*Herodot. V. 9.*)

Kdo so pa bili ti „Syginni“? Oni sami so pravili, da so prišli iz pokrajin Medie. Ime Medie so pa stari gerški pisatelji večidel rabili za poznamenje Indie, toraj so bili „Syginni“ indiški naselniki. Po Herodotu pomeni ime „Syginne“ v ligurškem jeziku toliko kot kupec, v indiškem jeziku se pa kupec panan imenuje, toraj se zdi, da je ime „Syginni“ samo le prestava imena „Panonci,“ kakor se pozneje prebivavci med Donavoj ino Adrijoj imenujejo. Tudi ostanki panonskih starin, n. p. podobe na denarih ino spomenikah, kakor tudi imena na rimskih kamenih, katere jezikoslovci za nerimske spoznavajo, imajo indiški ali vindiški značaj, torej je verjetno, da so naj starejši poznani prebivavci med Donavoj ino Adrijoj Vindi bili.

Poleg Panoncov imenujejo tudi gerški ino rimski pisatelji Noričane. Tudi ti stari Noričani so bili, kakor Panonci, Vindi, ne pa Kelti, kakor so pisatelji do naj novejših časih sploh menili. Oni niso Kelti bili, kajti jih zgodovina že pozna prej kakor so se Kelti med njimi naselili, marveč so Vindi bili, ker starine Noričanov značaj imajo, ki se samo le v indiškem bogočastju nahaja ino ker tudi stare slavjanske imena noričanskih mest, vasi, gor, dolin ino rek glasno pričujejo, da so že dolgo pred Krist. rojst. v tih krajih Slavjani stanovali.

Po tem so tedaj naj starejši znani prebivavci v celskem okraji, ki je pod Norik spadal, Vindi bili. Vindiški stanovniki po gorni Savi ino gor po Savini so se zvali Latovici; imeli so svoje glavno selo pri Radečih v doljnem Krajskem.

186 let pred Kristusovim rojstvom so Kelti, kojih se je nekoliko že dolgo poprej sem čes reko Rein preselilo bilo, južne planine prekoračili ino so tu starodavne stanovnike v kervavih bitvah zmagali. Kako daleč so se pa ti Kelti na tem kraji planin razprostranili, ni popolnoma znano; ali gotovo je, da oni niso poprejšne stanovnike iz tih krajih pregnali, kajti nam zgodovovina nič ne pravi od preselovanja tih od Keltov premaganih prebivavcev, temveč so se le med nje vrinili ino se med njimi naselili.

Druga doba.

Cele pod rimskoj oblastjoj.

Od leta 33 pred Krist. rojstvom do 475 po Krist. rojstvu.

Po vmoru rimskega vladarja Julia Cesara so Japodi, v sedajnem Krajskem ino v Primorji, rimske dežele siloma napadili. Cesarov naslednik Oktavian je rimsko vojsko nad nje pripeljal ino jim je njih glavno mesto Metul porušil. Od razdjanega Metula je šel Oktavian s vojskoj dolj pred Sisek, njegov vojskovodja Vibij je pa s drugoj rimskoj vojskoj vdaril gor med Savo ino Dravo, ter je leta 33 pred Kristusovim rojstvom rimski oblasti podvergel doljni Norik, h kojem je tadaj sedajni celski okraj spadal.

Da so Rimlani tadaj že Cele, ako ravno menda še malo ino revno mestice najdili, ni dvomiti; ali clo neznano je, kadaj je Cele postavleno bilo.

10 let pred Kristusovim rojstvom so se Panonci rimskega jarma nevoljni zoper Rimlane vzdignili. Vojskovodja Bato ino Pinet sta Panonce proti Emoni, sedajni Lublani, peljala. Po poti se jima pridružijo tudi stanovniki celskega okraja. Ali mesto da bi bila vojskovodja naglo nad Rim vdarila, sta se ona razdvojila in Bato je Pineta vmoril. Urno pripelja zdaj Tiber, cesarjev pastorek, rimsko vojsko nad Panonce, vdari nad nje ino jih podi skoz Cele nazaj do Boča, kjer se s njimi pomiri. (*Much. G. d. Steyerm. I. 228.*)

14 let po Kristusovem rojstvu je vmerl cesar Oktavian August ino njegov pastorek Tiber se je na rimski cesarski prestol vsedel. Zoper njega so se 8. 9. ino 15. legion, ki so stali okoli Ptuja, Cela ino Emone, spuntali, kajti jim cesar ni hotel večo plačo dajati. Drusus, cesarjev svak, je zopet pomiril ove puntarske legione. (*Much. G. d. St. I. 230.*)

41 do 54 po Krist. rojst. Okoli tega časa je rimski cesar Klaudii Latince v Cele naselil, zato so Latinci Cele imenovali „Claudia Celeja.“ Ti novi naselniki so Cele v kratkem povzdignili ino razširjali. — Prevažno je bilo Cele Rimlanom zavolj svoje lege na panonski meji ino zavolj cest, katere so se tukaj stekale. Gore: Lisca pod Lokoj, Bohorje za Planinoj ino Boč so ločili Norik od Panonie. Velika cesta, ki je iz Ogleja čez Trojano v Cele peljala, se je tu na dve strani razcepila; edna je šla čez Upelo (Vitanje) ino Kolacio (Slovengradec), gor v sedajno Koroško, druga pa čez Lotodos (Ziče) ino Ragindono (pri Studenicah) na Ptuj. Zatorej so tudi Rimlani zmirom močno vojaško posadko v Celi imeli.

Med vsimi latinskimi pisateli je starej Plinij, ki je okoli 76 let po Krist. rojstvu živel, prvi, ki nam Cele imenuje rekoč: „*A tergo Carnorum et Japydum, qua se fert magnus Ister, Rhaetis*

junguntur Norici. Opida eorum: Virunum, Celeja, Teurnia, Aguntum, Vianiomina, Claudia, Flavium Solvensse.“ (L. III. 23.)

53 let po Krist. rojstvu je cesar Klaudii kristjane ino Jude iz Italije pregnal v severne dežele. Tada j so menda prvi kristjani v Cele prišli.

65. leta je oglejski škof sveti Mohor perve mešanike v te kraje poslal, sveto keršansko vero oznanovat.

69. leta so 3. 7. 8. 11. 13. ino 14. legion cesarju Otonu zoper njegovega socesarja Vitelia skoz Cele na pomoč hiteli. 16. aprila 69 je cesar Oto od Vitelia premagan sam sebe vmoril in legioni so se potem zopet v Panonio povernili. Ali komaj so oni v Panonio došli, so zvedili, da je rimska vojska pred Jeruzalemom svojega vojskovodja Flavia Vespaziana izvolila rimskega cesarja. Vnovič so se zdaj legioni v Panonii vzdignili ino so skoz Cele v Italio hrumeli. Pri Kremoni so oni Vitelia zmagali ino tako Vespaziana na cesarski prestol posadili. (*Much. G. d. St. I. 243—245.*)

86 je cesar Domician svojo armado skoz Cele peljal proti Donavi nad Kvade, Sarmate ino Markomane. Ti divji narodi so mu ovo armado stranom pobili, stranom razškropili. (*Much. G. d. St. I. 247.*)

98 do 117 je rimski cesar Marko Upii Trajan ceste v naši deželi popravljaj.

120 do 123 je rimski cesar Hadrian vse mesta v sedajnem doljnem Štajarskem pohodil. (*Much. G. d. St. I. 249.*)

166 so po naših krajih razbijali Sarmati ino Markomani. 167 so se oni pred rimskim cesarjem Markom Aureliom, ki je svojo armado nad nje pripeljal, čes Donavo vgenili. Komaj se je pa cesar v Rim bil povernil, so Markomani, Kvadi ino Japigi že zopet v našo deželo privreli ino so taj do Ogleja

plenili ino požigali. Šele 170 jih je cesar Marko Aurelii zopet čes Donavo spodil. Na begu so ti divjaki veliko jezero ljudi saboj v sužnost gnali.

Poleg teh vojsknihi nadlog je ta čas še druga nesreča naše kraje zadela. Rimski vojšaki, ki so iz Perzie prišli Markomane vganjat, so tu kugo zatrosili, ki je strašno veliko ljudi pomorila. (*Much. G. d. St. 252—253.*)

193 so panonski legioni svojega vojskovodja Septimia Severa cesarja izvolili ino so ga skoz Cele v Rim peljali. Ta cesar je s velikimi stroškami ceste ino mostove v naših krajih popravil. (*Much. G. d. St. I. 260.*)

237. Pravijo, da je to leto v Celi vmerl vojskovodja Marko Ulpii Rutilian, ki se je v Perzii hlabro vojskoval. Njegov spominek, najden na Lisci pri Razboru, ima ta napis:

MARCO VLPIO RUTILIANO
MELLAEI FILIO PRAEFECTO SVO.
AVSPICIIS
DIVI ALEXANDRI IMPERAT.
IN PERSIA FELICITER PVGNANTI
COHORS TAVRISCORVM
HAEC. POSVIT.

(*J. B. Winklern Chro. Gesch.*)

238 je Maksimin, od panonskih legionov izvolen cesar, svoje legione peljal čes Ptuj ino Cele nad svojega socesarja Gordiana. Pri Ogleju so ga pa njegovi lastni vojšaki v spanju vmorili ino so njegovo truplo psom vergli. (*Much. G. d. St. I. 270.*)

244 je šel rimski cesar Filip Arabian s svojoj armadoj skoz Cele nad Karpe ino Gotove. (*Much. G. d. St. I. 271.*)

- 253 je bil Valerij Klemen v Celi cesarjev namestnik. (*Winklern Chro. Gesch.*)
- 254 so Markomani, Kvadi, Sarmati ino Gotovi po naših krajih ropali, palili ino morili. Rimska vojska jih je zopet čes Donavo nagnala. (*Much. G. d. St. I. 273.*)
- 257 je papež Siksti II. celskega rojaka svetega Maksimiliana posvetil laurejaškega škofa. (*Winklern Chro. Gesch.*)
- 259 do 261 so Alemani, Markomani, Kvadi, Sarmati, Gotovi ino Karpi po naših krajih divjali. (*Much. G. d. St. I. 277.*)
- 266 je šel cesar Licinij Galieni s svojoj armadoj skoz Cele nad Gotove ino Herule, ki so od Donave gor za Savojo ino Dravojo zopet v naše kraje silili. (*Much. G. d. St. I. 278.*)
- 271 so Sarmati, Gotovi ino alemanski Jutungi zopet po naši deželi plenili ino palili. Cesar Aurelijan je naglo prišel s svojoj vojskoj ino je tu v naših krajih Jutunge namlatil. (*Much. G. d. St. I. 281.*)
- 276 je cesar Klaudij Tacit rimske legione skoz Cele zopet nad Gotove peljal. (*Much. G. d. St. I. 283.*)
- 283 je lavrejaški škof sveti Maksimilian v Cele prišel, kristjane v sveti veri poterdit. (*Winklern Chro. G.*)
- 284 je Eulazij, cesarjev namestnik v Celi, kristjanom ukazal, sveti veri slovo dati ino maliku Davoru darovati. Svetemu škofu Maksimilianu, ki se je zavolj tega ukaza pri Eulaziju potožval ino se je branil, maliku darovati, so 12. oktobra 284 na mestu, gde zdaj cerkev svetega Maksimiliana stoji, glavo odsekali.

Pripovedujejo, da je davorov tempel stal na mestu sedajne minoritarske ali nemške cerkve. V Šempetru nad Žavcom je najden bil spominek,

ki je postavljen bil Ursu, duhovnemu celskega tempelna.

314 je bil Martinian v Celi cesarjev namestnik. On je svojemu cesarju Konstantinu ovde postavil spominik s napisom:

D. M. FL. CONSTANTINO.
CLEMENTISSIMO ATQ. VICT. AVG.
MARTINIANVS. V. P.
PRAESES PROVINC. NORICI MEDITER.
D. N. M. Q. EIVS.
(*Winklern. Chro. G.*)

Ta napis kaže, da je Cele tisti čas bilo glavno mesto srednega Norika ino sedež cesarjevega namestnika.

351 je poslal cesar Konstancii svojo armado iz Panonie v Italio zoper svojega socesarja Magnencia. Pri Celi se je ta armada naglo vernila nazaj v Pannonio, kamor so že Magnenciovi legioni bili za Savojo dolj prederli. 28. september 351 je bil Magnencii pri Mursi (Oseku) zmagan ino je potem skoz Cele v Italio bežal. (*Much. G. d. St. I. 299.*)

361 je velitel kojnikov Nevita s rimskimi legionami dolj po sedajnem Koroškem ino skoz Cele dirjal v Srem na pomoč Julianu, ki se je bil zoper svojega cesarja Konstancia spuntal. (*Ankershofen Gesch. Kärnth. I. 155.*)

378 9. augusta so Gotovi rimskega cesarja Valenta pri Drinopolji zmágali ino ga v neki bajti, kamor se je bil skrtil, nevedoma sožgali. Po tej zmagi so Gotovi gor v naše kraje privihrali ino so tod strašno klali ino požigali. Cesar Gracian jih je potem zopet čes Donavo spodil. (*Much. G. d. St. I. 313.*)

381 je bil Tenaks, celski škof, v Ogleju v cerkvenem sboru. Tu zvemo pervobart, da je v Celi nekđaj

škofija bila. Clo neznano je pa, kadaj ino kako se je bila ta škofija začela.

- 388 je cesar Teodozii svojega socesarja Maksima pri Ptuju premagal ino ga potem skoz Cele podil do Ogleja, kjer ga je vjel ino ob glavo dal. (*Much. G. d. St. I. 315.*)
- 394 je šel cesar Teodozii skoz Cele nad Eugenia, vmo-rivca cesarja Valentiniana. V sedajnem Krajskem je cesar premagal Eugenia ino ga je ob glavo dal. (*Much. G. d. St. I. 316.*)
- 408 so Gotovi pod svojim kraljem Alarikom iz Panonie čes Cele prederli do Rima. Na svojem begu iz Italie pred rimskim vojskovodjom Stilikom so oni okoli Cela ino Ptuja strašno morili ino plenili. (*Much. G. d. St. I. 320.*)
- 451 so Huni iz Panonie v Galio vrel. Edno trumo Hunov je peljal njih kralj Atila, imenovan šiba božja, za Donavoj, drugo je pa poslal čes Cele ino sedajno Koroško v Galio. Pri Šalonu zmagani so se Huni zopet v Panonio vernili. (*Ankershofen G. Kärnth. I. 279.*)
- 452 je Atila svoje Hune skoz Cele peljal. Po dolgem oblegovanju je porušil Oglej ino je potem, ko se je s Rimlani pomiril, zopet nazaj v Panonio šel. (*Ankershofen G.*)
- 456 je bila v naših krajih huda lakota. (*J. Caes. Aquil. Kirchen- und Staatsgesch.*)
- 473 je kralj Vidimir svoje Gotove skoz Cele v Italio peljal. (*Much. G. d. St. I. 335.*)
- 475 so se Heruli vzdignili zoper rimskega cesarja Romula Augustula ino so pod vodstvom Odoakerja v Italio hrumeli. Greoč so oni Cele poropali ino porušili. V Raveni je Odoaker vjel mladega rimskega cesarja ino je tako pokončal zapadno rimsko cesarstvo. (*Jul. Caes. Aquil. Staats-u, K. G. V. 301.*)

Razderto je zdaj ležalo staro Cele, kojega so Rimlani zavolj svoje lepote ino velikosti imenovali: „Troja secunda.“ — Še dan današen se najde pri kopanju veliko starih rimskih zidov, spominkov, denarjev i. t. d., ki nam imenitnost ino velikost nekdanjega Cela spričujejo.

Tretja doba.

Cele pod oblastjoj Herulov, Gotov ino Longobardov.

Od leta 476 do 600.

486 je peljal kralj Odoaker, ki je po svoji zmagi pri Raveni čez Italio, Norik ino Panonio vladal, svojo armado skoz razdjano Cele nad Rugove v Panonio, je pri Donavi po njih vdaril ino jih vkročal. (*Much. G. d. I. 337.*)

487 je poslal kralj Odoaker svojega brata Aonolfa zopet nad Rugove. Rugovi od Aonolfa nažgani so zbežali iz Panonie. Aonolf v Italio se vernivši je po ukazu kralja Odoakerja vse Rimlane iz Panonie ino Norika saboj vzel. Menda je kralj Odoaker previdel, da mu ni više mogoče Panonio ino Norik pred divjimi narodi obraniti, je zato Latince v Italio pozval, ove dežele pa svoji osodi prepustil. (*Ankershofen G. Kärnth. II. 3.*)

489 je peljal kralj Teodorik svoje Gotove v Italio, je kralja Odoakerja zmagal ino ga vmoril. — Tako je herulovsko kraljestvo minulo ino gotovsko je mesto njega nastopilo.

527 do 549 so Heruli, Gepidi, Bulgari, Slovenci ino Longobardi zaporedoma naše kraje napadli ino so tu skoraj vse mesta ino vasi razmetali. (*Much. G. d. St. IV. 145.*)

- Vsi ti imenovani narodi so bili stranom malikovavci, stranom pa krivoverci, torej sovražniki svete katoliške cerkve. Kamor kolj so oni prišli, so oni katoliško cerkev zaterali ino pokončavali. Tako so oni tudi tukaj delali. Frankovski škofi pa videti, kako sveta vera tu vgasuje, so leta 539 zopet škofa postavili v Cele ino v Ptuj. Zavolj tega se je pa oglejski patriarh carigradskemu cesarju potožval, kajti so frankovski škofi v njegove pravice segali. (*J. C. Aquil. G. I. 279.*)
- 550 so prišli Longobardi pod svojim kraljem Audoinom čes Donavo, so se po Panonii naselili ino so se tudi naših krajev pooblastili. (*Much, G. d. St. IV. 145.*)
- 568 so se Longobardi v gorno Italio preselili ino so Panonio Obrom prepustili. Obri pa, ki niso hteli svoje terdne sela ob Tisi zapustiti, so Slovencem prazno Panonio prepustili. (*Ankershofen G. Kärnth. I. 25.*)
- 597 ino 599 je bil posledni celski škof Joanez pri cerkvenem sboru v Gradu poleg Ogleja. Od tega škofa je znano, da se je tudi on deržal razkolništva tadašnjega oglejskega patriarha ino da je menda pred paganskimi Slovenci v Istrijo zbegnil, od kodar se ni bil više v Cele povernil. (*M. G. d. St. III. 175, 349.*)

Četerta doba.

Od naselvanja sedajnih Slovencev po Celskem do sdruženja spodne gorotanske mejne grofije s Štajarskoj.

Od leta 600 do 1149.

Slovincem, ki so se po odhodu Longobardov po Panonii razprostranili, je Panonia v kratkem

pretesna bila. Obri so jih zmirom bolj naprej tišali, tako, da so Slovenci okoli leta 600 tudi gor v naše dežele prederli. Bójarskemu vojvodu Tasilu I., ki jih je nazaj v Panonio nagnati hotel, so oni s pomočjo Obrov armado razbili ino so se potem tu naselili med starodavne noričanske stanovnike, kojih je menda po tolikih morijah le še v gorah nekaj ostalo bilo.

Kakor neki drugi slavjanski narodi so bili tudi Slovenci tisti čas Obrom sužni. Slavjani so se morali za Obre v kervavih bitvah bojevati, Obri so pa za njih herbtom svojo lenobo pasli, so se od ropanih zakladov mastili ino so slavjanske žene no hčere oskrunjali.

623 Slavjani, nevoljni toliko ljute sužnosti, so se leta zoper Obre vzdignili. Slavjanski vojskovodja Samo je po hudih bitvah Obre srečno zmagal ino je vse Slavjane od Labe do jadranskega morja v edno veliko slavjansko kraljestvo združil. 35 let je Samo slavno kraljeval. Ali po njegovi smerti se je veliko slavjansko kraljestvo razpadlo, kajti so se Slavjani zopet razdružili. Slovenci po sedajnem Štajarskem, Krajskem ino Koroškem so odcepleni od svojih sorodnih bratov pod svojim vojvodom ostali. Njih vojvodina se je zavolj svojih goratih dežel Gorotania imenovala. (*Ankershofen G. Kärnth. II. 33—44.*)

Slovenci, ki so se iz Panonie v naše kraje preselili, so bili še malikovavci, torej sovražniki svete keršanske vere. Ne le samo, da so oni celsko škofijo pokončali, ter so tu škofa Joaneza pregnali, temveč so oni ovde menda do malega sveto vero v zemlo zateptali. Ali tudi njim se je zdaj po božji milosti kraljestvo božje približevalo. Dolj iz Solnega-града je prišel sveti škof Rupert gorotanskim Slovencom luč svete vere prižigat. Na tej svoji apostolski hoji je neki prišel sveti Rupert

698. leta dolj do Cela, ino je tukaj v tem letu cerkev svetemu Maksimilianu v čast posvetil ino je truplo svetega Maksimiliana iz Cela prenesel v Lavrejak. (*Winklern Chron. G.*)

749 so Obri Slovence zopet siloma napadli, ter so jih vnovič podjarmiti hteli. V tej sili je gorotanski vojvoda Borut Bojare na pomoč pozval. Bojarski vojvoda Tasilo II. jim pride scer na pomoč, odbije Obre, ali Slovence pod frankovski jarm spravi, pod katerim so tudi Bojari tičali. Borut je moral Bojarem clo svojega sina Karata ino Hetumara svojega vnuka zastaviti. Karat ino Hetumar sta se pri Bojarih s kristjanskoj veroj soznanila ino sta tej sveti veri pristopila.

750. Po smerti Borutá je frankovski kralj njegovega sina Karata Gorotancem vojvoda poslal. Karat je le tri leta čes Gorotanio vladal. Njegov naslednik je bil Hetumar. Oba ta vojvoda sta si veliko prizadevala, gorotanske Slovence pokristjaniti. (*Ankershofen G. Kärnth. II. 56—58.*)

769 je Hetumar gorotansko vojvodstvo svojemu sinu Vladuhu prepustil. Zoper tega vojvoda so se pa celski ino drugi še malikovavski slovenski plemenitaši spuntali ino so ga pregnali. Bojarski vojvoda Tasilo II. je te puntarje zopet vkročal ino je tako Vladuha zopet na gorotanski vojvodski prestol posadil. (*Krempel. Dogod. Štaj. 61.*)

Vladuh je bil menda posledni vojvoda sdruženih Gorotancev. Po njegovej smerti je frankovski kralj Karl veliki Gorotanio v krajine razdelil, čes katere je postavil slovenske plemenitaše. Pri tej razdelitvi gorotanske vojvodine je Cele prišlo pod savinsko krajino, ki je obsegla deželo med Pohorjem ino Savojo, med Sotlojo ino kamniskimi planini. (*Much. G. d. St. IV. 203.*)

788 so Obri zopet po naših krajih divjali. Frankovski

- kralj Karl jih pa s svojimi armadami prime, jih kervavo stepe ino v frankovski jarm vtekné. (*Much. G. d. St. IV. 198.*)
- 792 je po dolgem dežovanju velika povodnja v naših krajih bila, v koji se je mnogo ljudi ino živine potopilo. Hmalo po tej povodni so pa lakota, kuga ino silni potresi našo deželo nadlegovali. (*J. C. Aquil. G. II. 138.*)
- 798 je solnogradški škof Arno Teodorika postavil škofa čes Gorotanio ino Panonio, toraj tudi čes kraje, ki so pod oglejško patriarhstvo spadali. Zavolj tega se je oglejški patriarh Ursus kralju Karlnu potožval. Vsled tega je cesar Karl veliki leta 810 razsodil, da ima Drava biti meja med oglejškoj ino solnogradškoj škofijoj. Tako je ostalo Cele pod Oglejom. (*Much. G. d. St. III. 157.*)
- 819 se je Ljudevit, vojvoda doljne Panonie, sedajnega Horvatskega, zoper Frankove vzdignil ino je tudi Slovence pregovoril, da so se njemu pridružili. Cesarska armada pa, ki je iz Italie prihitela, je Ljudevita zopet vkročala. 820 se pa Ljudevit vnovič spunta, ter pride s svojoj vojskoj gor za Savoj ino Dravoj. Hitro so jo zdaj Slovenci zopet h njem potegnili. Ali tri cesarske armade so zdaj te puntarje prijele ino jih zopet cesarski oblasti podvergle. (*Much. G. d. St. IV. 214.*)
- 820 je bilo tako nerodovito leto, da je potem mnogo ljudi od gladu pomerlo. (*Krempel. Dogod. 108.*)
- 869 je prišel slavjanski apostol sveti Metud h slavjanskem knezu Kocelu, ki je stanoval ob blatnem jezeru v sedajnem Vogerskem. Tamo je začel sveti Metud sveto mešo ino druge cerkvene opravila v slavjanskem jeziku opravljati. Usled tega so tudi naši Slovenci svoj materinski jezik mesto latinškega v cerkev vpeljali ino so clo preganjali mešnike, ki so še latinski jezik pri cerkvenih opravilah rabili. (*Much. G. d. St. IV. 231.*)

- 873 so kobilce v naše dežele priletele, ki so tukaj tako do golega vse pojedle, da je za ujimi huda lakota nastala. (*Kreml. Dogod. 108.*)
- 895 je bil Luitpold grof savinske krajine. On je prvi grof ove krajine, katerega mi po imenu poznamo. (*Much. G. d. St. II. 36.*)
- 899 do 902 so Madjari višekrat v naše kraje pridirjali, ter so tu strašno divjali. Kamor kolj so oni došli, so cerkve ino stane požigali, ženske za kite zvezali ino jih saboj gnali, možkim pa iz života serca rezali, koje so tople pogoltali. Cloveško kerv so si napivali; kupi merličev so jim bili mize ino klopi. Po vsih naših deželah je bil taki strah pred temi divjakami, da so vselej pri litanijah molili, naj bi jih Bog pred besom Madjarov milostlivo obvaroval. (*Much. G. d. St. IV. 243. Kreml. Dogod. 83. Wetzer Kirchenlex.*)
- 970 je že bila sedajna Štajarska razdeljena v dve mejne grofiji, naime: v gorno ino v spodno gorotansko mejno grofijo. Spodna gorotanska mejna grofija je obsegla sedajno Štajarsko med Dravoj ino Savojo. V tej mejni grofiji sta od 970 do 1036 mejna grofa bila Vilhelm I. ino potem Vilhelm II., mož svete Eme Pilštanske. Bila sta ona menda iz rodu gorotanskega plemenitaša Svetboha, kojemu je bil dal cesar Arnulf leta 898 velke posestva po sedajnem Koroškem in doljnem Štajarskem. Imenovala sta se ova grofa od svojih posestev, katere sta ob Savini imela, savinska mejna grofa, nemško: *Markgrafen von der Soune — Sann.* (*Much. G. d. St. IV. 270.*)
- 1015 16. aprila je dal cesar Henrik II. Vilhelmu, sinu grofinje Eme Pilštanske, 30 kraljevih kmetij v okolici Trašendorf ino vse, kar je cesarjevega bilo med Savojo ino Savinojo, med Sotlojo ino Nerinojo. (*Eichhorns Beitrag I. 170.*)

1025 11. maja je dal cesar Konrad II. Vilhelmu, grofu savinske mejne grofije ino krajine, 30 kraljevih dvorov (*mansus*) med vodami: *Coprivnice*, *Chodingie* ino *Ogvanje*, ino med Kerkoj ino Savinoj. (*Much. G. d. St. V. 276.*)

Ali niso morebiti ti imenovani potoki *Koprivenca*, *Hudinja* ino *Vogljajna*, ki se pri Celi v Savino ztekajo?

1036 je vmerl mejni grof Vilhelm II. Njegova sina sta že oba pred njim pomerla, zato ni bilo zdaj za njim nobenega naslednika iz njegovega zaroda. Po mnenju Karlmana Tanglua ¹⁾ so dobili za tim grofom savinsko mejno grofijo s savinskoj krajno vred grofi Plain. Askuin grof Plain, v žlahti s Emojo, vdovoj grofa Vilhelma II., je tudi bil menda prvi savinski mejni grof za Vilhelmom II. Vmerl je med 1050 ino 1060. Njegov naslednik je bil njegov sin grof Starhand I., ki je vmerl pred letom 1090 ino je zapustil 4 sinove, naime: Starhanda II., ki je bil za očetom mejni grof, Ulrika, Weriganda ino Bernarda. Grof Starhand II. ino njegova brata Ulrik ino Werigand so solnogradškega škofa Tiema preganjali, ga 1095 vjeli ino potem 5 let v ječi zapertega imeli; Tiemo pa, ki je bil s pomočjoj nekega svojega prijatela iz ječe zbegnil, je te grofe, svoje nasprotnike, proklel. Od te dobe je bila vsa sreča ove grofe zapustila. Naj prej je grof Ulrik vmerl. Okoli leta 1123 se je bil mejni grof Starhand II. s Bernardom, bratom gorotanskega vojvoda Engelberta II., v vojsko zapletil, v koji je bil zgubil svojo mejno grofijo. Verh te nesreče se je še tega grofa lotila huda bolezen, koje se ni mogel više znebiti. V srošni ino od vsih zaničevana sta grof Starhand II. ino njegov brat Werigand svoje življenje končala.

¹⁾ *Mittheil. des histor. Vereines in Steyermark. Hft. IV, 91.*

Mejno grofijo grofu Starhandu II. vzeto sta dobila grof Pilgrim Hohenwart ino njegov sin Ginter. 1137 se je grof Ginter nad pobožnim Wolfoldom, admontskim opatom pregrešil, ter ga je hudobno dal na konja na opak privezati ino ga tako h zasramovanju okoli voditi. Wolfold je vsled tega od žalosti vmerl; hmalo za njim je pa tudi grof Ginter v večnost šel ino Pilgrim je sklenil versto mejnih grofov spodne gorotanske mejne grofije. (*Much. G. d. St. VI. 406.*)

Peta doba.

Od združenja spodne gorotanske mejne grofije s Štajarskoj do povzdige saneških gospodov v grofovski stan.

Od leta 1149 do 1341.

Po smerti starega mejnega grofa Pilgrima je cesar Konrad III. spodno gorotansko mejno grofijo Otokarju I., štajarskemu mejnemu grofu, podelil. Ne zna se scer, katero leto se je ravno to zgodilo bilo, ali gotovo je, da ste obe mejne grofiji 1149. leta že združene bile. Tako je ovi čas Cele h štajarski deželi prišlo. (*Much. G. d. St. IV. 406.*)

1173 sta pri cerkvenem sboru v Gornemgradu bila Bertold, vikši diakon savinske doline, ino Gebhard Saneški. (*Much. G. d. St. III. 357.*)

Tu zvemo pervokrat, da so oglejski patriarhi vikšega diakona v savinski dolini imeli. Gebhard Saneški, ki se je ravno to leto tudi podpisal v pismu, po kojem je oglejski patriarh Ulrik II. studeniškim redovnicam nekaj zemljiša ino neke desetine dal, je preded poznejših toliko slovečih celskih grofov. Da se toraj s prededmi celskih grofov

nekoliko soznanimo, se bode naprej med celske zgodbe tudi zapletalo, kar je znanega od saneških gospodov.

1201 4. maja je bil v našem kraju tak siloviti potres, da se je mnogo stanov ino gradov razsulo. V vitanskem gradu se je poderl turn, ki je štajarskega ministeriala Hartroda ino sedem drugih oseb pobil. (*Much. G. d. St. V. 33.*)

1209 je v nekem pismu Jurjevega Kloštra za pričo podpisan Gebhard Saneški, sin Gebharda II. (*Fröhlich. Genealogia Saneckiorum.*)

1224 8. februara se je v Mariboru Kunrad Saneški, sin Gebharda III., za pričo podpisal v pismu zastran zidanega mosta, katerga je bil vojvoda Leopold pobožni ta čas pozidal. (*Fröhlich. Geneal. Saneck.*)

1237 ste Zofia, hči Alberta Rogatskega, vdova Riherja Saneškega, ino njena sestra Rihica, žena Otona Kraljevogradskega, studeniški samostan vtemelile. (*Fröhlich. Geneal. Saneck.*)

1241. Verh glavnega altarja celske minoritarske ali nemške cerkve je bil sledeči napis, kojega so 1849 pri ponovljenju altarja zbrisali:

„*Templum hoc anno 1241 ab illustrissimis comitibus Ciliensibus piissimæ memoriæ, hic quiescentibus, una cum monasterio pro R. R. P. P. Minoritis Conventualibus in honorem beatissimæ in celos assumptæ Virginis Mariæ exstructum ac fundatum fuit.*“

Da bi bili celski grofi to leto ovdešni minoritarski samostan s cerkvoj vred vtemelili, kakor ta napis terdi, je očevidna pomota, kajti so se Saneški šele od leta 1341 celski grofi zvali. Da je pa minoritarski samostan že pred celskimi grofi v Celi bil, se bode spričalo pri letnici 1328. Lehko je tedaj, da so minoriti že 1241 v Cele prišli.

- 1256 je do sred mesca julia tako dežovalo, da so vode vse naše doline pokrivalo. (*Much. Gesch. d. St. V. 312.*)
- 1261 ino 1262 ste lakota ino živinska kuga naše kraje stiskale. (*Much. Gesch. d. St. V. 291.*)
- 1270 je toliko ljudi od gladu pomerlo, da so kupe merličev v velke jame zakopavali.
- 1278 je dal Leopold Saneški gornogradškemu samostanu patronstvo čez braslovško cerkev. (*Dr. Richters Archiv. 1819.*)
- 1300 četrtek pred godom sv. Marjete je kerški škof Henrik Soteski Miroslavu Saneškemu podelil soteski grad. (*Schmutz. Lex.*)
- 1301 je Ulrik Saneški od Otona Lihtenšteinskega rogatski grad kupil za 700 mark srebra. (*Schmutz. Topog. Lex.*)
- 1306 je toliko kobile v naše kraje priletelo, da so sonce na mile daleč zakrivale. Vse so požerle, kamor so se vsedle. (*Kreml. Dogod. 148.*)
- 1309 je Ulrik Saneški štajarskemu vojvodu Miroslavu III. na pomoč šel zoper puntarje. Ta saneški gospod je tudi to leto kmete učil, kobilce vganjati.
1312. Ta čas so se tudi v naših krajih prikazovali krivoverci Lolardi, Waldensi ino nesramni Adamiti. Oglejski patriarh Otobonus je zato ovo leto zajekloštarskemu prioru Bogomiru pisal, naj bi on ino vikši diakon take krivoverce pozvedavala ino mu jih naznanovala. (*J. C. Aquil. Annales. II. 413.*)
- 1323 nedelo pred Svečnico sta Elizabeta, vdova grofa Hermana Hainburskega, ino grof Ulrik Pfanberski, sin Marjete Hainburske, celski grad ino celsko mesto gorotanskemu maršalu Konradu Aufenštainskemu zastavila. (*J. C. Aquil. Annal. II. 439.*)
- Iz tega zvemo, da so bili Hainburski ta čas lastniki celskega mesta ino grada.

1328 je cesarica Elizabeta, žena cesarja Miroslava III., v svojem testamentu sporočila:

„*Hinz Cilli den Münnern Brüdern drey Pfund den Frauen St. Klarens Ordens zwo Pfund.*“
(*J. C. Aquil. Gesch. V. 260.*)

1331 je Miroslav Saneški, sin Ulrika Saneškega ino njegove žene, hčere grofa Ulrika Hainburskega ino Neže Badenske, Cele iz zastave od Konrada Aufenštainskega rešil. Pravdo, ki se je bila zavolj tega vnela, je vojvoda Albert II. petek pred Mihaelovim v Gradcu tako razsodil:

Miroslav Saneški naj Aufenštainskemu 250 mark srebra rešitve za Cele plača;

Saneški ino Aufenštainski naj v miru svoje stanovanje v celjskem gradu vkup imata, ino ako se med njima še kaki prepir vname, naj si pravičnega moža izvolita, ki jima bode prepir razsodil;

Saneški naj Wilfinga Edlingskega ino svoje ostale fevdnike, ki so njegovi nasprotniki bili, v njih posestvih pusti. (*J. C. Aquil. An. III. 170.*)

1334 1. aprila piše oglejski patriarh Bertrand, da je pred njega prišel Miroslav Saneški ino ga je prosil za podelenje tistih fevd, koje so že njegovi prededi od oglejske cerkve imeli, naime: desetino v Lembergu, pri Novicerkvi, okoli Šempetra v savinski dolini, pri Braslovčih, Mozirjih ino v šaleški dolini; — više, da ga je prosil tudi za one oglejske fevde, koje so mu zapustili bili grofi Hainburski. (*Much. Urkunden Regesten.*)

1334 na sv. Urbana dan je Miroslav Saneški od Kerškega škofa Lovrenca dobil Gorico pri Velenju. (*Schmutz. Top. Lex.*)

1334 22. junia je dal v Celi Miroslav Saneški zajckloštarskim minihom svoje podložnike v Seržovici (Swersowitz.) (*Johanneums Urkunde.*)

- 1335 sta obljubila Nikolavž Šaleški ino njegov brat, da bota Hermana ino Ulrika, sina Miroslava Saneškega, spoznala lastnika šaleškega grada. (*Schmutz Top. Lex.*)
- 1336 4. januara pričujeta pismeno vojvoda Albert ino Oto, da sta ona Miroslavu Saneškemu ino njegovim dedičom dolžna za njegovo pomoč na Ceskem 270 mark srebra, za pomoč na Vogerskem 600 mark srebra, ino za službo, kojo je mesto nju storil Janezu Liebenberskemu, 900 mark oglejskih vinarjev. Za te dolge sta vojvoda Saneškemu zastavila Laško, Freidenegg, Klausenstein ino Radeče. (*Much. Urk. Regesten.*)
- 1336 na cvetno nedelo je šempavlski samostan Miroslavu Saneškemu podelil grad Forhtenek, kojega so že poprej Hainburski od Šempavlskih imeli. (*Schmutz Lex.*)
- 1337 23. maja je dobil Miroslav Saneški sledeče oglejske fevde: „*quartam partem turris Neidegg* ¹⁾ *et in monte locatorum et unam curiam.*“ Te fevde je pred njim imel Henrik Planinski. (*Much. Regest.*)
- 1339 na sv. Matevža dan je v Celi Vilhelm Pišecki Miroslavu Saneškemu pismeno obljubil, da se ne bo više prepiral zavolj podsredškega grada, kojega je bil kupil Saneški od Hermana Kranisberskega. (*Schmutz Lex.*)
- 1339 čertetek po Nikolavžovem (9. decemb.) je vojvoda Albert II. Miroslavu Saneškemu pismeno iz Gradca naročil, naj on ino njegovi dediči Jurjev Kloštar v svoje varstvo vzamejo. (*J. C. Aquil. III. 193.*)

¹⁾ *Merna.*

Šesta doba.

Od povzdige saneških gospodov v grofovski stan do smerti poslednega celskega grofa.

Od leta 1341 do 1456.

1341 ponedelk po beli nedeli je v Monakovem cesar Ludevik IV. po privolenju ino priporočenju vojvoda Alberta II. Miroslava Saneškega zavolj njegovih mnogih zaslug v grofovski stan povzdignil ino ga grofa Celskega imenoval.

Celska grofija je segla tadaj, kakor cesarsko pismo pravi:

„*Vom Dorfe Seluk unter Hochenek bis in das Dorf Käberg, in die Länge und Breite 4 Meilen vom Dorfe Gewlitz bis Landsperg, in dem Bisthum Gurk bis auf das Dorf Sabiach bei Feystritz.*“ (J. C. Aquil. Gesch. V. 301.)

Kje so pa bili predstariši tega celskega grofa?

Perva dosihmalo iz pismih znana saneška gospoda sta Gebhard ino Leopold. Zapisana sta ona za priče v pismih šempavlskega samostana; Gebhard pervobart v pismu iz leta 1125 do 1130, drugobart pa v pismu leta 1141; Leopold pa v pismu 1146. Bila sta si ona menda brata ino berž ko ne sta bila sina Starhanda II., grofa savinske mejne grofije. ¹⁾ Gebharda I. Saneškega nasledniki so bili: njegov sin Gebhard II. 1173, tega sin Gebhard III. 1209 ino Konrad 1224, sin Gebharda III.; Rihard oženjen s Zofijoj Rogatskoj pred 1237 ino Leopold in Ulrik 1262. Ta Ulrik Saneški, oženjen s hčerjo grofa Ulrika Hainburskega ino Neže Badenske, je bil oče prvega celskega grofa Mi-

¹⁾ *Mittheilungen des hist. Vereins für Stey. 4. Heft.*

roslava. Obogatila sta se Ulrik Saneški ino njegov sin večidel s premoženjem Hainburskih, ki so velke posestva imeli po Štajarskem ino po Koroškem.

- 1342 30. aprila je Adelaida, žena Eberharda Prežinskega, pismeno dovolila, da sme njeni mož četerti del prežinskega grada, kateri del je za svojo juterno imela, grofu Miroslavu Celskemu prodati. (*Jahrb. der Lit. B. 123.*)

Grad Prežin, kojega so Celski sami poderli, je stal v teharski fari v hribu nad sv. Lovrencom, zato se še zdaj okolica imenuje pod Prežinom. Mesto, kjer je ta grad stal, se zdaj Gradiše zove. Prežinski, po nemško Presing imenovani, so se pozneje v Koroško ino slednič v Avstriansko preselili, ino so bili zavolj svojih izverstnih zaslug povzdignjeni okoli 1545 v baronski, 26. januara 1716 pa v grofovski stan.

- 1344 23. februara sta brata Joanez ino Martin Rifniška polovico prežinskega grada, koje je bil grof Miroslav Celski Rifniškim prodal, s mnogimi dvorami ino s mnogim zemljišem zopet imenovanemu grofu za 600 starih gradških vinarjev nazaj prodala. (*Jahrb. d. Lit. B. 123.*)

- 1346 2. februara je grof Miroslav Celski tisti del prežinskega grada, ki je Hermana Prežinskega ino njegovih dedičev bil, za 300 mark starih gradških vinarjev kupil. (*Jahrb. d. Lit. B. 123.*)

- 1346 29. junia so Konrad Sefner, vdova Adelaida Prežinska, njeni sin Eberhard ino njih dediči grofu Miroslavu Celskemu sedem kmetij prodali za 54 mark starih gradških vinarjev. (*Jahrb. d. Lit. B. 123.*)

- 1347 na svete Neže dan je Rudolf (?) Saneški v Celi pismeno obljubo storil, da hoče Martinu ino Joanezu Rifniškim, svojim stricom, rifniški grad ino neke druge posestva čes osem let nazaj dati, ako bota

- do tedaj ptujskim Judom dolžnih 320 mark starih gradških vinarjev poplačala. (*Schmutz Lex.*)
- 1347 ponedlek po Jakobovem sta Ulrik Aigel ino njegova žena svoj tretji del pogredške grašine grofu Miroslavu Celskemu za 16 mark starih gradških vinarjev prodala. (*Schmutz Lex.*)
- 1347 je po letu tako dežovalo ino zmerzovalo, da ni moglo ne vino ne sadovje dozoreti. Vino je tako kislo prirastlo, da ga ni bilo moč piti. (*J. C. Aquil. An. III. 209.*)
- 1347 na veliko gospojnico je kerški škof Ulrik pomiril grofa Miroslava Celskega ino Joaneza Kraljevo-gradškega, ki sta se zavolj meje med podsredškimi ino kraljevogradškimi posestvi pripravala. (*Schmutz Lex.*)
- 1348 25. januara je bil tak strašen potres po Štajarskem, Krajskem ino Koroškem, da so se cele mesta, vasi ino više od 40 gradov v teh deželah razsuli, ja clo gore prekucnile. (*J. C. Aquil. An. III. 212.*)
- 1349 je kuga v naših krajih strašno morila. Pravijo, da po potopu sveta še ni bilo take morije, kakor to leto. Ljudi so bili tako splašeni, da so očitno pokoro delali za svoje grehe. (*J. C. Aquil. An. III. 214.*)
- 1350 saboto po velkem križovem je grof Miroslav Celski od Eberharda Verbovskega tretji del verbovske grašine za 800 mark gradških vinarjev kupil. (*Schmutz Lex.*)
- 1351 je vmerla Dietmunda, hči plemenitega Walsee, druga zakonska žena grofa Miroslava Celskega.
- 1353 na sv. Martina dan je grof Miroslav Celski šaleški grad Nikolavžu Kimbergerju podelil. (*Schmutz Lex.*)

- 1356 tvorek pred Duhovim je grof Herman Celski grad Forhtenek podelil Joštu Forhteneškemu. (*Schm. Lex.*)
- 1356 15. decembra na Dunaju. Vojvoda Albreht pričuje, da je grof Miroslav Celski od Leopolda plemenitega Rewtenberga s njegovim dovolenjem za 550 mark starih oglejskih vinarjev v vlast dobil stavko, ki je vpisana bila na grad Grečen. (*Lichnowsky Regesten.*)
- 1357 30. julia pričuje na Dunaju vojvoda Albreht, da je grof Miroslav Celski ipavski grad na Krajnskem, ki je za 6000 gold. zastavljen bil Hartnidu Weiceneškemu, za 6000 gold. v zastavo prevzel, ino da je njemu (vojvodu) še 1000 gold. više na ta grad posodil. (*Lich. Regest.*)
- 1357 na sv. Andreja dan so v Ptujtu tamošni minoriti obljubili, da bodo za celske grofe vsako leto 24 svetih meš ino vselej na sv. Lovrenca dan mertvaško opravilo opravljali. (*Schmutz Lex.*)
- 1359 je vojvoda Rudolf II. grofu Miroslavu Celskemu strahovski grad v gornem Štajarskem za 8000 gold. zastavil. (*Schmutz Lex.*)
- 1359 9. ali kakor neki terdijo 13. augusta je vmerl celski grof Miroslav I. Pokopali so ga v celsko minoritarsko cerkev. Imel je dve ženi. Perva je bila Ana, hči saksonskega vojvoda Joaneza. S toj je dve hčeri imel, naime: Ano, kojoj je s grofom Otonom Ortenburškim omožil, ino Katarino, ki je pervokrat omožena bila s grofom Albertom Goriškim, drugobart pa s Joanezom Waldburškim. Druga žena je bila Dietmunda plemenita Walsee, ki mu je rodila dva sina: Ulrika ino Hermana. (*J. C. Aquil. An. III. 235.*)
- 1360 3. februara sta se celska grofa Ulrik ino Herman v Gradcu podpisala v pismu, s kojem je bil vojvoda Rudolf IV. poterdil privilegie runskega samostana. (*J. C. Aquil. An. III. 239.*)

- 1360 15. marca v Šent Vidu na Koroškem. Oglejski patriarh Ludevik piše, da sta pred njega prišla brata Eberhard ino Burkhard Verbovska naznanivša, da sta polovico verbovskega grada, ki je oglejski fevd, bratom Ulriku ino Hermanu, celskim grofom, prodala. Dalej pričuje patriarh v tem pismu, da je on celskim grofom ta oglejski fevd, verbovski grad, po prošnji Verbovskih ino zavolj izverstne vdanosti, koje so celski grofi oglejskim patriarhom vedno zkazovali, podelil. (*Much. Urk. Regest.*)
- 1360 tvorek pred cvetnoj nedeljo je bil v Celi vojvoda Rudolf IV. Po pismu, s kojim je bil ta vojvoda ovi dan Jurjevemu Kloštru tu poterdil one privilegie, koje je bil nekdanj štajerski vojvoda Leopold temu kloštru podelil, zvemo, da so ta dan v Celi poleg vojvoda bili sledeči, naime: Meinhard, brandenburski mejni grof, vojvoda gorne Bavarie, tirolski grof ino vojvodov svak, potem oglejski patriarh Ludvik, solnogradški škof Ortolf, fraisingški škof Paul, pasavski škof Bogomir, kerški škof Joanez, vojvodov kancelar, sekovski škof Ulrik, himenski škof Ludvik ino labudski škof Peter; dalej: Albert, koroški falcgrof, Meinhard ino Henrik, goriška grofa, grof Otto Ortenbahski, Ulrik ino Herman, grofa Celska, grof Joanez Pfanberski, glavav v Koroškem, Eberhard plem. Walsee, glavav v deželi nad rekoj Ens, Eberhard plem. Walsee, glavav v Štajarskem, Leopold plem. Stadek, glavav v Krajnskem, Štefan Meisavski, austrianski maršal, Peter Ebersdorfski, austrianski kamernik, Albert Puehaimski, austrianski stolnik, Henrik Meisavski, austrianski točnik, Miroslav Kreuzbahski, lovski glavav v Austrianskem, Miroslav plem. Walsee, štajerski točnik, Rudolf Otto

- Lihtenšteinski, štajarski kamernik, Miroslav Ptujski, štajarski maršal, Miroslav Stubenberski, štajarski stolnik, Miroslav Aufenšteinski, koroški maršal, Hartnid Kreig, koroški stolnik, Herman Ojsterški, koroški točnik, Joanez Turso Rauheneški, Ulrik in Otto Stubenberska, Gotšalk Neutperski, Hermann Kranihberski, Hartnid Ptujski, Henrik Wilthausner, Herman Landenberški, deželni maršal v Austrii, Henrik Hakenberški, Joanez Prunski, Pelegrin Strevno, Albert Ottensteiner, Albert glavar točarjev ino Wilhelm Liebenberski. (*Diplomat. Stir. II. 148—150.*)
- 1360 petek pred cvetnoj nedeljo sta bila celska grofa Ulrik ino Herman v Lublani, kamor sta bila vojvoda Rudolfa II. spremila. (*Dr. Kluns Arch. für die Gesch. Krains Heft II.*)
- 1360 na sv. Vida dan je gornogradški opat Ulrik obljubil, da ne bode v tamošno sodnijo celskih grofov segal, temveč da bode vse zločeste ljudi, ki bi vtegnili na kloštarskih posestvih biti, njih sodniji izročal. (*Schmutz Lex.*)
- 1360 četrtek po Jakobovem je grof Ulrik Celski grad Forhtenek podelil Joanezu Rogatškemu. (*Schmutz Lex.*)
- 1361 sta celska grofa verbovski grad dala Otonu ino Joanezu Bistriškemu. (*Schmutz Lex.*)
- 1362 je bil celski grof Ulrik I. pri deželnem sboru v Požunu. (*J. C. Aquil. An. III. 243.*)
- 1362 3. julia je nadvojvoda Rudolf celskim grofom Ulriku I. ino Hermanu I. za nju zveste službe do smerti prepustil židova Hadžima s ženoj ino sinom vred. — Hadžim ino Mužen, ki se celska židova imenujeta, sta potem pobegnila. 9. aprila 1397 je poterdil vojvoda Albreht, kar sta grof Ulrik Celski

- ino korneuburski židov Iserlein razsodila zastran teh dveh begunov. (*Lichn. Regest.*)
- 1362 26. avgusta je na Dunaju nadvojvoda Rudolf pisмено obljubil, da hoče grofu Ulriku Celskemu, dokler je on (grof) glavar na Kranjskem, vse iztroške povračevati. (*Lichn. Regest.*)
1362. To leto je neki, kakor Julii Cesar Akvilin meni, oglejski patriarh Ludevik vojvodu Rudolfu ino vsim njegovim naslednikom patronstvo čes celsko farno cerkev prepustil.
- 1363 na velikonočen torek je v Slovenski Bistrici Eberhard Walsee svoj grad Waldstein celskim grofom sporočil. (*Schmutz Lex.*)
- 1363 četrtek po Jurjevem je Elizabeta, vdova rajnega Henrika Planinskega, planinski grad sporočila svojim stricom celskim grofom. (*Schmutz Lex.*)
- 1363 nedelo po Jakobovem je Joanez Pirschheimer celskim grofom prodal svojo pristavo Aichek, ki je bila zvnaj planinskega terga. (*Schmutz Lex.*)
- 1363 dan pred svetim Šimonom je vojvoda Rudolf II. celskim grofom v Insbruku zastavil Žavec ino Vojnik.
- 1364 11. aprila je na Dunaju nadvojvoda Rudolf celskim grofom za nju službe še 2150 goldinarjev na grada Vojnik ino Sachsenwart ino na Žavec vpisal. (*Lichn. Reg.*)
- 1364 na sv. Vida dan je Henrik Žusemski pisмено spričeval, da sta celska grofa lastnika žusemskega grada. (*Schmutz Lex.*)
- 1365 7. februara je nadvojvoda Rudolf grofu Ulriku Celskemu, glavarju krajske dežele, naročil, pravice kartuziauskega samostana v Bistri varovati. (*Lich. Reg.*)
- 1365 na sv. Daniela dan sta Joanez plem. Wildhaus ino njegova žena Katarina ivenski ino konjiški grad

- celskim grofom zavolj dolžnih 325 gold. prepustila. (*Schmutz Lex.*)
- 1365 6. decembra je vojvoda Albreht celskim grofom kervavo sodnijo v nju grofiji podelil. (*Lichn. Reg.*)
- 1366 torek pred Golovim je v Celi Kolo Vuzeniški celskim grofom Ulriku I. ino Hermanu I., svojim stricom, Vuzenico sporočil. (*Schmutz Lex.*)
- 1367 torek pred kresom je Kolo Vuzeniški celskim grofom Verbovec za 1000 gold. zastavil. (*Schmutz Lex.*)
- 1368 23. junia je vojvoda Albreht celskim grofom Slovensko Bisterco zastavil za 900 gold., koje sta grofa dobiti imela za 90 svojih kojnikov, ki so cesarja Karlna IV. v Rim spremili.
- Tudi vojvoda Leopold je celskim grofom ta dan za 1000 gold. zastavil koroško grašino Tifen, drugi dan, 24. junia, pa Laško. (*Schmutz Lex.*)
- 1368 26. julia je vmerl celski grof Ulrik I. Bil je dvakrat oženjen. Njegova prva žena je bila Adelaida grofinja Etingska, druga pa Adelaida grofinja Ortenburska, ki mu je rodila sina Vilhelma. (*J. C. A. An. III. 259.*)
- 1369 sredo po svetih treh kraljih je grof Herman I. Celski gornogradškemu opatu Nikolavžu nazaj dal škalsko farno cerkev sv. Jurja. (*Schmutz Lex.*)
- 1369 se je grof Joanez I. Celski, sin grofa Hermana I., s grofinjoj Margaritoj, hčerjoj grofa Vilhelma Pfanberskega ino njegove žene Margarite, oženil. Grof Joanez ino njegova nevesta grofinja Margarita sta si v žlahti bila, zato je oglejški patriarh Markvard, pooblasten od papeža Urbana V. s pismom od 13. avgusta 1368, h tej ženitvi 26. marca 1369 cerkveno dovolenje podelil. (*J. C. Aquil. An. III. 261.*)
- 1369 na sv. Osbalda dan je grof Herman I. Celski h celskem minoritarskem samostanu za 12 minoritov

- sporočil na vsako leto 52 vaganov (*Muth*) pšenice ino rži — vsake pol —, 200 vedric (*Wasseremper*) vina ino za obleko 24 mark vinarjev. Za te sporočila so morali minoriti vsako leto sv. meše opravljati. (*Johanneums Urkunde.*)
- 1371 petek pred tretjo postno nedelo je v Celi grofinja Adelaida, vdova grofa Ulrika I. Celskega, svojemu svaku grofu Hermanu I. Celskemu prepustila dohodke bistersškega mesta ino tamošne grašine, koji so nji odkazani bili za njeno doto ino nasprotnijo (10.000 gold.). (*Schmutz Lex.*)
- 1371 na velko križevo je v Celi grof Herman I. za se, za svoja sinova Joaneza ino Hermana, za svojega bratrica grofa Vilhelma, za svoje rajne stariše grofa Miroslava ino Dietmundo ino za svojega rajnega brata grofa Ulrika Jurjevemu Kloštru desetine podelil. (*Diplomat. Stiria II. 150.*)
- 1371 nedelo po velikim križevim je grof Herman I. Celski šaleški grad Martinu Rifniškemu podelil. (*Schmutz Lex.*)
- 1371 na sv. Marjete dan je grof Herman I. Celski Materne Božje altar (beneficio) od rogatske cerkve ločil, ter je patronstvo čes ta altar sebi ino svojim dedičem prilastil. Kaplanu tega altarja je naročil po letu ob sončnem izhodu, po zimi pa pred sončnim izhodom mešvati. (*Schmutz Lex.*)
- 1372 na tiho nedelo sta v Celi vojvoda Albreht III. ino Leopold celskemu grofu Hermanu I. Postojno postavila. (*J. C. Aquil. An. II. 265.*)
- 1372 je grof Herman Celski bistriški samostan (*Freudentz*) od cestnine ino od colov v svojih deželah rešil.
- 1372 27. ali kakor drugi terdijo 29. aprila je vmerl celski grof Joanez I., sin grofa Hermana I. Njegova žena je bila Margarita grofinja Pfanberska.

Po smerti tega grofa sta se prepir ino boj vnela med celskim grofom Hermanom na ednej, ino med Margaritoy, vdovoy grofa Joaneza, ino njenimi stariši na drugej strani. Uzrok tega razpora ino boja, v kojem je Celski svojim nasprotnikom vzel grade Pekov, Luginland, Kaisersberg, ino Monsberg na Koroškem, je bila menda dota ali vdovina grofinje Margarite, ki se je s grofom Hugesom Montfortskim zopet vmožila pred ko je leto njenega vdovstva doteklo. (*Jos. Bergmann. Ueber d. Grafen von Montfort.*)

1372. To leto je cesar Karl IV. v Bernu celske grofe s pismom od 30. septembra 1372 vnovič v grofovski stan povzdignil. To povzdigo sta austrianska vojvoda Albreht III. ino Leopold pobožni v Nirnbergu nedelo pred Martinovim 1372 pismeno poterdila. Cesar Karl IV. ni hotel Ludevika IV. za cesarja spoznati, zato mu menda tudi poprejšna povzdiga Celskih ni veljala.

Cesarsko pismo celsko grofijo zdaj tako omeji:
Anzuheben an Schloss Senek, davon sie vor Freien sind gewesen, und von dannen an einer Seiten auf und zu einen andern Schloss gehaisen Oberburg, von demselben Schloss wieder zu thall zu einem Haus und Schloss Schönstein und fürbasser ab bis zu dem heduk unter Hochenek in dem Herzogthum zu Steyer, und geht bis zu einem Dorf, gehaisen Gaberh; dasselbhin sind auch die Gemerke der Gebiet, die genannt ist Rohotsch, von denselben Gemarken an der andern Seiten wieder auf zu der benannten Grafschaft Zilli, zu einen Schloss genannt Osterwitz, und grad wieder zu dem vorgenannten Schloss Sonek, die nach der Länge auf 10 Meilen haben, auch haben sie auf derselben Herrschaft nach der Breite und Gebiete, dass dem Dorfe, das gehaisen ist Grublitz, das da stosset an das Gemark Landsperg,

in dem Bisthum zu Gurk, und gehen bis zu dem Dorfe Sabiak bey Feistritz in dem Herzogthum Steyer, dass sich zeigt an einen Enden auf 4 Meil und an etlich andern Enden auf 3 Meil. (J. C. Aquil. Gesch. V. 385.)

Meja celske grofije je tedaj šla od Saneka do Gornegagrada, od tod do Šuštajna, potem pa blizo mimo Vojnika dolj do Gabernika; od Gabernika gor mimo Cela do Ojstroveca ino od tod zopet do Saneka. Na dolgost je imela grofija 10 mil, na širokost pa po 3 ino 4 mile.

1372 22. oktobra je bil grof Herman Celski v Wiener Neustadtu predsednik razsodnikov, ki so razsodili prepir zastran vogerske ino austrianske meje. (*Lich. Regest.*)

1373 ponedlek pred Jurjevim je v Celi grof Herman I. h kapeli, koja je na pokopališu v Jurjevem Kloštru vtemelil, desetine sporočil za večno luč ino za mešo, ki se naj za njega, za njegovega bratrica Vilhelma ino za njegov zarod tu na večno opravlja. (*Diplomat. Stir. II. 150.*)

1373 16. junia je vojvoda Albreht v Gradcu zopet pomiril grofa Hermana Celskega ino Pfanberske, ter je njih pravdo tako razsodil:

Celski najgrade Pekov, Luginland, Kaisersberg, Grünenberg ino Monsberg Pfanberskim zopet nazaj da, tudi jim naj izroči njih pisma ino pečat grofa Joaneza Pfanberskega;

grad Monsberg naj Celski tako dolgo v zastavi ima, da mu bodo Pfanberski 2000 goldinarjev poplačali;

1000 funtov vinarjev juterne ino nasprotnijo, koje grofinja Margarita tirja, ji Celski ni dolžen dati. (*J. Bergmann. Ueber die Graf. v. Montfort.*)

1373 24. oktobra se je grof Vilhelm I. Celski zaročil s grofinjov Elizabetoj Goriškoj.

- 1373 je Ivenški celskim grofom grašinco Oberhaag izročil. (*Schmutz Lex.*)
- 1374 na dan sv. Mihaela je grof Herman I. Celski sporočil h celskim minoritom 10 funtov dunajskih vinarjev za eno večno luč ino za zgodno mešo v šentjanžki kapeli in za dve večne luči v koru, 24 mark vinarjev je pa sporočil 12 minoritarskim duhovnikom za obleko. Naročil je, da se morajo ti sporočeni denarji minoritom vsako leto med Mihalovim ino Martinovim plačevati. (*Johan. Urk.*)
- 1376 na sv. Jurja dan sta grof Celski ino Wolfgang plemeniti Walsee v Mariboru s Vilhelmom Glaneškim pogodbo delala zastran pravic, koje je Glaneški na Vuzenico imel. (*Schmutz Lex.*)
- 1376 v pustu se je Katarina, hči grofa Miroslava I. Celskega, vdova grofa Albrehta IV. Goriškega, s Joanezom Waldburskim omožila. (*J. C. Aquil. An. III. 235.*)
- 1376 na sredpostno nedelo sta Wolfgang ino Ulrik plemenita Walsee vse svoje pravice na Vuzenico celskim grofom prodala. (*Schmutz Lex.*)
- 1376 3. marca je iz Dunaja vojvoda Albreht grofu Hermanu I. Celskemu ino njegovej sestri Katarini, ženi Joaneza Waldburskega, v dopisu velel, se tega deržati, kar so njegovi svetovavci zastran dote (*Heimsteuer*) razsodili. (*Lich. Reg.*)
- 1376 je Adelaida, vdova Joaneza Weitzen, grofu Hermanu Celskemu prepustila svoj fevd, ki je gradu Freistein vpisan bil. (*Schmutz Lex.*)
- 1376 se je grof Herman I. Celski s svojim sinom Hermanom ino s svojim bratrim Vilhelmom I. na Prusko v križarsko vojsko podal. Pred odhodom v to vojsko sta grof Herman I. Celski ino grof Miroslav Ortenburški dedinsko pogodbo zastran svojih posestev sklenila. (*J. C. Aquil. An. III. 272.*)

- 1377 je nadvojvoda Leopold III. grofu Hermanu Celskemu, deželskemu glavarju na Krajskem, naročil, kartuzianski samostan v Bistri varovati. (*Dr. Kluns Archiv.*)
- 1379 21. maja veli na Dunaju vojvoda Albreht, da bo Henrik plemeniti Walsee o Jakobovem tekočega leta grada Frankenberg ino Attersee dobil od celskega grofa, ki je nju v zastavi imel.
- 1379 na sv. Jakoba dan je na Dunaju vojvoda Albreht III. razsodil, da more Vilhelm Svibenski celskemu grofu Hermanu I. svibenski grad izročiti. (?)
- 1381 so kupili celski grofi grad „Lichtenstein“ v Austriankem.
- 1383 petek po veliki noči, 27. marca, je celski grof Herman I. kapelo Maria na kamni (auf dem Stain) od vuzeniške farne cerkve ločil, je patronstvo čes to kapelo sebi ino svojim dedičem prilastil ino naročil, da naj kaplan te kapele vsaki dan pri sveti meši moli za celske grofe, za Karlna (?) Vuzeniškega ino za vtemelitela Nikolavža Šaisbaherja. (*Sch. Lex.*)
- 1383 20. maja dovoli vojvoda Leopold v dopisu iz mesta Botzen, da se sme dota, 19200 gold., žene celskega grofa Vilhelma I. vpisati na Metliko, koju so Celski od avstrijskih zastavleno imeli. (*Lichn. Regest.*)
- 1384 3. maja je oglejski patriarh Filip celskega grofa poterdil varha gornogradškega samostana. (*Schmutz Lex.*)
- 1385 21. marca je na Dunaju vmerl celski grof Herman I. Pokopali so ga v Celi v minoritarsko cerkev. Njegova žena Katarina, hči bosniškega kralja Štefana I. Tvartka, mu je rodila dva sina, naime: Joaneza (vmerl 1372) ino Hermana. (*J. C. Aquil. An. III. 272.*)

- 1385 3. maja je v Celi oglejski patriarh Filip celskemu grofu Hermanu II. podelil tiste fevde, koje so celski že od nekdanj od oglejske cerkve imeli, naime: Gornigrad, Verbovec, Merno, desetino v Lembergu, pri Novicerkvi, okoli Šempetra v savinski dolini, v Braslovčih, Mozirjih ino v šaleški dolini. Više mu je podelil tiste fevde, koje so nekdanj Hainburski od Ogleja imeli, tudi one fevde, katere je kupil grof od Ulrika Polhogradškega; desetino v Rečici („Rebschiz“) nad Laškem; fevde, koje je že Leopold Saneški imel; desetino v ponkviški fari ino v fari sv. Križa od strani Sotle; desetino v Sevenci ino na Kerškem do bregov Sotle ino Kerke, katero so kupili od Svibenskega; desetino v Ribnici ino slednič še sodnijo (judicium) „Oechnoj,“ koje so kupili od Kola Svibenskega. (*Much. Urk. Reg.*)
- 1386 na sv. Augustina dan sta celska grofa Vilhelm I. ino Herman II. mureški grad ino terg, tudi gradič Trucenau poleg Mureka od Henrika Kranihškega za 8500 funtov kupila. (*Schmutz Lex.*)
- 1387 na sv. Augustina dan je kerški škof Joanez celskim grofom Vilhelmu I. ino Hermanu II. podelil kerška fevda Gorico pod Velenjem ino Lemberg. (*Schmutz Lex.*)
- 1387 na sv. Lucie dan sta brata Joanez ino Rudolf Grasel svoj gradič ali turn, ki je v Celi stal, celskim grofom prodala za 390 mark. (*Schmutz Lex.*)
- 1389 19. februara je patriarh Joanez v svojem patriarhalskem poslopu celskim grofom podelil one oglejske fevde, ki so gori pri letnici 1385 zaznamvani. V tem pismu je med pričami podpisan Miroslav, laški dekan („decanus in Tyfer.“) (*Much. Urk. Regest.*)

- 1389 18. junia so v Šopronu pooblastenci vojvoda Albrehta, med kojimi je tudi bil celski grof Herman II., ino pooblastenci kralja Sigismunda poravnali razpor zastran austrianske ino vogerske meje. (*Lichn. Reg.*)
- 1389 31. oktobra sta na Dunaju celska grofa Vilhelm I, ino Herman II. s drugimi vred razsodila pravdo, koju je Joanez plemeniti Ehrenfels s vojvodom Albrehtom imel zastran grada „Schönberg.“ (*Lichn. Regest.*)
- 1390 je vojvoda grofu Hermanu Celskemu, deželskemu glavarju na Krajskem, patent poslal, po kojem je prepovedano bilo, morsko ali krajsko sol dalej voziti, kakor po gorni cesti do Lobelja, po sredni cesti do Kaple na Koroškem, po spodni cesti pa do Slovenske Bisterce na Štajarskem.
- 1390 24. julia sta celska grofa Vilhelm I. ino Herman II. vtemelila beneficio sv. Nikolavža v kerškem gradu. (*J. C. Aq. An. III. 299.*)
- 1391 17. augusta je vmerla Adelaida grofinja Ortenburška, druga žena rajnega celskega grofa Ulrika I.
- 1391 2. septembra je v Zajckloštru prior Joanez naročil, da se more zavolj toliko dobrot, ki so jih kartuzianski samostani Zajckloštar, Jurjevkoštar, Pletterje ino Bistra od celskih grofov prijeli, vsako leto v vsakem teh samostanov ena sveta meša za ta grofovski rod na večno opravljati. (*Much. Urk. Regest.*)
1391. Okoli tega leta je dal grof Herman Celski, deželski glavar na Krajskem, v Lublani pred špitalskimi mestnimi vratami novo cerkev v čast Marie Lauretanske pozidati ino scer na onem mestu, kjer je poprej cerkvica sv. Martina stala. (*Dr. Kluns Archiv. Heft II.*)

- 1392** se je bil celski grof Vilhelm I. v vojsko zoper Turke namenil, je prišel do Dunaja ino je tamo vmerl 19. septembra 1392. Pokopali so ga v celsko minoritarsko cerkev.
- Njegova prva žena je bila Elizabeta, hči grofa Mainrada Goriškega, druga pa Ana, hči poljskega kralja Kazimira II. S toj poslednoj je imel hčer Ano, ki se je v februaru 1401 s poljskim kraljem Vladislavom I. vmožila, je v Krakovu 5. februara 1402 kronana bila ino je vmerla 21. marca 1416.
- 1393.** Iz pisma, pisanega na Dunaju 25. aprila 1393 od vojvodov Albrehta ino Vilhelma, zvemo, da je Katarina Ptujka, vdova grofa Štefana Modruškega, grad Mithau, katerega sta imenovana vojvoda s vojvodom Leopoldom vred celskemu grofu Hermanu zastavila bila, za 1800 gold. v zastavo prevzela. (*Much. Urk. Reg.*)
- 1393** 21. aprila je vojvoda Albreht III. razsodil, da more celski grof Herman II. Joanezu Lihtenštainskemu nazaj dati velenski grad, katerega mu je bil grof po sili vzel. (*Schmutz Lex.*)
- 1393** na male gospojnice dan je iz Dunaja vojvoda Albreht deželskemu glavarju na Krajnskem grofu Hermanu Celskemu ukazal, da lublanske gradjane nihčar obsojevati ne sme, kakor samo le njih sodniki. (*Dr. Kluns Archiv.*)
- 1393** nedelo po mali gospojnici je Nikolavž Gal pismeno obljubil, da, ako bo kedaj svoj grad Buchstein prodajal, ga nikomur drugemu prodal ne bo, kakor Celskim. (*Schmutz Lex.*)
- 1394** 29. januara je v dopisu iz Dunaja vojvoda Albreht celskemu grofu Hermanu II. naročval, Zajckloštarskim varovati one posestva, koje jim je dal bil Leopold Konjiški. (*Lichn. Reg.*)

1394. Ta čas je vojvoda Albreht svojega vikšega dvorskega mojstra Joaneza Lihtenštainskega v grad Pernstein zaperl. Vsled razsodbe vojvoda Albrehta, nirnberskega naddvornika Miroslava ino celskega grofa Hermana II. je Lihtenštainski sebe ino sedem drugih svoje rodbine, ki so tudi v njegovo pravdo zapleteni bili, s tem oprostil, da je vojvodu nekoliko gradov prepustil. (*Mailath. Gesch. des öst. Kaiserth. I. 187.*)
- 1394 mesca septembra je plačal celski grof Herman II. poljski kraljevni Ani, vdovi grofa Vilhelma Celskega, 16000 gold., koje je še za svojim rajnim možem dobiti imela. (*J. C. Aquil. An. III. 304.*)
- 1395 mesca februara so bili celski grofi (menda Herman II. s svojimi sinovi vred) pri deželnem sboru v Križevcih na Horvatskem, v kojem so vogerskega kralja Sigismunda poterdili horvatskega ino slavonskega kralja. (*Švear. Ogljedalo Ilirie IV. 168.*)
- 1395 je dobil celski grof Herman II. Kraljevograd od Andreja Kraljevogradskega. (*Schmutz Lex.*)
1396. Iz tega časa je menda tisti kos pisma, v kojem naznanuje celski grof Herman, da je tadaj kapelo v Gornemgradu postavil. (*Diplomat. Stir. II. 284.*)
- 1396 je šel celski grof Herman II. s kraljem Sigismundom na vojsko zoper Turke. Ta vojska je za kristjane nesrečna bila. 28. septembra 1396 so Turki kristjane pri Nikopolji na Bulgarskem tako kervavo otepli, da jih je le malo zopet nazaj prišlo. Kralj Sigismund ino celski grof Hermann II. sta v barki po Donavi ino po črnem morji v Carigrad zbegnila ino se od ondod zopet v svoj dom povernila. (*J. C. Aquil. An. III. 312.*)
- 1397 sredo pred sv. Lucijoj je vojvoda Vilhelm celskemu grofu Hermanu, deželskemu glavarju na Krajskem,

- iz Dunaja naročval, da ne sme Lublančanom briniti, les iz hoste jemati. (*Dr. Kluns Arch. Heft II.*)
- 1398 je dal celski grof Herman II. Joanezu Kozjiskemu brežki zverinjak (*den Thiergarten in Rann.*) (*Schmutz Lex.*)
- 1398 9. septembra je kralj Sigismund horvatsko mesto Varoždin celjskemu grofu Hermanu II. v last dal. (*J. C. Aquil. Annales. III. 315.*)
1400. Ta čas je bil Joanez Sevenški, župnik v Rotendorfu, kuhinski mojster celskih grofov. (*Schmutz Lex.*)
- 1400 četrtek pred cvetnoj nedeljo je grof Herman Celski Henriku Regenwartu ino njegovi teti Barbari, hčeri Erharda Kurtzenekerja, podelil onih 8 kmetij (4½ pri Trucenavu, 2 v Dobranji ino 1½ v Salmanu,) koje je bila vdova Elizabeta od svojega moža Ertlna Kurtzenekerja za juterno dobila, ino tisti travnik v vasi „Jannchendorf,“ katerga sta Henrik Regenwart ino njegova teta Barbara od Matevža Kaprewinkerja kupila. Na pečatu tega pisma je napis: „*Sig. Hermani Comitis . . Cilie.*“ (*Johanneums Urkunde.*)
- 1400 petek pred Duhovim je v Plibergu kerški škof celskemu grofu Hermanu II. Rifnik, kerški fevd, podelil. (*Schmutz Lex.*)
- 1400 23. augusta je dal v Pragu cesar Venceslav celskemu grofu Hermanu II. grad Rohrau na Laiti, kojega je poprej imel Joanez Stadek. (*J. Bergmann. Ueber die Graf. v. Bregenz.*)
- 1401 nedelo pred sv. Antonom je celski grof Herman II. vse poterdil, kar je bil Zajckloštar dobil od rajnih Saneških, naime: od Ulrika, Katarine, Gebharda, Ulrika ino Leopolda. (*Johanneums Urkunde.*)
- 1401 na dan sv. Rotije, 6. februara, je grof Herman Celski Martinu Rifniškemu podelil rifniški grad. (*Schmutz Lex.*)

- 1401 mesca februara se je Ana, hči grofa Vilhelma Celskega, omožila s poljskim kraljem Vladislavom I.
- 1401 28. aprila so neki vogerski velikaši v Budimu svojega kralja Sigismunda vjeli, ga naj prej v Višegrad zaperli, potem ga pa horvatskemu banu grofu Nikolavžu Gara izročili, ki ga je bil v svoj grad Sikloš shranil. Kralja zopet iz ječe rešiti, je poslal celski grof Herman II. svojega sina grofa Miroslava II. na Vogersko ino je Vogrom s mečom žugal, ako ne bodo kralja oprostili. Po prizadevanju celskih grofov ino drugih plemenitašev se je v začetku septembra 1401 kralju zopet ječa odperla. Vdovljen kralj Sigismund, iz ječe rešen, je neki prišel iz Vogerskega v Cele ino se je zaročil tu s Barbaroj, naj mlajšoj hčerjoj svojega rešitelja grofa Hermana II. Celskega.
- 1402 1. januara sta kralja Venceslav ino Sigismund na gori „zum Chutten“ celskega grofa Hermana pooblastila, pogodbo storiti s ortenburškim ino goriškim grofom, da bi ta grofa kralju Venceslavu dovolila prosti prehod skoz nju dežele v Lombardio ino ga taj spremila. (*Hmel. Regest. Rupert. 184.*)
- 1402 na dan sv. Benedikta so v Krakovu kronali Ano, hčer grofa Vilhelma I. Celskega; ženo poljskega kralja Vladislava I.
- 1402 so na gradu Šaumberg nad Lincom, kojega lastnik je bil pastorek celskega grofa Hermana III., sklenili, da bo celski grof českega kralja Venceslava ino moravskega mejnega grofa Prokopa, katera je bil kralj Sigismund vjel, skoz ortenburške ino goriške dežele v Rim peljal. Ali, prej ko se je to izpelati moglo, sta vjetnika v svoje dežele zbegnila. (*Palacki. Gesch. Böhm. III. 145.*)

- 1403 je grof Herman II. Celski šaleški grad podelil Katarini, ženi Henrika Goetzendorferja, ino Neži, ženi Jurja Verbovskega. (*Schmutz Lex.*)
- 1403 15. junia je iz Bruka vojvoda Vilhelm celskemu grofu Hermanu naročil, kartuzianski kloštar v Bistri varovati. (*Lichn. Regesten.*)
- 1403 29. oktobra je v Lublani vojvoda Vilhelm grofu Hermanu Celskemu naročil, razsoditi prepir, katerega so v Cirknici imeli Turjaški s bistriškim kartuzianskim samostanom. (*Lichn. Reg.*)
- 1404 7. maja je na Dunaju vojvoda Vilhelm celskemu grofu Hermanu prepustil desetino pri mestu Baden. (*Lichn. Reg.*)
- 1404 12. maja je vojvoda Vilhelm vojvodu Albrehtu na Dunaju dovolil, grad „Lichtenstein“ od celskega grofa Hermana prevzeti. (*Lichn. Reg.*)
- 1404 13. maja je vojvoda Albreht III. celskim grofom prepustil grad „Lichtenstein“ ino „Maria Enzersdorf“ na Avstrianskem. (*Jahrb. der Lit. Wien.*)
- 1405 17. aprila je v gradu „Safumberg“ oglejski patriarh Anton grofa Hermana Celskega investiral na desetino v vuzeniški fari, katero desetino je bil dobil grof od Kola Vuzeniškega. (*Much. Reg.*)
- 1406 je celski grof Herman II. od kralja Sigismunda za 48000 gold. kupil horvatsko medjomorje. (*Pierer. Conv. Lex.*)
- 1407 23. februara je v Wiener Neustadtu grof Herman II. Celski razsodil pravdo, koja sta med saboj imela vojvoda Leopold ino Ernest. (*Lichn. Regest.*)
- 1407 19. aprila je Oto plemeniti Pergau v svoji pravdi s gospodom Walsee razsodnika izvolil vojvoda Ernesta ino grofa Hermana II. Celskega. (*Lichn. Regest.*)

- 1407 13. maja sta v Gradcu vojvoda Ernest ino grof Herman Celski razsodila pravdo, kojo je imel Jošt Hofkircher s vojvodom Leopoldom. (*Lichn. Reg.*)
1407. Julii Caesar Akvilin pravi, da je grof Herman II. Celski to leto vtemelil pleterški samostan na doljnem Krajskem. (*Ann. III. 331.*)
Ali od pleterškega samostana smo se že menili leta 1391.
- 1407 dan pred kresom je v Celi grof Herman II. Jurjevemu Klostru poterdil privilegio, po kateri so podložniki tega samostana prosti bili od zvonajnih sodb, ino je svojemu sodecu na Laškem vkazal, po tej privilegii ravnati. (*Diplomat. Stir. II. 152.*)
- 1408 je bil Sigismund, vogerski ino horvatski kralj, poročen s svojo zaročenoj nevestoj Barbaroj, hčerjoj grofa Hermana II. Celskega.
Grof Herman je imel še dve druge hčeri, naim: Elizabeto, ženo grofa Henrika IV. Goriškega, ki je 12000 cekinov juterne, potem kamenski grad v podjnski dolini ino spodni gradič v Ipavi dobila, ino Ano, ki je s horvatskim banom grofom Nikolavžem Gara poročena bila.
- 1408 sta se Elizabeta Abensberska, žena celskega grofa Hermana III. ino vdova Šaunberskega grofa, ino njeni sin Joanez grof Šaunberski s Joštom Abensberskim (bratom Elizabete) pravdala, ona zavolj svoje dedovine, sin pa zavolj svoje grofije. Ovo pravdo končati, je grof Herman II. Celski na torek po Duhovim v Pasavi dan uročil, grofinja Elizabeta je pa s pismom iz Cela od 16. maja 1408 Kasparja ino Gundakerja Stahremberska pooblastila, njo ta dan namestovati. (*Archiv für Kunde österr. Gesch. Quellen.*)
- 1408 19. decembra je v Lipnici celski grof Herman II. prepri, katerega sta njegov stric Reinbreht plem.

Walsee ino njegov svak Oto Stubenberski med saboj imela, končal s razsodboj, da more Walsee plačati 7000 funtov vinarjev, katere je Stubenberski od njega tirjal. (*Archiv für Kunde österr. Gesch. Quellen.*)

1409 so se bamberski s Bernardom Ptujskim razperli. Celski grof Herman II. ino solnogradski nadškof Eberhard III. sta jih zopet pomirila.

1410 so vogerskega ino horvatskega kralja Sigismunda izvolili nemškega cesarja. Zdaj je bila Barbara, hči celskega grofa, tudi nemška cesarica.

1412 26. julia so v Celi celski grofi Herman II. ino njega sinovi Miroslav II., Herman III. ino Ludevik I. pismeno obljubili, da ne bodo nobeno dedovino tirjali od Joaneza grofa Šaumberskega, pastoreka grofa Hermana III. Celskega. (*Archiv für Kunde österr. Gesch. Quellen.*)

1414 je dal grof Herman Celski Nikolavžu Lemšicu nekaj gospodsk v Oberhagu, v Latinah, Wukavi, Sent-Osbaldu ino v Radvenski vasi.

1415 sta v Kostnicah cesar Sigismund na sv. Erharda dan, 8. januara, papež Joanez XXIII. pa 23. januara grofa Hermana Celskega ino njegov zarod poterdila varha gornogradškega samostana. (*J. C. A. Ann. III. 347. Schmutz Lex.*)

1415 20. marca je v Kostnicah celski grof Herman III. avstrianskega vojvoda Miroslava zmagal v turniru, katerega je vojvoda Miroslav vstanovil, da je papež Joanez priložnost imel, iz Kostnic pobegniti. (*Birkens Spiegel der Ehren.*)

1416 21. marca je vmerla poljska kraljevna Ana, druga žena rajnega celskega grofa Vilhelma I. (*J. C. Aquil. An. III. 349.*)

- 1416 na sv. Lucie dan je Henrik Abfalter grofu Hermanu Celskemu prodal svoj ino svojega brata delež pakskega grada. (*Schmutz Lex.*)
- 1417 je vmerl grof Ludevik, sin grofa Hermana II. Celskega. (*J. C. Aquil. Annal. III. 350.*)
- 1418 7. marca je v nekem pismu mesto Ane Luegel podpisan Erazem plem. Liechtenberg, dvorski mojster celskega grofa. (*Arch. für Kunde öst. Gesch. Quellen.*)
- 1419 nedelo pred Šent-Janžovim je grof Herman II. Celski Joanezu Meisenreiterju pakski grad, na sv. Matevža dan pa gornico leberske grašine podelil. (*Schmutz Lex.*)
1420. Od tega leta je bil do svoje smerti [1434] grof Herman II. horvatski ino slavonski ban.
- 1421 je vmerl posledni ortenburški grof Miroslav. Po sporočilu tega grofa ino po pogodbi, kojo so 1377 Ortenburški s Celskimi storili, ste zdaj po smerti poslednega ortenburškega grofa Celskim pripadle ortenburška ino sternberska grofiji, više od 40 štirjaških mil zemle. H tema grofijama so spadali sledeče mesta, tergi ino gradovi, na Koroškem: Ortenburg, Sternberg, Spital, Paterniou, Somerek, Kelerberg, Staienberg, Pregrad, gorni ino spodni Kamen; na Krajskem: Radoljca, Lož, Ribnica, Kočevje, Poljane, Weissenfels, Kostel, Waldenburg, Goričane, Ortenek, Zobelsberg, Weinek, Ig, Walenberg ino Grafenwert. Dalej so slišali h tema grofijama: Hohenburg, Altenburg, Schwarzenek ino še velka množina vasi ino pristav. (*Herm. Handbuch zur G. Kärnth. I. 128.*)

Razun teh grofij so dobili še Celski na Koroškem po smerti Weissenekerjev grada Weissenek ino Hartneidstein, v Horvatskem pa od kralja Si-

gismunda celo Zagorje od izvira Sotle do njenega iztoka v Savo.

Grof Herman II. se je zdaj imenoval: Celski, ortenburški, sternuberski ino zagorski grof, ban Dalmacije, Horvacie ino Slavonie, vladar (gubernator) zagrebske škofije ino tast cesarja Sigismunda. (*Švear. Ogledalo Ilirie IV. 174.*)

1421 28. septembra je v Požunu vojvoda Albreht obljubil, da bo svojega prihodnega pervorojenega sina odgojiti dal cesarju Sigismundu, ali pa, ako ta poprej odmerje, cesarici Barbari, grofu Hermanu II. Celskemu ino palatinu Nikolavžu Gara. (*Lichn. Reg.*)

1421 13. decembra so v celsko farno cerkev pokopali Hermana, bivšega freisingskega ino poterdenega tridentinskega škofa, ki je bil stranski sin celskega grofa Hermana II. 25. julia 1412 so ga še ne 30 let starega izvolili freisingskega škofa. 1414 je bil pri občnem cerkvenem sboru v Kostnicah, 1419 pa pri cerkvenem sboru v Solnemgradu. 29. marca 1421 je bil od papeža za tridentinskega škofa poterden. Poprej ko se je bil v Trident preselil, je bil v Cele prišel ino je ovde po kratkej bolezni vmerl. Njegov mertvaški spominek je v steno farne cerkve poleg altarja sv. Ane vzdian ino ima po robu kamena ta napis:

„*anno dom̄i 1421 obiit reverendissimus ac s. in christo pater et dñs dñs hermanus ep̄s frisingensis in die sancte lucie hic sepultus.*“

1422 je vmerla (v Krapini?) grofinja Elizabeta, žena grofa Miroslava II. Celskega, hči Štefana grofa Frankopansko-Modruško-Kerčkega. Pokopali so jo v Celi v minoritarsko cerkev.

Grof Miroslav je bil ob svojej ženitvi od svojega očeta grofa Hermana II. dobil grade Stainšnek (menda Steničnek v Horvatskem), Samabor, Mehovo, Novomesto, Kostajnovico ino Kerško, kjer

je grof Miroslav s svojo ženo večidel prebival. Močno dolžijo grofa, da je on sam svojo ženo o-smertil, kajti se je bil zaljubil v zalo Veroniko, hčer vbogega horvatskega plemenitaša iz Dešenic. Brat rajne grofinje Elizabete je grofa Miroslava zavolj umora clo na dvoboj tirjal; vendar se je ta reč brez boja poravnala. (*Chmel. Gesch. Kaiser Fried. B. I. 147.*)

1423 je papež Martin V. grofa Miroslava II. Celskega postavil patrona čes cerkev sv. Ila pri zidanem mostu ino čes radčesko pristavo. (*J. C. Aquil. Annal. III. 362.*)

To šentilsko cerkev je grof Miroslav potem Jurjevemu Kloštru dal ino papež Eugen IV. jo je 18. februara 1431 ino 20. januara 1434 kloštru poterdil. (*Chmel. Gesch. K. Friedr. B. I. 104*)

1424 so vdovega grofa Hermana III. Celskega, sina grofa Hermana II., v Solnemgradu poročili s Beatrikoj, hčerjoj bavarskega vojvoda Ernesta, ki mu je 12000 gold. juterne donesla. (*J. C. Aquil. Annal. III. 364.*)

1424 7. maja je v Celi grof Ulrik Celski, sin grofa Miroslava II. pismeno pričeval, da je 1400 vogerskih goldinarjev [7 šilingov obresta od goldinarja] dolžen Jurju Kolnicerju, ki mu jih je deloma v gotovih denarjih posodil, ostale je pa v ječi na Vogerskem potrošil.

Za ta dolg mu je grof, kakor piše, grašino ino sodnijo v Metliki zastavil. (*Much. Urk. Regest.*)

Hmalo, ko so si Celski ortenburško ino sternbersko grofijo pridobili, so se začeli na Koroškem celski ino bamberški podložniki med saboj prepirati ino vjedati. Iz teh prepirov se je bil kervavi boj vnel.

Celski so s svojo vojskoj rinili pred bamberško mesto Wolfsberg ino so mesto oblegovali. Med tem pa, ko so Celski pred Wolfsbergom

stali ino mu njegovo obzidje rušali, so Eberhard Kolnički, Burkhard Weisbriaški ino Belaçani celske posestva na Koroškem napadli ino so tako Celske prisilili, da so oni Wolfsberg zapustili ino šli svoje posestva braniti. Po prizadevanju vojvodov Miroslava ino Albrehta sta bamberski škof ino grof Herman II. Celski 13. februara 1425 v Wiener Neustadtu mir sklenila.

Vsled tega je Bamberški Celskim dal grad Mautenberg na Koroškem ino 17. februara 1425 grad Waldstein na Štajarskem; Celski so pa nedelo po Jurjevem, 29. Aprila, 1425 bamberskemu škofu pismeno izročili grada Hartneidstein ino Weissenek v labudski dolini. (*Lichn. Regest. und Chmel. Gesch. K. Fried. B. I. 547.*)

1425 se je grof Miroslav II. Celski skrivaj oženil s Veronikoj Deseničkoj. Ta ženitev je, kad se je razvedila, očeta grofa Hermana II. toliko razdražila, da je oče svojega sina Miroslava, kojega mu je bil cesar neki v roke spravil, zaperl najprej v Ojstovec, pozneje pa v celski grad v turn, ki se še zdaj miroslavov turn zove, da mu je vzel vse njegove gradove ino mu celo tudi porušil grad Fridrichstein, kojega si je bil grof Miroslav v Kočevju pozidal. Ali vse to še ni moglo očetovo jezo ohladiti, dokler je Veronika še prosta bila.

Veronika je, kad je zvedila, kaj se je Miroslavu pripetilo, h bornim kmetom zbegnila ino je pri njih dalej časa skrita prebivala; pozneje so jo pa prijatelji v grad Wurmberg spravili. Tukaj jo je pa grof Herman hitro zvohal, vjel ino v Ojstovec zaperl. (*Hahn. Cillier Chronik.*)

1426 6. maja je v Celi oglejski patriarh Ludevik celskemu grofu Hermanu II. podelil sledeče oglejske fevde, naime: Ortenek, Kočevje, Poljano,

- Grafenwert, Zobelsberg, Hernek, pristavo v Dobriah poleg Müllstadta ino posestva (*mansus*) v Podgorji. (*Lucret. de Apost. Clavis I. 104. Much. Reg.*)
- 1425 na Božjega Telesa dan so celski grofi grad Forhtenek podelili Sigismundu Novogradškemu. (*Schm. Lex.*)
- 1425 24. junia je grof Herman Celski vitrinski samostan oprostil od colov ino od cestnine v Mautenbergu. Temu nasprot je pa samostan obljubil, za Celske na prižnici moliti ino vsako leto za nje eno sv. mešo opravljati. (*Much. Reg.*)
- 1425 30. decembra je v Celi patriarh Ludevik grofu Hermanu Celskemu podelil vse tiste oglejske fevde, ki so že pri letnici 1385 zaznamvani. (*Much. Urk. Regest.*)
- 1426 20. januara je v Celi bil oglejski patriarh Ludevik. Pisal je namreč ovde pismo samostanu Michelstetten. (*Chmel. Gesch. Fried. IV. B. I. 563.*)
- 1426 31. maja sta dolžno pismo Miroslava Prukerja podpisala Erazem plem. Liechtenberg, dvorski mojster celskih grofov, ino Joanez Melfriedt, nad dvornik ali purkgrof gornega celskega grada. (*Chmel. Gesch. I. 168.*)
- 1426 30. julia je celski grof Herman III., sin grofa Hermana II., pri Kamenu na Koroškem iz konja padel ino je vmerl. Bil je dvakrat oženjen. Njegova prva žena je bila Elizabeta Abensberska, vdova grofa Ulrika Šaumberskega; druga pa Beatrika, bavarska vojvodinja, ki se je 1. septembra 1427 v Ambergu zopet omožila s Joanezom falcgrofom v Neumarktu. Iz svojega prvega zakona je zapustil hčer Margarito, ki se je prvobart omožila s grofom Hermanom Montfortskim, drugobart pa s

- Vladislavom, vojvodom Tešinsko-Glogavskim. (*J. C. Aquil. An.*)
- 1426** 24. avgusta naznanuje Miroslav, bistriški prior, da je grof Miroslav Celski tamošni cerkvi toliko gotovih denarjev, kelihov, mešnih oblačil ino drugih darov dal, da so samostanu tri izbice, v cerkvi pa kor (*Emporkirche*) na novo dozidali. V koru, piše dalej, so postavili altar, ino pri vsaki sveti meši, ki se bode pri tem altarju brala, se naj spomin stori grofa Miroslava ino njegove žene. Više je grof temu samostanu še kupil kmetijo v Ipavi, naj bi pri imenovanem altarju tudi večna luč gorrela. (*Chmel. Gesch. Fried. IV. B. I. 131.*)
- 1426** je h cerkvi sv. Mihaela v podjunki dolini Elizabeta, žena grofa Henrika IV. Goriškega, hči grofa Hermana II. Celskega, za obletnico (vigilje ino 2 mertvaške meše), ki se naj vsako leto za celske ino goriške grofe v tej cerkvi opravlja, sporočila posestvo (*Gut*) ino mlin v Durlah v podjunki dolini. (*Chmel. Gesch. Fried. IV.*)
- 1427** 11. maja je v Krapini dal grof Herman II. Celski pleterškemu samostanu mesto desetine v Poljani za Lokoj, koje desetino so vojvodi iz zastave od Celskih zopet rešili, 10 kmetij pri sv. Lovrencu v veniški fari ino pravico, tamo ribe loviti; više 5 kmetij v Nerajcu, 5 kmetij ino 1 mlin v okolici „Polz“, ino 2 ½ kmetije v okolici „Oberfeld“ pri Pleterjah. (*Chmel. Gesch. I. 137.*)
- 1427** je grof Herman II. Celski Vilhelmu Šnicenbaumu podelil saneški grad. (*Sch. Lex.*)
- 1427** 2. septembra je v Bobovcu bosniški kralj Štefan II. Tvartko grofu Hermanu II. Celskemu sporočil bosniško kraljestvo.
- Bosniški velikaši so si pa, kad je kralj Štefan II. 1443 vmerl, drugega kralja izvolili, ino Cel-

- ski niso bili kos, Bosno si prilastiti. (*J. C. Aquil. An. III. 375.*)
- 1428 7. februara je v Krapini grof Herman II. Jurju Holekerju za njegove zveste službe koroški grad Steierberg do njegove smerti prepustil. (*Chmel. Gesch. I. 148.*)
- 1428 24. aprila je v Strasburgu kerški škof Ernest grofu Hermanu Celskemu dovolil, da sme svoje posestva okoli Slivence, ki so bile kerški fevdi, pleterškemu samostanu sporočiti. (*Chmel. G. I. 138.*)
- 1428 posledne dni junia je 300 Lublančanov, kojim so se tudi krajinski ino kamniški strelci pridružili, nad posestva celskih grofov vdarili, so na tri mile daleč okolj vse požgali ino so 237 glav živine v Krajsko odgnali. (*Dr. Kluns Archiv.*)
- 1428 je grof Ulrik II. Celski Pleterškim poterdil vas „Braslasdorf“ (9 kmetij) v Metliki, katero vas so bli dobili od grofa Miroslava. (*Johanneums Urk. Cop.*)
- 1428 28. augusta je grof Herman II. kerškemu škofu Ernestu pismeno obljubil, da bodo kerški fevdi, ako bodo celski grofi odmerli, zopet kerškim nazaj pripadli. (*Chmel. Gesch. I. 149.*)
- 1428 so grofinjo Veroniko v Cele pripeljali ino jo ovde pred sodbo postavili. Njeni tast grof Herman II. jo je dolžil, da je ona njegovega sina očarala ino ga s tem toliko omotila, da jo je v zakon vzel. Zagovornik jo je pa temu obdolženju nasprot tako čversto zagovarjal, da so jo sodniki nedolžno spoznali. Tej razsodbi vkljub pošle razkačen tast svojo nedolžno sneho nazaj v Ojstrovec ino ukaže Joštu Soteskemu, njo tamo v kopeli vtopiti. Ta ljuti ukaz je Soteski spolnil 17. oktobra 1428. Truplo vtoplene Veronike so pokopali v Braslovčih. Grof Miroslav je pa pozneje njeno truplo tamo vzdiguil, ga

- prepeljal v Jurjev Kloštar ino ga v tamošno cerkev pokopal. (*J. C. Aquil. An. III. 376.*)
- 1429 22. januara, na sv. Vincenca dan, je v Celi grof Herman II. pleterskemu samostanu za eno večno obletnico dal 5 posestev (*Güter*) „zu der Alben“ pod kerškoj grašinoj, ino 5 posestev „zu Osriersch“ pod verbovskoj grašinoj.
- Ravno ta dan je tudi v Celi ovi grof Pleterskim poterdil travnik v Rojih v šentjernejski fari, katerega jim je bil dal Jur Širski, naddvornik ali purkgrof v Šibeneku. (*Johanneums Urk. Copie.*)
- 1429 na vuzemski pondelek, 28. marca, je v Čakovcu grof Herman Celski poterdil zameno, po koji so Pleterski 8 kmetij ino 1 mlin s gornicoj vred „zu Prun,“ ino 1 kmetijo „zum Tallen“ v rački fari zamenjali za 8 kmetij „zu Oberfeld“ ino za nekoliko njiv pri sv. Jerneju. Posestva, koje so bili zamenjali, jim je bil grof Herman dal. (*Johanneums Urk. Copie.*)
- 1429 27. aprila so Vilhelm prior ino ostali definatori kartuzianskega generalnega kapitela v zahvalo za vse dobrote, koje je njih red od Celskih prejel, ukazali, za celske grofe vsako leto eno sveto opravilo ino molitve opravljati. (*Much. Urk. Regest.*)
- 1429 15. septembra je v Krapini grof Herman Celski zajekloštarskim minihom poterdil dve kmetije ino dva dvora (*Hofstätt*) v okolici „Ottendorf“ nad Radečem, koje jim je bil dal Frank grof Korbavski. (*Johanneums Urk. Copie.*)
- 1429 1. novembra je grof Ulrik Celski svojemu očetu grofu Miroslavu II. izdal dolžno pismo od 32000 gold. ino mu je za ta dolg zastavil vse svoje, tudi materinske posestva. (*Chmel. Gesch. I. 155.*)
1430. Pismo, pisano nedelo po sv. Sebastjanu 1430 v Strasburgu na Koroškem, pričuje, da je grof Her-

man II. Celski h poljčanski cerkvi beneficio vtemelil, ter je beneficiatu sporočil nekoliko podložnikov ino 18 funtov denarjev letnih dohodkov. Za te dohodke je beneficiat vsaki torek ino vsako nedelo sveto mešo imel brati za rajnega Rudolfa Graselna, ki je vjet od Tomaža Auerja, velitelja vitanjskega grada ino brata kerškega škofa Ernesta, v ječi na vitanjskem gradu vmerl. (*Pöltschach. Pfarr. Arch.*)

1430 3. februara je grof Miroslav II. Celski svoji sestri kraljici Barbari dal pobotnico od 5000 goldinarjev, koje je kralica po ukazu kralja Sigismunda grofu Ulriku Celskemu izplačala. (*Chmel. Gesch. I. 155.*)

1430 24. februara je vojvoda Albreht prepir, kojega sta med saboj imela vojvoda Miroslav ino grof Herman Celski, tako razsodil:

- 1) zastran škode, koju so Celski v boju s podložniki bamberskega škofa včinili, da naj vojvoda Celskim vse spregleda, kajti so Celski njega s kraljem Sigismundom spraviti pomogli, ino mu še mnogo pri kralju pomagati zamorejo;
- 2) zastran obeh vasi Komej (*Comey*), koje so si Celski prilastili, da slišijo h postojnski grašini ino so torej vojvodske;
- 3) zastran cirkniškega jezera, da polovica tega jezera h Postojni spada, druga polovica pa Celskim sliši;
- 4) zastran 4 kmetij „zu Krisant“ v moravški fari, 1½ kmetije „zum Sebisch“ ino ½ kmetije v vački fari, da naj grof Herman do prihodnega leta spriča, da jih je že njegov oče kakor svoj fevd podelil, ako tega spričal ne bo, niso kmetije njegove, nego spadajo pod Sviben ino so vojvodske;
- 5) zastran gradiča ali turna v Krajini, katerega je vojvoda Celskim vzel, da naj grof Celski do

prihodnega leta spriča, da ga je v resnici njegov oče od Joaneza Kamniškega kupil, ako ne, ostane gradič vojvodu;

6) zastran tožbe celskega grofa, da Krajinci (*Krainburger*) njegovim podložnikom okoli Krajine les, pašo ino zemljiše po krivem jemlejo, je vojvoda spoznal, da si Krajinci nič ptujega niso prilastili;

7) zastran tožbe grofa Hermana, da svibenski oskerbnik v sibeneško ino radčesko sodnijo sega, je razsodil vojvoda, da se svibenski oskerbnik le stare meje derži; ino

8) zastran tožbe grofa Celskega, da Krajinci v planini na štajarski ino krajnski meji v posestva gornogradškega samostana segajo, je velal vojvoda, da naj obe strani na eden dan poročnike pošlejo, tamošno mejo ogledovat, ino da se naj potem po njih spoznavi ovi prepir razsodi. (*Chmel. Gesch. I. 149.*)

1430 5. marca je grofinja Margarita Montfortska, hči rajnega grofa Hermana III. Celskega, prejema je 4000 gold. pismeno obljubila, da ne bode, dokler možki rod celskih grofov živi, nobeno dedino više tirjala ne za svojim dedom, ne za očetom ino ne za materjoj. (*Chmel. Gesch. I. 22.*)

1431 27. marca je dal cesar Sigismund grofu Hermanu II. Celskemu pravico, na svojih posestvih rudo kopati. (*Chmel. Gesch. I. 22.*)

1431 16. julia je vojvoda Miroslav grofu Hermanu Celskemu izročil vasi Komej ino gradič v Krajini; grof Herman je pa vojvodu brez vse rešitve nazaj dal Kostajnovico, Višnjo goro, Stettenberg ino Novomesto, koje so bili vojvodi Ortenburškim zastavili. (*Chmel. G. I. 155.*)

1431 je grof Miroslav II. Celski, ki je po smerti svoje žene Veronike, iz ječe rešen, v Radolci stanoval,

v Rim potoval. Na tem potovanju ga je ferarski grof vjel ino v ječo zaperl. Rešil ga je zopet iz ječe njegov svak Henrik IV. grof Goriški. (*Hahn. Cillier Chronik.*)

1432 20. junia je v Celi grof Herman Celski pismeno obljubil, da bodo Habsburski zastavlene grašine Slovensko Bisterco, Vojnik, Laško, Šibenek ino Grečan po smerti svojega sina grofa Miroslava ino svojega vnuka grofa Ulrika zopet nazaj dobili. Tirja pa grof v tem pismu, naj bi se poprej meje teh grašin vredile, da potem nobenih preprirov zavolj tega ne bode. Iz tega pisma tudi zvemo, da je vojvoda Ernest grofa Hermana Celskega svojim sinom Miroslavu ino Albrehtu varha izvolil.

1433 10. januara se je v pogodnem pismu, kojega sta solnogradški nadškof ino Miroslav Ptujski zastran Ptuja, Polsterava ino Ormuža naredila, podpisal Wolfgang Wurm, ponkviški župnik ino protonotar grofa celskega. (*Chmel. G. I. 163.*)

1433 15. junia so v Krapini celski grofi Herman II., Miroslav II. ino Ulrik II. pleterski samostan s 4 izbicami za mešnike pomnožili. (*Chem. G. I. 141.*)

1433 1. julia je grof Herman Celski Habsburskim obljubil, da bode njim pripadla ortenburška grofija, kadar bode rod celskih grofov po možkem spolu odmerl. (*Chm. G. I. 155.*)

1434 je cesar Sigismund svojega tasta grofa Hermana Celskega v Požun pozval, ter ga je tamo poknezi hotel. Zoper to povzdigo celskih grofov se je pa menda že tadaj vojvoda Miroslav vpiral, ino tako se je zgodilo, da je grof Herman, brez da bi bil to njemu namenjeno čast včakal, v Požunu vmerl 13. oktobra 1434. Njegovo truplo počiva v pleterski cerkvi.

Grof Herman II. je imel s svojoj ženoj Anoj

- grofinjoj Šaumberskoj, ki je že pred letom 1397 vmerla, 3 sine: Miroslava II., Hermana III. ino Ludovika, tudi 3 hčere: Elizabeto, Ano ino Barbaro.
- 1435 (?) so Celski nad krajnsko deželo vdarili, so prišli blizo do Lublane ino so tamo okoli 300 govedov Krajncem vzeli. Hitro se je na to okoli 3000 Krajncov sbralo, ki so Celske pri Savi došli, jih zmagali ino jim goveda zopet odgnali. (*Kluns Archiv.*)
- 1436 11. februara so v Pragu kronali Barbaro Celsko, ženo českega kralja Sigismunda.
- 1436 petek po Florjanovem je grof Miroslav II. Celski ortenburške fevde razdelil. (*Johanneums Urk.*)
- 1436 na sv. Urbana dan sta celska grofa Miroslav II. ino njegov sin Ulrik II. svoj grad Waldstein Vilhelmu Pernekeru prodala. (*Schmutz Lex.*)
- 1436 na sv. Vida dan, 15. junia, je grof Miroslav II. Leonardu, prioru Jurjevega Kloštra, poterdil kuplenje nekoliko dvorov. (*Diplomat. Stir. II. 153.*)
- 1436 sredo po Mihalovem je dal grof Miroslav II. šuštanjskim teržanom privilegio, po koji so le oni sami smeli v Šuštajnu kerčmariti ino mimo svojega terga v Slovengradec s soljoj barantati. (*Sch. Lex.*)
- 1436 30. novembra je v Pragu cesar Sigismund svojega svaka grofa Miroslava II. Celskega ino njegovega sina grofa Ulrika II. poknežil, ter je celsko, ortenburško ino sternbersko grofijo povzdignil na knezije rimsko nemškega cesarstva, je pokneženim grofom dal pravico v njih deželah zlato ino srebro kopati ino denarje kovati. (*J. C. A. An. III. 395.*)
- Zgodilo se je pa to ob času, kad je bil štajarski vojvoda Miroslav IV. v Palestini, torej brez njegovega vedenja ino dovoljenja. Zato se je vojvoda Miroslav po svoji vernitvi iz Palestine cesarju potožval, da je Celske, vazale štajarske

vojvodine, brez njegovega dovoljenja poknežil. Na to mu je cesar 31. maja 1437 odgovoril, da menda nista Celska v toliko rečeh vojvodu podložna, kakor vojvoda meni, da je prepis njegove potožbe Celskim poslal, ter hoče nju odgovor na to slišati, ino da naj tudi vojvoda v prihodno Celske s vsimi naslovi počasti, koje jima cesar ino ostali knezi dajajo.

Med tem sta pa že Celska vojvodu v kljub 1437 četertek po Jurjevem v Drauburgu s grofom Henrikom Goriškim pogodbo zastran nasprotnega nasledovanja naredila, ino se 29. junia 1437 s grofom Frankopanom na 10 let zavezala. To je vojvoda še huje razdražilo. Terdno se je zatorej vojvoda začel vpirati zoper tako samostalno ravnanje celskih grofov; grofa sta se pa, vpirajoča se na svojo povzdigo, ravno tako terdovratno vojvodu nasprot branila, njemu više podložna biti. Kljubovali so eden drugemu, kakor se bode dokazalo, tako dolgo, da se je slednič med njimi ker-vavi boj bil vnel.

Vojvoda Miroslav se je to leto Celskim nasprot potegoval za Jošta Auerja, kojemu je bil grof Celski njegove posestva vzel. Celski grof Miroslav II. mu je pa 22. julia 1437 pisal, da je dvor „zu der Aue“ v celski grofiji, torej celski fevd ino da tedaj v tej reči nihčer zapovedvati nima, kakor samo le on. Auer je, veli grof dalej, zoper njega ravnal, kakor je že vojvodu naznanil, ino ako ima zdaj kdo zoper njega (grofa) kako tožbo, jo le naj pred cesarja položi. (*Chme. I. 287.*)

1437 2. augusta je vojvoda Miroslav iz Wiener Neustadta dva pisma pisal grofu Ulriku Celskemu. V enem mu pravi, da je Hermana Gosiakerja ino Jurja Lamberga iz Metlike pred sebe pozval, ter hoče nju pravdo sam razsoditi; kar pa Metliko zadene, piše dalej vojvoda, je ona nje-

gova, ne pa Celskih, kajti jo Celski le v zastavi imajo od njegovih dedov.

V drugem pismu naznanuje grofu, da so mu Krajinci poslali pismo, kojega jim je bil grof pisal, ino tirja, naj grof ino njegovi ljudi v miru pustijo njegove podložnike „zum Krewtz an der Alben ob dem dorff Aybswald;“ dalej naj grof svojim ljudem v „Priniski“ ukaže, da ne bodo više nadlegovali Krajince zastran lesa v „Fesnici,“ zlasti pa, naj njegov naddvornik ali purkgrof Katzianer, ki je krivično v vojvodsko sodnijo segal, to storjeno krivico ino pregreho popravi. (*Archiv für Kunde österr. G. Quellen.*)

1437 23. augusta piše zopet vojvoda grofu Miroslavu, ter mu vnovič veleva, da naj grof Erazma Stainerja, katerega je v ječi h krivičnim pismenim zavezam prisilil, iz ječe izpusti, svojo pravico pa pred deželskim vladarjem ali pa pri deželski sodniji jiše. (*Chmel. G. I. 287.*)

1437 je celski grof Ulrik II. grad Hohenburg v gradškem okrožju v oskerblenje dal Simonu Rosekerju. (*Schmutz Lex.*)

1437 ponedlek po vsih Svetih je v Celi grof Miroslav II. pismeno obljubil, zastavljen žusemski grad Andreju Žusemskemu nazaj dati, kadar mu bo Žusemski 2000 dunajskih vinarjev povernil. (*Schmutz Lex.*)

1437 si je cesar Sigismund v Pragu prizadeval, svojega zeta austrianskega vojvoda Albrehta ino njegovo ženo Elizabeto, svojo ino svoje žene Barbare Celske hčer, na česki ino vogerski prestol spraviti. Drugih misel kot cesar je bila pa cesarica Barbara. Ona, žena brez vse vere ino sramožlivosti, je začela, ako ravno že okoli 50 let stara, svojo roko s českoj kronoj vred mlademu poljskemu kraljeviču Kasimiru ponujati, kad je vidla, da se cesar že grobu približuje. Vpirala se je ona na husitske

Čehe, koje je strašila s katoličkim vojvodom Albrehtom, zanašala se je tudi na moč celskih grofov ino na svoje bogatstvo, kajti je ona kralica imela mnogo gradov. Cesar, zvedivši vse te zvijače svoje žene, je s solznimi očmi mesca novembra Prag zapustil ino se je v Znojem napotil. Spremili so ga taj cesarica Barbara, grof Miroslav Celski ino mnogo katoličkih plemenitašev. Kad je cesar v Znojem došel, je dal svojo ženo Barbaro zapreti, je vojvodu Albrehtu ino Elizabeti, koja je naglo h sebi pozval, česko ino vogersko krono sporočil ino je potem 9. decembra 1437 vmerl.

Po smerti cesarja je vojvoda Albreht, zdaj česki ino vogerski kralj, svojo tašo Barbaro zopet oprostil. Barbara je morala zdaj vse svoje vogerske posestva kroni prepustiti. Prejemala je vsako leto 12000 goldinarjev vdovine, ino je večidel v Melniku na Českem prebivala. (*Mailaths Gesch. des österr. Kais.*)

1438 je kralj Albreht grofa Ulrika II. Celskega za svojega namestnika v Česko poslal. Ker so pa začeli grofa dolžiti, da on po česki kroni sega, je kralj Albreht nehaj, mu denarje pošiljati ino ga je tako prisilil, Česko zopet zapustiti. (*J. C. Aquil. Ann. III. 401.*)

1438 28. februara je štajarski vojvoda Miroslav IV. svojemu stricu vojvodu Miroslavu, tirolskemu grofu, naznanil, da se bode drugo postno nedelo 9. marca v Gradec napotil, se tamo s stališi pogajati zastran prepira, ki ga s Celskimi ima. Dalej prosi svojega strica v tem pismu, naj grofa Goriškega nagne, da bode ložej s njim stare pogodbe ponovil ino vničil pogodbo, koja sta Celska s Goriškim sklenila zastran nasledništva. (*Chmel. G. I. 288.*)

1438 1. maja sta oba vojvoda kralja Albrehta II., ki si je prizadeval nju s Celskimi zopet spraviti, pismeno

prosila, naj bi jima ino Celskim čas dovolil, v kojem hočeta po starih austrijskih privilegijah dokazati, da jima je cesar bil krivico storil, kadar je Celske poknežil. (*Chmel. Gesch. I. 289.*)

1438 je razpra bila med grofom Ulrikom Celskim ino Štefanom grofom Modružkim. Jošt Firteneker, vazal grofa Celskega, je oblegoval modruški grad „Oesel“ ino je okoli Kostajnovice vasi ino cerkve oplenil. (*Chmel. G. I. 290.*)

1438 3. novembra je v Celi oglejski generalni vikar ino petinski škof Martin pleterškemu samostanu odpustke podelil. (*Chmel. G. I. 358.*)

1438. Ovi čas so neki ljudi iz celskega grada Abfalterja, služnika celskih grofov, na potovanju obropali ino vmorili. Celski grof pa, mesto da bi bil te vmorivce strahoval, jih je neki le zagovarjal ino jim je potuho dajal. To je bil uzrok kervavega razpora med bratom vmorjenega Abfalterja Jurjom Abfalterjom, velitelom v Kostajnovici, ino med celskimi grofi. Sklenilo se je scer med njimi premirje ali tudi še potem so nek Celski Abfalterjovim nasprotnikom pomagali ino so gradič „Sicherstein“ višekrat s bojnoj pripravo preskerbovali. Ovo reč poravnati je štajarski vojvoda Miroslav IV. Jurja Abfalterja pred se pozval. Jur Abfalter je pa v pismu od 25. februara 1439 vojvodu naznanil, da ne more pred njega priti, kajti mu je njegov poziv pre pozno došel, ino je Celska dolžil, da je nju kerški naddvornik tisti čas, ko je bil on (Abfalter) s vojvodom čes morje (menda v Palastino) odišel, vojvodsko brodovje v Cirklah razdjal ino ladje v Kerško odpeljal.

O tej reči nam je še znano, da je grof Miroslav Celski 17. augusta 1439 vojvodu pisal, kar je od svojega služabnika Walterja zvedel zastran Abfalterja; dalej vemo tudi, da je Jur Abfalter v

soteškem gradu v ječi vmerl ino da so terje Abfalteri, namreč: dva sina Jurja Abfalterja ino eden sin Konrada Abfalterja, do 1457 v soteškem gradu zaperti bili. (*Archiv für Kunde österr. G. B. 11.*)

- 1439 12. februara je kralj Albreht II. iz Vratislava kerškemu škofu Joanezu pisal, da bode šele okoli Duhovega vtegnili v Austrio priti, kjer hoče potem razsoditi njegov prepir s celskimi grofi. (*Chmel. Gesch. I. 342.*)

Uzrok tega prepira, iz katerega se je kervavi boj bil vnel, je bil po Hahnovi celski kroniki le ta: Kerški škof je imel blizo Cela nekoliko gradov ino to je bilo Celskim že zdavno tern v peti. Djali so Celski, da tega terpeti nemorejo, da bi jim ptuji v skleda gledali. Zato je grof Miroslav Celski svojega vojskovodja Joaneza Vitoveca, vbogega českega plemenitaša, ki je ravno ta čas s tremi konji v Cele došel, nad kerške grade poslal. Vitovec te grade naglo naskoči ino vzame kerškemu škofu grad Anderburg, soteski grad, Gomilo ino vitanjski grad.

Vojvoda Miroslav IV. slišati, kaj Celski včinja, hiti kerškemu škofu na pomoč. Vsled tega pa vdari zdaj hrabri Vitovec tudi nad vojvodske posestva, vzame vojvodu s naskokom sbelovski, poljčanski, krajinski ino mokronožki grad ino zmaga pri Ložu (neki velijo pri Loki) Kristofa Fladniškega, vojskovodja vojvoda Miroslava. Scer se je Fladniški še enkrat vernil ino je Celskim zopet Lož vzel, ali v naskoku ga je bil neki čevlar vbil. Tudi vojniški in šustajnski grad ino grad Katzenstein, ki so Celskih bili, je Vitovec v tej vojski porušil, menda zato, da bi jih vojvodski v svoje roke ne bli dobili.

- 1439 2. maja je v Celi grof Miroslav II. pleterskemu samostanu podelil ono žitno ino vinsko desetino po-

leg Verbovca, koje je poprej imel Nikolavž Rus-pacher. (*Chmel. G. I. 359.*)

1439 na sv. Jerneja dan je grof Miroslav II. razsodil, da morejo vsi, ki imajo na gornogradških kloštar-skih posestvah vinograde, gornico od teh vino-gradov kloštru dajati. (*Schmutz Lex.*)

1439 petek po Mihalovem je v Celi grof Miroslav ovde-šnim minoritom poterdil travnik ino nekoliko njiv pod logom („*unter dem Forst*“) v celski oko-lici, koje je bil tadaj kupil guardian Joanez Gerstner. (*Johanneums. Urk. Copie.*)

1439 27. oktobra je vmerl nemški cesar, vogerski ino česki kralj Albert. Po svetovanju vogerskih veli-kašev je vdova kralica Elizabeta 1. januara 1440 v Budimu na deželjskem sboru privolila, svojo roko ino vogersko krono poljskemu kralju Vladislavu po poslancih ponuditi, je pa poslancom naročila, se hmalo verniti, ako bi ona med tem sina rodila. 22. februara 1440 je potem v Budimu vdova kra-lica Elizabeta rodila sina Ladislava ino že na Duhovo tega leta ga je dala v Stolnem Belo-gradu za vogerskega kralja kronati vpričo grofa Ulrika II. Celskega, ki je mesto mladega kralja na krono prisegel. Ali tud pozvani poljski kralj Vladislav je prišel zdaj v Vogersko, si to kralje-stvo prilastit. Pred njim je zbežala vdova kralica s svojim sinom v Požun. Tu si je ona najprej pri-zadevala, celska grofa, kojim je ona v Budimu 10. januara 1440 dala Kostajnico med Unoj ino Savojo ino neki otok v Uni, s štajarskim vojvodom pomiriti. Vsled tega se je med njimi v Hainburgu 10. augusta 1440 do 24. junia 1441 premirje sklenilo s toj pogodboj, da kar si je edna ali druga stran ob času, ko se je mir narejal, to je: od 13. julia do 23. augusta 1440, v boju pridobila, mora zopet nazaj dati. Zdaj, ko sta Celska mir s vojvodom

imela, sta na pomoč šla vogerski kraljici vdovi Elizabeti. Grof Ulrik (drugi pravijo Miroslav) je hitel v Budim, to mesto kraljici varovat, ino ker je tu že prepozno prišel, se je s Čehami vergel v Gjur. Tamo ga je oblegoval Ivan Sibirjanin, ga je clo tudi vjel, kad je hotel grof skrivaj iz Gjura v Požun vteči, ino ga je poljskemu kralju v Budim poslal. Kralj Vladislav je scer grofa Ulrika zopet oprostil, ali grof je moral 24 svojih ljudi kralju zastaviti ino mu priseči, da bode pred kralja prišel, kadar kolj bo pozvan.

1440 30. septembra je celski grof Miroslav II. zagrebškemu škofu Benediktu vse patronske pravice izročil, koje je krona imela v tej škofiji. (*Chmel. G. II. 110.*)

1441. Bolj srečen kakor grof Ulrik je pa bil v vogerski vojski celski vojskovodja Vitovec. Pred Somboteljem je on armado poljskega kralja razbil ino vojskovodja Pavlna Banfi vjel. Sam kralj Vladislav je zdaj po tej bitvi nad Vitoveca prihitel. Ali Vitovec je stal s svojoj vojskoj pred njim kakor zid ino kralj si ni upal nanj vdariti.

1441 sredo po velki noči sta se celska grofa s poljskim kraljem Vladislavom pomirila. Celska sta Vladislava spoznala za vogerskega kralja ino sta obljubila mu podložna biti. Kralj je grofa Ulrika odvezal njegove poprejšne prisege ino mu je 14 njegovih zastavencov izročil, ostalih 10 je pa kralj še obderžal, dokler da sta mu Celska neke grade izročila. Privilegie ino posestva, koje sta grofa pod vogerskoj kronoj imela, jima je kralj poterdil. (*Chmel. G. II. 111.*)

1441 12. marca sta v Celi grofa Miroslav ino Ulrik obljubila do 29. septembra mir imeti s vojvodom ino s kerškim škofom. 4. septembra 1441 je pa vojvoda Miroslav, ki je zdaj bil tudi izvolen nem-

ški cesar, ta mir podaljšal do Jurjevega 1442. Vender sta Celska tudi še ob času premirja svoje vazale Lambergerja, Stainerja ino Auerja preganjala, ter sta jih htela zavolj njih nepokoršine strahovati. Zastonj nju je cesar h miru nagovarjal ino opominval, opirala sta se ona na svojo samostalnost. (*Lichn. Reg. Chmels G. II. 124.*)

1441 torek po Mihalovem je kerški škof Joanez Šalerman celskemu grofu Miroslavu II. podelil rogatski grad. (*Schmutz Lex.*)

1442 5. nedelo v postu je kupil celski grof Miroslav II. grad Hekenberg (pri Vranskem) od Neže Stubenberske za 1300 dunajskih vinarjev. (*Sch. Lex.*)

1442 mesca marca sta vojvoda Albreht ino celski grof Ulrik II. cesarja Miroslava v Aheno spremila. Pa le kratko sta se ona tamo mudila. Hitela sta nazaj v Štajarsko na grad Forhtenstein, kjer je 13. maja 1442 vojvoda Albreht s celskima grofama zavezo storil zoper svojega lastnega brata cesarja Miroslava. Vojvoda je grofom obljubil svojo pomoč, ako bi se cesar branil, svoj prepir s Celskim v razsodbo prepustiti izbornim knezom ino bi hotel nju s mečom posiliti; grofa sta se pa zavezala, vojvodu pomagat, da bode dedino za svojim očetom dobil.

Po tej storjeni zavezi sta vojvoda ino grof Ulrik vojsko nabrala, sta s njoj iz dolnega Štajarja v Krajnsko planila ino Krajin s naskokom vzela. Od tod sta rinila pred Lublano ino jo oblegovala. Spoznavša pa, da si Lublano osvojiti nemoreta, sta okrog Lublane plenila, gradič Jurja Abfalterja zapalila ino potem s svojo vojskoj dolj pred Novomesto odišla. Pa tudi tamo nista nič opraviti mogla.

Hartman Turnski je cesarskim s 6000 vojšakov na pomoč hitel, je v Žavcu pri kamnitnem

križu srečal vozove, na kojih je grof Miroslav Celski svojo zlatnino, srebernino ino ostale dragotine iz Saneka v celski grad prepeljal, ino mu je vse to blago pobral. V Krajskem so pa cesarski Albrehtu ino grofu Ulriku Krajin s posadkoj vred zopet vzeli. Na to so se nju vojsaki razleteli ino so po deželi ropali ino palili jiskaje si plačo, kojo jim je dolžen ostal bil vojvoda Albreht. (*Chmels Gesch.*)

Tudi šempavlski samostan na Koroškem so Celski to leto neki napadli ino ga obropali. (*Hagenauers Kirchengesch.* 68.)

1442. Vdova vogerska kralica Elizabeta se je, ako ravno zapušena od svojih naj močnejših zaveznikov celskih grofov, še zmirom vojskovala s poljskim kraljem Vladislavom. Nju pomiriti se je ovo leto v Vogersko napotil grof Miroslav Celski. Tamo je on, poslan od kralja Vladislava h kraljici Elizabeti, ki mu je v Gjuru 11. oktobra 1442 sprevodni list pisala, v nekem kraju po noči zvedel, da je Rainold plem. Rosek (?), od kralice najet, namenjen, njega vjeti. Hitro se grof na noge spravi ino uide še srečno iz te nevaršine. Njegovi ljudi pa so vsi bili vjeti ino vse njegovo blago, koje je saboj imel, so mu pobrali. Ves razkačen pride grof domu, ino pošle, kakor stara celska kronika pripoveduje, Vitoveca s vojskoj v Vogersko, ki je neki taj do Stolnega Belgrada razbijal (?).
- 1443 je v zibeli vmerl Jur, sin grofa Ulrika II. Celskega ino njegove žene Katarine, hčere serbskega vladarja Jurja Brankoviča.
- 1443 so gornogradški minihi svojega varha grofa Celskega na pomoč poklicali zoper svojega opata Rudolfa, ki je privilegie ino zaklade samostana skrivaj pobral, ino so grofa prosili, naj bi se novi opat izvolil. (*Diplomat. Stiria II.* 284.)

1443 so Čehi vdovo kralico Barbaro Celsko iz Melnika pozvali za svojo vladarico. Ker je pa ona dohodke vsih rudarij ino dacio vsih pivarij tirjala, so si Čehi drugega vladarja poiskali.

1443 16. augusta sta v Wiener Neustadtu cesar Miroslov IV. ino grof Ulrik II. Celski mir naredila.

Cesar ino Celski sta obljubila, vse zopet nazaj dati, kar sta si v vojski prilastila.

Cesar je celska grofa poknežil zavolj nju posestev na Štajarskem, Koroškem, Krajskem ino Horvatskem; grof Celski je pa obljubil, vojvodu zastran svojih štajarskih, krajskih ino koroških posestev podložen ostati.

Cesar je sporočil Celskim, ako bi Habsburski prej odmerli, kakor Celski, pazinsko grofijo, austriansko Istrio, metliško grofijo, Mehovo, Novomesto, Kostajnovico, Laško, Vojnik, Zavec, Postojno ino Ipavo; Celska sta pa Habsburskim sporočila celsko, ortenburško ino sternbersko grofijo, ako bi nju rod poprej kakor Habsburski pomerl.

21. septembra je še cesar obljubil skerbeti, da bodo tudi izborni knezi povzdigo celskih grofov poterdili;

29. septembra je pa grof Ulrik cesarju pismeno obljubo storil, da njegovi nasledniki vojvoda ne bodo više zvali „dragi“ (*lieber*), temveč „milostlivi“ (*gnädiger*.)

Poslednič je še cesar grofa Ulrika izvolil svojega svetovavca.

1444 18. marca je v Saneku grof Miroslov Celski po prošnji priorja Markata Zajckloštru poterdil sodno oblast brez kervave sodbe, kakor jo je bil kloštar od vojvodov dobil.

Rešil je tudi grof ta samostan od čepnine,

naj bi minih za njega ino njegove predstariše večno obletnico obhajali.

Vsled tega je prior Marko s pismom od 18. aprila 1444 obljubil, da se bode ta obletnica, sveta meša s vigiljami, vselej tretji dan po sv. Jeronim obhajala ino da bodo minih vselej ta dan dobro ribjo jed dobavljali. (*Johanneums Copie.*)

1444 sta si neki Celska osvojila Vrano, tudi zagrebško ino varoždinsko krajino. Zgodilo se je to ob času, ko sta bila kralj Vladislav ino ban Matko v turški vojski smert storila. (*Švear. Ogled. Ilirie.*)

1444 5. augusta je grof Ulrik Celski solnogradškemu nadškofu Miroslavu grašino Prosing prodal. To kupčijo je poterdil grof Miroslav Celski v Celi na sv. Oshalda dan. (*Notizenblatt zum Archiv. Nr. 15. 1853.*)

1444 1. novembra sta celska grofa Miroslav ino Ulrik Jurjevemu Klostru dala posestve, desetine ino dohodke „zu Grez bei Tiver ¹⁾, zu Obertiver ²⁾, zu Laleh, zu Seknobiz, zu der Warth, zu der Alm, zu Velden, und zu Ponikt,“ naj bi si kloštar za to 4 nove izbice naredil ino 4 minihe več imel. (*Much. Urk. Reg.*)

1444 4. decembra je grof Miroslav celskim minoritom od gornice oprostil tisti vinograd ino pušo (*ein Oeden*) zvunaj Lisce, koje je bil škof Joanez, bivši celski guardian, zamenjal od Šimona, celskega župnika. (*Johanneums Copie.*)

1445 31. januara je grof Miroslav Zajekloštarskim dal nekaj zemliša v Kopinici ino tri dvore v Razboru pod lemlerskoj grašinoj, naj bi si tamkej ribnike naredili. (*Johanneums Copie.*)

¹⁾ Na Gradcu poleg Laškega.

²⁾ V Debru poleg Laškega.

- 1445 se je grofinja Margarita, hči celskega grofa Hermana III., vdova grofa Hermana Montfortskega, ki je vmerl 1434, omožila s Vladislavom II. tešinsko glogavskim vojvodom.
- 1445 25. junia je grof Ulrik Celski „*in claustro B. M. V. in Zagrabiensi promontorio fratrum s. Pauli primi Eremita*“ tim pušavnikom sporočil svojo posestev, Blisna imenovano, naj bi oni vsako saboto eno sv. mešo opravljali za njega, njegovega deda Hermana, njegovega očeta Miroslava, njegovo mater, njegovega sina Hermana ino za njegovo hčer Elizabeto. (*Much. Urk. Reg.*)
- 1445 ponedlek pred godom sv. Marie Magdalene je grof Miroslav Celski Joanezu Lichtenbergu ino njegovim bratom ino sestram podelil oba dela rifniške grašine, kojo je njih oče Erazem plem. Lichtenberg, dvorski mojster celskega grofa, kupil od Katarine Goetzendorfer.
- 1446 je v Paloti 6. januara erdeljski vojvoda Nikolavž Uljak pismeno obljubil, da bode celskim grofom v vsaki sili pomagal, tirja pa, da naj tudi Celski njemu na pomoč pridejo, ako jo bode potreboval. (*Chmels Gesch. II. 338.*)
- 1446 mesca marca je Ivan Sibinjanin 15000 Vogrov čes Borel v Štajarsko pripeljal ino je s njimi na ravnost pred Slovensko Bisterco rinil. Dvakrat je on to mesto naskočil, ali obojekrat ga je junaški Vitovec odbil. Tudi proti Celi pošle Sibinjanin Cakelna s 1000 Vogrov, ki so blizo Cela neke vasi zapalili, potem se pa hmalo zopet nazaj vernili.
- Ko je Sibinjanin videl, da tu nič opraviti nemore, je s svojoj vojskoj zopet proti Ptuju odrinil, kjer ga je pa že Vitovec zopet pričakoval. Zato je Sibinjaninu Štajarsko zapustil, je okoli Čakovca ino Koprivnice plenil ino palil ino se potem pred

Vitovecom, ki mu je zmirom za petoj bil, v Vogersko vgenil.

Zavolj tega napada je bil cesar svoje ljudstvo v bran pozval zoper Vogre ino je ukazal, v ponedeljek pred sv. Vidom se sbrati v Radgoni ino v Fürstenfeldu. Taj sta tudi celska grofa Miroslav ino Ulrik s svojimi ljudmi prišla.

1446. Od tega leta je stari celski mestni pečat s svojim gotiškim napisom: „SIGILUM CIVITATS CILIE AO+46N,“ to je: ANNO 1446.

1446 je bil tudi grof Ulrik Celski med poslanci, koje je poslal cesar k Sibirjaninu pred Wiener Neustadt, njega pregovarjat, naj bi s svojo armadoj zopet v Vogersko odišel. Sibirjanin je bil volen to storiti, ako mu je celski grof porok, da mu bo cesar do Svečnice izročil mesto Gjur. Ker mu pa cesar ni mogel to po volji storiti, se tudi Sibirjanin ni ogenil iz Austrianskega.

1447 na sv. Erharda dan, 8. januara, je celski grof Miroslav II. Joanezu, priorju Jurjevega Kloštra, poterdil kupleni vinograd v Slapu pri Radečih. (*Diplomat. Stir. II. 154.*)

1447 1. junia je v Radgoni Ivan Sibirjanin v pričo ino po prizadevanju grofa Miroslava Celskega s cesarjem na dva leta mir sklenil. (*Chmels Gesch.*)

1447 so zopet kobilce v naše kraje priletele ino so tu veliko škodo včinile.

1447 petek po sv. Petru ino Pavlu je Joanez Verbovski sporočil, da naj celski grofi Rudnik dobijo, ako bode on brez možkega zaroda vmerl. (*Schmutz Lex.*)

1447 1. septembra, četrtek po sv. Augustinu, pričuje Sigmund Lewbenegker, da ga je solnogradski nadškof Miroslav po priprošni nekih plemenitašev zlasti pa celskih grofov Miroslava ino Ulrika iz

ječe izpustil. (*Archiv für Kunde österr. Gesch. Quellen.* 1853. Nr. 19.)

1447 16. decembra je papež Nikolavž V. Joaneza, stranskega sina celskega grofa Miroslava II., pozakonil. (*J. C. Aquil. Ann. III. 739.*)

1448 4. julia ste v Celi pogorele dolga ino mlinarska ulica.

Dolga ulica se je zvala tadaj sedajna gospoška ulica, mlinarska pa sedajna kolodvorska.

1448 ponedlek pred Kolomanovim so ptujski minoriti pismeno obljubili, da bodo vsako nedelo na prižnici molili za celske grofe, zlasti pa za grofa Miroslava II. ino za njegovega očeta grofa Hermana II.

Bil je ta čas dominikanski prior v Ptuju Eberhard Sews, ki se pozneje imenuje dvorni kapelan grofa Miroslava Celskega.

1449 na dan sv. Rotije, 6. februara, je bil celski grof Miroslav II. cerkveni sbor sbral v Gornemgradu. (*Schutz Lex.*)

1449 je grof Ulrik Celski deželni sbor v Križevci sbral zavolj Heninga Susedgradškega. Podpisal se je grof v tem sboru: „Mi Ulrik po božji milosti knez Cela, Ortenburga ino Zagorja, ban slavonskega kraljestva.“ (*Švear. Ogljed. Ilirie IV. 279.*)

1449 je grof Miroslav Celski po nasvetu svojega dvornega kapelana Eberharda Sews sedajni Novikloštar, kojega je bil poprej pušavnikom namenil, dominikanarjem sporočil. (*J. C. Aq. An. III. 438.*)

1449 je kuga morila po Štajarskem, Koroškem ino Krajniskem.

1449. Že 5. ino 9. augusta 1448 je cesar Miroslav IV. s posredboj kardinala Juliana ino grofa Ulrika

Celskega mir sklenil s Pongracom Skaličkim, ki je bil večkrat Austrijo roparsko napadil. Obljubil je Pongrac za 4000 goldinarjev, koje naj cesar v roke celskega grofa položi, svoje okope ob Moravi porušiti ino potem Austrijo v miru pustiti. Cesarju se je pa menda tožilo obljubljenih denarjev plačati, zato je Skalički na novo začel s svojimi tropami po Austriji ropati. Deželo od teh roparjev rešit, je cesar deželni sbor pozval v Krems na 4. novembra 1448 ino je taj s drugimi vred tudi grofa Ulrika Celskega kot sbornega komisarja poslal. Ali šele drugi sbor 1. septembra 1449 je ljudstvo v boj pozval zoper te roparje. Grof Ulrik Celski je bil izvolen za vojskovodja. On je te roparske trume povsod zmagal, je vzel Pograncu njegovo roparsko gnezdo mesto Skalic in ga je tako h miru prisilil. (*Chmels G. II. 586.*)

1450 je začel grof Miroslav celsko mesto obzidati.

Mesto je bilo tadaj samo le s plotom ino s rovami obdano, kajti se je že bilo do malega razsulo nekdanjo mestno obzidje.

1450 je bil Eberhard Hohenwart oskerbnik celskega grada.

1450 je Nikolavž, prior Jurjevega Kloštra, v laškem tergu hišo kupil. To kupčijo je poterdil grof Miroslav Celski. (*Diplom. Stir. II. 154.*)

1450 v svetem letu je šel grof Miroslav Celski, ako ravno že sivi starec, v Rim po odpustke. Spremljalo ga je taj 50 (edna celska kronika pravi clo 500) kojnikov. Dolžijo grofa, da je po svoji vernitvi nekemu na vprašanje, kaj mu je Rim pomagal, ko se je pa zopet v svoje stare grešne navade povernil, odgovoril: „*Et calceator meus ad consuendas ocreas post visam Romam rediit.*“

1450 6. novembra je grof Miroslav Celski po prošnji Helene, žene Andreja Wartnawerja, hčere

Joaneza Rosenbergerja, vsih 8 kmetij vasi „Draming“ (Dramle?), koje je ona Zajckložtru prodala, od fevdalske zaveze oprostil. (*Johanneums Copie.*)

1450 25. novembra, na dan sv. Katarine, je v Celi grof Miroslav Celski razsodil prepir, kojega je imel Benedikt Turočki (*von Thwroc*) s solnogradškim nadškofom Miroslavom.

Ravno ta dan je tudi grof Miroslav v Celi pismo pisal, iz kojega zvemo, da sta celska grofa Miroslav ino Ulrik zopet oprostila one ljudi solnogradškega nadškofa, ki so bili nad Greben vdarili ino so pri Varoždinu vjeti bili. (*Archiv für Kunde öst. Gesch. Quellen. Nr. 22. 1853.*)

1451 na tiho nedelo je celski grof Miroslav II. celskemu mestu dal pravice, kakoršnih so imeli ostale mesta po Štajarskem, je omejil mestno okolico, je Celane rešil tlake ino drugih davkov ino jim je dal za svetovavnico svojo hišo na tergu, koje je nekdej imel Henrik Erlauer. Samo le eno sobo, svoje orožiše, si je grof v tej hiši prideržal. Za te pravice ino dobrote so morali Celani grofu pomagati, mestno obzidje stavljati.

Meje mestne okolice je grof tako zaznamoval :

Wir haben Ihnen auch Einen Burgfriedt — gegeben, der sich anhebt bey der Pruggen, an der Losniz, hie dishalben des Thiergarthen, von dan neben der auen abwerths unz zu dem Forst, Enthalben des heilligen Geists, und von dan aus, unz zu dem düren Pichl, da Ihr galgen stehet, und von dannen wider ab nach der Khöding, und über den Pach Agley unz zu dem stainn, da der Etlinger Pimerkh Ist, und von demselben stainn, bis zu dem Creütz, als man gegen ober Cilli Reith, und von dannen neben der Sään ab, unz zu dem hoff, der vormahls des Prukhler gewesen Ist, und

darnach herwider über die Sään, unz zu dem Jungkhprunn und von dan über durch die Weingärthen, nach dem Leiss abwerths, unz zu dem hoff, genant Pobersniz, der vormahlen des Conradt Sarauer gewesen Ist, und also fürbaser gehens wider über die Sään, unz zu der obgenanten Pruckhen.

Imenuje se grof v tem pismu:

Wir Fridrich von gottes gnaden graff zu Cilly, zu orttenburg vnd in dem Seger, Ban in Windischen Landen.

1451 24. junia je grof Miroslav Celski Zajckloštru nekaj desetini od fevdalske zaveze rešil. (*Johanneums Copie.*)

1451 „6. Cl. Julii“ je papež Nikolavž V. zagrebškega škofa pooblastil, dominikanerjem v papežovem imenu dovoliti, da smejo v vlast vzeti hišo s kapeljo ino cerkvoj sv. Duha (sedajni Novikloštar), koje jim je sporočil grof Miroslav Celski. (*Johanneums Urk.*)

1451 sta celski grof Miroslav II. ino Martin grof Frankopan paulinski samostan na Lepoglavi v Horvatskem podarila.

Ta samostan je neki vtemelil bil grof Herman Celski, ino mu je dal bil vasi: Lepoglavo, Vestrunec, Horhuro ino Šent-Jur, tudi cerkve v Bučincu ino na Gredi. Cerkev tega samostana so posvetili drugo nedelo po Mihalovim 1415. Še se najdete neki v tem samostanu dve podobi grofa Hermana Celskega. (*Wiener Zeit. vom 8. Nov. 1851.*)

1451 11. julia je v Melniku na kužni boleznii vmerla Barbara, vdova cesarja Sigismunda, hči celskega grofa Hermana II. Njeno truplo so v Prag prepeljali husitski duhovniki ino so ga tamo s velkoj častoj pokopali.

1451. Po nesrečni bitvi na kosovem polju (18. ino 19. novembra 1448) je bil Ivan Sibirjanin na svojem begu od serbskega vladarja Jurja Brankoviča vjet. Po prizadevanju vogerskih stališev je bil Sibirjanin scer zopet oprosteno, ali moral je mesto sebe svojega sina Ladislava Brankoviču zastaviti. Šele 7. avgusta 1451 se je ova reč s posredboj nekih velikašev med Brankovičem ino Sibirjaninom popolnoma poravnala. Med pogodbami, ki so se tadaj med njimi sklenile, je bila tudi ta, da bo Sibirjaninov mlajši sin Matiaž, poznejši vogerski kralj, s Elizabetoj, hčerjoj celskega grofa Ulrika II. ino vnukinjoj Jurja Brankoviča, na sv. Nikolavža dan 1454 poročen ino da bo Elizabeta tudi potem s svojimi dvornikami vred božjo službo po gerškem obredu opravljati smela. (*Chmel. Gesch.*)

1451 saboto po sv. Uršuli pričujeta Melhior Wernburger, dukovnik, ino njegov brat Kaspar, da sta ona celskim minoritom prodala desetino v Ternovem (*zu Dorn in dem Dorf*) ino dve kmetiji v Podvinu (*zu Pödlbin*) pod laškoj grašinoj. Priče so podpisane: Simon plemeniti Groin, celski župnik, Andrej Galler plem. Ruedolfek ino Konrad Saurauer. (*Johanneums Urk. Cop.*)

1451 na dan sv. Lucie sta brata Wolfgang ino Reinbreht plemenita Walsee celskim grofom sporočila konjiški ino štatenski grad, ako bi brez možkega zaroda pomerla; Celska sta pa jima nasprot obljubila Vuzenico ino Mauto. (*Schm. Lex.*)

1451 je bil zopet razpor med celskim grofom Ulrikom ino cesarjem.

Aenea Silvii nam dva uzroka tega razpora naznanuje. Pervi uzrok je bil ta: Grofa Ulrika je merzelo, da je cesar svoje ostale svetovavce više obrajtal od njega; drugi uzrok je bil pa sledeči: Grof Ulrik se je bil na Dunaju v neko ženo

zaljubil ino je njenega moža v Bertholdsdorf v službo poslal. Kad so se pa možu oči odperle ino je hotel na Dunaj se verniti, so ga štiri grofovski služabniki osmertili. Ravno ta žena pa je neki grofa naj huje dražila nad cesarja, tako da je grof Austriance, ki so mladega kralja Ladislava od cesarja tirjali, na cesarja šuntal ino jim je svojo pomoč obljubil.

Cesar si je prizadeval, grofa po poslancih zopet sebi nagniti, ino ko to nič pomagalo ni, je skušil vojvoda Albreht v Pasavi grofa s cesarjem spraviti. Vsled tega je saj prišel grof Miroslav Celski v Lipnico h cesarju na razgovor ino je cesarja tamo zagotovil, da ne bota ne on, ne njegov sin njemu kaj zopernega včinjala.

1451 mesca decembra se je cesar v Rim odpravljjal. Pred svojim odhodom je še celskemu grofu Ulriku naznanil, da kar misliti ne more, da bi se bil grof s austrianskimi novotarji poprijaznil, mu je obetal nove časti ino obljubil mu, vse stroške poverniti, ako ga spremi v Rim. Na to pošle v Božiču grof Ulrik svojega tajnika Leonarda ino viteza Jurja Ungnada h cesarju v Šent-Vid na Koroško, ki sta cesarju naznanila, da grof Ulrik kar njima zaveze s austrianskimi novotarji, da pa vendar v Rim ne ide, kajti more Sibirjanina ino Ivana Giskra pomiriti. Tudi sta poslanca grofa pred cesarjem zagovarjala zoper Sigmunda Ebersdorfa, ki je grofa dolžil, da je v boju s Skaličkim 300 kojnikov manj imel, kakor je obljubil, ino da je vendar tudi za te plačo jemal; — da je vojšakom ponarejene denarje dajal; da se je navlaš tako kesno s nasprotnikom pogajal, da so se stališi naveličali, mesto oblegovati ino so domu odišli, ter se je sam hotel mesta pooblastiti; više, da je baronom bojno osnovo prepozno na znanje dal, tudi da je grad ino mesto Laa cesarju izmakniti hotel. Slednič sta

poslanca cesarju naznanila, da grof noče dalej cesarju služiti, kajti mu je cesar zamolčal, kako so ga njegovi svetovavci pri Čelih ino Vogrih černili. Cesar je na to odgovoril, da mu je vse to neznanilo bilo, ino da hoče po svoji vernitvi iz Rima vse tožbe, koje bo grof pred njega položil, pravično razsoditi, njegovo odpoved pa noče prejeti.

Ali grof Ulrik se ni dal s tem potolažiti, temveč je zopet poslance poslal za cesarjem v Florencio, po kojih se je cesarju potožval, da so Celski po njegovem ukazu h svoji lastni škodi nehali Lindar oblegati, da jim cesar ni prišel na pomoč, kad so Vogri po Celskem razbijali, ino da se še za Celske zmenil ni, kad je s Vogrom mir delal. Naznanil mu je tudi po poslancih, da on noče dalej cesarju oskerbovati grad Bertholdsdorf. Na to se je cesar zagovarjal ino je grofa opominval, naj bi njemu podložen ino vern ostal.

1452 5. marca je šele prav na svetlo prišlo, zakaj ni hotel grof Ulrik v Rim iti. Ovi dan se je namreč grof Ulrik v svojem ino svojega očeta imenu s austrijskimi stališi ino s Ivanom Sibirjaninom zavezal, svojega stričnika mladega kralja Ladislava iz rok njegovega varha cesarja Miroslava rešiti. Zavezno pismo je grof Ulrik tako podpisal: Tudi mi Miroslav ino Ulrik po božji milosti celska, ortenburška ino zagorska grofa, bana slavonskega kraljestva v svojem ino svojih podložnikov imenu. (*Hermanns Handbuch, Švear. Ogledalo Ilirie IV. 259.*)

Ta razpor zopet poravnati, si je sam papež Nikolavž V. prizadeval, ter je tem zaveznikom v dopisu od 4. aprila 1452 prepovedal, se zoper svojega cesarja puntati; da, cesar je clo razglasil pismo, s kojim je papež te puntarje v pan dal. Ali vse to je bilo zastoj. Mesto se papežovim po veljem vклонiti, so austrijski stališi ino grofa Ul-

rik Celski in Ulrik Eitzing na bolje podučnega papeža ali pa na občni cerkveni sbor apelirali.

Kad je cesar v Rimu slišal, kako po Austriji vreje, se je hitro zopet domu vernil. V Belaku je pa že zvedel, da grofa Ulrik Celski ino Ulrik Eitzing že denarje ino vojšake zoper njega sberata. Zato se je s mladim kraljem Ladislavom naglo v Wiener Neustadt podal ino je začel vojsko zoper puntarje naberati. Ali vse to cesarjevo prizadevanje je že bilo prepozno. 27. avgusta 1452 sta grofa Ulrik Celski ino Eitzing s 12000 vojšakov pred Neustadt rinila ino drugi dan mesto s takoj siloj naskočila, da bi gotovo bila mesto vzela ino cesarja vjela, ako bi ne bil štajarski vitez Andrej Baumkircher puntarje sam tako dolgo odbijal, da so cesarski vtegnili mestne vrate zapreti. Cesar oblegan si zdaj ni vedel više pomagati, zato se je 1. septembra 1452 s svojimi nasprotnikami pogodil ino je 4. septembra 1452 mladega kralja Ladislava njegovemu stricu grofu Ulriku Celskemu izročil.

Po storjenih pogodbah bi bil menil kralj Ladislav s svojim varhom celskim grofom tako dolgo v gradu Bertholdsdorf stanovati, Dunaja se zogibati ino vladarstva se zderžati, da bi mu bil cesar v deželnem sboru vladarstvo njegovih dežel izročil. Ali za vse te pogodbe se grof Celski ni veliko več zmenil, kad je mladega kralja v svojem varstvu imel, temveč se je v kratkem s njim na Dunaj preselil. Zavolj te nevere celskega grofa se je cesar na Dunaju v deželnem sboru 11. novembra 1452 po svojih poročnikih potožval; ali grof Ulrik Celski mu je oholo odgovoril, da se ne spodobi premaganemu, da bi zmagovavcem zapovedoval. U tem deželnem sboru so cesarski poročniki mladega Ladislava razglasili

českega kralja, moravskega mejnega grofa ino austrijskega vojvoda.

- 1452 na dan sv. Marjete je grof Miroslav Celski po molbi guardianu Jakoba celskim minoritom poterdil ino oprostil desetino v Ternovem, koju so bili kupili od Wernbergerjev. (*Johanneums Urk. Cop.*)
- 1452 v jesenu je kralj Ladislav štir poslance v Rim odpravil, papeža prosit, naj bi zopet nazaj vzel pan, kojega je bil cesar razglasil zoper svoje nasprotnike. Papež scer ni mogel to reč hmalo poravnati, ali obljubil je poslancom, da bode v tej zadevi v kratkem kralju ino grofu Ulriku Celskemu pisal.
- 1452 četertek po vsih Svetih je v Vitanji kerški škof Joanez celskemu grofu Miroslavu II. podelil leंबरški grad. (*Schmutz Lex.*)
- 1452 na dan sv. Nikolavža je dal v Saneku grof Miroslav Celski Martinu, priorju Jurjevega Kloštra, enega podložnika v Kerškem, 1453 pa desetino od enega vinograda. (*Diplomat. Stir. II. 155.*)
- 1453 17. januara je grof Miroslav Celski dominikanarjem izročil Novikloštar. (*Johanneums Urk.*)
- 1453 posledne dni januara je celski grof Ulrik kralja Ladislava v Požuu h deželnem sboru spremil. Silno se je grof tu Vogrom zameril, kajti jim je kralja pre hitro nazaj na Dunaj odpeljal. (*Birkens Ehrenspiegel 595.*)
- 1453 je grof Ulrik Celski zavezo storil s Jurjem Podjebradom, po koji je Podjebrad obljubil, kralju Ladislavu na pomoč priti, kadar bo treba, je pa dobil pravico, državne službe na Českem podelvati. (*Lichn. Reg.*)
- 1453 je grof Ulrik Celski grofa Henrika IV. Goriškega v Bruku na Tirolskem iz ječe rešil, v koju ga je bila njegova žena Katarina zavolj njegove razvuzdanosti zaperla. (*Hermanns Handb. I. 161.*)

1453. Mladi kralj Ladislav se je kolj malo pečal s vladanjem svojih dežel. Mesto njega so vladali v Avstrianskem grof Ulrik Celski, v Českem Jur Podiebrad, v Vogerskem pa Ivan Sibinjanin. Celskega grofa so se pa Avstrianci v kratkem naveličali, kajti je on podložnike zatiral ino je deržavne službe za denarje prodajal. Grof Ulrik Eitzing, celskega grofa poprejšni prijatelj, je bil zdaj njegov nar silnejši nasprotnik. Ta se je bil s drugimi plemenitaši zavezal, grofa Celskega iz kraljevega dvora prognati. Deželni sbor v Korneuburgu mesca septembra 1453, h kojem sta iz Dunaja prišla kralj ino grof Celski, je bil grofu Eitzingu ino njegovim tovaršem ugodna priložnost, to svoje naprejvzetje izpeljati. V tem sboru so stališi po predlogu grofa Eitzinga tirjali, naj vsi ptujci iz sbora odstopijo, kajti se hočejo Avstrianci sami s kraljem Ladislavom v važnih rečeh pogovarjati. Vsled tega je moral grof Celski sbor zapustiti. Po njegovem odstopu je grof Eitzing vse tožbe zoper celskega grofa kralju prednašal, tako, da je kralj obljubil, grofu, svojemu stricu, slovo dati.

Grof Ulrik Celski je pa h malo zvohal, da ti skrivajni razgovori v deželnem sboru njega zadevajo ino da se tamo nič prida za njega zkovalo ni; zato si je prizadeval, kralja iz Korneuburga na ravnost h kronanju v Česko odpeljati. Ali kralj je djal, da se še more poprej na Dunaj vratiti, ker še hoče pred svojem odhodom v Česko od Dunajčanov slovo vzeti. Tako sta se kralj ino celski grof še tisti dan nazaj na Dunaj podala. Pa tudi grof Eitzing je tisti večer skrivaj na Dunaj došel ino je po noči 1000 gradjanov v grad ino v avguštinarski samostan vložil. Rano drugi dan je hotel Lamberger, prijatelj celskega grofa, h kralju iti, ali brat grofa Ulrika Eitzinga mu je pot zastavil ino ga je zavernil. Hmalo za njim je pri-

šel grof Celski, ter je tudi hotel pred kralja priti, ali duri so bile zaperte. To je grofa toliko razkačilo, da je v tej svoji nevolji s nogoj v vrate tresil. Na to so se mu vrate odperle. On stopi v izbo ino najde pri kralju grofa Ulrika Eitzinga, ki je besedo povzel ino grofu naznanil, da je zdaj konec njegovega vladanja, kajti mu kralj slovo da. Celski začne proti kralju zagovarjati se ino ga na vse svoje zasluge opominvati. Ali kralj mu je kratko odgovoril, da je to, kar je Eitzing govoril, njegova misel, zapoved ino volja.

Na te besede se je začel grof Celski iz kraljevega dvora ino iz Dunaja spravljati. Dunajčani so zdaj, ko so zvedili, kaj se je na dvoru zgodilo, toliko togotili nad celskim grofom, da ga je moral brandenburski mejni grof skoz mesto spremiti ino ga pred Dunajčani braniti. S tremi kojnikami je grof Celski Dunaj zapustil ino se je podal narprej v Bertoldsdorf, potem v Krumavo na Moravsko ino slednič v Cele.

1453. Kad je grof Miroslav Celski zvedel, kaj se je njegovemu sinu na Dunaju pripetilo, se je toliko razserdil, da je grofu Ulriku Šaumberskemu, prijatelju grofa Eitzinga, lemlerški ino rabensberški grad vzel ino poderl.

Grof Ulrik je pa še zmirom misel imel, da ga bode kralj nazaj na svoj dvor pozval. Zato je šel v Česko, kad se je bil kralj taj h kronanju podal. Ker mu pa tu po volji ni šlo, je došel v Wiener Neustadt, se tamo s cesarjem poprijazniti. Ali tudi tu mu je spodletelo, zato se je potem Benečanom ponudil, ki so se ravno tedaj s vojvodom Sforca vojskovali; pa tudi oni niso marali za njega.

1454 9. junia je v saneškem gradu vmerl Miroslav II. grof Celski više od 90 let star. Pokopali so ga v celsko minoritarsko cerkev.

Bil je dvakrat oženjen, prvobart s grofinjo Elizabetoj Modruškoj, drugobart pa s Veronikoj Deseničkoj. Imel je dva zakonska sina: Ulrika ino Miroslava, ki je pa že v mladih letah, kakor pravijo, v Zajckloštru vmerl, ino stranskega sina Joaneza.

Pripovedujejo, da si je grof Miroslav II. sam naredil to nagrobnico:

„Hæc mihi porta est ad inferos; quid illic reperiam, nescio. Scio, quæ reliqui. Abundavi bonis omnibus, ex quibus nihil fero mecum, nisi quod bibi atque edi, quodque inexhausta voluptas exhaust.“

Grof Ulrik je najdel za svojim rajnim očetom velik zaklad v saneškem gradu. Pri prepeljvanju tega zaklada v Cele, se je nek siloviti vihar vzdignil, ki je poslopja odkrival ino drevesa podiral.

1454. Kad je Ivan Sibirjanin mesca maja 1454 svojo armado v Bulgarsko peljal ino tamo Turke slavno zmagal, je celski grof Ulrik vojsko nabral, ki je horvatske dežele napadla. Ovi napad je Sibirjanina prisilil, da je Bulgarsko zapustivši Horvatom na pomoč hitel. Scer je on 13. julia 1454 Celske zmagal, ali komej je bil on Donavo preveslal, so Celski že zopet na Horvatsko planili ino s naskokom vzeli Ostrovico ino še neki drugi grad. S tem je pa Celski ne le samo Sibirjaninu kljuboval, nego je vsemu keršanskemu svetu veliko škodo včinjal.

1455 26. januara je v mestu Lienz na Tirolskem grof Ulrik Celski zastran ortenburške grofije zavezo storil s tirolskim grofom vojvodom Sigismundom ino s goriskimi grofi Joanezom, Ludovikom ino Leonardom. V tej zavezi so si imenovani grofi obljubili, da bodo med saboj po svojih deželah mir ohranovali.

1455. S bogatstvom svojega rajnega očeta si je grof Ulrik zopet nekoliko prijateljev na kraljevem dvoru prikupil, ki so ga pred kraljem zagovarjali, grofa Eitzinga pa toliko černili, da je kralj Eitzinga iz Dunaja prognal, Celskega pa nazaj na svoj dvor pozval. Grof Celski je v nar večji krasoti s 1000 kojnikov pred Dunaj prišel, kjer ga je kralj pred mestom sprejel ino ga je s velko častjo skoz mesto na svoj dvor spremil.

1455 je vmerla Elizabeta, hči grofa Ulrika Celskega ino njegove žene Katarine.

Elizabeta je bila od svoje matere v gerški veri izrejena. 1444 je že bila, ako ravno še malo dete, grofu Joanezu Goriškemu v zakon obljudlena, pozneje pa s Matiažem Sibirjaninom zaročena. S njoj je odmerl ves zarod grofa Ulrika Celskega.

1455 je grof Ulrik Celski vstanovil frančiškanski samostan v vasi „Enzersdorf“ na Austrianskem. (*Jahrbuch der Lit. B. 103.*)

1455 23. junia so se na Dunaju zoper cesarja zavezali kralj Ladislav, vojvoda Sigismund ino grof Ulrik Celski. (*Lichn. Regest.*)

1455 *feria quarta post s. Francisci* je v Celi grof Ulrik Jurjevemu Kloštru vse sporočila svojih sprednikov poterdil. Na pečatu tega pisma je celski, ortenburški ino zagorski gerb s napisom: „*Sigillum Friderici Dei gratia Cili Ortensburgæ Segoriæque etc. Comitis Anno MCCCCXL.*“ (*Dipl. St. II. 155.*)

1455 ponedlek po svetem Frančišku je grof Ulrik II. Celanom poterdil vse pravice, koje jim je bil podelil leta 1451 njegov rajni oče grof Miroslav II. Poleg tega je še grof Ulrik Celanom prepustil ono sobo v svetovavnici, ki je bila orožiše grofa Miroslava, ino jim je podelil pravico, si svojega mest-

nega sodca ino svoje svetovavce voliti. Imenuje se grof v tem pismu :

Wir Ulrich von gottes gnaden graff zu Cilly, zu ortenburg vnd in dem Seger, Ban zu Dalmatien, zu Croatien vnd in Windischen Landen.
(Urk. Cop.)

1456 11. maja je v Budimu kralj Ladislav pismeno spričeval, da mu je grof Ulrik Celski za potovanje v Budim posodil 52381 funtov dunajskih vinarjev, od kojih mu je že kralj povernil 26380 funtov.

Grof Ulrik II. Celski je bil zdaj naj imenitnejši ino mogočnejši grof rimsko-nemškega cesarstva. Imel je mnogo lastnih dežel, bogatstva pa toliko, kakor ga nista imela ne kralj ino ne cesar; bil je ban na Horvaškem, Slavonskem ino v Dalmaciji, zet serbskega vladarja Jurja Brankoviča, stric českega, vogerskega ino horvaškega kralja ino austrianskega vojvoda Ladislava, mesto kojega je Austrio vladal; bil je clo svak rajnega turškega sultana Amurata II. (vmrl 1451), ki je imel Maro, drugo hčer Brankoviča, za svojo ženo, ja clo še tudi v zlahti s carigradškimi cesarji, kajti je bila njegova žena Katarina hči Irene Kantakucene.

Ali vsa tolika moč ino čast niste mogle njegovo nenasitljivo serce vpokojiti. Želel je še, kralja tudi na Vogerskem namestovati, kakor ga je na Austrianskem ino v horvaških deželah namestoval. Tamo mu je bil pa stari junaški Sibirjanin na poti. Njega se znebiti, ga je začel grof pred kraljem dolžiti, da on za kralja kaj ne mara, marveč le svojevotjno po Vogerskem vlada, ja da se je treba bati, da bi Sibirjanin njemu clo vogersko kraljestvo izmeknil. Mladi kralj vse verjame, kar mu Celski v ušesa šepeta, ino pozove Sibirjanina pred se na Dunaj. Stari Sibirjanin pa hmalo nastavlene zanke zapazi ino se brani na Dunaj

potovati. Kralj ga potem na austrijsko mejo h razgovoru pokliče. Sibirjanin pride s 4000 kojnikov do mesta Kitsee, se pa hmalo zopet verne, kad ga Celski sili, mejo prekoračiti ino se na austrijski zemli s njim pogovarjati. — Ni bilo torej mogoče Celskemu hrabrega Sibirjanina prekaniti, ino vendar mu je osoda tudi še to podelila, po čem je toliko hrepenel.

1456. 23. julia je junaški Sibirjanin Turke pri Belgradu slavno zmagal ino jih v beg zagnal; ali že nekoliko dni pozneje je Sibirjanin, žali Bog! svoje življenje sklenil. Hmalo so se zdaj Turki zopet sbrali ino so vnovič gor proti Donavi silili. Nad nje so v Vogersko hiteli križari iz vsih dežel. Tudi kralj Ladislav je v Vogersko prišel s celskim grofom ino je s njim šel h deželnem sboru v Futak. V tem sboru so se dopolnile želje grofa Ulrika Celskega, kajti so ga Vogri tu izvolili svojega kraljevega namestnika. Ali ravno ta toliko poželjena čast je bila uzrok njegove propasti.

Ivan Sibirjanin je zapustil dva sina: Ladislava, ki je bil po njegovi smerti velitel v Belgradu, ino Matiaža. Ladislava je stranom merzelo, da so Vogri nasprotnika njegovega očeta izvolili kraljevega namestnika v Vogerskem, stranom se je pa zbal, da bode grof, kakor poprej njegovega očeta, zdaj njega ino njegovega brata zalezoval. Torej ko sta prišla kralj ino grof Celski s 4000 križarov pred Belgrad, je Ladislav Sibirjanin samo le kralju, grofu Celskemu ino Vogrom mestne vrate odperl; ostali križari so se pa morali zvonaj mesta utaboriti.

Tu v Belgradu je bil neki v roke dobil Ladislav Sibirjanin pismo, v kojem je grof Celski svojemu tastu Brankoviču naznanoval, da mu hoče poslati dve krogle, kakoršne še videl ni, to je: glave Sibirjaninov. Sibirjanin Ladislav pokaže ovo

pismo svojim prijatelom ino pokliče po njih nasvetu celskega grofa h sebi. Grof Ulrik je neki bil ravno pri sveti meši, ko mu je ta poziv došel. Svarili so ga scer neki, naj bi se varoval Sibinjanina; ali grof ni porajtal njih svarjenje, temveč je pod svojo halo oklep oblekel ino se je h Sibinjaninu podal. Ko grof do njega pride, mu Sibinjanin omenjeno pismo pred oči derži ino mu začne vse njegove zvijače ino hudobije sponašati. Hudi prepir se na to med njima vname, v kojem se grof toliko razserdi, da poleg stoječemu vojšaku meč izdere ino s njim po Sibinjaninu vdari. Sibinjanin pristreže srečno ta mahlej s svojoj rokoj ino zaupije v roko ranjen: V bite Celana! Hitro planejo zdaj Vogri s svojimi meči nad grofa, ki se scer dolgo ino hrabro njim nasprot brani, ali vendar toliko nasprotnikov premagati nemore. Poln ran ino ves kervav se na tla zverne Ulrik, posledni grof Celski, ino izdahne tamo v Belgradu svojo dušo na dan sv. Teodora, 9. novembra 1456.

Truplo umorjenega grofa so po naročenju kralja vso zakrito iz Belgrada v Cele peljali, kjer ga je vdova grofinja Katarina s svojimi vitezi, služabnikami ino mestlani s velkim žalovanjem ino jokom sprejela ino v kapelo spodnega grada spremlila.

Na dan pokopa so ga s černo ogernjenimi konji iz kapele v minoritarsko cerkev peljali. Dolga procesia ljudi ga je s banderi ino gerbami grofij ino grofovskih gradov v cerkev spremila. V cerkvi, ki je vsa osvetlena bila, je pred glavnem altarem pripravljen bil mertvaški oder, ves s dragim suknom pregernjen ino s velikimi svečami osvetlen; pred odrom je napravljen bil altar tudi ves s dragim suknom pregernjen. Na ta oder so položili merliča, kojega so ostopili černo oblečeni vbožci, ki so goreče sveče v rokah deržali. — Ko so minih vigilje zapeli, je ljudstvo glasno po

cerkvi plakati začelo. Po vigiljah je bila mertvaška meša pri altarju, ki je pred odrom stal. Pri tej meši se je vdova grofinja, kad so mešnik po evangelju „oremus“ zapeli, vsa razjokana vzdignila, je okoli altarja šla ino je darovala. Za njoj so šli ino darovali vsi vitezi, plemenitaši, vradniki ino služabniki rajnega grofa. Po tem darovanju sta pa pred oder stopila dva verla moža, ki sta donesla eden pet bander, naime: celsko, ortenburško, saneško, sternbersko ino zagorsko, drugi pa mertvaško bandero, koje sta vse okoli odra postavila. Za njima je prijahalo na černo ogernjenih konjih dvanajst černo oblečenih dečakov. Ti so prinesli ino na oder položili rajnega grofa oklep, napersje, buzdovan, meč, čelado ino gerb. Za njimi se je še vzdignil ves oklepjen jaki mož. Ta je v roke vzal škit, čelado ino gerb rajnega grofa se je pred odrom na tla vergel, je glasno ino tužno kričal:

Grafen von Cilli und nimmermehr!

Grafen von Cilli und nimmermehr!

Grafen von Cilli und nimmermehr!

je potem raztergal bandere ino razlomil gerb rajnega grofa. To slišati ino videti je vse ljudstvo po cerkvi taki jok ino krič zagnalo, da se je njega glas daleč okoli razlegal. — Po končanem mertvaškem opravilu so truplo rajnega grofa Ulrika v cerkveno grobnico položili zapevaje mu večni mir in pokoj.

Grof Ulrik II. Celski, sin grofa Miroslava II. ino njegove žene grofinje Elizabete Modruške, je bil 50 let star, ko ga je silna smert iz tega sveta v večnost presadila. Bil je visoke, kolj čverste postave, suhega života, bledega pa zalega obraza. Njegove oči so bile velke pa kervave, njegove perse močno napete, noge tanke, njegov glas pa hripast. Bil je bistrega uma ino pri svojih poslih ino opravih nevtrudliv. Dolžijo ga, da je bil silno

nasladen ino hinavšen, malo kedaj mož besede, po ptujem blagu lakomen, s svojim premoženjem pa zapravliv. On si je brado bril ino lase kodral; njegova obleka je bila zmirom krasna ino zlatom prešita. Zapustil je vdovo grofinjo Katarino, hčer serbskega vladarja Jurja Brankoviča ino njegove žene Irene Kantakucene. Vdova grofinja je bila staroverka ino je svojega popa pri sebi imela. Rodila mu je dva sina Hermana ino Jurja, ino hčer Elizabeto, ki so pa vsi že v svojih mladih letih pomerli. S grofom Ulrikom II. je tedaj pomerl možki zarod celskih grofov, ki so 115 let v Celi vladali ino daleč po svetu sloveli zavolj svoje moči ino svojega bogatstva.

Okoli leta 1695 je nekdo rajnim celskim grofom v tukajšni minoritarski cerkvi mertvaški spominek postavil, ter je pri glavnem altarju na ženski strani na steno obesil tablo s ovim napisom :

Monumentum Illustrissimorum D. D. Comitum Cilliensium fundatorum hujus domus Marianæ, quorum corpora hic sepulta sunt, nomina autem eorum vivunt in generationem et generationem.

Anno Domini 1360 vitam cum morte comutavit comes Fridericus 20. Maji hic sepultus.

Anno Domini 1366 e vita migravit comes Udalricus 27. Jul. hic sepultus.

Anno Domini 1372 extremum diem clausit comes Joannes 18. Maji hic sepultus.

Anno Domini 1382 fata solvit comes Hermanus 20. Martii hic sepultus.

Anno Domini 1392 valedixit orbi comes Wilhelmus 22. Sept. hic sepultus.

Anno Domini 1432 vivere cessavit comes Hermanus sepultus in Pletriach.

Anno Domini 1443 exspiravit comes Georgius, 1. Maji hic sepultus.

*Anno Domini 1444 finem vivendi fecit comes
Hermanus 30. Jul. hic sepultus.*

*Anno Domini 1452 decessit ex hoc mundo comes
Hermanus 5. Octob. hic sepultus.*

*Anno Domini 1453 decimatus a morte princeps
et comes Fridericus 19. Jul. hic sepultus.*

*Anno Domini 1456 pie obiit princeps et comes
Udalricus 12. Novembris hic sepultus.*

*Thesaurizaverunt sibi Thesaurum indeficientem in
coelo; vade Christiane et fac tu similiter.*

Ta spominek s svojimi mnogimi pomotami je še neki bil v cerkvi do leta 1798; kamo je pa potem zginil, se ne zna.

Pri ponovljenju minoritarske cerkve leta 1811 so glave rajnih grofov iz grobnice vzeli ino jih zad v mizo glavnega altarja shranili. Nad shraniše je zapisal Joanez Anton Zupančič, učitel latinskih šol, sledeče besede:

„Cellejensium Comitum ac Principum armis olim potentium omnibus fortunis abundantium pavcæ reliquæ hic acquiescunt. Ludovicus imperator anno 1341 Fridericum Liberum a Sanegg primum Cellejensem Comitem creavit, cujus stirps anno 1456 interfecto Ulriko Comite interiit.“

Na mertvaško glavo, ki se po dveh ranah od ostalih loči, je imenovani učitel prilepil listek s napisom:

„Ultimus ex illustri. familia Comitum de Cillie occis. per Ladislavum Hunyadi Belgradii 26. Martii 1456.“

Imenik

mest, trgov ino gradov, koje so celski grofi nekđaj posedli.

Na Štajarskem:

Cele, Ojstrovec, Pogred, Hekenberg, Sanek, Braslovče, Paka, Mozirje, Verbovec, Rudnik,

Gornigrad, Forhtenek, Katzenstein, Šuštajn, Šalek, Gorica, Soteski grad, Novigrad, Rabensberg, Lemberg, Vitanje, Konjice, Vuzenica, Mauta, Ivenca, Hohenburg, Waldstein, Pfanberg, Murek, Trucenau, Freistein, Rogatec, Kraljevigrad, Pod-sreda, Planina, Žusem, Rifnik, Prežin.

Na Koroškem :

Ortenburg, Sternberg, Špital, Paternion, gorni ino spodni Drauburg, Somerek, Kelerberg, Staierberg, Pregrad, gorni ino spodni Kamen, Weisenek, Hartneidstein, Mautenberg, Breznik, Falckenstein, Greifenburg, Treben.

Na Krajskem :

Sviben, Kerško, Radoljca, Lož, Ribnica, Kočevje, Fridrichstein, Poljane, Weissenfels, Kostel, Ig, Smlednik, Kropa, Polhogradec, Waldenburg, Goričane, Ortenek, Zobelsberg, Vinica, Valenberg, Grafenwerth, Merna, Krajski gradič, Naklo, Goldenstein, Neuburg, Pemont.

Na Horvaškem :

Zagreb, Samabor, Steničnik, Medvedgrad, Jurjevo, Koprivenca, Varoždin, Čakovec, Strigovo, Krapina, Carvar, Trakenstein, Bisterca, Neodelec, Tirnlein, oboje Kamenic, Vrana, Kostajnica, Werker i. t. d.

Na Austrijskem :

Jochtenstein, Rohrau, Medling, Guntramsdorf, Lichtenstein, Maria Entzersdorf.

Više se še imenujejo sledeće meni neznane lastnine celskih grofov : Vrilak, Gablonic, Plesvic, Stuboden, Cerau, Truksen, Šwarcenek, Graršen,

Japra, Wursin, Lüber, Osterpelc, Steinhaus, Hognic, Trauč.

V zastavo so bili dobili celski grofi: Slovensko Bisterco, Laško, Žavec, Vojnik, Strahovo, Monsberg na Koroškem, Radeče (Grečan), Stettenberg, Metliko, Kostajnovico, Novomesto, Šibenek, Višnjogoro, Frankenburg, Attersee ino Mithau.

Sedma doba.

Od razdelitve celske grofije do austrianske prekucije.

Od leta 1456 do 1848.

Udova grofinja Katarina je kmalo po smerti svojega moža, grofa Ulrika Celskega, svoje naddvornike, viteze ino svetovavce sbrala posvetovaje se s njimi, kaj bi s posestvi rajnega celskega grofa storiti bilo. Sklenili so v tem sboru, celsko grofijo le samo tistemu izročiti, kojemu jo bode državni sbor prisodil, jo pa tudi njemu poprej ne prepušiti, da bodo vdova grofinja svojo vdovino ino juterno, naddvorniki, vitezi ino ostali služabniki pa svojo plačo za rajnim grofom prijeli. Potem so še v tem sboru Vitoveca izvolili vojskovodja celske grofije ino so vdovi celski grofinji vernost prisegli.

Kako modra je ta sklenitev bila, se vidi po tem, kajti se jih je bilo v kratkem 24 snubačev za celske posestva oglasilo. Naj imenitnejši med njimi so bili: cesar Miroslav IV., česki ino vogerski kralj Ladislav, vojvoda Albreht, tirolski grof vojvoda Sigismund, tešinsko glogavski vojvoda, goriški ino modruški grof. —

Vsled pogodbe, koju je bil cesar 16. augusta 1443 s Celskimi storil, so si Habsburski hmalo po smerti grofa Ulrika Celskega prizadevali, celsko, ortenburško ino sternbersko grofijo v svojo vlast spraviti. Že 13. decembra 1456 so cesar Miroslav, njegov brat vojvoda Albreht ino tirolski grof vojvoda Sigismund iz Wiener-Neustadta grofu Joanezu Goriškemu pismeno naročili, jim grada Drauburg ino Kamen izročiti. Ali goriški grof kakor tudi naddvorniki ostalih celskih gradov so se njih tirjanju zoperstavljali; zato je cesar skusil celske posestva siloma si pridobiti. Beremo, da je cesar iz Gradca v svojem dopisu od 27. januara 1457 Kasparju Melzu, oskerbniku krajskega glavarstva, ukazal, ljudi ino konje pripravljati, da mu hode mogel, ako bi treba bilo, hitro na pomoč priti zlasti proti Celi.

Dvakrat je, kakor Hahnova celska kronika veli, sam cesar u tej zadevi v Cele došel osvojitvi si pervopot gorni, drugopot o velki noči, kjer je s 200 kojniki bil prišel, pa spodni celski grad. Kedaj je pa bil cesar pervobart v Cele došel, nam kronika zamolči.

Ovo reč s cesarjem popolnoma poravnati, so se Andrej Kreig, laški župnik Miroslav Aprecher, Anton Holneker, Sigismund Sebracher ino Wulfing Smledniški v Gradec podali, kjer so oni na sv. Šolastike dan, 10. februara, 1457 v svojem imenu ino v imenu Joaneza Vitoveca ino ostalih celskih svetovavcev, naddvornikov ino služnikov s cesarjem razgovor imeli.

V tem razgovoru so se bili tako pomenili:

Na sv. Valentina dan, 14. februara, 1457 bodo razsodniki razsodili pravice, koje imajo do celske grofije cesar Miroslav ino vojvoda Albreht in Sigismund;

cesar hoče vsim celskim velitelom, oskerbnikom ino služnikom, ki so zoper njega ravnali, ali ki so še s njim v razporu, vse prizanesti, ako bodo do Duhovega svoje grade njemu izročili;

zastran pravn, koje imata grof Ulrik Šaumberski proti Wolfgangu Neuhauserju, Konrad Abfalter pa proti Joštu Soteskemu ino Joanezu Kozjiskemu so sklenili: Šaumberski naj zopet v vlast dobi svoje posestva, ki so mu vzete bile ob času rajnega grofa Ulrika Celskega, Soteski naj pa svoje tri vjetnike naime: oba sina rajnega Jurja Abfalterja ino sina Konrada Abfalterja, cesarju izroči, za dušo rajnega Jurja Abfalterja pa, ki je pri njem v ječi vmerl, naj milodarno ustanovo naredi *);

cesar hoče vsim celskim služnikom vse poplačati, kar oni za rajnim celskim grofom po pravici dobiti imajo;

cesar pusti Antonu Holnekerju mautenberški grad, Ahacu Pergerju rogatski grad, Janku Mehovskemu mehovski grad, Ahacu Ekensteinerju kerški grad, Rudolfu Kevenhülerju smledniški grad ino Jurju Mosheimerju grafenwertški grad vsled pismenih zavez, koje so oni s rajnim celskim grofom imeli; Mihaelu Unru ostane pa grad Gračah (Radeče?) do njegove smerti; ravno tako bodo tudi vsi obderžali svoje zemliša, koje so bili prijeli od celskih grofov;

milodarne ustanove, koje so rajni celski grofi pri samostanih, cerkvah, duhovnijah, kaplanijah i. t. d. naredili, bodo tudi v prihodno popolnoma veljale;

mesta Cele ino Slovensko Bisterco hoče cesar na nekaj časa od davkov oprostiti ino se jima milostlivega skazati; tudi

*) Soteski je bil neki na ta namen pištajnsko kaplanijo vtemelil.

celskim velitelom, svetovavcom, oskerbnikom ino služnikom se hoče cesar milostlivega skazati, ako mu verni ostali bodo. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. XI. Band.*)

1457 16. februara, v sredo na dan sv. Juliane, so v Gradcu naprošeni razsodniki, kojim je predsedoval kerški škof Ulrik, celsko grofijo cesarju Miroslavu IV. prisodili. Imena razsodnikov so:

Kerški škof Ulrik, Bogomir, opat pri sv. Trojici v Neustadtu, kostajnoviški opat Il, borovski opat Leonard, Sigmund opat v Staincu, tridentinski stolni prošt Joanez Hinderbah, Vilhelm Perneški, Wolfgang Kreig, Joanez Laun, brata Jur ino Wolfgang plemenita Saurau, Andrej Holneker, Miroslav Graben, učitel cerkvenega pravdoslovja Sigismund Drehsler, Jur Černomelski, Sigmund plemeniti Weisbriaah, Daniel Kolnitzer, Joanez Gradeneker, Jur Gradner, Jur Weiseneker, Leopold Ašbah, Sigmund Rogendorffer, učitel cerkvenega pravdoslovja Leonard Noetlich, Ulrik Welczli, karlsburški župnik Venceslav Raiman, Klaus plem. Gih, Miroslav Smledniški, Jur Voičer, Jur Karžaner, Erazem Stainer, Henrik ino Rudolf Holnekerja ino Kaspar Lamberger. (*Archiv für Kunde österr. Gesch. Quellen. XI. Band.*)

1457 5. marca pričuje v Gradcu cesar, da mu je Joanez Gradeneker pismo v roke podal, po kojem je bil rajni grof Ulrik Celski Gradenekerju dolžen 400 vogerskih goldinarjev. (*Arch. für Kunde öster. Gesch. Quellen. Band. X.*)

1457 20. marca je v Slovenski Bisterci cesar pooblastil svoje svetovavce: Andreja Holnekerja, Bernarda Krabatsdorferja, Sigmunda Weisbriaaha, Pongraca Rindšaita, ino Sigmunda

Rogendorfferja, mesto njega pogodbo storiti s služniki rajnega celskega grofa ino s vsimi, ki še imajo kaj tirjati za tim rajnim grofom. (*Archiv für Kunde öst. Gesch. Quellen.*)

1457 24. marca sta v Celi cesar ino Vitovec med saboj razgovor imela, v kojem je cesar Vitovecu obljubil, mu sternberski grad v vlast prepustiti, njega ino njegov zarod v baronski stan s sternberskim gerbom povzdignuti, ino mu je dovolil pravico, s rudečim voskom pečatiti. Više je cesar izgovril, da ne bode Vitovecu ino njegovemu zarodu treba, deželskimi sodnijami na Štajarskem, Koroškem, Krajskem ino v Metliki, temveč samo le vojvodu odgovor dajati. Slednič je še cesar Vitovecu obetal neki grad s 600 funtov vinarjev dohodki, 500 funtov vinarjev letne plače do smerti, tudi verh tega še 1000 goldinarjev na roko, ako zapusti službo kralja Ladislava ino v prihodno cesarjev vojskovodja in svetovavec biti hoče.

Vitovec je cesarju odgovoril, da nemore poprej v cesarsko službo prestopiti, dokler mu kralj Ladislav slovo ne da, ino je obljubil onih 120 funtov letnih dohodkov v ortenburški grofiji, koje mu je bil grof Ulrik Celski podelil, cesarju prepustiti, kader bode od njega objubleno plačo prejemal. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen B. XI.*)

1457 29. marca je v Celi cesar Gregorju Dienstlnu za 70 funtov letnih dohodkov, koje sta mu bila rajna grofa Miroslav in Ulrik sporočila, za 250 vogerskih goldinarjev, koje sta mu jih ta grofa še dolžna ostala bila, ino za 1150 vogerskih goldinarjev, kojih je bil cesarju posodil, gradič Naklo v zastavo dal. (*Arch. für Kunde öster. Gesch. Quellen. Band X.*)

1457 31. marca je v Celi dal cesar Baltazaru Heidenreihu za opravlene posle Kotle (*Goteleich*),

ki so poprej Celskih bile. (*Arch. für Kunde öster. Gesch. Quellen. Band X.*)

1457 4. aprila je v Celi cesar Tomažu Pfafojčerju, oskerbniku gornega celskega grada, za vse, kar je za rajnim celskim grofom tirjal, verbovsko grašino obljubil. Ako bi mu pa cesar, veli pismo dalje, do Duhovega 1458 ta grad ne mogel dati, mu hoče pa Polhogradec prepustiti, ino ako bi se tudi to ne dalo storiti, mu bode pa 4 tedne po Duhovem 4000 goldinarjev na Ptujem naštel.

1457 9. aprila v Celi je cesar Andreju Glogaverju poterdil Škoflo vas (18½ kmetij), kojo mu je že bil dal rajni celski grof Miroslav II.

1457 20. aprila je v Celi ukazal cesar svojemu svetovavcu Miroslavu Aprecherju, laškemu župniku ino celskemu vicedomu, Bernardu Stokharnnerju ino njegovi ženi Ani 400 goldinarjev iz dohodkov celske grašine do 11. novembra plačati. — Teh 400 goldinarjev je dobil Stokharnner za 36 funtov vinarjev letnih dohodkov, koje je po naročilu rajnega grofa Ulrika od grašine Stainhaus prejemati imel, ino za 200 goldinarjev, koje je še za rajnim grofom tirjal.

1457 27. aprila je v Celi cesar Wolfganga Šrampha, ki mu je vuzeniški grad izročil, oskerbnika te grašine ino sodnije poterdil.

Za Vitovecom ino Pfafojčerjem so jo skoraj vsi ostali veliteli celskih gradov potegnili, ter so se s cesarjem pogodili ino so mu grad za gradom izročili. Samo le Jur Ekelheimer, velitel v Ojstrovci, Andrej Grimšicer, velitel v Verbovcu, Andrej Triebeneker, velitel v Forhteneku, Wolfhard Ložnicer, velitel v Pod-sredi, Kaspar Esenkover, velitel v Kraljevem-gradu, Ahac Perger, velitel v Rogatcu, Janko Mehovski, velitel v Mehovem, Jur Moshei-

mer, velitel v Grafenwertu ino veliteli v Saneku, na Planini, v Sternbergu, v Šibeneku, v Radolci ino v Valenbergu so se v svojih gradih cesarju vstavljali.

Ravno ta čas je pa tudi od vogerskega kralja Ladislava vnovič prišel ukaz, celsko grofijo nikomur drugemu kakor njemu izročiti. To je bil uzrok, da se je zdaj Vitovec za pravice svojega kralja potegovati začel. Naglo je on v svojem gradu Grebenu na Horvatskem vojsake nabral ino je s njimi skrivaj gor proti Celi rinil. V saboto 30. aprila še pred dnevom je Vitovec, kakor čitamo v pismu, kojega je badenski mejni grof Bernard v Šopron pisal, nenadoma od savinske strani Cele naskočil ino je v mesto planil, cesarja vjet. H sreči se je pa bil cesar poprejšni večer s nekimi dvorniki v gorni celski grad podal ino je bil tako tej nevaršini odletel. Huje se je pa godilo kerškemu škofu Ulriku, Joanezu ino Jurju Ungnadom ino ostalim cesarskim dvornikom, koje je bil Vitovec v spodnem celskem gradu zasačil. Vsi ti so bili vjeti ino so se morali za drage denarje rešiti. Kerški škof je moral 6300 vogerskih goldinarjev rešitve obljubiti ino svoje grade do tedaj zastaviti, da bode te denarje poplačal. Po gradu je Vitovec vso zlatnino, srebernino, vse orožje ino tudi cesarski pečat pobral. Ravno tako je oplenil tudi hiše onih mestlanov, ki so na strani cesarja bili. Potem je pa rinil s svojimi vojšaki pred gorni celski grad ino je tamo cesarja osem dni oblegoval. Kad je pa zvedel, da vitezi ino vojšaki iz vsih krajev svojemu cesarju na pomoč hitijo, je še zvnaj Cela oni krasni gradič *), pri katerem je zali vert bil

*) Ta gradič je menda bil v sedajni meložki okolici tamo, kjer zdaj Forsthof stoji. Gotovo je, da so celski grofi tamo svoj zverinjak imeli. Še zdaj imenujejo pristavo, ki je med Levcom ino Forsthofom, Thiergarten.

ino v katerem so rajni grofi radi stanovali, porušil, je neki dan rano, ko je ravno gosta megla dolino pokrivala, svoje konje nasedlal ino se je s svojimi vojšaki zopet proti Grebenu vgenil.

Cesar rešen iz te velke stiske, v koji se je bil v priprošno sv. Maksimiliana priporočil ino je bil obljubo storil, v Lublani novo škofijo vtemeliti, ako ga Bog iz te nevaršine otme, je v Cele posadko vložil ino je svoje ostale vojšake nad celske grade, ki se še njemu niso bili vdali, razposlal. On sam je bil okoli 22. maja 1457 Cele zapustil ino je v Lublano šel.

1457 25. maja je cesar v Lublani Ahaca Ekensteinerja poterdil oskerbnika kerskega grada.

1457 pričuje cesar v Lublani v svojem pismu od 30. maja, da je bil grof Ulrik Celski Rudolfu Kevenhülerju grad Goldenstein do njegove smerti prepustil ino da ga je bil postavil oskerbnika smledniškega grada.

1457 31. maja je pisal iz Rima papež Kalikst III. kralju Ladislavu opominovaje ga, naj bi se spravil s cesarjem, s kojim je bil v prepiru zavolj celske grofije. (*Chmel. Reg.*)

1457 3. junia je cesar v Lublani v svoje varstvo vzel Henrika Ekerja, ki mu je bil grad Neuburg izročil, ino mu je obljubil 50 funtov vinarjev za vse, kar je še za rajnim celskim grofom dobiti imel.

1457 11. junia je cesar v Krajinu Joanezu Zobelsbergerju za njegove rajnim celskim grofom opravlene posle Weissenfels oskerbovati dal.

1457 12. junia je v Krajinu cesar oskerbovati dal Ribnico Andreju ino Jurju Lambergerjom, Lož Martinu Šnicenbaumu, Pemont v Istrii Hermanu Rauberju, Ortenek Jurju ino Joanezu

Lengheimerjem, Metliku pa Andreju Hohenwartu, kojemu je še bil rajni celski grof 2600 goldinarjev dolžen. S tem ino s drugimi raznimi dohodki jim je bil cesar poplačal, kar so oni za rajnim grofom še tirjali.

1457 14. junia je bil cesar v Radolci, koje so bili njegovi vojšaki oblegovali ino vzeli. Od tod je pe-ljal cesar svojo vojsko na Koroško.

1457 24. junia je cesar v Belaku landskronskemu o-skerbniku Jurju Pibriacherju, ki mu je bil 200 funtov vinarjev za potrebo posodil, obljubil, da mu bode v najem dal gospodsko, ki h Sternbergu sliši, kadar bode ta grad v svojo oblast spravil.

Od Belaka je rinil cesar s svojoj vojskoj pred Sternberg, je ta grad oblegoval, vzela ino porušil.

Komaj je pa bil cesar iz Cela na Krajnsko odišel, se je tudi Vitovec začel s svojoj četoj gor proti Celi pomikati, je čes Trojano v Krajnsko planil, cesarske iz Radolce pregnal ino v njo novo posadko vložil. Iz Radolce se je Vitovec naglo zopet v Štajarsko vernil. Na tem potu so ga scer Krajnci med Blogovicoj ino Trojanoj iz hribov ne-nadoma napadli ino mu nekoliko vojšakov pobili; ali Vitovec razpostavi naglo svoje vojšake, vdari nad Krajnce, jim okoli 40 kmetov pobije ino se potem dolj v savinsko dolino poda. Tu na Šta-jarskem je pa že zvedil, da so se cesarski Ra-dolce vnovič pooblastili ino da so njeno obzidje porušali.

1457 28. oktobra pričuje cesar v Blekovcu, da mu je celski naddvornik Erhard Hohenwart 2000 vo-gerskih goldinarjev posodil. Za ta dolg je cesar njemu ino njegovim sinovam Andreju ino Štefanu zastavil Poljano s vsimi posestvi, kakor so jo rajni celski grofi imeli.

1457 9. novembra je iz Blekovca cesar celskemu župniku naročil, Jakobu Dohaverju podeliti ono celsko kaplanijo, ki bode nar poprej prazna.
(Lichn. Regest.)

1457 23. novembra je v Pragu vmerl česki ino vogerski kralj Ladislav. Smert, ki je končala njegovo življenje, je končala tudi vojsko, v kojoj se je bil za celsko grofijo s cesarjem zapletil. Vdova celska grofinja Katarina, kakor tudi Vitovec sta se zdaj h miru nagnila, ker se nista na nikogar više vpirati mogla.

1457 četertek po sv. Lucii, 15. decembra, je cesar v Gradcu s vdovoj celskoj grofinjoj Katarinjoj po njenih poročnikih Andreju Baumkircherju ino Miroslavu Lambergerju sledečo pogodbo sklenil: Grofinja Katarina do svoje smerti kerški grad s 2000 funtov vinarjev letnih dohodkov; dobi više za vse, kar ona še za rajnim grofom tirjati ima, 4000 goldinarjev ino potem zopet 2000 goldinarjev; vsi bojni vjetniki ene kakor druge strani bodo popolnoma prosti;

grofinja bo saneški ino planinski grad cesarju izročila, tudi grade Valenberg, Radolco, Ojstovec, Verbovec, Forhtenek, Podsredo, Kraljevigrad, Rogatec, Mehovo ino Grafenwert njemu prepustila, ter bo naddvornikom ino posestnikom teh imenovanih gradov ukazala, jih cesarju izročiti; ako bi se pa oni temu ukazu vstavljali, jim ne sme grofinja cesarju nasproti pomagati;

Forhteneškim, Lichtenbergerju ino ostalim, ki še imajo tožbe za celskim grofom, bode cesar pravico dal, kakor bodo razsodniki na svečnice dan razsodili.

Vsled te storjene pogodbe je cesar v vlast dobil celsko, ortenburško ino sternbersko grofijo.

Kar pa zadene onih velikih posestev, koje so rajni grofi na Horvatskem imeli, so od njih grofinji samole Varoždin, Tirnlein, oboje Kamenic, Jurjevo ino Medvedgrad ostali. Samabor je dala grofinja Andreju Baumkirherju, vse ostale posestva so pa horvatski kroni zopet pripadle.

Tako so razkosili nekrajne velke posestva imenitnih celskih grofov ino Cele je bilo zdaj zopet popolnoma s štajarskoj vojvodinoj sdruženo.

Tudi s Vitovecom se je cesar zopet poprijaznil. Dal mu je 10. novembra 1459 Krapino, ga je povzdignil v baronski stan, ino mu je dovolil s rudečim voskom pečatiti. 21. marca 1460 mu je na Dunaju dal tirolsko mesto Lienz ino grad Bruk, koje je bil Vitovec goriškemu grofu v vojski vzel, 22. marca 1460 mu je pa še dal zagorsko grofijo. Tako je imel zdaj nekrajni vbogi česki plemenitaš Vitovec velike posestva, se je zval zagorskega grofa, sternberskega barona, horvatskega bana ino cesarskega svetovavca. Bil je tudi sloviti cesarski vojskovodja. Njegova žena, iz Weisbriaškega rodu, mu je rodila, kolikor je znano, tri sinove: Jurja, Joaneza ino Vilhelma, ino hčer, ki se je omožila s grofom Joanezom Montfortskim, sinom grofa Joaneza Montfortskega ino grofinje Margarite Celske.

1457 21. decembra. V pismu od tega dneva pričuje cesar v Gradcu, da je Andrej Kreig rajnemu grofu Ulriku Celskemu 900 goldinarjev, njemu pa v Celi 1100 goldinarjev posodil.

1457 so še Horvati tirjali od cesarja one grade, koje je bil rajni grof Ulrik Celski za svojoj materjoj dobil.

Cesar jim je pa odgovoril, da je bil grof Ulrik vse te grade prodal, one, ki so na Horvatskem,

- naime Weker ino Steinšuk Martinu grofu Horvatskemu, te pa, ki so na Nemškem, svojemu očetu grofu Miroslavu; ta ino njegov sin grof Ulrik sta pa vse svoje posestva njemu sporočila.
- 1458 10. januara je cesar Martina Traunsteinerja iz Wiener-Neustadta na Dunaj poslal, tamošno hišo rajnega grofa Ulrika Celskega za njega v vlast vzeti. — Sedajni Amalienhof, del cesarskega grada, je nekdanja hiša celskega grofa; njo so kupili Celski od Joaneza grofa Pfanberskega, ki je vmerl 1362.
- 1458 je cesar v Wiener-Neustadtu v svojem pismu od 12. januara t. l. Ahacu Ekensteinerju, oskerbniku kerškega grada, ino njegovemu sinu Hermanu na vsako leto do nju smerti 100 funtov vinarjev iz dohodkov kamniške grašine obljubil zato, da bode Ahac kerški grad vdovi celski grofinji prepustil.
- 1458 7. februara je cesar v Wiener-Neustadtu Miroslava Walpurgerja h altarju Matere Božje v kapeli celske farne cerkve presentiral. (*Chmel. Regest.*)
- 1458 1. marca je dal cesar v Wiener-Neustadtu svojemu svetovavcu Joanezu Ungnadu kamenški grad v podjurski dolini, kojega je bil cesar Goriškim siloma vzel ino potem poderl.
- 1458 7. marca. Iz pisma, kojega je cesar ta dan pisal, zvemo, da je bil Mihael Weinman, bivši pisar rajnega celskega grofa, ta čas cesarjev vjetnik.
- 1458 7. marca se je v Varoždinu vdova celska grofinja Katarina, zadovoljna s kerškoj grašinoj ino s ostalimi nji obljubljenimi dohodki, vsim svojim pravicam na celsko grofijo odrekla ino jih cesarju prepustila. (*Chmel. Regest.*)

1458. V pismih, koje je pisal cesar v Wiener-Neustadtu 16. ino 17. aprila tega leta, čitamo, da so cesarju izročili Andrej Triebeneker forhteneški grad, Andrej Grimšicer verbovski grad, Joanez Ekelheimer ojstrovski grad, Wolfhart Ložnicer pa podsredški grad, ino da je cesar te gospode zopet poterdil oskerbnike ovih imenovanih gradov.
- 1458 27. aprila je cesar v Wiener-Neustadtu Kasparja Esenkoverja, ki mu je bil Kraljevigrad izročil, poterdil kraljevogradškega oskerbnika.
(*Chmel. Reg.*)
- 1458 30. aprila je cesar v Wiener-Neustadtu Konradu Riederju poterdil oni dvor poleg Žavca, kojega je poprej imel Henrik Erlauer; više mu je tudi poterdil 6 $\frac{1}{2}$ kmetij v Verbjih, koje je bil Rieder dobil od rajnega grofa Miroslava Celskega.
(*Chmel. Reg.*)
- 1458 ponedlek po beli nedeli je cesar Miroslav IV. v Wiener-Neustadtu Celanom poterdil ne le samo pravice, koje so bili 1451 dobili, nego tudi saboten teržen dan ino sejma o sv. Vidu ino o sv. Danielu. Mesto sejma o sv. Martinu, kojega je bil zopet nazaj na Laško prestavil, je pa Celanom dovolil novi sejem na dan svete Ursule.
(*Privil. von Cilli.*)
- 1458 1. maja je cesar v Wiener-Neustadtu rano-celniku Erhardu Haidingerju poterdil dvor Pustopolje ino 7 kmetij, koje mu je dal bil grof Miroslav Celski; više mu je tudi poterdil desetino poleg Kamnika na Krajskem, koje je bil dobil od grafa Ulrika Celskega. (*Chmel. Reg. Nr. 3592.*)
- 1458 9. maja pričuje cesar v Wiener-Neustadtu, da vzame pod svojo posebno varstvo vdovo celsko grofinjo Katarino ino tudi vse njene posestva

ino ljudi, koje ima ona v njegovih deželah. (*Arch. für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X. Heft I.*)

1458 15. maja je cesar Jurju Wurzpuhlerju, oskerbniku (*Amtmann*) v Kostajnovici ukazal, da more dohodke kostajnoviške ino raške grašine vdovi grofinji Katarini do njene smerti odrajtovati.

Razun teh grašin je cesar grofinji še prepustil grašine Šuštajn, Katzenstein, Žužemberg ino Kersko s tamošnjim brodovjem vred. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. Band X. Heft I.*)

1458 15. maja je cesar naročil, vdovi grofinji Katarini vsako leto plačevati 113 funtov vinarjev iz dohodkov krajskega vicedomstva, 100 funtov vinarjev od kostajnoviške mavte, 100 funtov vinarjev od novomesne mavte ino sodnije, 100 funtov vinarjev pa od kočevske grašine. Tudi metliškim sodnikom ino mavtnarjem je cesar ukazal, vsako leto 100 funtov vinarjev tej grofinje odrajtovati. (*Arch. für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X. Hft. I.*)

1458 16. maja je cesar iz Dunaja zapovedal, da nimajo celsko grofinjo Katarino obsojevati, ne njegovi glavari ali oskerbniki, ne deželske sodnije (*Land-schranken*) v Gradcu, v Šent-Vidu na Koroškem, v Lublani ino v Metliki, temveč da more vsaki, ki ima kako tožbo zoper to grofinjo, pred cesarjem svojo pravico iskati.

1458 11. junia je dal cesar na Dunaju Konradu Abfalterju gorni celski grad oskerbovati. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X. Heft I.*)

1458 22. junia je cesar na Dunaju Joanezu Koliencu podelil onih 6 dvorov (*Edlingthumb*) v Čeplih ino v Selu v vranski fari, koje je že bil poprej dobil od grofa Ulrika Celskega. (*Chmel. Regest. Nro. 3612.*)

- 1458 21. julia je cesar v Wiener-Neustadtu Tomažu Pfafojčerju, bivšemu oskerbniku celskega grada, grad Verbovec v zastavo dal zavolj njegove pridne službe pri celskih grofi in zavoljo 3000 goldinarjev škode, ki se mu je pripetila bila. (*Much. Urk. Regest.*)
- 1458 2. oktobra. Od tega dneva sta dva cesarska pisma iz Dunaja, ki naznanujeta, da sta Joanez grof Šentjurski in Pesingski 3000 goldinarjev, Berhtold plemeniti Ellerbach pa 1500 goldinarjev rajnemu grofu Ulriku Celskemu dolžna. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X. Heft I.*)
- 1459 11. januara je cesar v Gradcu dovolil, da smeta laški župnik Miroslav Aprecher ino celski vicedom Nikolavž Aprecher vasi „Burkh“ ino „Secl“ (menda Grajško-vas ino Selo v savinski dolini) ino 4 kmetije v Niederndorfu (v Doleni vasi?) za 200 funtov vinarjev od Joaneza Ekelhaimerja kupiti. Dal je jima tudi cesar ojestrovško grašino oskerbovati, kojo je bil Ekelhaimer Nikolavžu Aprecherju že 1458 prepuštil. Pismo so podpisale priče: Konrad Abfalter, velitel v gornem Celi, ino Erhard Hohenwart, velitel v Kerškem. (*Much. Urk. Reg.*)
- 1459 se začne računsko knjiga celskih mestnih sodcov, ki je shranjena v arhivu gradškega Joaneuma. Ova knjiga obseže letne račune mestnih sodcov od 1459 do 1512.
- 1459 22. marca je cesarju Miroslavu IV. rojen bil prvi sin, kojemu je on 25. marca t. l. v sv. kerstu ime dal sv. Maksimiliana v spomin ino v zahvalo, da je bil on (cesar) po priprošnji sv. Maksimiliana v Celi iz Vitovecove pesti otet. Na Dunaju (*Ambra-ser Sammlung*) je podoba 13 let starega cesarjeviča Maksimiliana, na koji so zaznamvane vse njegove posestva ino med njimi tudi Cele, kajti

mu je bil oče za vžitek dal dohodke celske grofije. Maksimilian je tudi slovensko gladko govoril. Celski rojak Tomaž Prekokar, poznejši škof v Kostnicah, je bil njegov učitel. (*Jahrbücher der Lit. B. 78.*)

1459 1. maja je cesar Celanom po njih prošnji dovolil, da smejo špital sv. Duha v svoje mesto prestaviti.

Ta stari špital je stal, kakor pripovedujejo, nekoliko sežnov za cerkvoj sv. Duha. (*Privil. von Cilli.*)

1459 10. julia je poterdil cesar na Dunaju Leonardu Raumšiselnu dvor Raumšisel v šuštajnskem urbaru, ino nekaj drugih posestev, koje je že bil njegov oče Joanez Raumšisel od grofa Ulrika Celskega dobil. (*Arch. für Kunde öster. G. Quellen. B. X. Heft I.*)

1459 10. novembra je dal cesar v Wiener Neustadtu svojemu svetovavcu Joanezu Vitovecu, banu v slovenskih deželah, Krapino, koju so poprej imeli celski grofi, ga je v baronski stan povzdignil, mu je dovolil s rudečim voskom pečatiti ino mu je podelil dva gerba, naime: šternberskega ino onega, kojega so na Horvatskem imeli celski grofi.

Ravno ta dan velevala tudi cesar Vitovecu, gradove vdove celske grofinje Katarine s vojskoj naskočiti ino jih vzeti, ako bi vdova grofinja s svojimi gradovi kaj početi vtegnila, kar bi cesarjevim pravicam nasproti bilo. (*Archiv für Kunde öster. G. Quellen. B. X. Heft I.*)

1459. Iz pisma, kojega je pisal cesar Celanom iz Wiener Neustadta 11. novembra 1459, zvemo sledeče: Celani so cesarju naznanili, da sta Konrad Lempl, celski špitalski mojster, ino njegov brat Henrik voljna, svojo hišo, ki je na unim kraju od minoritarskega samostana, prepustiti, da bi se za špital ino špitalsko kapelico prena-

redila, ino prosijo cesarja, naj bi dovolil, večno mešo, kojo je vtemelil grof Herman Celski svetemu Antonu v čast, ino ki se dosihmalu v špitalu (?) sv. Duha opravlja, v novi špital prestaviti. Na to je cesar v omenjenem pismu Celanom vse dovolil, kar so ga prosili, jim je to hišo od tlake ino drugih davkov oprostil, je to hišo v svoje posebno varstvo vzel ino še naročil, da se naj nova špitalska kapelica sv. Maksimilianu v čast posveti. (*Archiv für Kunde öster. G. Quellen. B. X.*)

1459. V pismu brez letnice, kojega je menda okoli tega leta pisal Jošt Soteski, beremo, da je bil Štefan Soteski celskim minoritom 50 vedric (*Emper*) vina od dveh kmetij „*unter Salcz*“, 14 mernikov (*Mass*) pšenice od dveh kmetij „*bei Presnik*“ ino 1 marko vinarjev sporočil. Ker so pa posledne dve posestva, se čita dalej, že clo zapušene, sporoči Jošt Soteski celskim minoritom 4 druge kmetije v Drešini vasi, od kojih naj vsako leto o Mihalovem prejemajo 14 mernikov pšenice, 1 marko vinarjev ino 50 vedric vina. Za te dohodke naj pa minoriti, naročuje Soteski, vsako kvaterno sredo obletnico s vigiljami obhajajo, na kvatern četertek pa razun mertvaške meše, kojo naj pojejo pri altarju sv. križa, kjer je pokopališe Soteskih, še 12 drugih meš opravljajo. Slednič še veli, da naj 8 sveč gori pri vigiljah ino pri petej meši. (*Joh. Urk. Copie.*)

1459 je cesar v Wiener Neustadtu ono mešo, kojo je grof Miroslav Celski h šent-janžkem altarju v braslovški fari sporočil, v spodni celski grad predstavil, je dal Mihaelu, nakliškem župniku ino kaplanu te meše, 2 funta denarjev h zboljšanju te beneficije, je hišo, ki se bo h tej beneficiji kupila, od vsih davkov oprostil ino je naročil, to mešo v celskem gradu ravno tako opravljati, kakor jo je

grof Miroslav za Braslovče sporočil. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X. Heft I.*)

1460 11. januara je cesar na Dunaju h šent-janžki beneficiji, kojo je iz Braslovč v Cele prestavil, eno kmetijo na Lavi (*an der Laen*) ino en travnik pri pristavi na Ložnici sporočil. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X.*)

1460 10. marca je na Dunaju vdova celska grofinja svoje pravice do nekih vogerskih grašin cesarju prepustila. (*Lichn. Urk. Regest.*)

1460 20. marca je cesar na Dunaju vdovi grofinji Katarini naročil, horvatski grad Medweig (menda Medvedgrad) Vitovecu vsled storjene pogodbe izročiti. (*Arch. f. Kunde öst. G. Quellen. B. X. Heft I.*)

1460 21. marca je Vitovec na Dunaju od cesarja dobil tirolsko mesto Lienz ino grad Bruk, katera je bil Vitovec goriškemu grofu v boju vzeti; 22. marca mu je pa cesar še zagorsko grofijo dal. (*Lichn. Regest.*)

1461 torek po drugi postni nedeli je cesar Miroslav v Gradcu pismo pisal, v kojem Krištofa Ungnada, oskerbnika gornega Cela, laškega župnika Miroslava Apreherja ino celskega vicedoma Gregorja Dienstlna pozdravlja, Ungnada pa naročuje, da naj ne terpi v celskem področju toliko kerčmarjev, ki kmetom vino za žito ponujajo, mestnim ino teržkim kerčmarjem pa dobiček jemlejo. (*Privil. von Cilli.*)

1461 sredo po drugi postni nedeli piše cesar Krištofu Ungnada, kako so se Celani njemu potožili, da jim Ungnad brani ribe ino ptice loviti, kar jim je vendar ob času rajnih celskih grofov zmirom dovoljeno bilo, ino veleva Ungnada, naj jim tega više ne brani. (*Privil. von Cilli.*)

1461 6. decembra se je podpisal v pismu, po kojem je cesar lublansko škofijo vtemelil, Miroslav Apreher, celski vicedom.

1462 12. marca je cesar celskemu gradjanu Štefanu Strasserju milostlivo dovolil, da se zopet sme nazaj v svojo hišo v Cele poverniti.

Strasser je bil zoper cesarja ravnal ob času, ko je bil Vitovec Cele napadil. (*Archiv für Kunde öster. Gesch. Quellen. B. X.*)

1462 sta bila Andrej Hohenwart naddvornik v spodnem, Krištof Ungnad pa naddvornik v gornem celskem gradu.

1462 10. ino 11. julia je bil cesar Miroslav IV. v Celi.

1462 13. decembra je v Korneuburgu Jur Podiebrad cesarju prepustil vse one pravice do zapuščine rajnega grofa Ulrika Celskega, koje si je bil pridobil od Margarite, vojvodinje Glogovske. (*Lichn. Reg.*)

1463 petek po Mihalovem 30. septembra je cesar v Wiener Neustadtu oni vinograd v humu (*zu Chüem*), ki je bil zraven vinograda Joaneza Peküncza, ino kojega so celski minoriti kupili od Martina Šušterja, od gornice ino desetine rešil, ino je svojemu svetovavcu Miroslavu Apreherju ino vicedomu Gregorju Dienstlnu naročil, to pravico minoritom varovati. (*Johanneums Urk. Copie.*)

Ravno ta dan je cesar še dva druga pisma pisal, ednega, v kojem Joanezu Ungnadu, svojemu oskerbniku v Celi, ino vsim njegovim naslednikom vелеva, pravice celskih minoritov varovati; drugega pa, v kojem naznanuje Miroslavu Apreherju ino Gregorju Dienstlnu, da so ga celski minoriti prosili, naj bi smeli onim 4 kmetom, katere so bli dobili od rajnega Forhtenekerja, ino onim 6 kmetom, katere jim je sporočila bila Katarina Rifniška, štibre ino tlako

naložiti, ino jima naročuje, to reč presoditi ino določiti. (*Johanneums Urk. Copie.*)

1463 saboto po Mihalovem, 1. oktobra, je v Wiener Neustadtu cesar Miroslav celskim minoritom po molbi guardianana Lienharda njih pravice poterdil. (*Johanneums Urk. Copie.*)

1464 23. marca je Joanez Žusemski v Wiener Neustadtu revers pisal, iz katerega zveemo, da mu je cesar spodni celski grad od 23. aprila naprej oskerbovati dal. (*Archiv für Kunde öst. Gesch. Quellen.*)

1464 21. decembra je celski gradjan Joanez Ratmansdorfer celsko grašino na 2 leta v najem vzel. Moral je vsako leto najemnine plačevati 515 funtov, 5 šilingov ino 22 vinarjev. (*Much. Urk. Reg.*)

1466. Na savinskih mestnih vratah poleg špitala je na zvonajni strani vzidan bil kamniti spominek, ki ima nad cesarskim orlom čerke: F. I. A. E. I. O. V., pod orlom pa letnico 1466.

Ovi spominek je vzidan zdaj na novi gimnazialni hiši.

1466 je bil Eberhard Hohenwart naddvornik v Celi. 1453 je bil kapitan v Medvedgradu. (*Annal. J. C. Aquil. III. 524. Ogledalo Ilirie.*)

1466 6. septembra je v Gradcu privolil cesar Miroslav IV., patron šmiklavžkega altarja v Celi, da smeta Gregor Rosenauer, *rector ecclesie patriarchalis Sancti Martini in Dietharn* (?), ino Leonard Bernegker, *rector altaris sancti Nicolai situati in ecclesia parochiali S. Danielis in Cilia*, svoje beneficij med saboj zmenjati. (*Much. Urk. Reg.*)

1467 sta dobila celski župan (*Amtmann*) Joanez Radmansdorffer ino celski mautnar Joanez Voitlme iz Wiener Neustadta cesarski ukaz od 30. septembra, da moreta vsaki 100 funtov vinarjev dati

Gregorju Dienstlnu za pozidanje celskega mesta (menda mestnega obzidja.) (*Chmel. Regest.*)

- 1468 9. februara pričuje celski župnik Joanez Herdmansdorfer, da je Konrad Lempel celskemu špitalu sporočil svoj vert pred dolgoj ulicoj, naj bi se vsake kvatre mertvaška meša brala v cerkvi sv. Duha za vtemelitele tega špitala rajne celske grofe, tudi za njega ino njegovo rajno žlahto. Za vsako tako kvaterno opravilo je špital po sporočilu plačeval mestnemu župniku 16 vinarjev, pevcem 4 vinarje, 4 vinarje pa za 4 vošene sveče, ki so pri opravilu gorele. Iz tega pisma zvemo, da je Joanez Pawtler tadaj špitalski oskerbnik bil.
- 1468 28. junia vелеva cesar iz Gradca celskemu vicedomu, da naj da Joštu Hauserju 100 funtov vinarjev za gradnino (Burghut) gornega celskega grada. (*Chmel. Regest.*)
- 1468 16. julia je cesar vicedomu Gregorju Dienstlnu iz Gradca naročil, naj streho na gornem celskem gradu popravi ino tamošne posteले, ki so že kolj raztergane, na novo preobleče. (*Chmel. Regest.*)
- 1468 20. septembra je cesar Gregorju Dienstlnu iz Gradca ukazal, v gornem celskem gradu na turn novo streho narediti, savinski most pod gradom pa popraviti, da bo moč, velki top (*die grosse Büchse*) v grad zapeljati. (*Chmel. Regest.*)
- 1468 5. oktobra piše cesar iz Gradca bisterškemu oskerbniku Konradu Lechnerju, da naj grofu Ulriku Šaunberskemu 450 funtov vinarjev za gradnino (Burghuth) gornega celskega grada plača. (*Chmel. Reg.*)
- 1469 18. aprila piše cesar iz Šent-Vida na Koroškem celskemu vicedomu ino Joštu Hauserju, naj ona poplačata vojšakom, koje je bil Luger v Cele pripeljal. (*Chmel. Regest.*)

1469 3. julia je v kraju „Peuscheldorf“ vdova celska grofinja Katarina cesarju prepustila kerški grad ino dohodke, koje je za prevžitek (*Leibgeding*) prejemati imela, ino je spričevala, da ji je cesar ta prevžitek v gotovih denarjih izplatil. (*Chmel. Reg.*)

Vdova grofinja Katarina se je potem na Dalmatinsko v Senj preselila, je neki tamo v samostanu živela ino menda tudi v njem vmerla.

V gornem celskem gradu je bila v beli marmor vrezana podoba te grofinje s napisom:

Catharina Gefürstete Gräfin von Cilli 1437.

To podobo je bil kupil rajni zvonar Jur Steinmetz ino jo je v svojo zidanco za gradom vzdal; 1851 jo je pa Andrej Čampa, mestni kerčmar, od Steinmetzovih kupil ino jo je v svojo zidanco poleg grada prestavil.

1469 18. septembra je iz Gradca cesar vicedomu Gregorju Dienstlnu ukazal, topovnikama, ki sta bila prišla Cele zoper sovražnika branit, po 36 funtov vinarjev letne plače dajati. (*Chmels Regest.*)

1470. Menda je iz tega časa pismo, v kojem Joanez Aprecher pravi, da je njegov brat Miroslav vsakdajno zgodno mešo h altarju Matere Božje v minoritarski cerkvi (*in dem Lanckhaus*) vtemeliti hotel. Kajti je pa Miroslav poprej odmerl, piše dalje, vtemeli on (Joanez) to mešo ino sporočuje minoritom za njo na vsako leto 6 funtov vinarjev h Božiču, 6 funtov pa h Danjelovem. (*Johanneums Urk. Copie.*)

1470 31. maja na velko križevo je Andrej Hohenwart gorno celsko grašino v najem vzel za 197 funtov vinarjev, 5 šilingov ino 22 vinarjev letne najemnine.

1470 3. oktobra je cesar Joanezu Aprecherju, ojsterskemu oskerbniku, iz Gradca naročil, celskim minoritom dati 208 vedric vina, pšenice ino rži pa po

- 51 mernikov celske mere, kakor jim celsko vice-domstvo vsako leto odrajtovati more. (*Chmel. Reg.*)
- 1471 so Turki pervobart do Cela iz Krajskega privreli. Kamor so oni došli, so vse požgali, ljudi pa mnogo pomorili, mnogo jih pa saboj v sužnost gnali.
- 1473 je neki doveršeno bilo celsko mestno obzidje, kojega je bil stavljati začel grof Miroslav II. Celski leta 1450.
- 1473 so se Turki iz Koroškega na spodno Štajarsko vsuli, ino so prvi dan v Slovengradcu prenočili. Od tod jih je šla ena truma čez Vitanje na Konjice, kjer so si v farofu kosilo kuhali; druga truma s vjetimi kristjani se je pa skoz hudo luknjo v šaleško dolino privalila, je šušanski grad razsula ino potem v saboto 2. oktobra od Smih sjutre do 4rih popoldne s 8000 vjetih kristjanov v nepretergani versti mimo Cela šla. Obe trumi ste potem v Šentjurju pod Rifnikom prenočile. (*Hermann. Handbuch der Gesch. Kärnth. I. 185.*)
- 1474 so prišle v naše kraje kobilce, za njimi pa lakota ino kuga. (*Winklern Chronol. Gesch.*)
- 1478 četertek po godu spreobernenja sv. Pavla je cesar Miroslav IV. v Gradcu sledeče ukazal:
- 1) razun žita, vina ino soli more vsako drugo tergovsko blago, ki se mimo Cela vozi, v Celi prenočevati;
 - 2) eno celo uro daleč okrog Cela ne sme nihčér kerčmariti;
 - 3) plemenitaši ino prošti morejo svoje hiše v Celi do prihodnega leta pozidati, v njih stanovati ino od njih hišnino kakor ostali mestlani plačevati, drugače jim bodo hiše prodane. (*Privil. von Cilli.*)
- 1478 30. januara je v Gradcu cesar kerškemu špitalu vse poterdil, kar so mu bili sporočili ino dali grof

- Miroslav Celski, vdova celska grofinja Katarina ino kerški župnik Martin. (*Chmel. Reg.*)
- 1478 mesca februara je cesar Miroslav Andreju Hohenwartu, velitelu v celskem gornem gradu, iz Gradca naročeval, Celanom pravice varovati. To je ukazal cesar, ker se je celski sodec s svojimi svetovavci potožil, da je Joanez Voitlin, cesarski mautnar v Žavcu, od celskih tergovcov mauto tirjal, kojo oni poprej nikdar plačevali niso. (*Archiv für Kunde öster. Gesch.*)
- 1478 14. oktobra, sredo po Kolomanovem, je celski gradjan Il Prantner sbelovsko grašino oskerbovati dobil. (*Schmutz Lex.*)
- 1478 je Vilhelm Novogradški (*von Neuhaus*) hudo razkačen svojega otroka v steno trešil ino ga tako vbil. Ves skesan je prišel potem v Cele ino je ovde v minoritarski red stopil. (*Annal. J. C. Aquil. III. 557.*)
- 1479 ni bilo ne žita ne vina, in zato huda lakota. (*Winklern Chronol. Gesch.*)
- 1480 22. julia je Margarita, hči celskega grofa Hermana III. ino njegove žene Elizabete grofinje Abensberske, posledni zarod celskih grofov, v Glogavi vmerla, kjer je tudi pokopana. Bila je pervobart omožena s grofom Hermanom Montfortskim, ki ji je vmerl med 29. aprila ino 24. julia 1434. Imela je s tim možem tri sine: Hermana, Jurja ino Joaneza, ino hčer Barbaro. Mlajši sin Joanez se je oženil s hčerjo Joaneza Vitoveca ino je bil vstreljen pred Wildonom v boju, kojega je Andrej Baumkircher s cesarjem imel. 1446 se je vdova grofinja Margarita omožila s Vladislavom Tešinsko Glogavskim vojvodom, ki je vmerl 1463.

1480 mesca augusta so se Turki zopet po Štajarskem gor do Novega Kloštra vsuli. Tri dni so se oni v kloštru mudili, so konje v cerkev postavili ino samostan poropali. Fratra Wolfganga Weitdorferja, Dunajčana, so pri kapeli na griču poleg kloštra 24. augusta vbili, priorja Pavlna, Jurja Marhalka ino Kasparja Kolobina, oba duhovnika dominikanskega reda, so pa saboj gnali. Jur Šaumburski, wolfsberški vicedom, je ove Turke pri Brežcah namlatil ino je vjete kristjane zopet rešil. (*Marians Gesch. der Klerisey. 6. B.*)

1481 5. septembra je celski mestlan Luka Stiglitz na Dunaju pismeno obljubo storil, da ne bode dalej cesarju, njegovim deželam ino podložnikom nasproti ravnal. (*Chmel. Reg.*)

1483 petek po Duhovem je pisal iz Linca cesar Miroslav velitelu celskega grada, naj pazi, da ne bodo vozniki po stranskih cestah blago vozili ino se tako velke ceste ino maute zogibali. (*Cillier Priv.*)

1484 25. januara pričuje Tomaž Leiser, da je njegov oče Jur, kojega so Turki v sužnost odgnali, celskemu gradjanu ino špitalskemu oskerbniku Štefanu Strasserju nekoliko zemliša za novi špital prodal. (*Spitals Urkunde.*)

1486 na sv. Štefana dan, 26. decembra, je v Celi vmerla Susana Turjaška, žena Andreja Hohenwarta, velitela v gornem celskem gradu.

Njen mertvaški spominek je najden bil 1847 v Novakovi hiši na velkem tergu pod hiš. števil. 2; 20. julia 1854 je pa ta spominek po dovolenju Jožefa Novaka, steklarnika, h farni cerkvi prestavljen bil. On ima ta napis:

Hie leit pegraben die Edell fraw Susana von aursperg Hern Anndre Hohenbarter haubtman auf ober Cili gemahel un̄ ist Gestarben anno Domini 1486 an sant steffani.

1487 1. januara je velitel gornega celskega grada Andrej Hohenwart celskemu špitalu dal 332 goldinarjev, svoj vinograd v Zvodnem, kojega je bil kupil od rajnega Nikolavža Frundlna, dva mešna plajša, ene mešne bukve ino edeu kelih, naj bi imel špital v prihodno svojega lastnega mešnika, ki ima od špitala dobavlati svoj živež ino vsako leto 8 funtov vinarjev. Za to prejemo je mešniku naročil, sv. mešo v farni cerkvi pri altarju sv. Sebastiana brati, dokler ne bode špitalska kapela postavlena, pri meši se po evangelju h ljudstvu obrniti, očitno spoved moliti ino ljudje opominvati, naj bi en „Oče naš“ molili za njegovo rajno ženo Susano Turjaško, za njegove ino njene rajne stariše.

Pismo, s katerem je Hohenwart to zadužbino uzočil, sta podpisala brata rajne Susane, naime: Vilhelm Turjaški, deželni glavlar na Krajnskem, ino Jur Turjaški, oba maršala v Krajnskem ino v slovenski pokrajini.

Menda so bili dohodki te zadužbine preslabi, zato tudi špital nikdar ni imel lastnega mešnika.

1489 1. marca piše cesar iz Insbruka Vilhelmu Dolaherju, ki je v Celi štibro poberal, da on Celanom v teh vojsknihih napadihi odpusti 80 funtov od tergovine, koju oni v svojih hišah kupujejo ino prodajajo, naj bi tako svoje mesto bolj vterditi ino braniti zamogli. (*Lichn. Regest.*)

1489 16. aprila piše cesar iz Insbruka Andreju Hohenwartu, ki mu je naznanil, kako sovražnik po Celskem ropa in pleni, da naj ljudi nabere, s kojim bo Celsko branil pred sovražnikom. Da bo pa plačo imel dati ljudem, mu veli cesar, štibro v celskem glavlarstvu razpisati, koju naj poberata on ino vikši diakon savinske doline. (*Lichn. Reg.*)

1491 20. ali 25. aprila je vmerl v Kostnicah celski rojak Tomaž Prekokar, kostniški škof. Bil je naj prej

na Dunaju doktor pravdoslovja, učenik cesarjeviča Maksimiliana ino cesarski svetovavec. Iz Dunaja je šel za prošta v Kostnice; potem je bil od leta 1480 do leta 1491 prošt pri sv. Štefanu na Dunaju; 1491 je pa prišel za škofa nazaj v Kostnice ino je tamo ravno to leto tudi vmerl. V Kostnicah je on spremenil svoje ime, ter se je imenoval Tomaža Feloverja.

Znamenitno je še, da ga je cesar Miroslav IV. v Rim poslal, papeža prosit, naj bi rajnega avstrianskega mejnega grofa Leopolda IV. skoraj versti svetnikov pripisal.

- 1492** so zopet Turki do Cela privihrali ino so mesto naskočili; ali Jur Herberštainski jih je tako junško odbijal, da so se Turki s kervavimi glavami nazaj v svoj dom vernili. (*Stey. Zeitschrift.*)
- 1493** je cesar Maksimilian Andreju Hohenwartu celsko glavarstvo zastavil za 1200 vogerskih ino 15 rajnskih goldinarjev.
- 1493** četrtek po Martinovem je v Gradcu cesar Maksimilian poterdil pravice celskih minoritov. (*Johanneums Urk. Copie.*)
- 1493** 8. decembra je cesar Maksimilian na Dunaju Celanom poterdil njih stare pravice. (*Cillier Privil.*)
- 1495** sredo po sveti Marjeti je v Wormsu cesar Maksimilian Celanom še posebno poterdil ono pravico, po koji je moralo vse tergovsko blago razun žita, vina ino soli, ki se mimo Cela vozi, tu v mestu prenočevati. (*Cillier Privil.*)
- 1499** saboto po sv. Lukatu je Marjeta, hči Joaneza Lobingerja, celskemu špitalu dala ono žitno desetino v laški županiji, koje je bil laški teržan Nikolavž Behem njenemu stricu Ulriku Lobingerju naj prej zastavil, potem pa prodal. (*Spitals Urk.*)

1499 19. novembra je bil Lenard plemeniti Ernaud potterjen za celskega vicedoma. (*Much. Urk. Reg.*)

1502 drugo nedelo po velki noči se je pred poldnem med 9. ino 10. uroj Cele vžgalo ino je pogorelo. (*Cillier Chronik.*)

1503 19. novembra je v Celi vmerl Andrej Hohenwart, velitel v gornem celskem gradu. 1475 so ga Turki pri Brežcah vjeli ino so dobili za njega 600 gordinarjev rešitve. 1483 je bil po smerti svojega brata Eberharda, kojega so v celsko minoritarsko cerkev pokopali, naddvornik v Celi. Njegovo truplo počiva v tukajšni farni cerkvi. Njegov mertvaški spominek, ki je poleg altarja sv. Barbare v steno vzdian, ima po robu ovi napis:

hie leit pegraben der edel und streng riter her andre obrister erzdrugsess in krain und haubtman auf ober cili und ist gestorben am suntag elisbeta 1503.

Na vsakem voglu spominka je gerb s temi napisi:

wapen der aursperger, — wapen der ungenad, wapen der cschernemel, — wapen der hohnbart.

Andrej Hohenwart je tudi v Celi vtemelil beneficio sv. Križa, kateri je dal 10 kmetij v Steinbachu v trebenski fari na Krajskem. Ova beneficia je pa sčasoma čisto opušena bila; 1766 jo je Franc Karl Hohenwart zopet oživel ino jo h sv. Katarini poleg Kamnika na Krajsko prestavil. (*Stiftungs Urk.*)

1505 29. novembra je na Dunaju vmerl celski rojak Brieki Prepost, doktor sv. pisma, učitel bogoslovja ino dunajski korar. Bil je 1480, 1491 ino 1497 *rector magnificus*, osemkrat pa dekan dunajskega vseučiliša. (*Stey. Zeitschrift.*)

1506 je cesar celsko glavarstvo ino grašino Jakobu Landavu, deželnemu nadstojniku (*Landvogt*) v Švabskem, za 8000 goldinarjev zastavil. (*Schmutz Lex.*)

1507 je cesar od celske grofije 300 vojšakov za benečansko vojsko tirjal. (*J. C. Aquil. An. III. 641.*)

1508 ponedlek po Matijažovem so Andrej plemeniti Spangstein, Kristof Raknički ino štajarski maršal Erazem plemeniti Saurau celskim minoritom iz Šwanberga naznanili, da morajo oni h tistim 16000 goldinarjem, koje je deželni sbor v Mariboru za benečansko vojsko dovolil, 3 funte, 5 šilingov ino 12 vinarjev o Jurjevem plačati. (*Johanneums Urk. Copie.*)

1512 sredpostno nedelo je cesar Maksimilian celskim gosposkam ukazal, tega ne terpeti, da bi vozniki po stranskih cestah tergovsko blago vozili. Uzrok tega ukaza je bil, ker so se Celani potožvali, da njih teržni dan zato tako slabuje, ko se vozniki velke ceste zogiblejo. (*Urk. Copie.*)

1514 7. junia je cesar Maksimilian I. v Celi poterdil privilegie šuštanjskega terga. (*Schmutz Lex.*)

1514. Mertvaški spominek iz rudečega marmorja, ki v farni cerkvi tikoma pred vratami kapele Matere Božje 7 žalost v tlaku leži, ima sledeči gotiški napis:

*Hir ligt pegrabn der edl ud vest Herr Cristoff
vn Weispriach der gestorbn ist am pfins tag nach
allselentag ano dini 1514 Mit Fraw lisabet sei
gemahel des edllen ud veste herrn hansn v Liech-
tēstein eliche tochter den gott alle gnedig ud
parmherzig sei.*

1515 se je bila velka množina slovenskih kmetov pri Brežcah sbrala, ki so svoje stare pravde ali pra-

vice tirjali. Poslali so zato naj prej poročnike v Nirnberg h cesarju Maksimilianu, ki je te poročnike prijazno sprejel ino jim je obljubil, njih reč po pravici razsoditi ino poravnati, ako bodo kmeti orožje zapustili ino se zopet v mir podali. Ker pa ni mogel cesar zavolj benečanske vojske kmetom hitro vstreči, se jih je kmalo blizo 80000 puntarskih kmetov zopet pri Brežcah sbralo, ki so začeli po grašinah, samostanih ino cerkvah ropati, jih požigati in plemenitaše moriti. Tako so puntarji razsajali ino divjali po Kranjskem ino tudi po Štajarskem okoli Brežc, Cela, Konjic ino gori do Lipnice. Ta kervavi punt zatreti je poslal cesar h koncu mesca septembra 1516 štajarskega glavarja Sigismunda Ditrihštainskega ino Jurja Herberštainskega s vojskoj nad te puntarske kmete. Pri Ptuju sta ova vojskovodja s svojoj vojskoj Dravo prekoračila, pri Brežcah na puntarje planila ino jih kervavo zmlatila. Mnogo tih puntarjev so na bojišu pobili, mnogo jih po drevjih obesili, 136 pa, med njimi 10 glavarjev ino 15 naj hujših šuntarjev, v Gradec gnali, kjer so jih h smerti obsodili ino obesili.

Tudi Cele so ti puntarski kmeti začeli oblegati, so pa od cesarskih pregnani ino nabiti bili.

Od tega punta, ki se sploh stara pravda imenuje, je še sledeča stara pesem znana:

Ain neues lied von den kraynerischen bauren.

1.

*Hört wunder zu
der bauren unrue
thet sich so ser aus praitten.
In kurtzer zeit
zu krieg und streit
kham maniger her von weitten.*

*Aus irer gemain
thetn sy schreien
Stara prauda,
ain yeder wolt sich rechen
seines herrn gut nun schwechen
Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
mit gmainem rat sy khamen dar
für gschlösser marckt das ist war.*

2.

*Der adel guet
aus freyem muet
thet sich gar stark auff schwingen,
er macht das post,
war nicht der letzst,
mit vechten und mit ringen,
der bauru schar
was ruffen dar
Stara prauda,
die lantz knecht thetten prangen
mit spiessen und mit stangen.
Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
der pauren pundt was zertrent
ir khainer west umb das endt.*

3.

*Der bauru list
man nit vergist
zu singen und zu schreiben,
in irem mut
das edel pluet,
erdachtñ sy zuuertreiben,
sy schrayen ser,
ye lenger, ye mer,
Stara prauda,
den geistlichñ nit schencken,*

*ir nütz und gwin zu bedencken,
Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
ir khainer sol ab wenden,
er müst den krieg vor enden.*

4.

*Der bauren rat,
gar offt und drat,
gen Cili her thet schicken,
begert do vil,
ain seltzam spil,
die stat thet sich erquicken,
mit püchsen gut,
sy schrecken thut.*

*Stara prauda
ain yeder schwur bei seinem ayd,
es sollt der stat werden layd,
Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
wir wellens frischlich vahn an,
khainen darin leben lan.*

5.

*Ains tags nit weyt
nach vesper zeit
die bauren thetten herdringen,
wol zu der stat,
in iamerss not,
vermaintn̄ die zu bezwingen,
mit irer macht
ir hertz das lacht*

*Stara prauda,
pald was in entgegen̄ gan,
man gsach sy auff der walstat stan,
Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
ir püchssen worden krachen,
das spil wil sich machen.*

6.

Gar pald darnach,
ain spil da gschach,
gar maniger ward erstochen,
auff der bauren seyts,
in klainer zeit;
es het ain endt ir puchen,
etlich aus In,
hetten klain gewin.
Stara prauda.

Sy haben die schantz verlorⁿ,
man hat in trucken geschoren.

Leukhup leukhup leukhup leukhup woga gmaina
durch Ir falsch sinn und arglist,
erhangen und auch gespist.

1516 15. marca je dal v Insbruku cesar Maksimilian celsko glavarstvo ino grašino svojemu svetovavcu Kasparju Herbstu, gospodu ložkemu (von Laas). (*Schmutz Lex.*)

1516. Poleg malih vrat farne cerkve zvnaj na strani gotiške kapele je vzidan mertvaški spominek, na kojem so izobražene dve redovnice. Gotiški napis, ki je po robu tega kamena, se pa tako čita:
Hir ligen des Mench Neuburger zwo schwestern mit namen Agnes und Ana den gott genedig sey. Und dye Agnes hat geschafft 60 gulden Ungrisch zu dem ewigen liecht ligend auf Cristan hueter haus.

Zraven tega spominka je kamniten steber s svetilnicoj, v koji je menda gorela večna luč, za koje je Neža sporočila bila 60 goldinarjev.

1521 8. novembra je v Gradcu austrianski nadvojvoda Ferdinand I. Celanom poterdil njih stare privilegie. (*Cillier Privil.*)

- 1524 na veliko sredo so svetovavci ino komisari nadvojvoda Ferdinanda v Celi zapovedili, da se more blago iz Ptuja po velki cesti čes Bisterco, Konjice, Vojnik, Cele, Zavec i. t. d. voziti, ino so naznanili, da bo vsakemu blago vzeto, ki se s njim velke ceste zogible ino ga čes Novocerkev v savinsko dolino, ali pa čes Šent-Jur ino Laško v Lublano vozi. (*Cillier Privil.*)
- 1525 9. septembra je dal nadvojvoda Ferdinand celsko glavarstvo Ahacu Lindeškemu. (*Schmutz Lex.*)
- 1529 12. januara je nadvojvoda Ferdinand Baltazaru Presingerju, svojemu svetovavcu, naj vikšemu kuhinskemu ino gojzdnemu mojstru na Koroškem, Krajskem ino v celski grofiji, tudi vsim njegovim možkim zarojencem celsko vicedomsko hišo podelil. (*Jahrb. der Lit. B. 123.*)
- 1529 so se Turki od Dunaja pregnani v Štajarsko zakadili, so Lipnico, Slovensko Bisterco ino Konjice do tal požgali, 14. oktobra pa rušali ino plenili posebno okrog Cela ino Doberne.
1530. Ta letnica je na kamnitem spominku, ki je na mautni hiši ovdešnega gradškega predmesta vzidan. Ovi spominek je bil berž ko ne na gradških mestnih vratih ino menda kaže, da so bili to leto one vrate postavili.
- 1533 7. marca je na Dunaju nadvojvoda Ferdinand I. poterdil pravice celskega špitala.
- 1533 8. novembra je na Dunaju dal nadvojvoda Ferdinand Celanom novi sejem na dan sv. Andreja. (*Cillier Priv.*)
- 1534 21. aprila je Cele zopet pogorelo. (*Cillier Chronik.*)
1540. To letnico ima kamniti spominek na mautni hiši tukajšnega lublanskega predmesta. Naznanuje menda, da so bili ovo leto lublanske mestne vrate pozidali.

1542 20. avgusta so kobilce okrog Cela vse požerle. Kmalo za njimi je pa kuga tod moriti začela. (*Cil-lier Chronik.*)

1546 13. septembra je nadvojvoda Ferdinand baronu Joanezu Ungnadu zastavil celsko glavarstvo. (*Schmutz Lex.*)

Ovi Joanez Ungnad, sin saneškega barona Joaneza Ungnada, je bil rojen leta 1490 ino odgojen na dvoru cesarja Maksimiliana. Kakor drugi plemenitaši se je tudi on nove luterske krivovere poprijel ino se je 1547 na Nemško v mesto Urah preselil. Taj je pozval Primoža Truberja, Jurja Dalmatina (sploh imenovan Juri Kobila) ino Štefana Konsula. S njimi je on luterske knjige poslovenil, jih natiskal ino med Slovence in Horvate razpošiljal. Vmerl je Ungnad 1564.

1550 2. septembra je Savina nagloma strašno velka pri-tekla, ki je mnogo mostov ino bervi poderla, polje pa tako poškodovala ino živine toliko potopila, da je potem velka dragina tukaj bila.

Napis, s kojim je bila ta povodnja na turnu za špitalom zaznamvana, se že ne more više čitati.

1550. Ta čas se je luterska krivovera tudi že po Celskem, zlasti po gradovih, po mestu ino po nekih terjih zasjala. Ako baraš, kako je mogoče bilo, da se je ta krivovera tudi med vernimi Slovenci vkoreniniti zamogla, ti naj v kratkem sledeče razjasni.

V začetku tega stoletja so štajarski, koroški ino krajnski plemenitaši tako razvujzdano ino pohujšljivo živeli, da je štajarski deželni glavar baron Sigismund Ditrihštainski v Gradcu 22. junia 1517 bratovšino sv. Krištofa med plemenitaši vstanovil, njih kletve, pijanosti ino drugih pregreh odvadit. Ali bolj po voli kakor ta bratovšina je prišla popačenim plemenitašem luterska krivovera, ki vsa-

kemu brez dobrih del ino brez pokore nebesa ponuja, ako le Boga veruje. Te krivovere so se zato spridjeni plemenitaši s veseljem poprijeli, so na svoje gradove luterske pridgarje pozvali ino so s njimi svoje podložnike stranom s prilizovanjem, stranom pa s siloj h luterskim pridgam spravljali. Zlasti so si pa prizadevali, Kristusovega namestnika rimskega papeža s lažmi med ljudmi prav čerčiti ino gerditi. Ako je pri kaki fari katolški duhovski pastir odmerl, so plemenitaši, ako je le mogoče bilo, mesto njega luterskega pridgarja na faro vrinili.

V Celi si je neka plemenita gospa patronstvo te fare prisvojila ino je tukajšnega župnika pregnala. Ko se je pa župnik zopet nazaj na celsko faro povernil, ga je omenjena gospa v pravdo zapletila, v koji ga je tudi s pomočjo luterske gosposke prevladala. ¹⁾

Zlasti se je pa razširanje te krivovere tamo polajšalo, kjer je še clo kaki spridjen katolški mešnik pravi izveličanski veri slovo dal ino jo je s krivoverci potegnil. Takega pohujšanja, žali Bog! tudi našim krajem ni manjkalo.

Bil je v Celi menda okoli 1550 že omenjen Primož Trubar kaplan pri sv. Maksimilianu, kakor se sam imenuje v svojem dopisu na krajnske stališe, rekoč: „*Primus Truber, gewesener, ordentlich berufen, präsentirt und konfirmirter Thumherr zu Laybach, Pfarrer zu Lak bey Ratschach, zu Tyfer, und in St. Bartholomä Feld, Kaplan bei St. Maximilian zu Cilli, windischer Prediger zu Triest, nach der ersten Verfolgung Prediger zu Rottenburg an der Tauber, Pfarrer zu Kempten und Aurach, nachmahls Prediger der ehrsamten löblichen Landschaft zu Krain und in*

¹⁾ *Hurters Gesch. K. Ferd. II. Bd. 1. S. 492.*

der Grafschaft Görz zu Rubia, und nach der zweyten Verfolgung Pfarrer zu Laufen, jetztund zu Derendingen bey Tübingen.“

Ravno ta Trubar se je bil sveti katolški veri odpovedal ino je luterški krivoveri pristopil.

Po takem pohujšljivem izgledu ino po prizadevanju luterških plemenitašev, med kojimi je naj silnejši menda bil že gori imenovani baron Joanez Ungnad, so jo začeli sčasoma tudi mestlani in drugi za svojoj gospodoj potegniti ino v krivovero zagaziti.

Da je pa naše ljudstvo le nekaj iz neumnosti, nekaj pa zavolj svoje luterške gosposke, zlasti pa zmoteno po lažeh, koje so luterški zoper papeža po svetu trosili, izveličanski veri se odpovedalo, nam je naj gotovši porok celski luterški pridgar Andrej Lang, pozneje pridgar v Celovcu, ki pravi: *Der meiste Theil fällt dem Evangelium aus Unverstand, allein um der Obrigkeit oder anderer Leute willen zu, weil ihre Obrigkeit oder andere Leute um sie, oder neben nnd bey ihnen evangelisch und von des Papstes Zwang und Schinderey los werden, so fallen sie ihnen auch zu, gleichsam nur guter Gesellschaft willen, dass sie nicht vor den andern wollen etwas Sonderliches sein.* ¹⁾

1554 5. marca je na Laškem vmerl celski rojak Sigmund Grabschopf, laški nadžupnik ino vikši diakon savinske doline. V laški farni cerkvi je za glavnim altarjem njegov mertvaški spominek s tim napisom:

Tu, qui nosse cupis, candide mi viator, cujusnam nomine hoc saxæum opus æterno illi numini in sui memoriam sit erectum, en tibi præsens munimentum et nomen et genus probatæque vitæ stir-

¹⁾ *And. Lang, Von der Seligkeit. Frankfurt 1576.*

pem patescit. Nomen, inquam, Sigmundo cognomento Grabschopf Cellejani olim soli alumno, tandem sacratae hujus aedis . . . lerci post praesu. pasto. ac vallis savinae districtus archidita. munere functus, qui pietati syncerae religionis cum primis spiritu devotionis deditus, nec non ab integritate vitae, doctrina virtutumque honestate alicuius decoratus, artis praeterea retho. latini facundia eloquii conspicuus, idem hospiti beneficus frugalitatis non immemor, erga egentes verum destitutis ope subsidium ministrans, nullius denique indigentis passus repulsam vixitque Christo propitio regio sub principa. gloriosiss. principis et D. D. Ferdinandi Ungar. Bœm. Rom^{um} reg. etc. etc. Cujus nempe munere dictam rexerat ecclesiam sexagenarius lust. . . vitam finivit, cui dic, te precor o lector spūs, ut in sede aetherea cum Christo dormitet. Ultimum vitae suae solvit naturae debitum die quinta mensis Martii anno 1554.

1560 2. januara je iz Kemptna pisal Primož Trubar cesarju Maksimilianu pismo, v kojem se hvali, da je pri laškem ino šent-jernejsem farofu, kakor tudi pri kaplanii sv. Maksimiliana v Celi, ki je leta 32 do tal pogorela bila, više od 500 goldinarjev za popravlanje izdal, dolge, koje so njegovi spredniki naredili, poplačal, njive ino vinograde naredil, dva mlina postavil, tudi desetine ino zemliša, ki so že zgublene bile, zopet nazaj pridobil.

Ta Primož Trubar je vmerl 28. junia 1586. Njegovega sina Feliciana Trubarja so krajnski stališi 1580 izvolili svojega pridgarja.

1564. Mali zvon cerkve sv. Duha ima ta napis:

Lienhardt Giesser hat mich gossen zu Laidbach anno 1564.

1570 je ovde velika dragina bila; mernik pšenice je veljal 2 goldinarja. (*Cillier Chronik.*)

1571 11. junia je vmerl Sigmund Schrot plemeniti Kindberg. Njegov mertvaški spominek, ki je v celski farni cerkvi prižnici nasproti vzdian, ima v sredi podobo viteza pred križem klečejočega, nad toj podoboj pa ta napis:

*In Fried bin ich dahin gefarn
Den meine Augen gesen haben
Dem Heylant Herr von dir berait
Zum Licht der ganzen Christenhait
Indess rue ich in dieser Gruest
Biss zu meins Hern Widerkhunft.*

Pod podoboj je pa drugi napis, ki se tako bere:

*Hie ligt begraben der edl und gestrenge Ritter
Herr Sigmund Schrot zu Kindberg röm. kai. Mt.
etc. Ferdinando hochselig ist er Gedachtnus Rath
der ist gestorben den aindelften Tag Juny anno
im MDLXXI dem Gott genadt.*

1572 je Jur Gaisberg mlajši na svojem dvoru, ki je slišal h njegovi hiši „in der Schüttgasse“, 7 lahtov pod zemljom rimski mozaik najšel. V pismu od 1. julia 1572, v kojem on ta mozaik nadvojvodu Karlnu ponuja, naznanuje on, da je Ljudevik Ungnad tudi na drugem kraju tega dvora kopati začel ino da je tudi tamo najšel mozaik. (*Muchars Gesch. d. Stey. Bd. I. S. 371.*)

1573 so se zopet slovenski kmeti na Štajarskem, Krajuškem ino Horvatskem zavolj tlake spuntali. Njih beseda je bila: Rajši stokrat vmreti, kakor više tlako delati.

Eno četo ovih puntarjev so Uskoki pri Kerskem potolkli, drugo četo je pa Jur Šratenbahski s cesarskimi pri Pilštanju zmagal. Med vjetimi puntarji, koje je bil Šratenbahski po tej zmagi v Cele prignal, je bil tudi Ilija, cesar puntarskih kmetov. Njega so bili potem peljali iz Cela v Zagreb, kjer

so ga na razbelen železen tron posadili ino ga s razbelenoj železnoj kronoj kronali.

1575 je bil celski rojak Matijaž Lubej, magister prostih umetnost, učitel naravoslovja ino „*rector magnificus*“ dunajskega vseučiliša. (*Stey. Zeitschrift* 8. J. II. 123.)

1576 je goriški duhovnik Jeronim Kata nadvojvodu Karlnu svetoval, tri nove škofije vtemeliti, eno v Gorici, drugo v Belaku, tretjo pa v Celi. V Celi, pravi Kata v svojem dopisu, je lepa cerkev ino bogata fara; grad nekdanjih grofov, ki se že podira, se lahko za škofovo stauiše popravi, za vžitek naj pa škof dobavla dohodke Zajckloštra ino pleterškega samostana. (*Hurter Gesch. Ferd. II. Band 2. S. 173.*)

1578 se je bilo v Celi že toliko luteranov nabralo, da so si to leto v Šarfenavu poleg Cela pozidali luterški tempel, ki je 20 stebrov imel ino je ves s marmorjem vložen bil.

Od tega tempelna, kakor tudi od kraja Šarfenava že ni zdaj ne sluha ne duha.

Tudi v Žavcu so imeli luterški tempel; tamošni pridgar se je zval Waidinger. (*Winklern Chron. Gesch.*)

1581. V minoritarski ali nemški cerkvi je pri velikih vratih na levi strani v tlaku mertvaški spominek s tem napisom:

Hie ligt begraben die edl und tugethdhaft Fray Judit des edle und gestrngen Herrn Esaiasen Strasser von Rosegk ehelih Gemahel geborne von Altenhaus weliche den 27. Tag Februarü anno 1581 in Got selligklichen entschlafen ist, der und allen Glaubigen Got gnedig und barmherzig sein und die frölliche Auferstehung verleihen welle Amen.

1584. Od tega leta je mertvaški spominek, ki je v steni farne cerkve zvnaj na desni strani poleg velikih vrat vzdian. Njegov napis je ta:

Hodie mihi cras tibi.

Expectans donec venerit immutatio nostra.

Daniel et Michael Cupiciani fratres germani piissimis parentibus, sibi ac eorum gratæ posteritati vivi posuerunt anno hum. salu. MDLXXXIII.

Tu Domine fortitudo nostra et portio in terra viventium ad adjuvandum festina et memento nostri propter bonitatem tuam.

Daniel Cupicianus obiit in die s. sylvestri, qui finis erat anni LXXXI.

1585 sta v Cele došla nadvojvoda Karl II. ino njegova žena Maria. (*Stey. Zeitschrift.*)

1588 so baronu Ljudeviku Ungnadu iz celskega grada pobrali vso njegovo živino, konje, goveda, purane in kure, tudi vso njegovo zlatnino ino srebernino, da so s tim blagom nekoliko poplačali, kar je bil njegov oče baron Joanez Ungnad runskemu samostanu dolžen ostal.

Cenili so tadaj tri leta starega žrebca 25 goldinarjev, par volov 17 goldinarjev, 8 krav pa 40 goldinarjev. (*Hurter Gesch. Ferd. II. Bd. 1. 529.*)

1588. Od 25. novembra t. l. do 10. februara 1591 je bil Maksimilian plemeniti Schratenbach glavar ino vicedom v Celi.

1590 je bila tukaj huda lakota; vino je pa bilo to leto tako sladko, kakor si ga nihčér ni pomnil.

1590. Mertvaški spominek, ki je v tukajšni gotiški kapeli na možki strani blizo altarja vzdian, ima sledeči napis:

Credo, quod redemptor meus vivit et in novissimo die de terra surrecturus sum. Job V. cap.

Hie ligt begraben der edel und hochgelert Herr Jakob Strauss einer er. La. in Steir ge-

*wester verordneter Physicus der gestorben ist de
28. Tag Juny des 1590 Jars deme Gott ud ale
gnedig und barmherzig welle sein Amen.*

V sredi kamna je gerb s podoboj struca, pod gerbom se pa bere :

*Der edl und vest Andreas Tautscher für.
dur. Ertzhezoge Ferdinand zu Östreich etc. Landt
Rain Krain hat seinen lieve Her Schweger zu
eine Gedächtnus disen Stain machen lassē in 1597.*

1591. Zvunaj na farni cerkvi na strani gotiške kapele je poleg malih vrat mertvaški spominek s tim napisom :

*Hie ligt begraben Lienhart Freiburger der in
Christo Jesu seliglich entschlaffen den 22. Tag
Juny 1591 Jar. Gott wolle ihme und uns allen
Christglaubigen ein fröhliche Auferstehung und
nach disem zergenglichen das ewige Leben ver-
leihen.*

1592. Od tega leta sta zvunaj na farni cerkvi dva mertvaška spominka vzdana. Eden je spredej na desni strani poleg velikih vrat ino ima ta napis :

1592

Alterius non sit, qui suus esse potest.

Michael Cupitanius vivens sibi posuit.

*Cum jaceo et nigram mihi mors denunciat horam,
tunc expiranti pacis oliva veni.*

Mihael Kupec, ki si je ta spominek postavil, je bil celski župnik.

Drugi mertvaški spominek je pa zvunaj za altarjem Matere Božje 7 žalost vzdian ino ima sledeči napis :

*Hie ruet in dem Herren der ernvest und woll-
geachte Wolff Pauernfeindt gewester Burger und
des Inern Rats auch Handelsman alhir zu Cili*

welicher gestorben ist den 8. Tag Jenuari des 1592 dem Gott genedig und barmherzig sei ihme und uns alen durch Jesum Christum ein fröhlih Auferstehung verleihen welle Amen.

1592 so v Celi sostavljali Ratenauski regiment, ki je dva mesca ovde stal ino je 5000 goldinarjev dolgov tu zapustil. (*Cillier Chronik.*)

1592 9. decembra je nadvojvoda oglejskemu patriarhu pisal, naj bi on celskega ino kamniškega župnika posvaril, kajti se ona pre mlačno obnašata za katolsko reč. (*Hurter Gesch. Ferd. II. 2. 471.*)

1593 je sekovski škof Martin Brenner v Celi katolske mestne predstojnike mesto luterških postavil.

1597 1. januara je Mihael Kupec, bakalavrej prostih umetnost ino modroslovja, proš bratovšine M. B. sedem žalost ino celski župnik, zemliša Grebingerjove beneficije, koje je kupil po rajnem Erazmu Gallu za 1500 goldinarjev, gradškim jezuitom sporočil, naj bi oni za to dva dijaka, katera jim bodo vselej celski mestni načelniki izvolili, v svoje semenišče vzeli.

Imenovane zemliša so bile pri Konjicah ino pri Lembahu. (*Magistrats Urk.*)

Omenim še tu, da Apian ino Lácii pri popisvanju celskih rimskih spomenikov v 16. stoletu sedajno Drašovo hišo v gosposki ulici pod hišnoj številkoj 12 hospital sv. Ursule imenujeta ino da slavni nemški pesnik J. G. Seidl ¹⁾ pripoveduje, da so ta hospital v 17. stoletu v nekdanjo staro šolsko hišo predstavili. Ta bivši hospital so potem posedili baron Moškon, Jožef Huster ino njegov sin Franc Leopold Huster, pozneje vlasnik gornopoljskavske grašine, katerga je cesar Jožef II.

¹⁾ *Wiener Zeitschrift für Lit. Bd. 102.*)

19. avgusta 1788 požlahtil, cesar Franc II. pa 27. maja 1796 v vitezki stan povzdignil s naslovom „Adlerskron.“ Za tim so imenovano hišo posedili Ernest Novak, steklarnik, Joanez Kútel, gimnazialni učitelj; zdaj jo pa ima Jožef Draš, lastnik minoritarske grašine.

Ako je res kedaj v Celi bil hospital svete Ursule, je čudno, da ni bilo nobenih drugih pisem najti, ki bi še kaj od tega hospitala omenila.

1600 22. ino 23. januara so zvonove iz luterskega tempelna, ki je v Šarfenavu bil, v Cele pripeljali, tempel pa s smodnikom do tal porušili. Hurter pripoveduje, da je slovensko ljudstvo od veselja vriskalo, ko se je ta tempel razsul.

1600 29. aprila je v Poljavi vmerl celski rojak Peter Muhič, doktor sv. pisma, poljavski prošt. Bil je naj prej korar na Dunaju, učitel gerskega jezika ino od 13. oktobra 1577 do velke noči 1580 „*rector magnificus*“ dunajskega vseučiliša. Pozneje je bil mestni župnik v Gradcu, vikši diakon borovskega okrožja, svetovaveo solnogradškega nadškofa ino austrianskega nadvojvoda, od 17. februara 1587 do svoje smerti pa prošt v Poljavi.

Peter Muhič slovi posebno zavolj svoje izkrenosti, s kojoj se je luterskemu krivoverstvu zoperstavljal. Pisal je on zoper luterane :

1. *Pædagogia oder Schulführung der Württenberger Gottesgelehrten, darin die Vorrede und der Beschluss des Buchs, so die Württenberger Theologen wider Robertum Bellarminum und Patrem Hansonium ausgehen haben lassen, mit Grund der Wahrheit widerlegt wird. Graz 1588.*

2. *Anderer Theil Pædagogia oder Schulführung etc., darinen zwen Irrthumben, so die W. Theologen im Beschluss des Buchs haben ausgehen lassen, mit Grund der Wahrheit widerlegt, auch*

sonderlich der *W. Theol. und in gemain allen lutherischen Predikanten abscheuliche Gottlosigkeit, Narrheit, Betrug und Falschheit entdeckt worden. Graz 1589.*

3. *Gründliche und wahrhafte Antwort auf den weit spazirenden Bericht, den die Würtenberger Theologen auf den ersten Theil der Schulführung gethan. Graz 1590 bei Georg Widmanstetten.*

Zoper Muhiča je pisal štuttgartski pridgar Vilhelm Holder knigo:

Bericht von den vberkunstreichen Buch des wahnwitzigen Propst zu Pellen in der Steyermark Dr. Peter Muchitsch, so von ihme Schulführung der Würtenbergischen Theologen intituiert. Aus welchem zu sehen, dass gedächter Dr. hirnkranck und die Jesuiten, als sie ihne zum Patron ihrer Sache bewilliget, einen Narren vber Eyer gesetzt haben.

1606 Mali zvon cerkve sv. Maksimiliana ima ta napis:

Exaudi Domine preces nostras. S. Johannes Baptista ora pro nobis Alla. —

Ad laudem cœlestis sponsi D. N. Jesu XPI ejusque amici præcursoris ac totius celitum chori Balthasar Tautscher parochus Tyberien: Oberbv. consec. F. F. anno 1606 ELAS.

Ta zvon je bil svoje dni v šent-janžki kapeli na Laškem, po pogoru celskega mesta 1798 so ga pa minoriti iz te svoje kapele v tukajšno minoritarsko cerkev vzeli, od kodar je s večim zvonom vred 1834 v cerkev sv. Maksimiliana prestavljen bil. Veči zvon ima pa ta napis:

IOSEPHA NDRE P. T. S. P. 173.

1611 je lublanski škof Tomaž Kren prvi kamen vložil h sedajnem kapucinarskem samostanu.

1615 14. novembra je lublanski škof Tomaž Kren kapucinarsko cerkev posvetil. Na to opominva spominek, ki je za glavnem altarjem vzdian ino ima ta napis:

*Eclia cōsec^a in hon. s. Cæcil^æ V. et M. a r^m
il^m D. D. Tho^a Kren ep^o Labacⁱ 14. 9^{br} 1615,
dedic^o celebr^a dom^a 2^a 9^{br}.*

1617. Na farni cerkvi je spredej vzdian mertvaški spominek s tim napisom:

*Das Gemal hat lassen machen der edl und
vest Her Stephan Sibenitschkhi zu Waghselstetten
der gestorben den 5. Jänri des 1617 Jahrs sein
er. Hausfraw Rosina geborne Cupitschin ist ver-
schiden den 5. Aug. des 1610 Jars.*

1618 19. augusta se začne sedajni naj starejši kerstni zapisnik celske fare.

1634 29. oktobra je v Celi rojen bil Andrej Eisenhut, laški nadžupnik, zakonski sin Jurja Eisenhuta ino njegove žene Marie. Vmerl je na Laškem menda 1697. Njegov mertvaški spominek je imel gerb, v kojem je bila v sredi podoba leva, verh njega pa čelada ino orel, ino sledeči napis:

Quid leo? quid cassis? quid vult regina volucrum?

Hæc tria signa, scias, arma virumque canunt.

Arma virumque canunt rugientis signa leonis,

Est etenim Andreas fortis ut ipse leo.

Arma virumque canit præ cunctis ferrea cassis:

Eysenhuth est cassis, nomen et omen habet.

Arma virumque canit volitans regina volucrum,

Doctoris sacri denotat ipsa caput.

1635 so se kmeti okrog Cela, Gornegagrada, Prevolta, Studenic ino Radgone spuntali zavolj velikih davkov, koje so tadaj ob času tridesetletne vojske plačevati morali. Od 24. aprila do 8. maja tega leta so oni mnogo grašin ino samostanov poropali,

požgali ino porušili. Poropali so oni Pogred, Hekenberg, Ojstrovec, Gornigrad, Verbovec, Rudnik, šuštanjski grad, Lilgenberg, Forhtenek, soteski grad, Turn, Šalek, Širje (*Scheyerhof*), Schönbüchl, laško ino planinsko grašino, Brezje, Pragerhof, žusemski, slivenski ino ponkviški grad; porušili so oni Prevolt, Schwarzenstein, Jevševgrad ino Golič; saneški grad so saneški podložniki siloma vzeli in ga poropali; Oplotnico, Studenice, Jurjev- ino Zajekloštar so poropali ino deloma razdjali; Korpulo, Freistein ino poljskavski grad so poropali ino zapalili; grašina Hausambacher, kojo so si siloma osvojili, se je morala odkupiti. V Novem Kloštru so podložniki vse razbili ino so tamošnjemu priorju Salvatorju Mošenu protili, da ga bodo vbili, ako jim tlako ino ostale davke ne zbríše.

Pa tudi tega punta je bil skoraj konec. Jur Ljudvik Schwarzenberg je s horvaškimi ino drugimi vojšaki nad te puntarje vdaril ino jih je 10. julia kervavo zmlatil. (*Johanneums Urkunde.*)

1639 13. aprila je na Dunaju cesar Ferdinand II. Celanom poterdil njih stare privilegie. (*Priv. v. Cilli.*)

1640 14. aprila je na Dunaju cesar Ferdinand II. Celanom dovolil novi sejem na sredpostno nedelo ino jim je pravico dal, s rudečim voskom pečatiti.

Te pravice so Celani zato od cesarja dobili, ko so cesarske vojšake, ki so nad puntarske kmete prišli, voljno sprejeli ino jim dobro postregli. (*Cillier Privil.*)

1641. To leto je Alexander Liefkhstoch (sicer Lichtstok imenovan) altar sv. Jurja v cerkvi sv. Nikolavža narediti dal. To pričuje sledeči napis na altarju :

*Disen Altar Hat Der Edl Und Veste Herr
Alexander Liefkhstoch Wie Auch Seine Haus*

*Frau Catharina Geborne Straussin Zu Ehren Gotes
Und Sanct Georgen Machen Lassen Anno 1641.*

- 1641 je Daniel Kacjanovič altar sv. Urbana h cerkvi sv. Nikolavža narediti dal, kakor pričuje sledeči napis tega altarja :

Disen Althar hat der Edl und veste Herr Daniel Katzianovitsch zue Ponichkl und S. Georgen Wie auch Sein geliebte hausfrau Justina Geborne Jacopovitschin zu Glorwürdigen Ehren Gott dem Almechtigen und Seiner Gebenedeyten Muetter Jungfrauen Maria Wie Dan Auch Sanct Urbani Ihnen und den Seinigen zue Ewiger Gedechtnuss machen und aufrichten lassen Ao 1641.

1641. Spredej na farni cerkvi je vzidan mertvaški spominek s napisom:

Dis Gemal hat lassen machen der ernvest und furnemb He. Anthoni Platzzer Burger und Handelsmann alhie der gestorben ist den . . . des 1641 Jars. Sein erste Hausfrau Susanna geborne Sibenitschkin ist verschiden den 8. Sept. des 1610 Jars die andere Hausfrau Rosina geborne Krailnikin den . . . des 16 . . Jars die sambt ihren Kindern alhir begraben ligen. Got verleihe inen ein fröhliche Auferstehung Amen Anno 1612.

1642. V minoritarski cerkvi je na desni strani pri velikih vratah na tleh mertvaški spominek s ovim napisom :

Hie ruhet in Got dem Herrn die edlgeporne und dugendhaftige Freile Maria des edle und gestrengen Herren Hannsen Wolkalitsch zum Ratten thurm mit der edlen Frauen Margarethen gebornen Kazianovitschin ehelich erzeugte Tochter ihres Alters 17 Jahr weliche den 5. April anno 1642 in Christo den Herrn andechtig und selligklich entschlaffen dero und uns allen der almechtig barmherzig Gott ein frölliche Auferstehung verlehén wolle. Amen.

1644 je kuga po Celi morila.

Na ta pomor spominva menda sreberna mon-stranca farne cerkve, na koji je celski gerb s letnicoj 1644.

1646 je Daniel Kacianovič v svojem testamentu od 9. decembra t. l. svojemu stricu Martinu Kinspergerju, mestnemu svetovavcu v Celi, sporočil Vine s Kuzmanovim ino minoritarskim vinogradom vred, koje je kupil bil od Leopolda Rambšiselna, tudi kmetije ino gornico šentjurske gospodske, naj bi Kinsperger oskerbel, da se bode v kapeli M. B. 7 žalost vsake kvatre ena sveta meša opravljala za njega ino njegovo ženo Justino Jakopovičevo. Podpisali so ta testament: Gregor Žolej, mestni župnik, Aleksander Lichtstok, mestni sodec, Adam Heinrich, mestni pisar, Joanez Andrej Mosegger, oskerbnik celske grašine, Lorenc Dolinger, mestni svetovavec, ino Gabriel Nazibel, doktor modroslovja ino pravdoslovja. (*Urk. des Abteiarchivs.*)

1647 je kuga dvakrat ovde morila ino je 400 oseb v tej fari osmertila. Tukajšni kerstni zapisnik omeni to kugo s temi besedami:

Anno 1647 bis pestis grassabat in civitate Cilliensi, in universum mortui sunt in tota parochia 400, quibus Deus sit propitius.

1647. V gotiški kapeli M. B. 7 žalost je na medenem lustru ta napis:

Andreas Weisman S. D. L. Z. E. V. L. F. R. D. S. S. 1647.

1649. V farni cerkvi je pri glavnem altarju na možki strani na tleh mertvaški spominek, kojega napis je že tako zbrušen, da se ne more više čitati. Vidi se na tem kamenu samo le gerb, ki ima na desni strani 3 zvezde, na levi dva ključa, spodej pa gologa, ki palmovo vejco v klunu derži. Nad gerbom so še pismenke: D. S. V. C., pod gerbom pa letnica 1649. —

Menim, da je ta spominek postavljen vikarju Danielu Zoleju, ki je 21. oktobra 1649 zadnobarb zapisan v tukajšnjem kerstnem zapisniku. Pismenke nad gerbom pomenijo menda: *Daniel Scholey Vicarius Celejanus.*

1652 je Rudolf grof Wagensberg (vmrl 1570) celsko grašino v zastavo dobil. (*Schmutz Lex.*)

1652. V šmiklavžki podružnici ima altar sv. Roka ta napis: *Disen Aldar hat malen lasen der ehrenvest und fürnembe Her Gregor Goriup des Ineren Raths in Cilli zu Ehrn Gotes und Fürbitt sancto Rochi anno 1652.*

1653. Zvunaj na kapeli M. B. 7 žalost je vzdian mertvaški spominek s tim napisom:

Ad M. D. B. V. M. et OO. SS^{um} honorem et gloriam.

Parentibus Erasmo et Evæ vita functis et charæ majorum posteriorumque memoriæ F. F. Zacharias de Wintersheimb ad Wintergrien stae cæsae regiæ. Mis Ferdinandi II. et III. interioris Austriæ in excelso regimine consiliarius et cancellarius etc. Styro Cilliensi anno:

QVo FernandVs IV. eLeCtoraLI aVtoritate et pontIfICIA InnoCentII X. beneDICTIone CoronatVs fVII RatIsbonæ.

Zu Gottes almächtigen seiner gebenedeyten Muetter Maria und aller lieben Heyligen Ehr und Glori seinen lieben in Gott ruhenden Eltern Erasm und Evä auch denen Geschwist. und Winterischen Befreinten zur ewigen Gedechtnus hat dieses Epitaphium aufrichten lassen Zacharias von Wintersheimb zum Wintergrien röm. Khay. May. Ferdinand des II. und III. I. Oe. Regiments Rath und Canzler etc. im Jahr der einhöligen und glücklichen Erwöhl. und Krönung des römischen Khönigs Ferdinand des vierten 1653.

Requiem da Christe sepultis.

Dio Gli di il riposo felice.

Gott gib Ihnen die ewige Ruehe.

Bug jem daj ta vezhni myr.

1655 23. aprila je v Celi bil sbran provincialni kapitel kapucinarskega reda, v kojem so provincialala izvolili kapucinarskega miniha Krištofa, ki je rojen bil v Cividali.

1656. Verh železnih vrat gotiške kapele M. B. 7 žalost je po železnem obroču zapisano:

Hie ligt die hoch und wohlgebohrne Frau Frau Margaretha Gräffin von Thurn gebohrne Lenkovitschin Frein so den 8. Septber. 1656 selig verschiden dero Gott fröhlich Auferstehung geben welle Amen.

Pod tim napisom je zapisano:

Bernard Maurissichz P. abbas, praepositus hic et Lucreti de Apostolis J. V. D. executor.

1657 je postavljen bil glavni altar v cerkvi sv. Nikolavža, tako pričuje napis na tim altarju:

Gott dem Herrn und St. Nikolai zu Ehren hat der ehrenveste und fürneme Herr Lorenz Dollinger Bürger und des Innern Raths allhier zu Cilli ihme und den Seinigen zum Gedechnuss ganz von Neuem machen lassen Anno 1657.

1658 so gotiško kapelo M. B. 7 žalost ponovljavali. Družtveni zapisnik bratovšne M. B. 7 žalost pravi, da je celski župnik Bernard Maurisich štatvo sv. Paulna na svoje stroške dal narediti ino pozlatiti, da so to leto novo grobnico pod kapeljo naredili, h koji je dal Nikolavž Dollinger 2000 opek, Anton Platzer ino njegova sestra Maria Magdalena Miller sta pa h grobnici dala kamenito plošo za pokrov. Za tistih 60 goldinarjev, koje je za 5 sv. meš sporočila bila Maria Sidonia plemenita Apostel, so pripravili h kapeli sreberno lampo, sporočene meše

so se pa opravljale iz onih 600 goldinarjev, koje je na sv. meše sporočila bila Marjeta grofinja Thurn.

Na to ponovljenje kapele spominva še kamen v farni cerkvi pri glavnem altarju, s tim svojim napisom:

Sacelum hoc renovatum sub Nob. et R^{mo} D^{mo} Simone a Cumbeq Proth. Apost. et cat. — Nob. et Ecc^{mo} D^{no} Petro Lucretio de Apostolis I. V. D^{re} pro tempore curatoribus 1658.

U tej kapeli so na možki strani nad spovednicoj terji gotiški iz fiziologa vzeti napisi, ki se tako bero:

Der Strauss legt sein aier peide in den sant un v'gist ir das er darczu nicht chumpt un di aier pruetē sich vō d'hicz d' sun also di und'tan des saumigen prelacz des wiert v'rgess es sei dan das szu di sun gotleicher

Ein merwul haisset stilla das hat auf di guertel ein schon iunchfraven gestalt un das and' tail gar fraissam i dem gar grossen ungwiter rechet is den csagel auf der ist als ein segel und heht sich an die chiel und erenchet den; dem tuet di valsch werlt geleich di trencht mange.

*Sr Johanes Ewangelist mit liben tugent ge-
cziert ist im hat Got gemacht wasser czu wein
an dē abētessen grossen weissheit schein an dē
chreucz emphalch di mueter sein gift un heisses
ole chunt im nicht schaden er ward aus d' wuest
geladē mit leib und sel gen himel tragen.*

Na ženski strani je pa v tej kapeli poleg spovednice pri tleh vzdian mertvaški spominek, koje-
ga si je baronovka Ana Marjeta Sauer menda še
pred svojoj smertjoj postavla. Njega napis je:

*Hie ligt begraben die wohlgeporne F. F. Anna
Margareda Saverin Frein Witib ein geborne Frein
von Schrottenbach, welche den . . . in 16 . . . Jar*

in Got selig entschlafen, welicher Got der almechtig und allen christglaubigen Selen die ewige Rue verleihen welle.

Wan ich gestorben Jesus und Maria soll mein Grab und Grabschrift sein al frome liebe Christen mein als oft ihr lest die Grabschrift fein betet für mich die weil ich todt sagt auch aus Lieb genad dier Got pedracht den Tot und Eidlkait wie sie verget sambt ihrer Freid und allein die Lieb Jesu bleibt von Anfang bis in Ebigkeit mein Got dir allein hab ich gelebt dein bin ich hie und drob.

1658. Od tega leta je sredni zvon cerkve svetega Duha, kakor pričuje ta njegov napis :

Nikolaus Boset zu Cilli goss mich anno 1658.

1660 mesca oktobra je cesar Leopold I. Cele pohodil.

1662 sta v cerkvi sv. Duha postavljena bila stranska altarja sv. Antona ino sv. Katarine.

1666. V gotiški kapeli je na ženskej strani mertvaški spominek s napisom :

Ioannes VIItVs MaVrIssIz IVrIs VtrIVs-qVe DoCtor bene VIXIt beneqVe obIIIt.

In memoriam fieri fecit illius moestus frater R. D. Bernardus Maurissicz ss. Theol. Baccal. Proto. Apostol. Parochus Cilliensis venerabilis et antiquæ confrat. B. M. V. Dolorosæ præposit. vallis Savinæ et campi Dravi archidiaconus 1669.

1667. Ravno pod tem Maurisičevim spominkom je okrogel mertvaški spominek barona Reisig. Ta spominek ima okrog gerba ta napis :

Hier ruet in Got der wohlgeborne Her Her Georg Carl Freiher von Reisig Her auf Hörtnstain, Peilnstain, Siesenhaimb Sternal Drank Poglet Hageneg und Thurn und der Reichenburg gestorben den 24. Octob. 1667.

1670 je grof Joanez Erazem Tattenbach, cesarjev namestnik na Štajarskem, vogerskim puntarjem Gradec izročiti obljubil, ako mu celsko grofijo v vlast prepustijo. Vse to je pa bil cesar še o pravem času zvedel ino je grofa Tattenbacha h smerti obsodil. 1. decembra 1671 so mu v Gradcu v svetovavnici glavo odsekali.

1671 10. januara je cesar Leopold I. Celanom poterdil njih stare privilegie ino je vsled prošnje, koju so mu Celani predpložili, ukazal, da razun priseženih gradjanov v celskem okrožju nihčer kupčevati ne sme. (*Cillier Chronik.*)

1672 25. septembra je bila strašno velka povodnja, kakoršne pozneje še ni bilo. V spomin te povodnje je na mestnem turnu za špitalom vzdian kamen, ki ima ta napis:

Im 1672. Jar den 25. Septemb. war das Wasser so gros das es pis anhero langt wo der Finger weist.

1673 je Jur Lenz, celski gradjan ino kamenar, h farni cerkvi stranske vrate poleg žagra naredil, kakor pričuje sledeči napis nad vratami:

Diese Porten ist gemacht worden Gott und dem hl. St. Daniel zu Ehren 1673 von Georg Lenz, Purger und Steinhauer allda in Cilly.

1674 je v Gradcu vmerl celski rojak Ferdinand Montagnana, duhoven jezuitarskega reda. — 1617 je stopil v Gradcu v jezuitarski red ino je 18 let star že sv. pismo iz raznih jezikov prestavljal; 1651 je pa bil rector jezuitarskega reda. Spisal je ino na svetlo dal:

1. *Oratio funebris in exequiis Ferdinandi II. Græcii 1636.*

2. *Volumen de quadratura circuli. 1673.*

Še dva druga duhovnika sta ta čas, ali saj v tem stoletu živela, ki sta tudi celska rojaka bila; nju imena sta:

Fray Joanez, pridgar v dunajski stolni cerkvi, ki je mnogo pridg na svetlo dal; ino

Maurisberg Anton, ki je spisal ino na svetlo dal:

1. *Quatuor dramata*, ino 2. *Opuscula varia oratoria, poetica, historica, chronostica.* (*Winklern Biographien.*)

1679 je zopet kuga v Celi ino po sosednih krajih mnogo ljudi osmertila, naj huje je pa tod morila mesca decembra 1679 ino januara 1680.

V tej velki sili so šli Celani bosí s procesjoi na grič, kjer zdaj cerkev sv. Jožefa stoji, so tamo 11. novembra leseni križ postavili ino obljubo storili, na onem kraju cerkev pozidati v čast sv. Jožefu, ako Bog njih prošnjo vsliši ino jih po priprošnji sv. Jožefa od kuge reši. — Še dan današen se bere vsako leto na sv. Martina dan, 11. novembra, v cerkvi sv. Jožefa sv. meša v vedni spomin te storjene obljube.

1680 je morija zopet tukaj ponehala ino Celani so začeli cerkev sv. Jožefa staviti. Osem sosednih far je Celanom pomagalo, to bogoljubo delo doveršiti. Na stavlanje te cerkve opominva letopis nad velikimi cerkvenimi vratami:

DIVVs IosephVs pesteM CILiensIbVs aVfert.

1682 25. marca je tu vmerl Bernard Maurisič plemeniti Maurisberg, bakalarej bogoslovja, apostolski protonotar, infuliran opat, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, celski župnik od leta 1655. Njegov mertvaški spominek, ki je v gotiški kapeli M. B. 7 žalost na ženski strani vzdian, ima ta napis:

Hic sunt infossa

Bernardi Maurisberg ossa

*Qui mitra abatiali, archipresbiteratu, praepositura
ac parochia Cilense clarus obiit anno 1682. 25.
Martii.*

*Ut in debitam munificentissimi patru sui me-
moriam gratissimi posuere fratres germani:*

Bernardus I. V. doctor

Franciscus s. Theol. bacc. et

Vitus Modestus a Maurisberg.

1682 je v lil celski zvonar Nikolavž Urban Boset mali
zvon h cerkvi sv. Jožefa. Ta zvon ima napis:

Nicolaus Urbanus Boset me fudit anno 1682.

1685 so v cerkvi sv. Jožefa s premoženjem rajne gro-
finje Margarite Thurn postavili sedajni glavni altar;
njega stavlenje sta pa oskerbovala Peter Lukreci
plemeniti Apostel ino Vid Modest plemeniti Mau-
risberg. Tako pričuje spominek za altarjem s tim
svojim napisom:

*Altare hoc errectum est aere illustrissimae
Domnae Domnae Margarithae comitissae a Thuri
natae liberae Bar. Linkovic piae defunctae ab ejus
executore testamenti clarissimo Petro Lucretio de
Apostolis I. V. D. S. C. M. I. C. et S. V. C. C.
atque a praenobili Domno Vito Modesto a Mau-
risberg haerede reverendi Dni Bernardi a Mau-
risberg A. P. A. V. S. et C. D. P. C. olim coex-
structoris anno 1685.*

1685 je postavljen bil altar s božjoj martroj, ki je stal
v žagru pri sv. Jožefu do leta 1854 ino ta napis
ima:

*Tisen Altar hat lasen machen ter edl vnd vesde
Her Greger Gunesch ter Zeid Verbalder ter Her-
schafd Lansperg Got vnd vnser lieben Fraven
vnd tem heiligen S. Joseph zu Ehren. Im 1685.*

1687 je celski župnik Andrej Graff dve turške dekelce tukaj kerstil, eno 9. marca na ime Marie Antonie, drugo pa 2. aprila na ime Marie Katarine. Pri prvi sta botrovala Filip Germek, oskerbnik laške grašine, ino Regina Morkuti; pri drugi pa Ljudevik Andrej grof Thurn ino njegova žena grofinja Ana Maria.

1687 2. julia ob 4 popoldne se je pri spodnih ali gradških mestnih vratih poslopje irhnarja Kristofa Mosberga vžgalo. Poprej ko so tu gasiti začeli, je že bil ogenj tudi v strehi Bartolotijevega hleva, je od tod dalej ino dalej segal, tako, da je ta dan celo mesto razun farne cerkve pogorelo. Pri minoritarski cerkvi sta pri tem pogoru se zvonika poderla ino spodej v klosterskem mostovži je 170 sodov moke, ki je za turško vojsko pripravljena bila, tri dni gorelo. V svetovavnici so Celanom vse pisma, ki so tamo shranjene bile, zgorele.

Ta pogor omeni kerstni zapisnik s temi besedami:

Per incuriam cujusdam civis ad inferiorem portam die 2da hujus mensis et anni 1687 circa quartam pomeridianam tota urbs in cineres redacta fuit unacum parochiali domo et omnibus capellaniis excepta ecclesia parochiali sola.

Tudi v zapisnikah celskega ino laškega magistrata je ta pogor zaznamvan, ino scer v celskem s temi besedami:

Den 2. Juli gegenwertigen 1687sten Jahr ist alhier in der Stadt ein grausame Feuersprunst entstandten und in die ain hundert etlich und dreyzig heiser sambt den Rathhaus zu puren Steinhauffen gemacht, theils aber neben denen Gemeiner Stadt angehorigen besten schriften zu Aschen gelegt worden, der allerhechste wolle solchen Schaden mit seinem Gnaden reichen Segen widerumb ersetzen.

Zapisnik laškega magistrata pa pravi od tega pogora tako :

Den 2. Jully 1687 ist die Vellige Statt Cilly zwischen 4 und 5 Uhr nachmitag in Feuer und Asch gelegt worden, ausser der Purkh, Graffey, Pfarckürch biss zu dess Hr. Jahaness Zeiller haus, und selbige haus dess schmidt, Wremb, Khlanffer, schrottenpahisch hauss, dess Steinhauer, huetter, und in den Gassl Ettliche Khleine heusslen Überblieben, die Übrige ganze Statt sambt des halben Spütal Velig in Asche gelegt worden.

1687 je Savina tako velka pritekla, da je tukajšni most poderla. (*Cillier Chronik.*)

1688. V pismu od 2. novembra t. l., kojega je pisal cesar Leopold I. laškemu župniku Andreju Eisenhutu, čitamo, da je cesar po smerti mešnika Martina Spagniola celskim minoritom 4 beneficije podelil, naime : beneficio Matere Božje v Svetini, beneficio sv. Duha v Celi, beneficio sv. Joaneza kerstnika ino beneficio starega špitala, oba v laškem tergu. (*Archiv laške dehantije.*)

1690 24. junia je celski župnik Andrej Graff Turka kerstil na ime Joaneza Bogoljuba ; botrovala sta Joanez Gerhard Vernier ino njegova žena Veronika.

1693 25. julia je celski kaplan Luka Čop turško dekelco tukaj kerstil na ime sv. Ane, koji sta botrovala celski župnik Andrej Graff ino Elizabeta Lemžer.

1694 14. februara se začne sedajni naj starejši poročni zapisnik celske fare.

1694 so zopet postavili minoritarsko cerkev ino tamošni samostau, ki sta bila pogorela 1687.

1695 13. januara je celski magistrat škrinarju Šimonu Epenbergerju naročil, nove stole narediti v minoritarsko cerkev ; obljubil mu je za stole hrastov

les dati ino mu od stola po 2 gold. 15 krajc. plačevati.

1695 11. aprila so Primoža L. pol ure na mučilnici v Celi razpenjali, naj bil povedal, da je svojega brata Jerneja s sekiroj osmertil, ne pa s pistoloj vstrelil, kakor je terdil.

Mučilnica je bila v mestnem turnu pri sedaj-nem kazališu, zato se ta turn še zdaj mučitelski turn, po nemško *Reckthurn*, imenuje. Poleg tega turna je stala rabelnova hiša.

1695. V kapeli Matere Božje 7 žalost na ženski strani je vzdian mertvaški spominek, ki ima sledeči napis:

Hier ruhet in Got der hoch- und wohlgeborne Her Her Andre Ludwig des heil. röm. Reichs Graff v. Thurn und Valosassina Freiher zu Kreiz und Obersein Her auf Pleiburg Rotmanstorf und Plankenstein obristerb Hofmeister in Krein und der windischen March auch Marsal der Graffschaft Görz der röm. kais. Maje. Kämerner und Peisizer in Krein so gestorben den 14. April 1695.

1695 so v cerkvi sv. Jožefa postavli sedajno prižnico.

1696 sta celska zvonarja Nikolavž Boset ino Konrad Schneider velki zvon vlila h cerkvi sv. Jožefa. Tako pričuje zvona napis:

In Namen Gotes bin ich geflossen Nicolaus Boset und Conrad Schneider zu Cilli die haben mich allhier gegosen in Jar anno 1696.

1697 sta gori imenovana zvonarja sredni veči zvon h cerkvi sv. Jožefa vlila. Ovi zvon ima ta napis:

Durch das Feuer bin ich geflossen Nicolaus Boset und Conrad Schneider in Cilli haben mich gegosen in Jar anno 1697.

1697 21. junia je celski župnik Andrej Graff tukaj Turkinjo kerstil na ime Marie Maksimiliane, koji sta

botrovala Ferdinand Feliks grof Thurn ino Lukrecia Maksimiliana grofinja Schrottenpach, hči plemenitega Rattmanstorfa. — Ta grofinja je menda postavila v cerkvi sv. Jožefa altar čistega spočetja M. D., kajti je na tem altarju gerb grofov Rattmansdorf s čerkami L. M. G. — G. V. R.

Berž ko ne pomenijo te čerke:

Lucretia Maximiliana Geborne Graefin Von Ratmanstorf.

1699 je Feliks Ferdinand grof Thurn v kapeli M. B. 7 žalost dva stranska altarja postavil, koja je lublanski škof Vilhelm grof Leslie 20. julia 1721 posvetil. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1700 30. januara je cesar Leopold L. dva sejma h sv. Jožefu dovolil, enega na 3. nedelo po velki noči, drugega pa na prvo nedelo po Danielovem.

1702 so celski minoriti ino Teharčani navode imeli zavolj nekih mejnikov. V pogodnem pismu od 13. decembra 1702, ki se je o tej reči naredilo, so podpisani sledeči minoriti. *Hilarius Goriup de Cila, Martialis Fraidl de Cila, Paulus Kraus de Cila, Severinus Preschotler de Cila.* (*Tüch. Archiv.*)

1703 3. junia je rojen bil v Celi Franc Ferdinand Killau plemeniti Ehrenstein, doktor sv. pisma. 1726 so ga za mešnika posvetili. Bil je 3 leta župnik v Loki, potem pa od 21. septembra 1744 do svoje smerti 24. aprila 1778 nadžupnik v Vuzenici. Spisal je on rokopis: „*Genealogia comitum Cilliensium.*“ Njega stariši Joanez ino Ester Eleonora so posedli grašince Selce v ponkviški fari ino dve hiši v Celi.

1704. V kapeli M. B. 7 žalost je na možki strani vzdian mertvaški spominek grofa Sigismunda Gaisruka, stotnika, ki je v bitvi s vogerskimi puntarji blizo

Radgone 28. marca 1704 svoje življenje sklenil.
Napis tega spominka se tako bere:

*Ob ich schon das Leben mein
mit dreyen Wunden gebiesset ein
Diess mir zur Ehr ist ohne Schand
weil ich gestorben bin vors Vaterlandt.*

Sigmund graff v. gaisruck Freyherr auf Buchstein und greinfels herr auf Reiffenschwartzen und Erlachstein gewester Hauptmann under dem general graff Rabatischen Regiment zu Fuess Welcher gebohrn den 24. April 1677 und den 28. Martii 1804 unweit Ragkherspurg in ainer action mit den Ragotzischen Rebellen nach tapferer gegen Wehr mit zweien schüssen und ain hib neben andern mehr gantz Heldenmüetig und Ritterlich Sein Leben beschlossen und Alhier in diese gruft zu seinen in Gott Ruenden Herrn Vattern und Frau Ade alss Herrn Herrn Sigmundt Ludwig graffen von gässrukh (Titl) und Frauen Frauen Wenina Rosina gebohrne graffen von Dietrichstain beygesezt worden, denen der Allmechtige Gott Sambt allen christgläubigen ein fröhliche Auferstehung Verleihe Wölle.

Du aber christlicher Lesser mit ainen andechtigen Vatter unser ihrer eingedenkh seyn Wöllest Amen.

1707 22. oktobra je cesar Jožef I. Celanom poterdil njih stare pravice ino jim je ponovil njih pisma, ki so jim bile zgorele.

1710 je celski tergovec Jur Lemžer v svojem testamentu od 5. avgusta 1710 h sv. Jožefu 400 goldinarjev sporočil, naj bi tamo pri vsakem opraviilu gorelo 6 sveč ino lampa.

1711 22. maja je mariborski tesar Tomaž Eichman novo streho za farno cerkev v delo vzel.

1711 je Konrad Schneider, celski zvonar, h cerkvi sv. Jožefa sedajni sredni manjši zvon vliil. Zvona napis je:

„*In omnem terram exivit sonus eorum.*“
Psalm. XVIII.

„*Conradus Schneider Cilleæ me fudit anno 1711.*“

1715 so celskega župnika Joaneza Stermškega izvolili vikšega diakona savinske doline ino dravskega polja. Od tega leta pa do razdelitve vikše diakonije so bili zmirom celski župniki vikši diakoni.

1717 18. septembra je cesar Karl IV. na Dunaju poterdil privilegie celskega mesta.

1720 so začeli v farni cerkvi v kapeli sv. Rešnega Telesa (sdaj sv. Franciška) godovanje sv. Franciška Ksaverianskega obhajati.

1721 20. julia je lublanski škof Vilhelm grof Leslie ona dva altarja v kapeli M. B. 7 žalost posvetil, koja je grof Thurn postavil 1699.

1726 je celski zvonar Baltazar Schneider h farni cerkvi novi zvon vliil, ki je veljal 350 goldinarjev.

1727 so začeli pri Celi velko cesto delati. Najdli so pri tej priložnosti zvunaj mesta tri okrogle kamnite stebre s latinskimi napisi, koje so v spodni grad shranili. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1728 je v Celi bil cesar Karl VI. On je dal gori imenovane tri kamnite stebre ino velko černo kamnito mizo, ki je v svetovavnici vzdana bila, na Dunaj prepeljati ino jih v c. k. dvorno knigarnico vzdati. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1729. Med pismi celskega špitala je list od 16. oktobra 1729, ki nam imenuje 18 mešnikov, ki so tadaj svoj mizni naslov od celskega špitala imeli. Imena tih duhovnikov so:

Gregor Haidmon, vojniški župnik, Jur Reiner, laški nadžupnik, Matevž Sartori, gotovlski župnik, Matijaž Modrič, šmihelski župnik na Koroškem, Karl Golič, teharski župnik, Jožef Dival, odgojitel pri nekem grofu v Silezii, Baltažar Kranich, kaplan v Mariboru, Matevž Widmaier, kaplan na Pohorjih, Joanez Konic, vikar na Ptujem, Jožef Konic v Gradcu, Daniel Kaiser, vikar v Šmartnem, Daniel Draš, odgojitel pri grofu Maksimilianu Thurnu, Ernest Anton Sevšek, kaplan na Ptujem, Anton Huster, vikar v Šent-Vidu poleg Waldeka, Joanez Krainer, kaplan v Raihenbergu, Joanez Leibner v Gradcu, Tomaž Wirth, v Hočah, ino Joanez Rauniher, subdiakon.

1729 Inventar od 17. oktobra 1729 kazuje vse tadašne posestva celskega špitala; te so:

1. gospodska sv. Duha, ki je vsako leto blizo 1300 goldinarjev dohodkov imela;

2. špitalska hiša s kapelicoj sv. Elizabete, žitnica ino klet v Tranči, hlev v ulici za špitalom, dva skednja s kozolcem ino terilnicoj;

3. verte, njive, travnike ino vinograde.

Razun špitalske hiše ino tamošne kapelice se je pozneje vse od špitala proč prodalo.

1730 mesca augusta je lublanski knezo-škof Feliks grof Schrottenbach v Celi, v Konjicah, v Bisterci, v Laporjih ino v Studenicah 22896 vernim sakrament sv. birme podelil. V Bisterci je on pri tej priložnosti tudi cerkev s 7 altarmi posvetil.

1731 13. augusta so Jakoba Jožefa Jamnika, doktorja sv. pisma, apostolskega protonotarja, vikšega diakona, celskega župnika i. t. d., v Zaverčah, kjer je ravno novega župnika vpeljeval, mertvega najšli. Pokopali so ga v njegovem rojstnem kraju v Rušah nad Mariborom.

Ta žalostna prigodba je v celskem kerstnem zapisniku tako zaznamvana:

„Die 13. Aug. ão 1731 mortuus est R̃ms ac
„clarissimus Dñs Jacobus Jos. Jamnig ss. Th. Dr.,
„Proton. Ap., parochus et Archidiaconus Cillien-
„sis, dum installãem parochi in Sauritsch perage-
„ret, ibidem mortuus in lecto inventus, et in Rast
„ad sepulturam translatus, ut ubi 1^{mam} vidit lu-
„cem, ibi et manes ejusdem quiescerent, rexit hanc
„parochiam et diocesim annis 6, vir eruditione,
„prudentia et doctrina famosissimus.“

1733. V lini farnega turna je vzdian kamen, ki ima ta napis:

*Johann Georg Herzog Derzeit Kirchenpropst
Anno 1733.*

Menda so to leto turn po prizadevanju Jurja Herzoga na novo pokrili ali pa vikšega pozidali.

1737. Ta letnica je vsekana v sredni križ na gori Kalvarii ino menda pomeni, da so ta čas križe ino kapele na onem griču postavli.

1737 so popravljali zvonajne stebre kapele M. B. 7 žalost. To oznanuje tamo kamen s tim svojim napisom:

*Hæc coloumnæ sunt reparate 1737 a comi-
tibus Ciliensibus olim cum capella exstructæ. L.
G. V. C. C. C.*

1743 so postavli v farni cerkvi krasen kamniten tabernakel, kojega je bil neki mojster v Benetkah naredil. Veljal je ta tabernakel, kakor pripovedujejo, 10000 goldinarjev.

Kamen, vzdian zad na tabernakelnu, ima ta napis: I. G. H. D. K. P. 1743, to je: *Johann Georg Herzog Derzeit Kirchen Propst 1743*, ino spominva, da je cerkev zlasti le po prizadevanju Joaneza Jurja Herzoga ta tabernakel dobila.

Poprejšni glavni altar je neki bil iz lesa. Naj berž, da so ta čas tudi ta lesen altar poderli ino mesto njega na steno sv. Daniela izobrazili.

1745 so najdili v zemli pred minoritarskim kloštrom 36 marmornih kamenov, ki so bili po $\frac{3}{4}$ vatla debeli, $2\frac{1}{2}$ vatla pa dolgi. Ravno ta čas so minoriti novi obok v svojo cerkev narejali ino so to kamenje za stebre ino za cerkvene vrate porabili. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1745 7. junia je v Celi rojen bil Sigismund, zakonski sin plemenitega Karlna Sigismunda Hohenwarta ino Aloizie Killau-Ernstainove. Bil je 28 let v Kerki ino v Celovcu korar in generalni vikar kerške škofije. 1809 so ga izvolili škofa v Linz, nastopil je pa to škofijo še le 1815. Vmerl je v Linzu 22. aprila 1825. Slovel je tudi kakor visokoučen naravoslovec ino gradski Joanneum se je bil iz njegove zapuščine precej obogatel.

1748 je v Celi grof Miroslav Haugwitz ukazal, opek iz gornega celskega grada jemati ino jih pri zidanju v spodnem gradu rabiti.

1750 so spodni celski grad za kasarno prenarejali. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1750 je grof Anton Gaisruk svojo grašino Neukirchen na Steinfeldu v Austrianskem za celsko grašino zamenjal; doplačal je še v denarjih 25000 goldinarjev. Tako je prišel gorni celski grad v vlast grofa Gaisruka; spodni celski grad je pa cesarski ostal.

Po urbarju od 18. decembra 1751 je morala vsaka celska mesnica (pred kapucinarskim mostom) vsako leto 36 funtov loja celski grašini dajati, celski peki so pa morali grašinsko žito po zimski ceni kupovati.

- 1751 je papež Benedikt XIV. oglejsko patriarhatstvo v goriško ino videmsko nadškofijo razdelil. Vsled tega je prišlo zdaj Cele pod goriškega nadškofa.
- 1751 1. maja je prišel v Cele goriški nadškof Karl Michael grof Atems, je potem 14 dni v tukajšni aptii stanoval, vse cerkve pregledoval, božjo besedo v slovenskem ino nemškem jeziku oznanoval ino više od 9000 vernih tukaj birmal.
- 1753 je s pismom od 14. novembra 1753 usnjarski mojster Jur Herzog (vmerl 89 let star 4. februara 1777) 40 goldinarjev h farni cerkvi vložil, naj bi se pri fari vsaki četrtek po večni luči še v spomin Kristusovega terplenja zvonilo.
- 1754 je Maria Ester Eleonora plemenita Sattelberg h farni cerkvi 150 goldinarjev sporočila, naj bi vselej dva s gorečimi svečami presveto Rešno Telo h bolnikom spremljala.
1754. Od tega leta je sedajni velki zvon cerkve sv. Duha, kakor pričuje ta njegov napis: *Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis. Anno 1754.*
- 1754 2. novembra je v Celi vmerl Jožef Maksimilian Bartholotti, doktor sv. pisma, vikši diakon, celski župnik i. t. d. Bil je zakonski sin tergovca Jurja Bartholotti ino njegove žene Rozalie Zabukošekove, rojen v Celi 6. marca 1703. Pokopali so ga v farni cerkvi na ženski strani poleg glavnega altarja. Tamo je tudi njegov mertvaški spominek, kojega napis je pa že tako zbruščen, da se ne more više čitati.
- 1754 do 1760 je grof Anton Gaisruk novocelsko grašino poleg gradiča Bromberg po načertu cesarskega grada Schönbrun pozidal. Pripovedujejo, da so streho od gornega celskega grada na Novocele prestavili. Ovi čas so tedaj gorni celski grad zapustili.

Ker se ravno tu gradič Bromberg imenuje, naj se ovde še omeni, da je tukaj med Ostroženčani stara pravlica, po koji bi bil stari grad Bromberg nekdej na ostroženskem griču stal. — Lahko, da ni ta pravlica čisto prazna, zakaj: 1) že posledna slovka imena Bromberg kaže, da je ta gradič nekdej na kakem griču stal; 2) pomeni slovenska beseda Ostrožno (kraj, gde ostrožnice — Brombeeren — rastejo) ravno to, kar nemška beseda Bromberg, ino 3) so tamo na ostroženskem griču tudi staro zidovje izkopali.

1756 15. februara je tukaj vmerl Rudolf Feliks grof Reisigg. Njegov mertvaški spominek je v kapeli M. B. 7 žalost na ženski strani ino ima ta napis:

„*Viro industrio et integro principi patriæ fideli omnibus caro XVII. Calend. Febr. MDCCLVI. LXX. æt. anno demortuo Rudolf. Felic. S. R. J. C. Reisigg patri optimo f. f. mæsti posuere:*“

Ta grof Reisigg je bil lastnik gornega Lanhofa, je tamo hišo ino ostale poslopje veče pozidal ino je h tej pristavi vdružil goriške ino lahovnske kmete, ki so poprej pod Prežnik spadali.

1757 21. februara se začne sedajni naj starej mertvaški zapisnik celske fare.

1757 ste bile tukaj velka dragina ino lakota. Gradški čveterť pšenice je bil po 6 goldinarjev ino 45 krajcarjev, celski mernik ali škať pšenice pa po 2 gld. 15 krajcarjev; zato je moralo veliko ljudi terte, grozdje ino koruzne bate mleti, da so si iz te moke kruh pekli. Otroci so zapašali stariše ino so si šli živeža po svetu iskat; mnogo jih je gladu pomerlo. Ob sabotah jih je prišlo v mesto po 300 vbogih ljudi prosit, da so nekoliko kuhe dobili. (*Cillier Chronik im Johanneum.*)

1759 14. aprila je cesarica Maria Terezia Celanom mauto poterdila ino scer: od živine po sredni, od vozov

pa po posledni tarifi; tovornino ino tehtnino pa po tarifi od 19. julia 1755.

Mesto maute od ostalega blaga jim je od vsake plave ali flosa po 2 krajcarja maute dovolila.

1759 26. aprila je kupil Anton grof Gaisruk gospodsko sv. Duha od celskega špitala za 22500 goldinarjev ino jo je novocelski grašini pridružil. Rustikalna štibra te gospodske je znesla 146 funtov, 2 krajcerja ino $6\frac{1}{2}$ vinarjev, dominikalna štibra pa 220 funtov, 28 krajcarjev ino $1\frac{13}{16}$ vinarja.

1759 15. julia je v Celi rojen bil Aldobrand Jakob Košak, doktor pravoslovja, dvorni ino sodbeni advokat. Njega stariši so bili Matijaž Košak, vožar, ino Maria Lucia Blenkova. Vmerl je v Gradcu leta 1813. Spisal je ino na svetlo dal:

1. *Das österreichische Wechselrecht in einer theoretischen und practischen Abhandlung in zwei Theilen. II. Auflage Graz 1804 bey den Gebrüthern Tanzer.*

2. *Sistematisches Handbuch über die adelichen Richteramtstaxen, das Mortuar, die Erbsteuer und das Abfahrtgeld in den österreichischen, deutschen, böhmischen und gallizischen Erbländen. Nebst einer Abhandlung von den Landesgiebigkeiten und Leistungen in den Herzogthümern Steyermark, Kärnthen und Krain. Graz bey A. Tusch.*

1760. Ta čas je bilo v Celi mnogo boruskih bojnih vjetnikov.

1761 11. septembra je v Celi kapucinarski provincialni kapitel provinciala izvolil p. Erharda Radgončana.

1761 je papež Klemens XIII. s dopisom od 18. decembra aptijo iz Šmartna v Cele prestavil.

Šmartenski nadžupnik Jur Schroekinger plemeniti Nayemberg je bil od papeža Benedikta XIV. za se ino za svoje naslednike naslov

ino pravice opata sv. Petra na kronski gori dobil. Po smerti tega opata je pa celski župnik ino vikši diakon Martin Jožef Sumpichler papeža prosil, naj bi aptijo iz Šmartna v Cele prestaviti blagovolil. V omenjenem dopisu je papež to molbo vslišal, ter je dal celskim župnikom naslov ino pravice opata sv. Daniela preroka v Celi.

1762 10. januara je vmerl Martin Jožef Sumpichler, doktor sv. pisma, vikši diakon, prvi opat svetega Daniela ino celski župnik. Pokopali so ga v farno cerkev na možko stran pri glavnem altarju. Njegov mertvaški spominek na tleh na ženskej strani pri glavnem altarju ima ta napis :

Doctor Martinus Josephus Sumpichler parochus et archidiaconus Cillejensis benefactorum maximus et X. Januarii anni 1762.

1762 so celski usnjari altar sv. Nikolavža h farni cerkvi pripravili, kakor pričuje sledeči napis tega altarja:

Gott und dem heil. Nicolao zu Ehren haben gegenwärtigen Altar machen lassen die Meistere des ehrsamen Handwerk deren bürgerl. Lederer der landesfürstl. Stadt Cilli.

Josef Jureschitz, derzeit Zechmeister, Georg Herzog, Johann Sabukoschek, Thomas Dimnek, Anton Siebenbürger, Georg Alex und Georg Jakob Herzog derzeit Altknecht. 1762.

1763. V testamentu od 16. oktobra t. l. je Andrej Paumgartner, tajnik pri komisionu milih ukklad, 1000 goldinarjev sporočil za celskega učitelja, ki bo učil brez druge plače šest otrok, koje mu bodo mestni načelniki odkazali.

1766 15. julia se je goriški nadškof Karl Mihael grof Atems iz Cela v rožno dolino odpeljal, kjer je drugi dan cerkev sv. Martina posvetil.

1768 je klučarski mojster Joanez Pirnat leseno hišo klobučarja Urbana Perko v gradški ulici (zdaj Nro. 81) poderl ino je tamo novo hišo pozidal. Pri tem stavlenju nove hiše je izkopal tamo 12 velikih marmornih kamenov, nekoliko takih kamenov je pa še v zemli pustil. (*Cillier Chronik im Joh.*)

1769 so v farno cerkev v kapelo sv. Rešnega Telesa novi altar sv. Franciška Ksav. postavili, ki je veljal 90 goldinarjev.

1769 24. septembra je vmerl Anton Schifferl, mestni sodec ino medicar na velkem tergu (zdaj Nr. 107). V svojem testamentu od 15. marca 1769 je on sporočil 3000 goldinarjev za vboge dijake svoje žlahte ali pa drugih Celanov, 4000 goldinarjev pa kapucinarjem na sv. meše.

Njegov mertvaški spominek spredaj na terah kapele M. B. 7 žalost ima ta napis:

*Steh Freund, o stehe still
Hier ruhet deines Gleichen
Jetzt lebst du, wenn Gott will
Kannst morgen tods erbleichen,
Darum gehe niemahls vorbey
Dass du an mich nicht denkest
Nie so vergessen sey
Dass du nicht ein Gruss mir schenkest;
Fragst wen der Stein hier drigt
Antonius ist sein Namen
Den Beynam Schiferl schmückt
Vertilgt ist nun sein Stammem.
SeIn Leben erreIChte sChon
Das sLeben VnD seChzIgst Iahr
NIChts hat er Ie gethan
ALs nVr was ChrIstLICh war.*

1770. Zidarski mojster Leopold Tušinger, rokovičar Štefan Kovačič ino drugi mestlani so to leto po griču sv. Jožefa 1200 hrastov nasadili.

1770 14. septembra je bil tu siloviti vihar, ki je kozolce ino skedne okrog mesta podiral in hiše odkrival.

1770 20. oktobra je tukaj velka povodna bila.

1771 je ukazal celski okrožni urad, tukaj pri lublanskih ino savinskih mestnih vratih sramotne stebre za mesarje postaviti.

Imeli so tudi neki ta čas na velikem tergu majhno železno hišico, v kateri so zaperali peke, ki so pre majhne hlebe pekli.

1771 5. aprila je celski opat Martin Ferdinand Bartholotti gospodsko tukajšne beneficije sv. Martina za 3100 goldinarjev kupil.

Ta gospodska je imela 9 funtov, 6 krajcarjev 15¹/₄ vinarja letnih dohodkov.

1771 12. maja je v Celi rojen bil Joanez Froehlich, doktor zdravilstva, zakonski sin Jurja Froehlichja, jermenarja, ino Marie Mollerjove. Zdelal je latinske šole v Gradcu, zdravilske pa na Dunaju, kjer so ga 1798 za doktorja povikšali.

Bil je potem 4 leta zdravnik v Celi. 1804 so ga od tod na Slatino poslali za prvega okrajnega fizikarja. Tu je moral od začetka še v leseni hišici stanovati, ali v kratkem so štajarski stališi po njegovem nasvetu Slatino toliko povzdignili, da je daleč okrog sloveti začela. 1809 je bil vikši zdravnik v celski vojaški bolnišnici, od leta 1811 pa stališki ravnitel na Slatini, od kodar se je 1836 okinčan s zlatim križcem za zasluge v Gradcu preselil, kjer je vmerl 20. oktobra 1850.

Njegov oče je kupil Ferjančičevo ino Bianco hišo na velikem tergu v Celi, ino je pozidal tamo visoko hišo Nr. 2.

1772 10. junia je celski opat Martin Ferdinand Bartholotti vložil prvi kamen h cerkveni hiši pri sv. Jo-

žefu, kojo je zidarski mojster Leopold Tušinger stavil ino 1776 dodelal.

1773 24. marca je papež Klemens XIV. stranski altar Matere Božje v minoritarski cerkvi privilegiral, kakor pričuje kamen v stebru poleg altarja s tim svojem napisom:

Altare S. M. Succure Privilegiatum Quotidie Indulto Clementis XIV. MDCCLXXIII 24. Martii.

1775 so poderli tukajšne lublanske mestne vrata ino prekopali ogradje (*Schanzberg*) pred gradškimi mestnimi vratami, ki je bilo s močnim zidovjem obdano. Zadna stena sedajne mautne hiše v gradškem predmestu je še kos onega ogradja. —

Že dolgo časa so se vozniki potožvali, da so lublanske mestne vrata v Celi pretesne za velke vozove ino da oni skoz ogradje pred gradškimi mestnimi vratami težko vozijo, kajti je cesta tamo velik ovink imela.

1775 so začeli cesto na Teharje čez Zavodno delati. Doveršili so jo 1777. Stara cesta je peljala poprej memo hrovaškega mlina ino Bežigrada.

1776. Zvunaj na farni cerkvi je vzdian poleg malih vrat mertvaški spominek grofinje Marie Terezije Brunian, ki je v Celi vmerla 16. novembra 1776. Tega spominka napis je:

Hier ruhet die hoch und wohlgebohrne Frau Maria Theresia Gräfin von Brunian gebohrne Gräfin von Alari aus Mailand gebürtig des gewesenen Herrn Generalen Grafen von Brunian Gemahlin, welche, nachdem sie in ihrem Alter das XLI. Jahr 9 Monath und 15 Tage erreicht, den 16. Novemb. 1776 in Gott seelig verschieden.

1776 10. decembra sta Jur Jožef Žirotnik, beneficiat M. B. 7 žalost, ino celski opat Martin Ferdinand Bar-

tholotti beneficio sv. Jožefa vtemelila. Pervi je vložil h tej beneficiji 2000 goldinarjev s tim uvetom, da bode on sam prvi beneficiat pri sv. Jožefu ino da bode tudi pravico imel, svojega naslednika izvoliti; drugi je pa 1000 goldinarjev vložil s toj pogodboj, da bode do svoje smerti sam prejemal obrest od tega kapitala.

1777 9. aprila je dal celski magistrat h beneficiji sv. Jožefa od tamošne občine 1500 štirjaških sežnov zemliša za njive ino vert, 24 štirjaških sežnov pa za hlev. Tudi so beneficiatu privolili pašo za dve kravi.

1777 se je začela tukajšna glavna šola. 9. junia so se šolari po končani sv. meši, katero je ogleda Martin Ferdinand Bartholotti pel, v šolo podali, ki je bila tadaj v Führenbergovi hiši (zdaj Nro. 119) v gospodski ulici. Tamo je vikši šolski ravnitel ino okrožni glavar Jožef plemeniti Weingarten v pričosbrane gospode ino šolarjev govoril od potrebe ino korista šolskega uka ino je šolarje opominal, pridno v šolo hoditi ino se dobro učiti. — Pervi ravnitel te glavne šole je bil minorit pater Mansvet Zanggerl, katehet je bil tadaj minorit pater Magnus Pehinger, minorit pater Edmund Haak ino Benedikt Sluga sta pa bila tadaj učitela te glavne šole.

To leto so tudi popravljali ino ponovljali staro šolsko hišo. 9. novembra t. l. se je šola že v ponovljeni šolski hiši začela.

Cesarica Maria Terezia je podarila 50 cekinov za priprave celske glavne šole. Na ta dar je hvaležno spominoval sledeči letopis v tretjem razredu te šole: *SVpeLLeUtILLa aVgVstIssIMa TheresIa nobIs DonaVI.*

1778. Spredej pri farni cerkvi poleg velikih vrat je mertvaški spominek grofov Karlna ino Ludovika Gros, ki ina ta napis:

*Carolus Antonius et Ludovic. Maria
Germani fratres*

Augustæ Taurinorum procreati

Ex comitibus de Gros et Vilanovæ

Armanæ cognomento familiæ

ambo adhuc adolescentes

Cæsareis mancipati vexillis

per militiæ gradus

Ad Pro marschali decus proveci

sedatis pro tempore bellis

Quietem Cillejæ stationem fixerunt

Ubi Ludovicus natu minor

Uxore ducta a. 1753 comitissa Josepha Reissig

ex quatuor ejusdem puerperis

Posthumum una cum duobus puerulis intempestive

reliquit

Vita functus

anno 1758 ætatis 60 militiæ 40

Superstes Carolus ammisso fratre

fraternitatis sanctionibus sancte servatis

tenera in adoptionem suscepta prole

Cælebs paternitatis onera sustinuit implevit

donec supremum clausit diem

anno 1778, ætatis 88, militiæ 71

Utrique precum suffragium pius impendat lector

C. G. V. G. G. F. M. L.

1778.

1779 je okrog Cela, Ptuja ino Radgone veliko živine od vročine padlo.

1780 je Ignac Frey plemeniti Freydenfeld, doktor zdravilstva ino okrožni fizikar, s pismom od 30. novembra 1780 novo beneficio vtemelil. H tej po

njem imenovani Freydenfeldovi beneficiji je on 6000 goldinarjev v denarih vložil ino je sporočil svoj Kapunovgrad, ki se je nekdanj Angerhof zval.

Ignac Frey plem. Freydenfeld je vmerl tu v svoji hiši na velkem tergu (zdaj pod Nro. 104) 59 let star 17. decembra 1780. Pokopali so ga neki v kapelico sv. Franciška v farni cerkvi.

V celski fari je bilo poprej 14 beneficij, naime:

1. Beneficia sv. Barbare ino sv. Marjete v celski farni cerkvi ino

2. beneficia sv. Nikolavža na hribu.

Ove dve beneficiji, ki ste že dolgo celski aptii pridružene, ste imele s ponkviškim župnikom vred žitno desetino ino koplevnik na Grobelnem, na Dednem verhu, v Pešci, v spodnih Sevcah, v Mlačah, v Vodrišni vasi, v Peklu, na Vojskovem, na Svinjevem, v Preserjih, pod Repnem, na Ponkvi ino Ponkvici, v Vertečah, v Slomu, v Kamenem, v Hotunji, v Rženih, v Seljah, v Zagaji, v Razborjih, v Podgorci, v Luterjih, v Cecinji, v Bobovem, na Dolgejgori, v Ostrožnem, v Zalesu, v Ojdernci, v Dobovcu, v Žableku, v Slatini, na Tičovem, v Doljah, v Boletini, v Zlatečah, za Gradišem, v Seržovici ino v Gorni vasi.

3. Beneficia sv. Martina. Njeno gospodsko, ki je imela 9 funtov, 6 krajcarjev ino 15¹/₄ vinarja dohodkov, je kupil opat Martin Ferd. Bartholotti 1771.

4. Beneficia M. B. 7 žalost v kapeli. Njena gospodska je novocelski grašini pridružena.

5. Beneficia presvete Trojice, kojo so imeli ljubanski jezuiti 1700.

6. Beneficia sv. Maksimiliana zvonaj mesta. Njena gospodska, ki je že dolgo celski aptiji vdružena, je imela v gornogradški županiji 7 podlož-

nikov, ki so stanovali v Kokerjih, v Juvanih, v Doljni vasi, v Poljanah ino na Terbergu; 12 podložnikov v pernovski županiji, to je: v Pernovu, pod Goroj, v Šentjungerti, v Gozdniku ino v Pireščah; 16 podložnikov pa v verbjski županiji, to je: v Verbjih, v Drešini vasi, v Ogorelcu, v Šmartnem, v Zavodni ino na gorni Hudinji. Gornikov je ta beneficia imela 7 v šentjungertški gori, 7 pod Prežinom ino 1 v šmiklavžki okolici, ki so dajali vsako leto 19½ vedra vina gornice. Hiša te beneficie je stala na voglu velkega ino cerkvenega terga ino je zdaj del sedajne hiše pod Nr. 110.

7. Beneficia sv. Andreja. Gospodska te beneficie je imela 19 krajcarjev 14¼ vinarja rustikalne, 83 goldinarjev ino 13 krajcarjev pa dominikalne štibre. Beneficiat sv. Andreja je moral vsako leto 5 goldinarjev od svojih dohodkov h cerkvi sv. Andreja plačevati. Ta beneficia je bila združena s beneficijoj sv. Florjana v Vojniku. Njen posleden beneficiat je bil Šimon Klinc, ki je v Vojniku vmerl 3. aprila 1789.

8. Beneficia sv. Andreja v gornem celskem gradu. 1700 so to beneficio novokloštarski minihi posedli.

Po nekem pismu v arhivu laške dehantije so vsih teh 8 beneficij, kakor tudi beneficio v Svetini ino beneficio sv. Barbare v Konjicah celski grofi vtemelili.

9. Beneficia Matere Marie Device „*alatare*“, kojo so vtemelili rogatski gospodi.

10. Beneficia sv. Križa; njeni vtemelitel je Andrej Hohenwart, velitel v celskem gradu, ki je vmerl 19. novembra 1503.

11. Beneficia sv. Joaneza kerstnika. Pisatelj gori omenjenega pisma veli, da so to beneficio celski gradjani vtemelili ino da je bila 40 let v zastavi, iz koje jo je njegov stric Andrej

Graff, celski župnik, s 500 gold. rešil ino jo je njemu v svojem testamentu sporočil.

Pri letnici 1459 smo brali, da je cesar Miroslav IV. šentjanžko beneficio, koju je celski grof Miroslav h altarju sv. Joaneza v braslovški fari vtemelil, v Cele prestavil. Ako se tedaj gori omenjen pisatelj ne moti, ste bile v Celi dve beneficiji sv. Joaneza. Gospodska šentjanžkega altarja je imela svojo lastno pristavo „Peričhof“ v Lokovicah ino 15 podložnikov, namreč: v Golcah v paški fari 1, v Lokah v gornoponkviški fari 1; v kostrivenški fari: 1 v Gaberniku, 1 pa v Podplatom; v šmarski fari v Vodenovem 1; v šuštajnski fari: 4 v Ravnem, 2 v Topolšču, 1 v Skornem, 1 pa v Lokovici, ino v šempeterski fari: 1 v Dobertešni vasi, 1 pa v Zvodnem. Ti podložniki so morali vsako leto 76 gold. 39 kr. h tej gospodski plačevati. Gornikov je pa ta gospodska imela v paški fari: 1 v Igovcah ino 2 v velikem verhu; v šmihelski fari pa 1 v Golcah. Od njih je ta gospodska vsako leto prejerala 4 gold. 30 kr. Ignac Peer, ki je vmerl v Slovengradcu 8. aprila 1803, je bil beneficiat šentjanžkega altarja ino je do svoje smerti posedil gospodsko te beneficije. Po njegovej smerti so pa pristavo Peričhof prodali ino gospodsko šentjanžkega altarja celski aptiji vdružili. Vendar so še zdaj celski kaplani zapisani za vlastnike te gospodske.

12. Beneficia Marie Device Elizabeto obiskajoče ali Matere božje pod zvonikom. Že višekrat omenjeno pismo laško-farnega arkiva veli, da je to beneficio neki zlatar vtemelil za celskega organista. Gospodska te beneficije, ki je celski farni cerkvi vdružena, je imela svoje podložnike v rajhenberski fari namreč: v Stalovniku, v Armeškem ino v Černcu. Ti podložniki so dajali h tej gospodski vsako leto 64 goldinarjev

44 kr. v denarjih, 23 pišet, 10 funtov povese, kazna pa 40 mernikov pšenice ino 35 mernikov ovsa. Gornikov je pa imela ta gospodska 18 v okolici sv. Križa v rajhenberski fari, ki so ji plačevali vsako leto 25 gold. 49 kr. 2 vinarja.

13. Beneficia sv. Duha zvonaj mesta. To beneficium ino beneficije M. B. v Svetini, sv. Joaneza kerstnika na Laškem ino starega špitala v laškem tergu je bil cesar Ferdinand III. okoli leta 1642 Joanezu Krištofu Cobelli de Belmonte laškemu nadžupniku, ki se pozneje *episcopus Rosonensis* imenuje, podelil. Pozneje je te beneficije imel mešnik Martin Spagniol ino po njegovi smerti jih je cesar Leopold I. 1688 celskim minoritom *sub titulo Schöferiani legati* podelil.

14. Beneficia sv. Antona opata v cerkvi sv. Duha. Ta beneficia je bila lublanskim jezuitom zastavljena. Iz te zastave so jo novokloštarski minihi rešili ino jo potem okoli leta 1700 posedli.

1781 je papež Pii VI. po prošnji, kojo so pred nja položili oskerbniki cerkve sv. Jožefa, dovolil, stoletni jubilei s odpuski pri sv. Jožefu 8 dni zaporedoma obhajati; celski okrožni urad je pa po svojem ukazu od 17. julia 1781 velel, ta jubilei samo le 2. septembra t. l. obhajati.

1782 17. marca se je iz Rima v Cele pripeljal sv. oče papež Pii VI. ino je tu prenočeval. Stanoval je v drugem nadstropju sedajne svetovavnice, tadašnje grof Grosove hiše. Pripovedujejo, da je papež tukaj, ko je poldne odzvonilo, v svoji sobi okno odperl ino je blagoslovil veliko množico ljudstva, ki se je bila pred hišoj sbrala. Od tod se je papež drugi dan naprej v Gradec odpeljal.

1782 16. maja je cesar Jožef II. Celanom vse njih stare pravice poterdil; samo le zastran tovarnine ino

tehtnine je bil razsodil, da voznikom ni više treba v Celi s njih blagom prenočevati.

1782 so kobilce zadnobarb gor v Štajarsko priletele. Privrele so gor čez Rogatec; pa le malo jih je prišlo gor do Cela.

1782 30. avgusta so prodali hišo rogatske beneficije sv. Ane (zdaj pod Nro. 139). Kupil jo je za 250 goldinarjev rokovičar Štefan Kovačič.

1783 je cesar Jožef II. s ukazom od 9. avgusta 1783 vse cerkvene bratovšine končal. Takih bratovšin je v Celi bilo: 1. bratovšina M. B. 7 žalost, 2. sv. roženkranca, 3. srečne smerti, 4. sv. Izidora, 5. presvetega Rešnega Telesa, ino 6. mertvaška bratovšina.

Naj imenitnejša ino naj bolj sloveča je med njimi bila bratovšina M. B. 7 žalost. Njo imenuje že konjiški župnik Gregor Veffen v njenem zapisniku od leta 1594: *Die vralte Hochlöbliche Sodalitet oder Bruderschaft vnserer lieben Frauen vnd himmel Königin, der Aller heyligsten Jungfrauen vnd Gottes gebererin Mariæ (Dolorosæ zu Teütsch aber Ellende genant) im Draafeld, Agleische Patriarchthumbs und Diöces.*

Razširana je bila ta bratovšina po celej vikši diakoniji savinske doline ino dravskega polja med duhovnimi, plemenitaši, gradjani ino kmeti. Namen te bratovšine je bil, da se je za vsakim njenim udom, kadar je odmerl, toliko sv. meš opravilo, kolikor je bilo živih družbanov.

Načelniki te bratovšine so bili: eden prošt, dva dekana, dva assistenta ino dva oskerbnika (*curatores*).

Ta bratovšina je imela 3 beneficije v Konjicah, naime: 1. beneficio sv. Duha, 2. sv. Jakoba ino 3. sv. Erazma ino Sebastiana; više je imela be-

neficio sv. Ane v Slovenski Bistrici ino beneficio Matere Božje pod Monsbergom.

Načelniki ino ostali družbani te bratovšine so imeli vsako leto v Celi v svoji kapeli M. B. 7 žalost svoj sbor, v kojem so oni svoje načelnike volili, ako je treba bilo, ino so poravnavali ostale braterske posla.

Po onem cesarskem ukazu so tej bratovšini vzeli vse njene beneficije ino premoženje, so morali njeni načelniki odstopiti ino sbori nehati; ino vendar živi še zdaj ta starodavna bratovšina. 105 udov ima ona še dan današen po nekdamni vikši diakoniji.

Prošti ino dekani te bratovšine so bili sledeči:

Prošti:

Kupec Mihael, celski rojak ino župnik, 1597.

Taučer Baltazar, vikši diakon, lublanski korar ino laški nadžupnik, izvolen za prošta 5. novembra 1613, vmerl na Laškem 18. novembra 1625.

Wallich Krištof, žavski župnik, izvolen za prošta v sboru 11. aprila 1626.

Graff Andrej, vikši diakon ino celski župnik, za prošta izvolen v sboru 9. aprila 1693.

Stermšek Joanez, vikši diakon ino celski župnik, izvolen za prošta v sboru 18. aprila 1703.

Rainer Joanez Jur, laški nadžupnik, za prošta izvolen v sboru 17. maja 1724, vmerl na Laškem 61 let star ino v tamošni farni cerkvi pokopan 2. januara 1733.

Bartholotti Jožef Maksimilian, celski župnik, izvolen za prošta v sboru 21. oktobra 1733.

Sumpichler Martin Jožef, celski župnik, izvolen v sboru 2. junia 1756.

Bartholotti Martin Ferdinand, celski opat ino župnik, izvolen v sboru 23. junia 1763.

Dekani :

- Veffen Gregor, konjiški župnik, 1594,
Valčin Peter, konjiški župnik, izvolen za dekana
v sboru 5. novembra 1613,
Smuk Adam, novocerkovski župnik, za dekana
izvolen v sboru 23. aprila 1626,
Graff Andrej, celski župnik, je že v sboru 20.
maja 1688 dekan imenovan,
Eisenhut Andrej, laški župnik, izvolen za dekana
v sboru 9. aprila 1693,
Stermšek Joanez, celski vikar, izvolen za dekana
v sboru 21. aprila 1701,
Kalin Jožef Anton, laški nadžupnik, izvolen za
dekana v sboru 18. aprila 1703,
Rainer Joanez Jur, laški nadžupnik, izvolen za
dekana v sboru 8. julia 1723,
Jamnik Štefan, vuzeniški nadžupnik, izvolen za
dekana v sboru 17. maja 1724,
Schroekinger plemeniti Nayemberg, opat ino žu-
pnik v Šmartnem poleg Šlovengradca, dekan
imenovan v sboru 11. julia 1753,
Marinc Adam, laški župnik, izvolen za dekana v
sboru 30. maja 1759.

1783 3. decembra ob 9. uri svečer se je v dolgi, se-
dajni gosposki ulici Jurežičeva hiša pod Nro. 124
(zdaj pod Nro. 127) vžgala. Pogorelo je to noč
razun te imenovane hiše še 9 drugih hiš, naime :
hiša klobučarja Tadeja Maleja (zdaj Nro. 126),
hiša Antona barona Adelsteina (zdaj Nro. 125),
hiša usnarja Antona Zabukošeka (zdaj Nro. 124),
ino 5 hišic v kneziski ulici. Lahko, da bi bilo
to noč celo mesto pogorelo, ako bi ne bili voj-
šaki regimenta Migazzi tako pridno gasili.

V kerstni knigi je ta pogor s ovimi besedami zaznamvan :

„*Die tertia Decembris in profesto sancti Francisci Xaverii hora nona vesperi casu pessimo erupit incendium terribile aspectu in platea civitatis (in der grossen Gassen) sub Nro. 124, quod decem domos absumsit, et totam civitatem devastasset, nisi milites excelsae legionis generalis Migazzi sese propugnaculum civitatis contra hoc elementum opposuisent.*“

1784 7. junia je bil posledni pogreb na pokopališu pri farni cerkvi ino scer Katarine Schreiber, 4 tedne stare hčerke Joaneza Schreiberja, kuharja v službi pri grofu Brunian.

1784 1. septembra je cesar Jožef II. ukazal, vbožnice vstanoviti.

Za celsko vbožnico so naj poprej premoženje ovdešnih cerkvenih bratovšin pobrali, ino scer :

od bratovšine M. B. 7 žalost	766	goldinarjev
„ „ sv. roženkranca	54	„
„ „ srečne smerti	47	„
„ „ sv. Izidora	7	„
„ „ mertvaške	4	„

vkup 878 goldinarjev.

1785 30. januara so Celani na dražbi svoje mestno obzidje ino mestne rove prodali. Za obzidje so izkupili 1181 goldinarjev 53 krajcarjev, za rove pa 901 gold.

Ravno to leto so tudi mestno kvartirno hišo (*Stadtquartierhaus*) v gosposki ulici (zdaj pod Nro. 114) za 2221 gold. ino mavtno hišo pri lublanskih mestnih vratih (zdaj pod Nr. 54) prodali.

1785 1. maja je bil cesar Jožef II. sklenil, sedež labudskega knezo škofa iz Koroškega v Cele prestaviti. Ker pa to tadašnjemu labudskemu knezo škofu

grofu Vincencu Schrottenbachu po voli ni bilo, je cesar 29. avgusta 1785 zopet poterdil škofovi sedež v Šent-Andrežu.

1785 so okrog cerkve sv. Maksimiliana novo pokopališe naredili, kojega je blagoslovil opat Martin Ferdinand Bartholotti.

1786 je celski tergovec Franc del Negro hišico beneficije Matere Božje pod zvonikom (*Unserer lieben Frau unter dem Glockenthurn*), sedajno hišo na velkem tergu pod Nro. 111, za 423 goldinarjev, 36 krajcarjev na dražbi kupil.

1787 so po ukazu cesarja Jožefa II. obe cerkvi sv. Andreja ino sv. Nikolavža opustili. Cerkev sv. Nikolavža je pozneje po storjenih prošnjah zopet ostala podružnica celske fare; cerkev sv. Andreja so pa celskemu magistratu prepustili. 1798 so po dopisu celske okrožne vlade od 18. junia 1798 smodnik v to opušeno cerkev sv. Andreja shranovali, 1799 jo je pa magistrat Joanezu Skazatu prepustil s toj pogodboj, da je moral Skaza Celnom na vešalnem zidovji novo shraniše za smodnik pozidati.

1787 so gališko farno okolico Lopato celski fari pridružili ino novo podfaro ali kuracijo sv. Jožefa osnovali, ki je obsegla okolice Zavodno, Grad, Pristavo, Pečovnik ino 6 stanov v Rifnem Gojzdu. Ambroža Perkana, beneficiata pri sv. Jožefu, so postavili za tamošnjega kurata.

1787 so v kapeli M. B. 7 žalost ona dva stranska altarja poderli, koja je postavil bil grof Feliks Ferdinand Thurn 1699.

1787 je moral goriški nadškof grof Rudolf Jožef Edling od škofijstva odstopiti, kajti se je on cesarju nasprot za cerkvene pravice potegoval, ino cesar Jožef II. je nadškofijski stol iz Gorice v Lublano

prestaval. Lublanski nadškof Mihael baron Brigido je potem po cesarskem ukazu vse fare v Celskem, ki so tadaj pod goriško škofijo spadale, s dopisom od 8. novembra 1788 labudski škofiji vdružil, ostale goriške fare na dravskem polju pa s dopisom od 6. novembra 1788 sekovskemu škofu prepustil. Tako je Cele, ki je bilo od leta 1751 pod goriškoj nadškofijoj, to leto labudski škofiji pripadlo. Metropolitanske pravice čes vso Štajarsko ino Koroško je pa cesar vsled pogodbe od 15. marca 1789 solnogradškemu nadškofu izročil.

Pri teh cerkvenih spremembah je razpadla starodavna vikša diakonia savinske doline ino dravskega polja, v kateri so bile posledni čas sledeče duhovnije: Cele, Laško, Loka, Radeče, Šent Rupert, Šent Jakob v dolu, Šent-Jedert, Jurjev Kloštar, Zavec, Gotovle, Novikloštar, Polzela, Šent Andrej, Oljska gora ali Dobrič, Novacerkev, Vojnik, Doberna, Šmarten v rožni dolini, Šmarten poleg Slovengradca, Šempeter na kronski gori, Šent Janž pri Drauburgu, Kotle, Šent Vid pri Waldeku, Šmiklavž pri Wiederdrisu, Vitanje, Konjice, Tinje, Čadram, Prihova, Loče, Žreče, Črešnica, Zajckloštar, Poljčane, Studenice, Slovenska Bisterca, Poljskava, Sv. Trojica, Črešnovec, Makole, Laporje, Šmarten na Pohorji, Slivenca, Šmarjeta, Cirkovce, Hoče, Šmiklavž na dravskem polji, Šent Lenard na Pohorji, Lembah, Ruše, Hajdin, Šent Janž na dravskem polji, Zetale, Sv. Barbara v Halozah, Sv. Ana pri Borelu, Šent Janž na Gorenskem, Zaverče, Šent Vid poleg Ptuja, Leskovec, Sv. Trojica v Podlehniku, Sv. Duh v Halozah, Šent Janž pri gori, Novištift, Šent Lovrenc pod goroj, Rogatec, Sv. Florjan na Boču, Sv. Rok za Sotloj, Sv. Križ poleg Slatine, Sv. Ema, Šempeter na medvedovem selu, Monsberg, Kostrivenca, Šent Jur pod Rifnikom, Vuzenica,

Ribnica, Šent Lovrenc ino Mati božja v pušavi, Terbonje, Sv. Anton na Pohorji, Videm, Rajhenberg ino Koprivenca.

Župniki te vikše diakonije so se vsako leto teden pred Duhovim v Celi sbrali, kjer so naj prej mertvaško opravilo za rajnimi celskimi grofi ino za rajnimi austrijskimi nadvojvodi opravljali, mešo, kojo je vikši diakon pel, služili ino potem latinski govor vikšega diakona poslušali. Po končanem cerkvenem opravilu so imeli vselej v aptiji svoje duhovsko posvetovanje.

Versta

vikših diakonov savinske doline ino dravskega polja.

Berthold, vikši diakon savinske doline leta 1173,
Joanez, prior v Zajekloštru ino mariborski župnik,
vikši diakon savinske krajine leta 1175,
(*Schmutz Lex. II. 488.*)

Konrad, vikši diakon savinske krajine 1245 ino
1252,

Hartnid, vikši diakon savinske doline 1255,

Leopold, vikši diakon savinske krajine 1268 ino
1277,

Joanez Rifniški, lublanski župnik ino vikši diakon
v savinski dolini 1343. (*Much. Urk. Regest.*)

Rosenauer Jur, vikši diakon 1466,

Grabschopf Sigismund, laški župnik ino vikši dia-
kon, vmerl na Laškem 5. marca 1554,

Gredar Gregor, laški nadžupnik ino vikši diakon
savinske doline ino dravskega polja 1567,

Polidor de Montegnana, laški nadžupnik ino kerški
župnik, vikši diakon na Štajarskem ino Krajn-
skem 1569, vmerl na Laškem,

Regal Ehrenreich, vikši diakon 1612,

- Taučer Baltazar, laški nadžupnik, lublanski korar ino vikši diakon, vmerl na Laškem 18. novembra 1625,
- Wallich Mihael, laški nadžupnik ino vikši diakon 1637,
- Šmuk Adam, novocerkovski komisar ino vikši diakon 1649,
- Kumbeg Šimon, novocerkovski komisar, prošt v Novem mestu ino vikši diakon 1658,
- Maurisič plem. Maurisberg Bernard, celski župnik, vikši diakon od 1663 do svoje smerti 25. marca 1682,
- Graff Andrej, celski župnik, vikši diakon i. t. d. vmerl 1702,
- Vilhelm grof Leslie, vuzeniški nadžupnik, argentinški škof, vikši diakon do leta 1715, potem pa od 1718 do 1727 lublanski škof,
- Stermšek Joanez, celski župnik i. t. d., je bil vikši diakon od 1715 do svoje smerti 11. aprila 1724,
- Jamnik Jakob Jožef, celski župnik ino vikši diakon do svoje smerti 13. augusta 1731,
- Bartholotti Jožef Maksimilian, celski župnik ino vikši diakon do svoje smerti 2. novembra 1754,
- Sumpichler Martin Jožef, prvi celski opat, vikši diakon do svoje smerti 10. januara 1762,
- Bartholotti Martin Ferdinand, celski opat, vikši diakon do svoje smerti 22. septembra 1785,
- Peter Anton Segher plem. Weissenhaus, celski opat ino posledni vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, vmerl v Istrii 14. novembra 1799.

1788 so celskemu zvonarju prelit dali 4 zvonove farne cerkve, ki so težki bili: 1. 1440 funtov, 2. 995 funtov, 3. 659 funtov ino 4. 200 funt., ino oba

zvona tadaj opušene šmiklavžke cerkve, ki sta vkup 605 funtov težka bila.

Za te stare zvonove so dobili od zvonarja 3 nove zvonove za farno cerkev, ino scer leta 1788 enega, ki je 1560 funtov težek bil, dva pa drugo leto, ki sta imela, eden 863 funtov, drugi pa 315 funtov.

1790 so neki na dan pred praznikom Božjega Telesa v turn farne cerkve novi velki zvon obesili, kojega je vlil celski zvonar Franc Kaiser. Ta zvon se je pa neki že drugo leto vbil.

1790 so Celani prošnjo pred cesarja položili, naj bi smeli gradjansko stražo v Celi vstanoviti, koja prošnja pa ni vslišana bila.

1791 so na griču sv. Jožefa novi štepih izkopali ino naredili. Za to delo je prejel zidarski mojster Leopold Tušinger 167 goldinarjev ino 12 krajcarjev.

1792 je Franc Anton plemeniti Führenberg za rajnim opatom Martinom Ferd. Bartholotti gospodsko beneficije sv. Martina za 2500 gold. kupil. Po naročbi rajnega opata ste dobile od teh denarjev eno polovico farna cerkev, drugo polovico pa tukajšna vbožnica.

1794 7. februara ob pol 7. zvečer se je vžgala v tukajšni gradški ulici hiša Jožefa Mesnerja, vožarja, (zdaj pod Nr. 77). Pogorelo je tadaj 13 hiš, namreč vsih 10 hiš od spodnega pa do gornega vogla gradške ulice, ino v poštni ulici vse 3 hiše taj do kloštra. Ta pogor je v kerstnem zapisniku tako zaznamovan:

1794 den 7. February um halber 7 Uhr abents ist unter Nro. 18 in der Stadt das Feuer ausgebrochen, und hat 13 Häuser das Feuer verzehret nemlichen des Schroter, Forstner, Friz, Herzog,

Mesner, Klobutschar, Dekrini, Gorinschek, Pirnat, Pichler, Perko, Kubiz, Nikolo.

- 1794 5. marca so v Gradcu tamošni plemenitaši domorodno igro „*Wülfing von Stubenberg*“ za celske pogorevce igrali.
- 1794 14. julia je celski tergovec Franc Pichler obzidje mestnega pokopališa okrog farne cerkve za 51 goldinarjev kupil. V jeseni tega leta je on začel to obzidje poderati ino pokopališe poravnovati.
- 1796 1. julia so v Celi birmali labudski knezoškof grof Vincenc Jožef Schrottenbach.
- 1797 9. aprila, ravno na cvetno nedelo, so prvi Francozi Bonapartove armade iz Lublane v Cele došli. Bilo jih je pa tako malo, da so se oni pred kmeti zbal, ki so svoje oljke iz cerkve domu nesli. Po sklenjenem miru (v Lubnem 18. aprila) so posledne dni aprila 4 brigade Francozov namreč: Berženova, Bernadotova, Serurieova ino Masenova, skoz Cele nazaj v Italio šle, ino 5. maja so posledni Francozi iz Cela proti Lublani odrinili.

Škoda, kojo so ti Francozi v Celi ino okrog mesta učinili, je cenjena bila 4144 goldinarjev 28 krajcarjev.

Ob času te francoske vojske so začeli tukajšno cerkev sv. Maksimiliana za cesarski magacin rabiti, ino tako je ta cerkev opuščena ostala do 1834.

1797 je tu prav dobro ino sladko vino prirastlo.

1798 5. aprila, na velik četrtek, ob 9th pred poldnem se je vžgal tukajšni minoritarski kloštar, v kojem je tadaj mnogo bolenih vojšakov po izbih ležalo, mnogo tornistrov s patronami pa pod strehoj shranjeno bilo. Komaj se je bila tamošna streha vnela, so se že patroni vžigati ino poketati začeli, ter so ogenj po mestu tako trosili, da je ob kratkem celo mesto gorelo. Plamen je tako po mestu švi-

gal ino vročina je tolika bila, da je vse iz mesta bežalo. Pogorelo je ta dan celo mesto razun onih 13 s opeki pokritih hiš, ki so leta 1794 pogorele bile. Tudi farna ino minoritarska cerkev ste ta dan pogorele. Pri farni cerkvi so se vsi 4 zvonovi, ki so okoli 2900 funtov težki bili, tako raztopili, da se je potem samo le 1723 funtov bronca od vsih tih zvonov nabralo; minoritarska cerkev je pa v tem požaru svoje zvonove izgubila, katerih prvi je 1750 funtov, drugi 150 funtov, tretji pa 60 funtov vagal. Še pripovedujejo stari ljudi, kako žalostno je bilo videti ino slišati, ko je fantič o velkonočnih praznikih s zvončekom po mestu zvenklal ino je vabil h božji službi. — Naj večja nesreča se je pa pri temu požaru zgodila v mlinarski ali sedajni kolodvorski ulici. Tamo so najdili v Šandorjevi hiši (zdaj pod Nro. 96) 6 sožganih merličev, naime: 46 let starega čevlarja Martina Šandorja, njegovo 42 let staro ženo Ano Mario Fechnerjevo ino nju 4 otroke: 18 let staro Katarino, 16 let starega Franceta, 14 let staro Mario ino 11 let staro Jozefo. H tej Šandorjevi hiši se je ves splašen prijokal 8 let stari fantič, kad je strašni ogen zagledal. Šandorjevi slišati ino videti vbogega fantiča, ga začnejo klicati ino v svojo hišo vabiti. Že stopi fantič na prag te hiše, ko ga zlatarjeva 7 let stara hčerka Barbara Kopf za roko prime, proč odpelje ino ga tako strašne smerti otme. Ovi fantič se je zval Franc Schneider, poznejši visokoučeni celski opat.

Škodo, kojo je ta pogor pri hišah ino poslopjih včinil, so cenili 231,900 goldinarjev; živeža, obleke ino ostalih reči je pa zgorelo za 109,717 goldinarjev.

1799 je bila po novem letu huda ino dolga zima. V tej hudi zimi sta dva kmeta domu gredoča v tej fari zmerznila, eden 23. drugi pa 24. januara.

1799 25. januara je Maksimilian Andre, doktor pravdoslovja, špitalsko žitnico ino špitalski hlev, oboje v tukajšni špitalski ulici, za 612 goldinarjev ino 30 krajcarjev na dražbi kupil.

1799 3. junia je celski irhnar Jožef Siebenbürger šmi-helsko kapelico, ki je stala na pokopališu pred žagrom farne cerkve, na dražbi kupil ino jo je potem poderl. V tej kapelici so klobučari na Bo-žjega Telesa dan ino ob 4 kvatrih svete meše imeli.

1799 so štir čete Rusov iz Vogerskega čes Ormož ino Cele v Italio potovale. Došlo jih je v Cele

15. junia 2241 možev pod general majorom Kašin,

18. junia 2196 možev pod general majorom knezom Wolkonski,

19. junia 4030 možev pod general majorom Mavorov ino

22. junia 2554 možev pod general majorom Rechbinder.

Za timi 4 četami je pa 15. julia t. l. major baron Stachelberg še 205 rusovskih vojšakov, ki so na potu vpešali, v Cele pripeljal.

1799 so po odstopu celskega opata Petra Anton Segherja plement. Weissenhausa gospodsko beneficije M. B. pod Monspergom tukajšnjim opatom vzeli ino jo v Studenicah oskerbovati začeli. Kupil je pozneje to gospodsko Franc Blagotinšek plemeniti Kaisersfeld.

1800 31. januara, 3. ino 5. februara so 3 čete Rusov iz Italie v Cele prišle. Bilo jih je vsih vkup 649 možev. Od tod so se oni naprej v Rusijo napotili.

1800 8. julia so zopet labudski knezoškof Vincenc Jožef grof Schrottenbach v Celi birmali.

1801 mesca julia so začeli v Celi optisko hišo, ki je bila 1798 5. aprila pogorela, popravljati. 1804 so doveršili to stavlenja, za koje je c. k. denarnica 3357 goldinarjev ino $\frac{1}{2}$ krajcarja izplatila.

1801 so bili v Celi neki uradniki ino mestlani godbeno družbo vstanovili.

1802 je po razsodbi labudskega knezoškofa od 20. marca t. l. podfara ali kuracia sv. Jožefa zopet nehala. Okolice te podfare so zopet svojim poprejšnim faram pripadle, bivši kurat Ambrož Perkan je pa ostal beneficiat pri sv. Jožefu do svoje smerti 25. decembra 1808.

Tudi Lopato so po škofijskeje odločbi od 15. decembra 1802 zopet od celske fare ločili ino jo gališki fari zopet vdružili.

1802 28. oktobra je kmetič Andrej Gorišek razvalino celskega gornega grada za 35 goldinarjev od novocelske grašine kupil.

Ako ravno je grad že dolgo brez strehe stal, je njegovo zidovje vendar tadaj še čerstvo bilo; ali novi vlastnik je začel v gradu kamenje lamati, zlasti pa rezano vogelno kamenje izbijati ino je tako staro zidovje tega grada močno zrahlal.

1803 so cesar Franc I. s dopisom dvorne pisarnice od 22. aprila t. l. novokloštarske tri zvonove celski farni cerkvi prepustiti blagovolili. Po te zvonove sta se 28. oktobra 1803 magistratni svetovavec Joanez Schein ino tukajšni zvonar Joanez Steinmetz s delavci v Novikloštar podala. Že so tamo delavci v turnu lino razdirali, ko je okoli 40 kmetov v Novikloštar prilšo, ki so prepovedali, zvonove jemati ino so delavce iz turna spodili. Drugi dan 29. oktobra je šel Schein drugič v Novikloštar; ali ko se je kloštru približal, je slišal tamo v plat zvona biti. Kmalo jih je okoli

200 ljudi obojnega spola vkup privrelo, ki so začeli Scheina psovati ino so ga v beg prisilili. Vsled tega je celski okrožni urad še tisti dan svojega komisarja Joaneza Ritterja ino nadporočnika Treša s 60 vojšaki c. k. regimenta Chatler v Novikloštar odposlal, kamor so oni ob pol 6 zvečer došli. Bilo je tamo okoli 400 ljudi sbranih, ki so pred kloštrom vojšakom pot zastavljali, tako da so vojšaki morali s svojim orožjem kmete nazaj tišati. V tem je bil kmet J. J. poročnika Hastenreiterja s gorjačoj po glavi lopnil, poročnik pa hitro s svojim mečom po kmetu vsekal, da se je ta ker na tla zavalil. To videti so se ostali ljudi naglo v bližni log zakadili ino so se v njem pozgubili. V kratkem se pa kmeti zopet vernejo, začnejo kamenje po vojšakah lučati ino so nadporočnika s kamenom v glavo zadeli.

Na to so vojšaki med kmete vstrelili ino preukucnila sta se na tla kmet M. ino neki 16 let stari dečak, kojega je bla krogla v bedro zadela, vsi ostali kmeti so se pa nagloma v beg spustili. Spravili so potem vojšaki kmeta J. J. ino ranjenega dečaka v kloštar, kjer je ta dečak o polnoči vmerl. Še tisto noč so zvonove iz turna spravili, drugi dan ob 10. uri pred poldnem jih v Cele pripeljali, 22. novembra 1803 jih pa v turn tukajšne farne cerkve obesili, kjer še zdaj visijo. Ti zvonovi imajo te napise :

Veči zvon: *Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis. Anno 1746.*

*Zu Gottes und Maria Ehr bin ich geflossen
Balthasar Schneider zu Cilli hat mich gegossen.*

Na srednem zvonu: *Sancta Maria et Dominice orate pro nobis. Anno 1745. Caspar Balthasar Schneider Cilleae me fudit.*

Na malem zvonu: *Sancta Maria Mater Dei*

ora pro nobis. Anno 1745. Caspar Balthasar Schneider Cilleae me fudit.

1803 14. maja so tu na jarmenčih na vešale obesili tobakarja ino roparja Št. S., beguna c. k. regimenta nadvojvoda Rudolfa Nr. 16.

Celske vešale so stale nekdam v ternovlški občini, pozneje so jih pa prestavili na gaberski grič. Tu so okoli leta 1780 obesili tkavca P. iz Koroškega, kojega je bil tadašni mestni sodec Joanez Hornsteiner zavolj tatinstva h smerti obsodil.

1803 ino **1804** so spodni celski grad, sedajno kasarno, popravljali ino ponovljavali. Pri tej priložnosti so mnogo zidovja, s kojim je grad ograjen bil, poderli ino so njegove rove zasuli.

Tudi loretansko kapelico, ki je bila v gornem nadstropju tega grada, so neki ta čas poderli.

1804 so poderli tukajšne spodne ali gradške mestne vrata.

1804 so hotli celsko ino mariborsko okrožje pod ednega škofa združiti ino škofov sedež iz labudske doline ali v Cele, ali v Maribor ali pa v kako drugo mesto na doljnem Štajarskem prestaviti. Pet let so o tej reči po duhovskih ino deželskih pisarnicah brez vsega vspeha pisarili. Francozka vojska leta 1809 je šele tej pisariji konec naredila.

1804 25. junia so v Cele prišli labudski knezoškof Leopold Maksimilian grof Firmian, ki so tu naročili požgan minoritarski samostan toliko popraviti, da bodo minoriti, ki so po pogoru svojega samostana še zmirom po mestu stanovali, zopet v svojem kloštru prebivali.

1804 je celski urar Primož Okrogelnik sedajno uro farne cerkve izdelal; dobil je za to uro 625 gold.

1805 21. avgusta je bila tu velka povodnja. Na cesti med Koprivencoj ino cerkvjoj sv. Maksimiliana se

je ta dan voz s vojaškoj basažoj v vodo, ki je tamo čez cesto tekla, zvernil. S vozom vred sta se v vodo zvernila tudi neki godec Jelačičevega regimenta ino njegova žena; žena je bila vtonila, moža pa, kojega je bila voda do nekega drevesa zanesla, za kojega se je prijel bil, so srečno oteli.

1805 od 24. do 30. novembra je šla iz Italie cesarska armada skoz Cele proti Dunaju. Slavni nadvojvoda Karl, vojskovodja te armade, je 26. novembra v Celi imel svoj glavni kvartir; stanoval je tu na velkem tergu v sedajni Novakovi hiši pod Nr. 2.

1805 29. decembra je francozki general Marmont s svojo armadoj v Cele prišel. On je tirjal tukaj za svojo armado 24,000 porcionov kruha, 2400 funtov laškega pšena ali rajža, 1000 funtov soli, 12,000 funtov govedne, 1500 poličev vina, 1200 centov konjske kerme ino 30 parov šolnov.

Više je tirjal general Marmont od celskega okrožja 200 konjev ino 70,000 goldinarjev bojnine, h koji je Cele 3955 gold. vložiti moralo. Razun tega so pa ti Francozi v Celi ino okrog mesta še mnogo škode včinili. Samo le konji, koje so v celski fari siloma vzeli, so cenjeni bili 5560 goldinarjev.

1806 je šlo po storjenem miru od 1. do 15. januara 15,157 Francozov s 3531 konjev skoz Cele nazaj v Italio.

1806 12. maja je kupil Jur Kranc pogoriše beneficiatne hišice sv. Barbare za 195 gold., pogoriše beneficiatne hiše sv. Maksimiliana pa za 305 gold.

1806 31. oktobra je v Celi rojen bil Jakob Anton Neuner, zakonski sin Mihaela Neunerja, pisarja c. k. okrožnega urada, ino Helene Gomilšekove. Jakob Anton Neuner je izdelal nemške ino latinske šole v Celi, modroslovje v Gradcu, lekarstvo pa v Jozefinu na Dunaju. 14. januara 1834 je bil za dok-

torja povikšan ino je potem nastopil službo pomagajočega učitelja v Jozefinu. 1838 se je bil podal v Carigrad, kamor je bila turška vlada umetne austrijske lekarje pozvala. V Carigradu je sultan Mahmud II. Neunerja za svojega životnega lekarja izvolil. Ker je pa sultan že 1. julia 1839 vmerl, se je doktor Neuner zopet nazaj na Dunaj vernil ino je tu zopet svojo poprejšno službo v Jozefinu nastopil. Sem na Dunaj mu je poslala turška vlada za njegove zasluge turški red „Nischani Iftihar.“ Doktor Neuner je prišel pozneje za lekarja h 4. c. k. topniškem regimentu v Lubno, kjer je 27. januara 1842 nagle smerti vmerl.

1807 se je razpeljala celska godbena družba, ki se je bila 1801 začela.

1807 3. julia je tu velka povodnja bila, v koji ste se vtopile dve deklini.

1808 4. 9. ino 14. marca so tri čete Rusov, vkup 9450 možev, iz Italie v Celē prišle.

1808 so dva bataljona deželobranov v celskem okrožju sostavli. Četnik pervega bataljona je bil Joanez Schmelzer, drugega pa vitez Franc Leutzendorfer. Kompanie teh deželobranov so bile po vsem celskem okrožju razkvartirane; v spomladu leta 1809 sta pa oba bataljona v Celovec ino od ondod na gorno Štajarsko odišla, kjer sta pri Rottenmanu s bruškimi deželobrani vred pod velitelstvom nadčetnika Plunqueta kapitulirali.

1808 je nehal po cesarskem ukazu od 3. augusta t. l. celski minoritarski samostan, v kojem so tadaj še štiri minihi bili. Posestva ovega samostana so vdružili štajarski cerkveni matici. Po vzdigi tega samostana sta še v Celi dva minorita ostala, naima: pater Mansvet Zanggerl ino pater Anzelm Kožuh, prvi ravnitel, drugi pa katehet tukajšne glavne šole.

1808 so cesar Franc I. s dopisom štajarske vlade od 10. septembra t. l. Celanom latinske šole dovolili. Perva latinska šola se je mesca novembra 1808 v Celi začela. Dobili so potem vsako leto edno šolo več, tako, da se je v jeseni 1812 peta šola na tukajšnjem gimnazii začela.

Pervi učitelj latinske šole v Celi je bil Joanez Anger, ki je prišel iz Linca sem ino je tukaj 65 let star 24. septembra 1813 vmerl. Pervi predstojnik tega gimnazia je pa bil Tomaž Rudolf Hirsch, duhoven minoritarskega reda, ki je vmerl v Celi 74 let star 15. julia 1824.

1809 26. ino 29. maja ino 4. junia so Francozi pod generalom Makdonaldom vuovič v Cele prišli. Komaj so ti naprej odišli, je že general Marmont 18. ino 19. junia drugo francozko armado skoz Cele peljal.

18. junia se je tu prav junaško obnašal Karl Luszinsky, poročnik cesarskih husarov. V tukajšnjem lublanskem predmestu je on pričakoval Francoze ino kad so že blizo njega prišli, se je na svojega konjiča vsedil, ino je po Francozih vstrelil, potem pa pred francozkimi kojniki, ki so se za njim spustili ino so po njim strelali, kakor ptica skoz mesto šel, je pri gradških mestnih vratih še enkrat nazaj po Francozih vstrelil ino potem proti Teharjem šinil.

Luszinsky je pozneje 40 gold. h celski fari vložil, naj bi se tu vsako leto 18. junia ena sv. meša v farni cerkvi za njega brala, pri gradških mestnih vratih je pa postavil kapelico s križem ino s napisom:

„*Qui confidit Deo fortis est ut leo.*“

*Zur Erinnerung an den 18. Juni 1809.
Seiner Allmacht und Gnade geweiht.*

v. Luszinsky Carl.

Makdonaldova ino Marmontova armada ste v Celi, zlasti pa po vaseh okrog mesta silno ple-nile. Kakor magistratne pisma kažejo, je znesla storjena škoda:

v Gaberjih	4676	gold.	6	krajc.
na spodni Hudinji	2106	„	10	„
na gorni Hudinji	2483	„	—	„
na Lavi	2319	„	30	„
na Ložnici	1920	„	—	„
na Babnem	1274	„	—	„
v Melogu	621	„	—	„
na Ostrožnem	517	„	—	„
na Bregu	1095	„	15	„
v šmiklavžki okolici	550	„	48	„
v Lisci	718	„	—	„
za Gradom	1748	„	—	„
v Zavodni	4052	„	42	„

1809 so morali Celani po ukazu od 25. avgusta t. l. 19,760 gold. h prisilenem posojilu složiti.

1809 2. novembra je Makdonaldova armada nazaj skoz Cele marširati začela. 2. decembra je še v Cele prišel 7. regiment francozkih dragonerjev, ki so se potem 3. ino 4. decembra od tod v Krajsko napotili.

1810 15. julia so v Celi birmali labudski knezo-škof Leopold grof Firmian.

1810 21. maja je po ukazu štajarske vlade od 25. aprila farna cerkev srebrnih posod za 219 gold. 6 kr. državi izročiti morala.

Sreberno monštranco, kojo je vlada tudi od cerkve tirjala, so morali s srebrnimi denarji rešiti.

1810 17. oktobra sta v Celi bila cesar Franc I. ino njegova žena. Stanovala sta na tergu v sedajni Novakovi hiši pod Nro. 2.

Pri tej priložnosti so Celani cesarja prosili,

da bi blagovolili, minoritarsko cerkev Celanom za nemško božjo službo prepustiti.

1811 so začeli po dovoljenju c. k. dvorne pisarne od 22. februarja t. l. gimnazialno hišo v Celi staviti. Za stavljenje te hiše so potrebne denarje Celani ino ostali prebivavci celskega okrožja slagali. Izdelali so to hišo 1812.

1811 so cesar Franc I. s dopisom dvorne pisarne od 15. marca t. l. Celanom minoritarsko cerkev s tem uvetom prepustili, da jo Celani na svoje stroške popravijo ino ohranjujejo. Hmalo potem so začeli to cerkev ponovljati, tako, da so 20. oktobra t. l. celski rojak Franc Ksaver Schneider, pozneje celski opat, že svojo novo mešo v tej cerkvi peli.

1811 je tu tako dobro ino sladko vino dozorelo, da še zdaj močno slovi.

1811 so cesar Franc I. s dopisom od 22. novembra t. l. Celanom njih navadne sejma poterdili.

1812 je toliko kislega vina prirastlo, da je posode za njega zmanjkavalo.

1813 je gradški slikar Matijaž Schiffer kip Matere Božje vnebovzetja v glavnem altarju minoritarske cerkve slikal, za kojoj delo je bil prejel 600 gold.

1813 21. julia so Celani dobili relikvie sv. Maksimiliana, škofa ino marternika. — Že mesca marca 1812 so doktor pravdoslovja Maksimilian Andre, mestni župan ino irhnar Joanez Siebenbürger, steklarinik Ernest Novak ino tergovci Ozbald Dereani, Paul Kaindelsdorfer ino Peter Lininger pred škofa prošnjo položili, naj bi škof tukajšne relikvie sv. Maksimiliana autorizirali. Ker se pa ni dalo dokazati, da so te relikvie zares od sv. Maksimiliana, so knezo-škof Leopold grof Firmian po nove relikvie sv. Maksimiliana v Pasavo pisali, jih od ondod dobili ino potem v Cele poslali.

- 1814 9. aprila so relikvie sv. Maksimiliana v procesii iz farne cerkve v minoritarsko cerkev prenesli.
- 1814 mesca junia je šla skoz Cele v Italio neapolitanska vojska, ki je prišla iz Gdanskega.
- 1814 so poderli turn, ki je stal na ulici pri minoritarski cerkvi poleg sedajnega turna. Poderli so ga, kajti je bil po požaru brez strehe ostal ino se je že vderati začel.
- 1814 je legar 230 vojšakov v tukajšni vojaški bolnišnici osmertil.
- 1814 je bila prav slaba letina. Vina je le malo bilo ino še to je bilo prav kislo. Ravno tako malo je tudi žita ino drugega živeža prirastlo. Zategadel je tolika lakota nastopila, da so ljudi iz muhičevega semena, iz tropinskih pečkov ino iz koruznih bat kruha si narejati morali. Dragina je bila tolika, da je mernik pšenice 20 gold., polič vina pa 2½ gold. veljal. Ti slabi časi so skoraj cele tri leta terpeli.
- 1815 so cesar Franc I. celskemu okrožnemu glavarju Raimundu grofu Turjaškemu civilni častni križec podelili.
- 1815 1. novembra se je začel v Celi organisiran magistrat.
- 1816 20. aprila so truplo rajne cesarice Marie Ludovike, žene cesarja Franca I., iz Italie v Cele pripeljali, ga tu v farni cerkvi na mertvaški oder postavili, drugi dan ga pa naprej na Dunaj odpeljali.
- 1816 na Božjega Telesa dan, 13. junia, so labudski knezoškof Leopold grof Firmian v Celi procesio vodili, drugi dan pa birmali.
- 1817 20. junia je Joanez Steinmetz, poprej zvonar, od 9. oktobra 1814 pa lastnik založke grašine, mi-

noritarski kloštar za 8000 gold. na dražbi kupil. Joanez Steinmetz je začel gorni del poprejšne minoritarske cerkve poderati ino tamo novo hišo staviti, kojo je pa še le Joanez Bočinek leta 1832 izdelal.

1817 je celski okrožni ranocelnik Joanez Kristianelli od cesarja dobil zlati križec, katerega si je bil zaslužil v tukajšni vojaški bolnišnici ob času legarja 1813 ino 1814.

1818 so po škofovem dovolenju od 6. maja tukajšno Freidenfeldovo beneficijo v tretjo celsko kaplanijo spremenili. Zemlišče te beneficije so opatu prepustili s tem uvetom, da bode tretji kaplan od opata prejemal živež, kvartir ino obrest od beneficalnega kapitala.

1819 se je po prizadevanju austrianskega nadvojvoda Joaneza štajarska kmetiška družba začela, h koji je tudi Cele s svojem okrajem pristopilo, ino je svoje poročnike h glavnem sboru te družbe (20. in 21. marca 1820) v Gradec poslalo.

1819 v jeseni se je v Celi začela 6. latinska šola.

1820 25. oktobra je bila velka povodnja.

1820 so gimnazialno hišo večo naredili, ter so jo gor do kaplanije pozidali.

1821 so glavno šolo večo pozidali, ter so jo taj do mestnega obzidja podaljšali.

1821 je najdel Jožef Ichzenthaller, sedlar v poštni ulici pod Nro. 45, na svojem dvorišu rimski vodovod, kojega je potem mestna srenja iztrebila ino vun v mestni rov izpeljala.

1822 so zopet škofovi sedež iz Šent-Andreža v Cele ino v Maribor prestavljali ino so v tej reči tako dolgo pisarili, da je c. k. dvorna pisarna 12. junia

1832 zopet škofovi sedež v Šent-Andrežu poterdila.

1822 20. maja so po napeljanju kaplana Sigismunda Juvančiča ino tergovca Paulna Kaindelsdorferja v Celi vstanovili družbo za podpiranje domačih vbožcev ino revnih potnikov.

Pervi načelniki te družbe so bili: Baltažar plemeniti Zirnfeld, okrožni glavar v Celi, Franc Hohlbnik, celski opat; Andrej Zwayer, mestni župan v Celi, ino tergovca Paul Kaindelsdorfer in Peter Lininger.

1823 je na Bregu nekoliko hiš pogorelo.

1824 sta kaplan Sigismund Juvančič ino tergovec Paul Kaindelsdorfer sklenila, celski špital, kojega so bili po požaru le s deskami pokrili, zopet popraviti. To reč izpeljati sta ona s okrožnim komisarjem Antonom pelmenitim Reichenbergom ino s magistratnim svetovavcem Wolfgangom Prambergerom po mestu od hiše do hiše denarje ino druge priprave poberala. Nabrala sta 1209 gold. 45 $\frac{1}{2}$ kr. srebra gotovih denarjev. S tim sta v jeseni 1824 ino leta 1825 na špital novo streho postavila, v gornem nadstopju pa šest novih jizb za bolnike naredila.

1824 16. oktobra je bila tukaj tako velka povodnja, kakoršne pozneje še ni bilo.

1825 12. julia je planinski grajšak Jožef plemeniti Protasi svojo hišo v Celi, katero je on pozidati dal, državi prodal. V tej hiši je imel potem okrožni urad svoje pisarnice.

1826 so na dvorišu Perkove hiše (v poštni ulici pod Nro. 40) oni rimski mosaik izkopali, kojega so potem h glavnem altarju v minoritarsko cerkev za podnožje vložili.

1826 mesca maja so najdlji na velkem tergu ino v gosposki ulici rimski vodovod, katerega so iztrebili ino v Savino izpeljali.

1826 28. junia so labudski knezo-škof Ignac Zimmermann celske šole obiskovali, drugi dan pa tukaj sakrament sv. birne delili.

1826 so kapucinarski guardian p. Franc Humpl nove stopnice gori h kapucinarskem kloštru naredili.

Pater Franc Humpl, ki so mnogo popravili ino ponovili pri ovdešnem kloštru, so rojeni bili v Terstu 13. julia 1793, so služili za adjutanta v francozki armadi ino so potem v kapucinarski red stopili. 10. novembra 1822 so bili za mešnika posvečeni ino so vmerli v Celi 15. januara 1849.

1827 v jeseni se je začel prvi, drugo jesen pa drugi tečaj 4. razreda celske glavne šole. Drugi tečaj 4. razreda je pa dvorna komisija za uk šele s dopisom od 20. novembra 1830 tukajšni glavni šoli dovolila.

1828 so po velikih jarmenčah drevje nasadili ino pote za sprehajanje naredili.

Tu na jarmenčah je stala blizo ceste nekdej štatua Matere Božje, kojo so potem v mestu na gradjanski terg prestavili.

1829 so tudi po malih jarmenčah drevje nasadili.

1829 10. marca so slavnega nemškega pesnika Joaneza Gabriela Seidlna, Dunajčana, za učitelja tukajšnjega gimnazia postavili. J. G. Seidl je bil tu do jeseni 1836 učitel spodnih 4 latinskih šol, potem pa do 1840 učitel 5. ino 6. latinske šole. Od tod so ga prestavili na Dunaj za varha tamošne starinske zbirke.

1829 24. aprila je v šmiklavžki okolici pogorel Tičji verh.

1829 15. junia je Jožef Draš za 15050 gold. kupil gospodsko nekdanjega celskega minoritarskega kloštra, katero so po zatrenju kloštra naj prej v Konjicah, pozneje pa v Jurjevem Kloštru oskerbovali.

Ta gospodska je imela v svojih petih županijah 890 gold. 8 kr. dominikalne, 121 gold. 46 kr. 3 vinarje pa rustikalne štibre ino je v deželni knigi (*Landtafel*) zapisana pod naslovom: *Die Gilten des Minoriten-Convents in Cilli, dann die Kaplaney- und Spitalsgilt in Tiefern, die Kaplaneygilt des h. Geistes vor der Stadt Cilly, die Kaplaneygilt St. Johannes in Kärner zu Tüfern, und die Kaplaney unserer lieben Frauen zu Tüfern in Cillier Kreise.*

Županije te gospodske so bile sledeče:

1. Stari špital na Laškem (*Altspital in Tiefer.*)

Podložniki te županije so bili večidel v laškem okraju, le nekaj jih je v drugih krajih, ino 1 podložnik je bil clo na horvatski meji pri Rogatcu; njih posestva so bile v sledečih farah: v Šent Vidu pri Ponkvi, v Šmarjih, v Kostrivenci, na Ponkvi, na Laškem, v Loki ino v Šent Jakobu v dolu.

2. Županija M. B. v Svetini. Nje podložniki so bili okrog Blagovne, v teharski, šentjurski, karlobški, šentoperski ino celski fari.

3. Županija šentjanžke kapele (*Amt St. Johannes in Kärner.*) Nje podložniki so bili tudi večidel v laškem okraju, v ložki, sevenški ino šentjakovski fari.

4. Županija sv. Duha, ki je podložnike imela v braslovški, mozirski, ročiški, dramelski, zajekloštarski ino celski fari.

5. Županija starega kloštra (*Amt Altkloster.*) ktere podložniki so bili v mozirski, gališki, žavski, celski, šmartenski, novocerkovski, šentjurski, teharski, laški ino sevenški fari.

Ta gospodska je imela celo žitno desetino v sledečih okolicah laške fare: v Maliču, v Mulenci, v Debru, na Pesarjih ino na Volavcu; celo vinsko desetino je imela v šentoperski fari: na Lokah ino v Veleščih; — vinsko ino žitno desetino in koplevnik je imela v šentjederski fari: v Ternovem ino pod Berdom; — $\frac{2}{3}$ žitne ino vinske desetine v Orešovem, v Čretu, v Orehovcu, v Podgorji, v Peklu, v Sevenci, v Šmarjih, v Ribniku, v okolici „Haas“ ino v Artičji Gori; $\frac{1}{3}$ žitne ino vinske desetine v sledečih okolicah: na Pletišah, Stružnovem, na Rudi, v Ledini, Komorevcu, v Rojah, Cerancu, Kozjih, v Orešju ino v Kugenbergu.

1830 je bila po novem letu prav huda zima; snega je 3 čevlov na visoko nametalo. Na svečnice dan je bilo 24 stopov mraza.

1830 4. junia je celski magistrat svojo sedajno svetovavnico v poštni ulici od Vincenca Langerja kupil za 6500 gold. srebra.

1830 8. junia so labudski knezo-škof Ignac Zimmermann popoldne celske šole obiskovali, 10. junia pa tukaj birmali ino cerkve pregledovali.

1830 so na dvorišu nove svetovavnice o stavlanju novih ječ rimski vodovod najdili, kojega so sledili dolj do Tranče.

1830 1. novembra je kupil tergovec Vital Rakuž staro mestno svetovavnico (na velkem tergu pod Nr. 1) za 3500 gold. srebra.

1831 so dekliško šolo ločili od glavne šole.

1831 mesca julia so opat Franc Schneider na jarmenčah blagoslovili bandero prvega domobranskega bataliona c. k. regimenta grofa Antona Kinski.

1831 je deželna vlada v Gradcu s dopisom od 3. avgusta t. l. beneficijo sv. Jožefa tretji celski kaplanii vdružila.

1832 je deželna vlada v Gradcu s dopisom od 2. marca t. l. privolila, opušeno cerkev sv. Maksimiliana ponoviti ino za božjo službo pripraviti.

To reč sta naj poprej sprožila opat Franc Schneider ino kapucinarski guardian p. Franz Humpl, katerema so se trije možje pridružili, ki so se posebno ponovljenja te cerkve lotili; njih imena so: Šimon Primožič, kotlar v Celi, Maksimilian Šibert, oženjen na Črepinšekovem stanu na Dobrovi, ino Joanez Jerek, kmet v Lokrovcu. Ti so začeli za to cerkev po fari denarje, les i. t. d. poberati ino so še ravno to leto novo streho na cerkev postavili. Drugo leto so postavili novi zvonik, so naredili nove okne, so cerkev ometali ino zbelili. 1834 so v cerkev novi tlak vložili, zvona za 120 gold. 42 kr. od nemške cerkve kupili, tudi novo prižnico in novi tabernakel pripravili.

1833 25. septembra je v Cele došlo 219 bavarskih vojšakov, ki so v Gerško za kraljem Otonom potovali.

1833. Menda je bilo ovo leto, ko je v grabnu med šmiklavžkem hribom ino med Bučelincoj pri tamošnjem viru spod škale blizo 60 rimskih denarjev priplavalo. Le nekaj malo je bilo tih denarjev srebernih, vsi ostali so bili bronasti. Hartnid Dorfmann, učeni predstojnik tukajšnjega gimnazia, ino učitel Joanez Gabriel Seidl sta ravno taj naletela, ko so otroci te denarje iz virnega kotelca zberali.

1833 26. oktobra je v Cele prišlo 712 bavarskih grenardirov, strelcev ino ulanov, ki so se od tod naprej v Gerško napotili.

1833 na leto 1834. Ta zimski čas ni bilo ne snega ne deža; zato je bila ta zima tako gorka, da so ljudi ves zimski čas zvonaj delali ino živino na pašnikah imeli. Po tej gorki zimi ste prišle huda vro-

čina ino velka suša. Do velke gospojnice ga ni bilo deža, ki bi bil suho razpokujeno zemlo napojil. Studenci so vsahnili, da so morali ljudi, zlasti pa hribovci daleč po vodo hoditi; drevja se je mnogo posušilo ino hoste so se tu pa tam vžigale ino so gorele. Mesca junia se je tu na verhu Lisce hosta vnela, ki je celo popoldne ino celo noč gorela. Trate so tako izgorele, da že ni bilo živini kaj polagati, zato je bilo toliko živine na prodaj, da je funt govedne le 4 krajcarje veljal. Vendar je pri vsi toliki vročini ino suši žito lepo prirastlo, vino pa toliko sladko ino močno prizorelo, da je mnogo pjancev pod grudo verglo.

1834 so bavarski vojšaki o svojem povratku iz Gerškega skoz Cele hodili. Prišlo jih je v Cele

23. februara 700 možov 1. bataliona 6. regimenta s polkovnikom Beligandom;

30. marca 496 možov s četnikom Struncom,

2. aprila 748 možov s četnikom Otonom,

14. maja 2. batalion 11. regimenta, 643 možov, s nadčetnikom vitezom Albertom, ino

24. maja 184 možov 2. bataliona 10. regimenta.

1834 8. junia zvečer so se v Cele pripeljali labudski knezo-škof Ignac Zimermann, ki so drugi dan tu birmali ino cerkve pregledovali.

1834 12. oktobra so relikvie sv. Maksimiliana iz minoritarske cerkve v ponovlenu cerkev sv. Maksimiliana v procesii prenesli. Nosili so te svete relikvie: Žavski župnik Valentin Predonik, vojniški župnik Franc Križaj, gališki župnik Maksimilian Kozovinc, ino Kajetan Schwarzl, župnik pri sv. Martinu v rožni dolini.

Po procesii so opat Franc Schneider ponovlenu cerkev posvetili ino potem v nji sv. mešo peli.

1835 so zopet bavarski vojšaki iz Gerškega skoz Cele hodili, ino scer: 16. januara je prišel 1. batalion

10. regimenta, 9. junia je pa prišlo 523 možov 12. regimenta.
- 1835 v jeseni je Joanez Küttel, učitel vikših latinskih šol, na dvorišu svoje hiše pozidal vrate, koje je imenoval „*Antiken Thor*.“
- 1835 je scer bolj slabo vino prirastlo, ali toliko ga je bilo, da so ga v kadih shranovali, ker jim je sodov zmanjkovalo. Po nekih krajih je bilo celsko vedro vina po dvajsetici.
- 1836 je Šimon Rudmaž, ravnitel glavne šole, godbeno družbo tu vstanovil, koje pokrovitel je bil labudski knezoškof.
- 1836 se je kolera, ki je po sosednih deželah strašno morila, tudi v Celi prikazala, ter je tu od mesca maja do konca mesca julia t. l. 21 vojšakov v vojaški bolnišnici osmertila. Zavolj te kolere so tukajšni mestni špital naredili okrožno bolnišnico.
- 1836 je Šimon Primožič, kotlar v poštni ulici, pod Nr. 41, na svojem dvorišu rimski mozaik izkopal.
- 1837 na 1838. To zimo je toliko snega nametalo, da je včasi vsa vožnja prenehati morala, kajti ga konji na dostih mestah pregaziti niso mogli.
- 1838 20. junia so zopet labudski knezoškof Ignac Zimmermann v Celi sakrament sv. birme delili.
- 1839 je bila topla ino suha letina, zato je tudi prav dobro vino prirastlo.
- 1841 od 4. na 5. januara je po noči toliko ledovja po Savini priplavalo, da je 4 johe tukajšnega mosta poderlo.
- 1842 o velki noči je celski orglar Alois Hoerbiger, rojen Tirolec, nove orgle s 26 registrami v tukajšno farno cerkev postavil, ki so veljale 2000 gold. srebra.
- 1842 23. augusta so knezoškof Ignac Zimmermann zadnobarb tukaj birmali.

1844 30. avgusta so poderli kamnite štatue Marie Device, sv. Florjana ino sv. Roka, ki so stale na velikem tergu. Te štatue so neki postavljene bile okoli leta 1776 zlasti po prizadevanju tadašnega vikarja Ambroža Perkana.

Tudi štatuo Matere Božje, ki je stala na gradjanskem tergu, so ta čas poderli.

1844 31. avgusta popoldne sta se iz Dunaja v Cele pripeljala nju veličanstva, cesar Ferdinand I. ino njegova žena cesarica Maria Ana. Še ta popoldan so cesar obiskali cerkev Matere Božje v Petrovčah. Zvečer je bilo celo mesto osvetleno ino turška muzika se je veselo po mestu glasila. Drugi dan na angelsko nedelo sta bila nju veličanstva v kapelici M. B. 7 žalost pri sv. meši ino potem sta se v Lublano odpeljala.

Pri tej priložnosti so o stavlenju častnega oboka na gradjanskem tergu na rimsko zidovje prišli, katero se, kakor se je pri kopianju kazalo, daleč taj po tergu razprostrani.

To zidovje so potem, ko so velke marmorne ploše vun vzeli, zopet zasuli.

1844 si je mesto lepi travnik gori za Savinjoj pod kapunovem gradom naredilo, ker so tamo rakitovje posekali ino prod poravnali.

1844 so na svetovavnico turn postavili.

1845 21. januara so tu v Zavodni začeli železnico delati. Pervo delo je bilo, da so tamo Voglajni dolj do jezi novi žleb izkopal.

Železnico so delali od Gradca do Cela Feliks ino Anton Talachini, od tod do zidanega mosta pa Joanez Piko, zidarski mojster iz Belaka, ino poslopje tukajšnega kolodvora sta stavila Zigner, tesarski mojster iz Maribora, ino Liebman, zidarski mojster iz Bruka. Delavcev je toliko prišlo

iz Furlanije, Primorja ino Českega, da jih je vse živo okrog Cela bilo.

- 1845 je bilo po novem letu tako gorko vreme, da so tu posledne dni januarja že pomladanske cvetlice cvetele.
- 1845 21. marca je bila velka povodnja.
- 1846 15. februara je duhovšina celske fare ustanovila slovensko knjižnico za celsko faro. Za to knjižnico, ki zdaj že 440 bukev šteje, je složila slovenska mladina te fare na prvi poziv 67 gold. 21 krajc. srebra.
- 1846 7. marca ob pol 9. uri zjutre se je za Gradom vžgala zidanca Jurja Steinmetza, celskega zvonarja. Silni veter je ogenj hmalo v sosedne strehe zanesel, tako, da so razun imenovane zidance, še pogoreli bližna stana Antona ino Jurja Mraulaka, in tudi koele ino hlev Tomaža Hrastnika, po domače Božičeka.
- 1846 1. aprila so štajarski vladar Matijaž Konstantin grof Wikenburg po Joanezu Lichteneggerju, osterbniku blagovuske grašine, od kmetiča Antona Goriškega razvalino celskega grada za 620 gold. srebra kupili, kojo so potem štajarskim stališem prepustili.
- 1846 27. aprila se je prvič pripeljal hlapon po železnici iz Maribora v Cele.
- 1846 2. junia, ponedlek o Duhovem, se je začela vožnja po železnici od Gradca do Cela. O poldne sta s banderami ino svencami okinčana hlapona „Ausee“ ino „Strassengel“ pripeljala vozovlak, iz kojega se je veselo glasila turska musika štajarskega regimenta „Piret“, ino v katerem se je pripeljalo bilo mnogo gospode iz Dunaja, Gradca ino Maribora. Vsa ta gospoda je povablana bila h kosilu, ki je pripravljeno bilo na tukajšni svetovavnici. Po

končanem kosilu, pri katerem so njih veličanstvi cesarju ino vsej cesarski rodbini vesele zdravice napivali, se je gospoda zopet po železnici nazaj proti Gradcu odpeljala.

1846 15. junia so se celski opat, novoizvolen labudski knezo-škof Anton Slomšek h svojem posvečenju v Solnigrad odpravljali. Zapustili so oni ob 10. pred poldnem optisko hišo, ter so se naj prej v farno cerkev podali, tamo še pred odhodom svojo molitev opraviti. Iz farne cerkve so se na kolodvor napotili. Na celem poti od optiske hiše do farne cerkve ino od tod do kolodvora so jim zvonovi slovo peli. Tudi je bila mladina glavne šole ino gimnazia od opatije pa dolj po velkem tergu na dve versti razpostavljena, ino mnogo duhovnikov ino drugih ljudi je svojega novoizvolenega škofa spremlalo do kolodvora. Tamo jih je sprejela mestna gosposka ino se je od njih poslovila. Ob 11. uri so se proti Gradcu odpeljali.

5. julia t. l. so bili Anton Slomšek v Solnemgradu od tamošnega metropolita ino kardinala Miroslava kneza Schwarzenberga za škofa posvečeni. Priče te cerkvene obhaje bit ino se metropolitu za to volitev zahvalit, se je 12 duhovnikov labudske škofije za svojem novem škofom v Solnigrad napotilo; njih imena so: Valentin Predonik, žavski župnik ino namestovani dehant celske dehantije, Tomaž Koren, staroteržki dehant, Anton Žuža, bisterski dehant, Andrej Urek, škališki dehant, Anton Galuf, vuzeniški dehant, Franc Novak, nadžupnik v Šmartnem poleg Slovegradca, Matijaz Vodusek, ravnitel celske glavne šole, Anton Zdolšek, vranski župnik, Franc Perko, makolski župnik, Anton Plevnik, vitanjski župnik, Vincenc Novak, spodno-poljskavski župnik, ino Mihael Plaskan, farni namestnik v Celi.

1846 18. decembra je nehala celska godbena družba, ki se je začela bila 1836.

1847 so mestlani ino kmeti po griču sv. Jožefa kostanjeve drevesa nasadili.

1847 15. maja ob pol 6. zvečer so labudski knezoškof Anton Martin Slomšek v Cele prišli h posvečenju novega celskega opata Matijaža Voduseka. Pri cerkvi sv. Maksimiliana so knezoškofa pričakovali ino sprejeli duhovniki, mestni predstojniki, gradjani, šolari ino mnogo drugih ljudi, ki so jih s procesjo v farno cerkev spremili.

Drugi dan, 6. nedelo po velki noči, ob 9. uri so knezoškof v farni cerkvi slovensko ino nemško pridgvali ino potem med darom sv. meše novega opata posvetili. Stregli so pri tej cerkveni ohaji poleg domačih mešnikov še sledeči duhovniki: prošt Joanez Kraus, svetovavec štajarske vlade v Gradcu, Franc Fridrich, prošt labudske stolne cerkve, Kaspar Albrecht, dekan labudske stolne cerkve, častna korarja Tomaž Koren, staroterški dehant, ino Valentin Predonik, žavski župnik; Jakob Štepišnik, doktor sv. pisma, škofov dvorni kapelan, Franc Juvančič, vojniški župnik, Anton Plevnik, vitanjski župnik, Matevž Lah, špitalski župnik, ino Stefan Vodusek, doberski kapelan. Razun teh je še bilo mnogo drugih mešnikov pri tej cerkveni slovesnosti.

17. maja so knezoškof tu birmali ino scer, v nemški cerkvi 305 večidel mestnih otrok, v farni cerkvi pa 775 otrok.

Zvečer tega dneva so mestlani knezoškofu v čast lepi kres vžgali na šmiklavžkem hribu; pred optiskoj hišoj so pa godci godli ino pevci prepevali. Drugi dan, 18. maja, ob pol 8. uri so knezoškof zopet na Koroško odišli.

- 1847 je c. k. štajarska deželna vlada v dopisu od 22. junia t. l. Celanom novi teržen dan na vsako sredo dovolila.
- 1847 17. avgusta je bilo pervobart v Celi duhovsko pastirsko posvetovanje, h kojem se je bilo 43 mešnikov sbralo.
- 1847 22. avgusta sta v Celi bila nju veličanstva cesar Ferdinand I. ino njih žena cesarica Maria Ana s nadvojvodom Joanezom. Od tod so se ta dan cesar s nadvojvodom Joanezom ino štajarskim deželskim vladarjem grofom Wikenburgom v Laške Toplice peljali, ter so po poti ogledovali dela za železnico.
- 1847 7. septembra je bila velka povodnja.
- 1847 21. novembra so opat Matijaž Vodušek blagoslovili pokopališe okoli cerkve sv. Maksimiliana, kojega so to leto za 696 štirjaških sežnov večega naredili.
- 1847 14. decembra so začeli od Cela na Dunaj telegrafirati.
- 1847 se je tudi pri Celi, kakor po drugih krajih korona taka gniloba lotila, da ga je malo za živež ostalo.

Osma doba.

Od avstrianske prekucije 1848 do leta 1854.

- 1848 16. marca, četrtek po prvi postni nedeli, o 1. uri po poldne je s banderami okinčan hlapon vozovlak pripeljal v Cele, po kojem je došla novica, da so cesar Ferdinand I. censuro vzdignili ino namestovanje ljudstva dovolili.

Ta novica se je ko blisk po mestu raznesla in vse je hitelo na kolodvor se tam resnice prepričat. Ob 3. uri po poldne so trije mestlani na kolodvoru vzdignili tri nagloma narete bandere ino so jih s turskoj musikoj ino s glasnem vpijem spremlajočega ljudstva v mesto nesli. Med muziko ino kričanje ljudstva so topovi iz šmiklavžkega hriba gromeli. Prišli so s banderami naj prej po velkem tergu gor do farne cerkve, kjer so banderjaši pred cerkvenimi vratami trikrat svoje bandere do tal pripognili; od farne cerkve so šli po gosposki ulici pred hišo krožnega poglavarstva, kjer so zapeli narodno pesem, ino potem pred svetovavnico, kjer so bandere shranili, gradjani pa s pukšami na stražo stopili.

Zvečer tega dne je bilo mesto krasno osvetleno ino gradjani so s gorečimi baklami ino s turskoj musikoj mesto obhodili, ljudstvo je pa po mestu kričalo, da se je njega glas daleč okrog razlegal.

Drugi dan, 17. marca, je bila po prošnji gradjanov v farni cerkvi peta meša v zahvalo za prežete nove pravice.

Po izgledu ostalih mestlanov so zdaj tudi Celani narodno stražo ustanovili. Uradniki ino gradjani, stari ino mladi, so na jarmenče eksercirat hodili. Velitela narodne straže so si izvolili bili celskega poštnarja Vincenca Gurnika.

1848 1. aprila so iz tiskarne Joaneza Jeretina izhajati začele perve celske nemške novine pod naslovom: „*Cillier Wochenblatt.*“ *Zeitschrift zur Belehrung und Vertretung des Bürger- und Bauernstandes.* Vrednika tih novin sta bila Vincenc Praš, c. k. gimnasialni učitel, ino Jožef Ganser, nekdanji grašinski uradnik.

Od 1. julia t. l. je pa te novine samo le Praš

vredoval pod naslovom: „*Cillier Zeitung*“ *Zeitschrift für Stadt und Land mit besonderer Rücksicht auf deutsche und slavische Interessen.*

S koncem septembra t. l. so pa te novine že nehali morale, kajti jih nihčeer više brati ni hotel.

1848 3. aprila je iz Italije v Cele došel grof Zichy Ferraris, bivši vojaški velitel v Benetkah, ki je bil to mesto 22. marca t. l. puntarjem izročil. Po terjanju celske narodne straže je tukajšni c. k. četnik grofa vojaški sodnji v Gradec poslal.

1848 je velitel celske narodne straže v razpisu od 9. aprila vse narodne straže celskega okrožja povabil, naj bi one vse s celskoj narodnoj stražoj vred pod edno velitelstvo stopile. Ali zastonj je bil ta poziv, ker zvonajnim stražam to po voli ni bilo.

1848 21. aprila je celska narodna straža 200 cesarskih pušk iz Gradca dobila.

1848 25. aprila se je obhajal rojstni dan njih veličanstva cesarja Ferdinanda I. Bilo je ob 10. pred poldnem sv. opravilo v farni cerkvi, pred kojoj so vojšaki ino stražari razpostavljeni bili. Popoldne se je narodna straža v Bežigrad napotila, kjer se ji je na znanje dala nova ustava. Svečer je bilo zopet mesto osvetleno, ino stražari so tursko musiko s gorečimi baklami po ulicah mesta spremljali.

1848 26. aprila, na velikonočno sredo, je bila na jarmenčah volitev poslancev za frankobrodski parlament.

Le malo jih je bilo, ki so si prizadevali sbranemu ljudstvu dokazavati, kako nevarno ino ne-spametno je za austriance, poročnike pošiljati v frankobrodski parlament. Zoper te se je vzdignilo mnogo mestlanov, ki so modrovali od velke sreče, ki nam bode iz Frankobroda došla, da, nekega dijaka, ki je iz Dunaja sem h volitvi došel, ino je

tudi za frankobrodski parlament ves vnet bil, so neki mestlani na svoje roke vzdignili ino ga na mizo postavili, od kodar si je prizadeval dopovedati, kako bode vse razpadlo, ako se ne bode za Frankobrod volilo. Ljudstvo je to verjelo ino volilo; onim pa, ki so pred volitvoj svarili, so bili neki mestlani ta dan mačjo musiko namenili, koja je pa velitel narodne straže zabranil.

Volivci za frankobrodski parlament so izvoleni bili sledeči:

Joanez Schmelzer, krožni komisar; Karl Zima, pek; Viucenc Gurnik, poštar; Andrej Schoener ino Matijaž Foregger, oba doktorja pravdoslovja; Franc Maurer, vlastnik trbovske steklarne; Karl Endres, sladičar; Franc Ostrožnik, mlinar v Teharjih; Joanez Tapeiner, pivar; Franc Herzman, usnjar, ino Joanez Kastelic, mestni župan.

1848 3. maja so volivci celskega okraja v tukajšnjem kazališu poročnika za frankobrodski parlament izvolili Gustava Schreinerja, učitelja pravdoslovja v Gradcu, namestovavca pa Franca Edlauerja, tudi učitelja pravdoslovja v Gradcu, ino viteza Jožefa Fraideneka, tajnika štajarske deželne vlade. Ker sta pa Schreiner ino Edlauer že v drugih okrajih izvolena bila, Fraidenek je pa pre malo glasov imel, so morali tu novo volitev razpisati.

1848 10. maja je v Celi bilo slavjansko odborstvo, ki je iz Dunaja v Lublano potovalo. Načelnik odborstva je bil doktor modroslovja Franc Mikložič.

1848 13. maja so se volivci celskega okraja drugič h volitvi za frankobrodski parlament sbrali, v kateri so izvolili poročnika Hermana Muleja, doktorja pravdoslovja; namestovavca pa Antona plemenitega Bonazza, lastnika mislinskih fužin, ino Morica Blagotinška plemenitega Kaisersfelda, lastnika grasišine Birkfeld.

1848 16. maja se je v Celi vstanovila družba pod naslovom: „*Verein zur Vermittlung der slavischen und deutschen Nationalität.*“

Izvolili so ta dan družbani začasnega načelnika te družbe doktorja Foreggerja. Štir tedne pozneje že ni bilo ne sluha, ne duha od te družbe.

1848 30. maja je celsko mesto volilo za začasni deželni sbor volivce, katerih imena so: Karl Zima, Vincenc Gurnik, Joanez Schmelzer, Paul Kaindelsdorfer, Joanez Tapainer, Karl Endres, Joanez Kastelic, Franc Maurer, Matijaž Foregger, Jožef Wokaun, pek, Andrej Schoener, Franc Herzman, Franc Repolust, magistratni svetovavec, Jožef Geiger, bukvovezar, Aloiz Čampa, magistratni tajnik, Jožef Lasnik, usnjar, Ignac Klančnik, mjar, Ferdinand Uhl, uradnik na kolodvoru, Adolf plemeniti Pichler, krožni komisar, ino Vincenc Praš, gimnazialni učitel.

1848 2. junia so kmeti celskega okraja v začasni deželni sbor volili volivce, katerih imena so: Jožef Pečnak iz Teharji, Jur Lipovšek, kmet na Ložnici, Martin Škraber, kmet na Lavi, Franc Ostrožnik, mlinar, Mihael Gorišek, kmet, oba iz Teharji, ino Joanez Jezernik, kmet v Lokrovcu.

1848 3. junia so gori imenovani mestni volivci za začasni deželni sbor izvolili poročnika doktorja Foreggerja, namestovavca pa Vincenca Gurnika.

Poslednega so pa v Sloveogradcu poročnika izvolili, zato so 4. julia t. l. Celani mesto njega izvolili Joaneza Tapainerja.

1848 so gori omenjeni kmetiški volivci v začasni deželni sbor izvolili poročnika Franca Balanta, kerčmarja v Šmarjeti, namestovavca pa Joaneza Štora, kerčmarja na Opoki, ino Franca Ropotarja, kmeta iz Velenja.

1848 12. junia ob $\frac{1}{2}$ 10. uri zvečer se je po železnici v Cele pripeljal del (50 glav večidel dijakov) one velke derhali Dunajčanov, ki so bili k pobratanju v Gradec došli. Koli merzlo v Celi sprejeti so se oni drugi dan o poldne s velikim trušem po železnici nazaj na Dunaj odpeljali. Zapustili so oni tu dolgov višje od 100 gold. srebra, koje so morali Celani za njim plačevati.

1848 13. junia so tu v celskem kotaru na treh krajih, v Celi, na Polulah ino na Teharjih, za dunajski državni sbor volili.

Volivce so izvolili ta dan:

v Celi: Paulna Kaineldorferja, Joaneza Schmelzerja, Andreja Schoenerja, Joaneza Tapainerja ino Joaneza Kastelica;

na Polulah: Matevža Gmainerja, kerčmarja ino župana na Polulah, Joaneza Jezernika iz Lokrovca ino Jurja Lipovšeka iz Ložnice;

na Teharjih pa: Jožefa Pečnaka, mlinarja na spodni Hudinji, Mihaela Gorišeka iz Teharji, ino Jožefa Permoserja, za logom v gaberski okolici doma.

1848 23. junia so volivci celskega volitnega okraja v tukajšnjem kazališu poročnika v državni sbor izvolili Matijaža Zupanca, po domače Dobrajca, kmeta pri sv. Primožu v šentjurski fari.

1848 30. junia je vikar celske fare nekega luteranca, ki je bil v Savini vtonil, tiho h pogrebu spremil brez molitve ino blagoslova, kakor cerkvene ino deželske zapovedi velijo. To je dalo tukajšnjim železnikarjem ino nekim mestlanom vgodno priložnost, svojim duhovnim že dolgo časa namenjeno mačjo muziko zagoditi. Spravili so oni svoje delavce ino druge poredne ljudi, vsih vkup okoli 20 glav, v kerčmo, kjer so jih prav napojili ino dra-

žili, da so ob 9. zvečer svojim dušnim pastirjem mačjo muziko zagodili.

Temu sirovemu včinjažu se tu nihčer ni zoperstavljal, kakor samo le namestovavni okrožni glavar; ali tudi njegove besede niso nič pomagale.

Drugi dan zvečer so ravno ti mačji godci s gorečimi baklami ino s turško muziko ulice mesta obhodili zahvalivši se mestlanom, da niso snočišno mačjo muziko obranili.

1848 1. julia so iz tiskarne Joaneza Jeretina izhajati začele: „Celske Slovenske Novine“ katere je vredoval Valentin Konšek, c. k. gimnasialni učitel. Te novine, ki so se od novega leta 1849 „Slovenske Novine“ imenoval, so v koncu leta 1849 izhajati nehale.

1848 10. julia ob 9. uri zvečer so delavci večidel iz tukajšnjega kolodvora mačjo muziko zagodili J. W., peku, ino vdovi A. W., pekarici, ker jim nista kruha po volji pekla, zraven so pa s gorjačami tako po nju vratih ino oknah vrezavali ino kamenje po nju hišah lučali, da so precej veliko škode naredili. Narodna straža, ki se je naglo sbrala, je razpodila te mačje godce. Da bi se taka gradjanom više ne zagodila, je morala narodna straža potem dolgo časa po noči patrolirati.

1848 5. augusta se je po železnici v Cele pripeljal prvi batalion, 1400 možev, štajarskih dobrovoljcev, katere so Celani prav mastno gostili. Drugi dan so se od tod naprej v Italio napotili.

Noč ino dan so šli ta čas skoz Cele vojšaki v Italio; prišli so oni sem po železnici, od tod so se pa na voze naprej peljali.

1848 4. septembra je bilo v Celi blagoslovljenje bandere celske narodne straže. Za to obhajo, h kateri so prišli iz Gradca c. k. general Vincenc plemeniti Pirker, nadvelitel štajarske narodne straže, s nekimi tamošnih stražarjev, tudi narodne straže iz

Slovenske Bistrice, iz Konjic, iz Vojnika, Laškega ino iz Sevence, je bil na Jarmenčah pod šotorom zali oltar postavljen. Pred tem šotorom so naj prejšnji opat razpostavljenim stražarjem v nemškem ino slovenskem jeziku razlagali pomembo vojaške bandere. Po končanem govoru so oni v šotoru sv. mešo peli ino slednič bandero blagoslovili, koji ste botrovale Adela plemenita Schik, žena vladnika poštne pristave ali Kristinenhofs, ino Maria Gurnik, žena velitela narodne straže. Ko je bandera blagoslovena bila, jo je velitel Vincenc Gurnik banderjašu izročil, se je potem na konja vsedil ino je stražare v nemškem ino slovenskem nagovoru opominval to bandero nositi za domovino, pravico ino za ljublenega cesarja. Tudi general je stražarom nekaj besedi govoril, ino h koncu njegovih besedi je tudi njemu, kakor poprej velitelu, trikrat Živio! zadonelo.

O poldne so stražari veliko pojedino imeli; popoldne so pa šli s generalom na veselvanje v Bežigrad, od kodar so se zvečer v krasno osvetleno mesto povernili, ter so tu še s gorečimi baklami ino s turško muzikoj mesto obhodili.

1848 9. septembra so Celani v čast svojemu novoizvoljenemu okrožnemu glavarju Joanezu Schmelzeru mesto osvetili; pred hišoj, v kateri je stanoval, mu je turška muzika godla.

1848 9. oktobra ob 11. uri po noči je začel boben po Celi ropotati ino narodno stražo na svoje sberališe v svetovavnico klicati.

Tamo je pričakoval stražare neki dijak, iz Mureka doma, ki je imel pismo od štajarskega vladarja grofa Wikenburga, po kojem mu je dovoljeno bilo, Štajarce Dunajčanom na pomoč pozvati zoper Horvate, koje je bil ban Jožef baron Jelačić pred Dunaj pripeljal. Po kratkem razgovoru je pa velitel Gurnik stražarom izustil svoje

mnenje, da bi Celanom ne bila čast vdariti nad sosede verne Horvate, ki so svoje meče za cesarja potegnili. Tako so tudi menili skoraj vsi tukajšni stražari ino mu niso hteli dovoliti, da bi se bilo pri cerkvah zvonilo ino tako ljudstvo vkup klicalo, zatoorej se je moral poslanec zopet po noči nazaj v Gradec poverniti, brez da bi bil tu kaj opravil. Le dva sta bila, eden ingenieur assistant na kolodvoru, drugi pa dijak, ki sta drugi dan od tod šla Dunajčanom na pomoč.

Za to svoje verlo obnašanje je dobila celska narodna straža od generala barona Nugenta pohvalno pismo iz Velke Nedle od 4. novembra t. l., od generala Weldena pa 240 piemonteskkih pušk.

1848 12. oktobra, na god sv. Maksimiliana, ob pol 7. ure zjutra so se labudski knezoškof Anton Martin iz Novecerkve dolj v Cele pripeljali, so ob 7. v cerkvi sv. Maksimiliana sv. mešo brali, potem pa slovensko pridgovali. Mudili so se ta dan le nekoliko ur v Celi.

1848 18. novembra se je tu zvedilo, da je pred Dunajem nekoliko graničarov zbegnilo, ki dolj skoz Štajarsko v svoj dom hitijo. Te uzkoke vjeti, je ta dan celska narodna straža proti Blagovni patrolirala; kar pa tamo ni bilo ne sluha ne duha od tih uzkokov, se je straža po noči zopet domu povernila.

1848 12. decembra je čez Šmarje v Cele primarširalo 1400 graničarov c. k. brodskega regimenta. Prišli so ti graničari v svoji narodni obleki brez orodja. V spomladi so oni dobro oborožani od tod v Celovec odišli.

1848. To, kakor tudi prihodno leto ni bilo tu drugega kakor papirnatega denarja; zato so morali, da so drobša imeli, papirnate šestke, desetke ino goldinarške na polovice ino četertinke tergati.

- 1849 3. januara so pervobart s hlaponom vozili po železnici od Cela do Laškega.
- 1849 31. januara so začeli od Cela do Lublane telegrafirati.
- 1849 mescev januara ino februara in tudi še pozneje so mnogo vogerskih vojaških jetnikov skoz Cele v Italio gnali.
- 1849 8. marca po poldne je okrožni glavar Joanez Schmelzer dolj iz mestne svetovavnice narodni straži ino ostalim Celanom, ki so se pred svetovavnicoj sbrali bili, novo državno ustavo od 4. marca t. l. na znanje dal. Celani nove ustave veseli so ta dan zvečer mesto osvetili, 12. t. m. ob 10. uri pa zahvaleno opravilo v farni cerkvi obhajali.
- 1849 5. maja so po železnici v Cele pripeljali 62 vogerskih politiških jetnikov, katere so drugi dan v Lublano, 23. julia t. l. pa zopet nazaj skoz Cele v Požun peljali. Med temi jetniki je bil tudi poprejšni madjarski minister grof Batiani, kojega so pozneje v Budimu vstrelili.
1849. Po zapisniku narodne straže od 20. maja t. l. je štela ta čas celska narodna straža 204 možev.
- 1849 po leti se je kolera vgnezdila med težaki, ki so delali na železnici pod Vipotoj, ino se je od ondod tudi v mesto ino v vasi zaplodila, tako, da je v kratkem času 30 ljudi v celski fari pomorila.
- 1849 17. junia, tretjo nedelo po Duhovem, ob 9. uri so celski opat pred cerkvoj sv. Nikolavža novi velki zvon, katerga je bil celski zvonar 24. maja ob 11. uri pred poldnem za to cerkev vlil, kerstili, so po tem kerstu zvonaj cerkve pridgovali ino potem v cerkvi sv. mešo peli.

Botrovala sta temu zvonu Joanez Jeretin, tiskar, ino Matevž Gmajner, polulski župan.

Ta novi zvon je 1680 funtov težek ino ima sledeče napise :

„*Me fudit Georgius Steinmetz Cilleae anno 1849.*“

„*Ich bin ein Eigenthum der Pfarrsgemeinde.*“

Celjski farmani so me pripravili h sv. Miklavžu, Jur Steinmetz me je izlil, Abt Matia Voduscheg me je kerstil 1849.

1849 30. julia so pervobart s hlaponom po železnici do zidanga mosta vozili.

1849 12. augusta, 11. nedelo po Duhovem, je v Celi bilo novačanje za štajarske dobrovoljne strelce. Pred svetovavnicoj so godci 4. c. k. topniškega regimenta od zjutre do večera godili ino fante v versto štajarskih strelcev vabili; ali le 8 jih je bilo, ki so se tu strelcem pripisati dali.

1849 čertetek, 16. augusta, ob 9. pred poldnem so celski opat tu pred farnoj cerkvoj novi velki zvon, katerga je ovdešni zvonar 27. junia za tukajšno farno cerkev vlil, na ime Franca Jožefa kerstili. Botrovala sta temu zvonu Karl Zima, pek, ino Kaspar Gorišek, čevlarski mojster.

Ta zvon, katerga so hmalo po kerstu v zvonik potegnili ino ga tamo vbesili, je 3119 funtov težek ino ima te napise:

Georg Steinmetz in Cilli goss mich durch das Feuer floss ich anno 1849.

PerpravILI Me raInI VIsoKO spoštoVanI
(abat) FranCIšk KsaVer ŠneIDER, pobožnI
CeLanI Ino praVoVernI farnI VešanI.

*Gegründet durch Abt F. X. Schneider ein
Glied der Cillier Bürgerschaft a. 1842. Die
Pfarrsgem. hat mich durch Aneiferung der K. P.
Carl Šima und Kaspar Gorischeg beygeschafft a.
1849.*

Plačali so ta zvon s onim 600 gold., koje so rajni opat Schneider 1842 za zvon sporočili, ino s denarjem, katere so bili celski opat 1849 po mestu ino od kmetov nabrali.

1849 18. augusta, na rojstni dan njih veličanstva cesarja Franca Jožefa I., so Celani, ako ravno razžaleni po dunajski novici, ki jim je ta dan naznanila, da v prihodno ne bode okrožna vlada v Celi nego v Mariboru, svoje mesto njih veličanstvi v čast krasno osvetili.

Ta dan so tudi pervobart s hlaponom po železnici od Cella do Lublane vozili.

1849 12. septembra ob 11. uri pred poldnem se je c. k. maršal grof Radecki iz Lublane v Cele po železnici pripeljal. Tu na kolodvoru so ga pričakovali narodna straža ino velka množina ljudstva, ki je želna bila, slavnega maršala videti. Iz vsih ust je zatorej maršalu „živio!“ zadonelo, kad se je bil na kolodvor pripeljal. Veselo sprejeti maršal je berž iz voza stopil, je ljudstvo prijazno pozdravil, narodno stražo ogledoval, potem se pa zopet naprej odpeljal. V Poljčanah se je maršal to pot nenadoma sošel s junaškim horvatskim banom baronom Jelačićem ino se je s njim vkup na Dunaj peljal.

1849 16. septembra, 16. nedelo po Duhovem, se je začela vožnja po železnici od Cella do Lublane.

Ta začetek prav svečano obhajati je bil tukajšni kolodvor ves s banderami ino s cveticami okinčan, pod pridvorom pa, ki je bil znotraj ves s belimi ino s rudečimi pertami prekrit, so stale mize za 300 gostov pogernjene.

Ob 10. pred poldnem je hlapon „Krain“ iz Lublane pripeljal c. k. dvornega svetovavca grofa Hohenwarta, c. k. generala grofa Deym, predsednika krajske deželne sodnije plemenitega Pete-

neka, lublanskega okrožnega glavarja Mak-Nevena, tudi poročnike iz Tersta ino mnogo drugih gospodov, ki so prišli sem, tu cesarjevega namestnika sprejet ino ga od tod v Lublano spremit. Bolj ko se je poldne približalo več se je nabralo na kolodvoru gospode, med kojoj so bili tudi labudski knezoškof Anton Martin, ki so se poprejšni dan v Cele pripeljali bili. Tudi narodna straža je v paradi na kolodvoru stala. Pet minut po 12. uri so se iz Dunaja sem pripeljali cesarjev namestnik nadvojvoda Albrecht s ministrom Brukom, s dvornim svetovavcom grofom Lambergom ino s drugimi častniki. Ko so nadvojvoda od gospode tukej sprejeti bili ino so tudi njih poklone sprejeli, so se v pridvoru h pojedini vsedili s ostalimi gospodi, pri kateri so napivali zdravice njih veličanstvu cesarju, nadvojvodu Albrehtu, slavnim austrijskim vojskovodjem maršalu grofu Radecki ino banu baronu Jelačiću i. t. d. Ob 4. po poldne so se nadvojvoda s ostalimi gospodi zopet v vozove podali, ino ob $\frac{1}{4}$ na 5 jih je krasno okinčan hlapon „*Reichsverweser*“ naglo proti Lublani odpeljal.

Ta dan zvečer so slovenski vlastenci veliko veselje vživali v tukajšnjem kazališu, kjer so ovdešni diletanti pod vodstvom tiskarja Joaneza Jeretina igrali slovensko igro: „Županova Micka.“ To igro so, kakor se pravi, tudi že pred nekimi 50 letami tu v knezii igrali.

1849 20. septembra so tu v Celi duhovniki pri duhovskem posvetovanju, h kojem se jih je bilo 27 mešnikov sbralo, perve darove za vboge celske dijake podpisali. Tako se je vstanovila med duhovnimi družba za podpiranje vbogih dijakov, v katero družbo so labudski knezoškof že mesca maja 1848 svoje duhovne povabili.

1849 mesca oktobra se je v Celi začela 7. latinska šola. Da so Celani vikše latinske šole dobili, so si

posebno prizadevali labudski knezoškof Anton Martin, ki niso samo le ministru uka dokazali, kako potrebne so za labudsko škofijo vikše latinske šole v Celi, temveč so tudi še 1000 gold. srebra za šolske priprave podali. Tudi Celani so očitali, da spoznajo korist vikših šol v Celi, ter so obljubili novo hišo za te šole pozidati, zraven pa še 1000 gold. srebra za znotrajne potrebe dati.

1849 13. oktobra so sledeči poročniki: Vincenc Gurnik, Franc Herzmann, Tomaž Grile, Joanez Tapainer ino ptujski kapelan Davorin Terstenjak ministru znotrajnih oprav na Dunaj nesli prošnjo štajarskih Slovencev, naj bi okrožna vlada v Celi bila, ne pa v Mariboru. Njih prošnja ni bila vslišana.

1849 27. decembra je zlato svetinjo za zasluge prejel Karl Kepel, učitel pervega razreda ino starašina celske glavne šole, slavni organist farne cerkve ino častni gradjan celskega meta.

Karl Köpel, obče spoštovan ino ljublen mož, rojen v Celi 10. novembra 1785, je pri tukajšni glavni šoli učil od leta 1808 do svoje smerti 3. aprila 1850. Spremlalo ga je h grobu 12 duhovnih, ljudstva pa toliko, da se je procesia od farne cerkve do gradškega predmesta raztegnila. 1851 so mu njegovi prijатели ino nekđajni učenci na pokopališu pri sv. Maksimilianu postavili kamniti sponenik.

Sledeči napis tega spomineka je složil slavni pesnik J. G. Seidl:

Dem Herrn Karl Köppel, verdienstvollen Lehrer an der k. k. Kreishauptschule Cilli, Organisten und Chorregenten der hiesigen Abtei-Stadtpfarrkirche, Ehrenbürger von Cilli decorirt mit der goldenen Civil-Verdienstmedaille, geboren daselbst am 10. November 1785 gestorben am 3. April 1850, gewidmet von seinen dankbaren Mitbürgern, Freunden und ehemahligen Schülern.

*Der Tausenden der Bildung erste Keime
Mit treuer Sorgfalt in das Herz gelegt,
Der im Bereich der heil'gen Kirchenräume
Durch Orgelklang zur Andacht angeregt,
Der, was er hiess, so völlig stets gewesen,
Dass selbst des Kaisers Dank ihm nicht entging,
Er ruht nun hier, vom Erdenleid genesen,
Nächst denen, die sein Herz mit Lieb' umfing.
Die Theuren, die ihn trauernd überleben,
Weik'n ihm diess Denkmahl hier zu stillem Ruhm,
Denn mehr als ein Geschlecht kann Zeugniss geben
„Die Schul und Kirche war sein Königthum.“*

1850 3. januara je iz tiskarne J. Jeretina izhajati začel nov slovenski časnik pod naslovom: Slovenska čbela, berilo za obudo ino omiko slovenskega duha. Vrednik tega časnika je bil Jožef Drobnič, duhoven labudske škofije ino začasni učitel latinških šol. Pa že posledne dni mesca marca je zaspala ta čbela, ker je premalo bravcev imela.

1850 23. januara zjutre je kazal mrazomer 28 stopov mraza. Tako hudega mraza še nihčer ni pomnil.

1850 31. januara sta nehala celski okrožni urad ino okrajna gosposka celskega magistrata, mesto nju sta pa nastopila novo okrajno glavarstvo ino mestna županija.

Celski krog je segal gor do Vuzenice, Ribence, Frauheima ino Monsberga; pod okrajno gosposko celskega magistrata so pa spadale sledeče okolice: Cele, Lava, Ložnica, Melog, Ostrožno, Lokrovec, Dobrova, gorna ino spodna Hudinja, Gaberje, Čret, Bukovžlak, Kresnike, Teharje, Slance, Lipa, Pečovje, Verhe, Ovsenca, Zvoden, Zavodna, Grad, Pristava, Pečovnik, Košenca, Lisca, šmiklavžki hrib, Polule ino Breg.

V področju novega celskega okrajnega glavarstva so sledeče županije: sveti Ahac, Braslovče, Brežce, Brezen, Cele, Doberna, Dol pri sv. Jakobu, Dolič zgornji, Frankolovo, Gomilsko, Gornigrad, Gotovle, Grajska vas, Griže, Grušovle spodne, šent Il, šent Jernej, sv. Jeronim, šent Jungert, šent Jur pod Rifnikom, šent Jur pod Taborom, Kokerje, Konjice, Konjiška vas, Kostrivenca pri Planini, Kozjek, Kot, sv. Krištof na Laškem, Laško, gorne Laže, Lemberg doljni ino gornji, šent Lenard pri Laškem, Loče, Loka, šent Lovrenc pod Prežinom, Ljubnice, Ljubno, Luče, Marina vas, Mozirje, Novacerkev, Novaštift, Oplotnica, Padež, Paka, Paneče, šent Paul, šent Peter, Petrovče, Pirešca velka, Ponkva, Povzela, Prelog, šent-Primož, Reka, šent Ropert, Ročica, sv. Rozalija, Shelovo, Skomarje, Slivenca, Stranice, Svetina, Šmarje, Šmarten v rožni dolini, sv. Štefan, Teharje, Trbovle, Tepina, Tolsti-verh, sv. Uršula, Verhovle, Vezina, Vezovice, šent Vid, Višnja vas, Vitanje, Vogovsko, Vojnik, Vransko, Žavec, Žiče, Žreče, Žolcparh, Žusem.

1850 12. februara na pustni torek po noči, ob pol 11. uri je v gosposki ulici pogorelo stanje Andreja Zmerzlikarja, t. j. od velkega terga 3. hiša na desni strani. Le s velkemu trudom so obranili, da se sosedne hiše niso vžgale.

1850 27. aprila je bil v tukajšni svetovavnici sbor kmetiške družbe, kojemu so predsedovali nadvojvoda Joanez.

1850. Od mesca septembra 1849 do maja 1850 je legar 130 vojšakov v tukajšni vojaški bolnišnici pomoril.

1850 10. maja so se po železnici v Cele pripeljali njih veličanstva cesar Franc Jožef I. spremlani od ministrov kneza Schwarzenberga ino doktorja Bacha.

Po kratkem kosilu so se kmalo naprej v Lublano odpeljali.

1850 je Celi imelo 3421 prebivavcov, ino scer domačih 1047 možkega, 1254 pa ženskega spola, ptujih pa 708 možkega, 412 pa ženskega spola.

1850 1. julia se je v Celi začela deželna sodnija mari-borskega okrožja.

Ta začetek prav slovesno obhajati, so se ta dan ob 10. uri pred poldnem vsi uradniki deželne sodnije v farni cerkvi sošli h sv. meši, kojo so peli tukajšni opat. Po končanem cerkvenem opravilu so se vsi uradniki, ino mnogo mestlanov podali v mestno svetovavnico, katero so mestlani deželni sodniji prepustili. Tu v svetovavnici sta govorila predsednik deželne sodnije Franc Jožef Rak od važnosti sodnije, državni pravdnik doktor Herman Mulej pa od važnosti porote.

1850 so celsko faro v dve županiji razdelili, naime, v celsko, ki obseže mesto ino predmesta, ino v brežko, h koji spadajo vse ostale okolice te fare.

9. ino 10. augusta t. l. so tu v kazališu mestlani za svojo županijo izvolili odbornike, kojih imena so: Paul Kaindelsdorfer, Karl Zima, Vincenc Gurnik, Karl Endres, Jožef Wokaun, Joanez Tapainer, Franc Maurer, Tomaž Grilc, Jožef Lasnik, Joanez Kastelic, Ignac Klaučnik, doktor Matijaž Foregger, Karl Kleker, svetovavec deželne sodnije, Franc Herzman, Franc Schaffenhauer, gimnazialni učitel, Joanez Jeretin, Iguac Novak, okrajni komisar, ino Franc Schmidt, te-sarski mojster.

Namestovavci odbornikov so pa izvoleni bili: Aloiz Zabukošek, usnjarski mojster, Karl Kurc, Jožef Winkler, čevlarski mojster, Andrej Wogg, tergovec, Kaspar Gorišek, čevlarski mojster, Leopold Wambrechtsamer, Ferdinand Uhl, Her-

man Eis, doktor zdravilstva, ino Karl Span, kerčmar.

11. augusta, 12. nedelo po Duhovem, t. l. so imenovani odborniki mestnega župana izvolili Franca Maurerja, celskega gradjana ino lastnika trbovske steklarne, svetovavce so pa izvolili Paulna Kaindelsdorferja, Tomaža Grilca ino Karlna Endresa.

Kmalo po tej volitvi so ob 11. uri v farni cerkvi prisego storili župan ino svetovavci.

1850 28. augusta so se knezoškof Anton Martin iz Braslovč v Cele pripeljali, kjer so 31. augusta, saboto pred angelsko nedelo, pri večernicah pri sv. Jožefu pridgali. Angelsko nedelo so v Zrečah ponovlen oltar blagoslovili, 2. septembra so v Celi predsedovali duhovnemu posvetovanju, h kojem se je bilo 34 mešnikov sbralo. 7. septembra so novi križ v Novemkloštru blagoslovili, v praznik male Gospojnice so tu v minoritarski cerkvi nemško pridgali, 9. septembra so bili pri šolskem izpitu v Galiciji, potem so se v Lublano podali, od kodar so se 13. septembra skoz Cele nazaj na Koroško povratili.

1850 30. augusta so v tukajšnjem kazališu za brežko županijo izvolili odbornike: Matevža Gmajnerja, kerčmarja na Polulah, Andreja Koruna, kmeta na Lavi, Jurja Lipovšeka, kmeta na Ložnici, Joaneza Jezernika, po domače Jereka, kmeta v Lokrovcu, Jožefa Ocvirka, kmeta v Košenci, Antona Seniča, kmeta za gradom, Jožefa Hauswirtha, lastnika spodnega Lanhofa, doktorja Viktorja Andrea, posestnika v Gaberjih, Joaneza Dimeca, po domače Skamela, kmeta na Lavi, Gregorja Lipovšeka, kmeta na Lipovci v meložki okolici, Martina Škraberja, po domače Farčneka, kmeta na Lavi, Jožefa Regula, kmeta na Vipoti v pečov-

niški okolici, Jožefa Hohlfelda, vožarja v mestu, Jožefa Dimeca, po domače Mačeka, kmeta na gorni Hudinji, Joaneza Gaberšeka, kmeta v Gaberjih, Tomaža Dolenca, kmeta na Babnem, Matevža Ostrožnika, po domače Plahutnika, kmeta na spodni Hudinji, ino Martina Županca, po domače Planinšeka, kmeta na gorni Hudinji.

Namestovavci odbornikov so pa izvoljeni bili: Jožef Jezernik, po domače Rjavc, kerčmar na spodni Hudinji, Jožef Žergan, kmet v šmiklavžki okolici, Joanez Resnik, kmet na gorni Hudinji, Joanez Šribar, kmet na Ložnici, Martin Županc, hišni posestnik na Bregu, Matevž Glinšek, kmet na gorni Hudinji, Franc Klinc, kmet v Zavodni, Joanez Kumer, kmet v Pečovniku, ino Jakob Špes, po domače Rožjek, kmet na Polulah.

31. avgusta t. l. so omenjeni odborniki doktorja Viktorja Andrea izvolili župana brežke županije, svetovavce pa Martina Škraberja, Matevža Gmajnerja ino Andreja Koruna, ki je bil potem po odhodu Andrea od 4. decembra 1851 do 21. marca 1853 za župana.

1850 23. ino 24. septembra so bili tu v Celi Ignac Knobler, doktor sv. pisma, misionar ino provikar sredne Afrike. Ignac Knobler, ki so dosihmalo izmed Europejcev nar več neznanih dežel sredne Afrike obhodili, so rojeni bili 6. julia 1819 pri sv. Kancianu na doljnem Krajskem ino so bili 1827 učenec I. razreda glavne šole v Celi.

1850 4. oktobra je tu velka povodnja bila.

1850 8. oktobra je na jarmenčah Aleksander Perczel, kapelan 9. c. k. husarskega regimenta, blagoslovil dve banderi, eno za 1., drugo pa za 2. divizion imenovanega husarskega regimenta. Pervi banderi so botrovale oficirske gospe tega regimenta, drugi

- je pa botrovala Ana grofinja Schoenfeld, rojena grofinja Palfi.
- 1850 so začeli mestna rova v gradškem predmestu ino proti kolodvoru zasipovati ino tamo hiše stavljati.
- 1850 je bila kolj slaba letina, kajti je tersje ino drevje po zimi tako pozebilo, da ni bilo ne vina, ne sadja; tudi sterneno je slabo bilo, zatorej se je kmetom po zimi kolj huda za živež godila.
- 1850 11. novembra se je v Celi začela porotna sodba, prva v austrijskem cesarstvu. V dvorani tukajšne knezije, ki je pripravljena bila za porotno obravnavo, so naj prej predsednik porote vitez Ljudevik Azula, svetovavec vikše deželne sodnije, ino državni pravdnik doktor Herman Mulej v nemškem ino slovenskem jeziku, vikši državni pravdnik Franc Reiner pa samo v nemškem jeziku od važnosti porotne sodnije govorili. Po končanih govorih se je začela sodba s nekoj 24 let staroj dekloj, iz Ptuja doma, ki je detomora obdolžena bila. Za njoj je še v tej prvi porotni sodnji 12 drugih oseb sojenih bilo, tako da je do sred mesca decembra prva porota terpela.
- 1851 1. januara so neki domorodci v Celi slovensko čitalno vtemelili, ki je pa čez pol leta zopet nehala. Njene novine ino knige so dobili dijaki celškega gimnazia.
- 1851 6. februara so začeli savinske mestne vrata podirati, koje je mestna srenja 16. septembra 1850 od Matijaža Kranca, kerčmarja, za 540 gold, srebra kupila. 3. marca so bile te mestne vrata do tal podrene. Kar je bilo rezanega kamenja so ga shranili h minoritarski cerkvi za ondašni novi zvonik, ostalo kamenje so pa porabili za novo gimnazialno hišo, koje je mestna srenja mesca marca na svoje stroške staviti začela.

1851 je bila prav suha ino gorka zima. O Božiču je bilo nekoliko snega nametalo, katerega je pa kmalo zmanjkalo bilo; potem ga pa ni bilo do 6. marca. Dnevi so bili zatorej tako gorki, ino zemla tako suha, da so ljudi svoje posle zmirom lahko zvonaj opravljali. O velki noči, 20. aprila, je bilo že vse zeleno ino drevje je krasno cvetelo, o Jurjevem je pa že rž klasovala. Vse je zatorej prav zgodno ino dobro létino pričakovalo; ali deževno ino hladno vreme po leti je mnogo skázilo bilo.

1851 3. marca se je tu druga porotna sodba začela, koji je zopet vitez Azula predsedoval ino v koji je 13 oseb sojenih bilo.

1851 21. marca ob pol 8mih zvečer so se njih veličanstvo cesar Franc Jožef s svojem bratom nadvojvodom Ferdinandom Maksimilianom po železnici v Cele pripeljali, se na kolodvoru nekoliko pomudili ino se potem naprej proti Lublani napotili.

4. aprila t. l. ob 6. zjutra so se cesar zopet nazaj skoz Cele na Dunaj peljali.

1851 31. marca so začeli mautno hišo v tukajšnjem gradškem predmestu podirati. Poderli so več ko polovico te hiše, da so tako novo ulico po grabnu odperli.

Ta hiša je pomnenja vredna, kajti je bila njena zadna stena kos nekdanjega mestnega ogradja (*Schanzberg*).

1851 6. maja je bila tu tako velka povodnja, kakoršne za letom 1824 ni več bilo. Poderla je ta povodnja petrovški most ino grižko berv, pa tudi po polju je mnogo škode včinila.

1851 2. junia se je 3. porotna sodba začela, kateri sta predsedovala Jožef Rak, predsednik celske deželne sodnije ino njega namestovavec Paul Koper,

svetovavec celske deželne sodnije. V tej 3. poroti so presodili 14 oseb.

1851 14. junia ob 5. uri zvečer je strela vdarla v skeden Joaneza Grosa, po domače Suha, kmetiča na Pečovniku, ino mu ga je s hlevom vred zapalila.

1851 16. junia ob pol 3. popoldne so se v Cele pripeljali cesarica Maria Ana, žena njih veličanstva cesarja Ferdinanda I., so tu na kolodvoru kosili ino se nekoliko počinili, potem pa naprej v Piemontesko odišli. Spremili so njih nadvojvoda Joanez.

6. septembra o poldne so cesarica zopet nazaj do Cela prišli ino so popoldne Cele zopet zapustili.

1851 1. septembra se je 4. porota v Celi začela, na kateri je do 30. t. m. 12 oseb sojenih bilo. Tej med vsimi naj bolj zanimivi poroti sta predsedovala Jožef Rak ino njega namestovavec Paul Koper.

1851 13. septembra ob 9tih zjutra so njih veličanstvo cesar Franc Jožef I. po železnici v Cele došli, so tu na kolodvoru zajterkovali, potem se pa naprej v Italio odpeljali.

1. oktobra t. l. so se cesar o poldne skoz Cele iz Italie na Dunaj povratili.

1851 15. septembra, v začetku novega šolskega leta, se je v Celi začela 8. latinska šola.

1851 15. oktobra je celska narodna straža po ukazu okrožne vlade od 30. augusta t. l. svoje orodje mestni županiji izročila, ki ga je 24. oktobra t. l. celskemu okrajnemu poglavarstvu odrajtala.

Tako je nehala celska narodna straža, koje velitel je bil Karl Zima po odhodu Vincenca Gurnika.

- 1851 29. 30. ino 31. oktobra je v tukajšnjem kazališu igral ameriški paglovec imenovan admiral Tom Pouce, ki je 19 let star pa le 26 palcev visok bil.
- 1851 4. novembra je bila zopet velka povodnja, ki pa vendar velke škode učinila ni.
- 1851 26. novembra se je ob $\frac{3}{4}$ 11. uri pod snegom, ki je 15. t. m. padati začel ino je na sv. Elizabete dan že dva čevla visok bil, streha tukajšnjega kolidvornega pridvora (*Personenhalle*) poderla.
- 1851 30. novembra so celski diletanti v tukajšnjem kazališu igrali slovensko igro „Dobro jutro.“ Prejemo te igre, 195 gold., so dobili prebivavci dravskega polja, koje je strašna povodnja 4. t. m. poškovala bila.
- 1851 1. decembra se je 5. ino posledna porotna sodba v Celi začela, koji sta predsedovala Jožef Rak ino njega namestovavec Eduard Braulik, svetovavec deželne sodnije. Ta porota je sodila 13 hudodelcem.
- 1851 so v farni cerkvi poderli staro že perelo prižnico ino so mesto nje postavili novo prižnico. Pri poderanju stare prižnice se je najšel na steni pod ometom kip Odrešenika, ki s desnicoj blagoslov deli, s levicoj pa bandero derži. Poleg tega kipa je bil gotiški napis, ki se pa ni dal više čitati. Ta kip je naj berž iz 15. stoletja, kajti ima letnico „ao82,“ to je menda: *anno 1482*.
- Pod staroj prižnicoj je bil tudi kamen s rimskim napisom, kojega je pa bil zidar čisto razdrobil.
- 1851 14. decembra so celski diletanti igrali slovensko igro „Golfan starc.“ Prejemo te igre, 158 gold. srebra, so dobili Korošci ino Krajnci, ki so 4. novembra t. l. po povodnji močno poškodovani bili.

1852 1. januara so za mestne vbožce igrali slovensko igro: „Tat v mlinu.“ Prejema je znesla 144 gold. 40 kr. srebra.

1852 26. februara ob pol 7. uri zjutra so se njih veličanstvo cesar Franc Jožef skoz Cele v Italio peljali, od kodar so se 11. marca o polnoči zopet skoz Cele nazaj na Dunaj vernili.

1852 7. marca so tukajšni diletanti za Levčane, ki so bili zvečer 26. februara t. l. pogoreli, igrali nemško igro „*Der Rehbock*“ ino slovensko igro „Zupanova Micka.“ Prejema je znesla 164 gold. srebra.

Ravnitel vsih teh iger, po kojih se je toliko vbožcem pomagalo, je bil tiskar Joanez Jeretin.

1852 7. septembra ob pol 2 popoldne so se prvi misjonari ali lazaristi s tukajšnjim opatom, ki so jim do Maribora nasproti šli, iz Parisa v Cele pripeljali, ino so se ob pol 4. v svoj novi stan h sv. Jožefu podali. Imena tih misjonarjev so:

Kourad Hirl, superior misjonarskega stana v Kolonii, rojen v tergu Neumarkt poleg Monaka v Bavarii 7. septembra 1803, ordiniran v Rimu sabato po Duhovim 1831. Ta je misjonare iz Kolonie do Cela spremil, je bil tu njih začasni superior ino se je 15. februara 1853 zopet nazaj v Kolonio povratil.

Joanez Klajžer, bivši subdirektor gradške duhovšnice, rojen 11. maja 1807 pri sv. Lovrencu v ptujski dehantiji, posvečen za mešnika v Gradcu 31. julia 1831, superior po odhodu Hirlna do njegove nagle smerti 15. marca 1853.

Jakob Horvat, bivši spovednik vsmilenih sester v Gradcu, rojen 3. julia 1811 pri sv. Lovrencu v ptujski dehantiji, posvečen za mešnika v Gradcu 27. julia 1834, superior po smerti Klajžerja.

Anton Žoher, bivši kapelan v Šent-Ilju v jareninski dehantiji, rojen v Šmartnu pod Wurmbergom 14. januara 1814, posvečen za mešnika v Gradcu 1. avgusta 1841, odstopil zavolj svoje bolehnosti 1853.

Vtemelil je ta misjonarski stan pri sv. Jožefu po nasvetu Klajžerja grof Ferdinand Brandis.

- 1852 15. septembra ob pol 7. uri zvečer so se labudski knezoškof Anton Martin v Cele pripeljali, so 18. t. m. ob 8. uri zjutre v cerkvi sv. Maksimiliana mertvaško opravilo obhajali, drugi dan, 16. nedelo po Duhovem, v minoritarski cerkvi nemško pridgali ino potem sv. mešo brali, popoldne ob 2. uri pa v farni cerkvi keršanski navk izpraševali. 20. t. m. so ob 8. zjutre v farni cerkvi sv. mešo brali, potem pa birmali v farni cerkvi 284, v minoritarski cerkvi pa 279 otrok.
- 1852 26. septembra, 17. nedelo po Duhovem, so knezoškof Anton Martin misjonare pri sv. Jožefu vpejljali, so tamo pridgali ino sv. mešo peli. Razun misjonarjev je bilo 30 duhovnikov pri tem cerkvenem opravilu pričajočih.
- 1852 3. 7. 10. ino 11. oktobra je bila tu vsled silnega dežovanja velka povodnja.
- 1852 14. oktobra ob $\frac{1}{4}$ 5. uri zvečer so se njih veličanstvo cesar Franc Jožef iz Lublane v Cele pripeljali, se tu $\frac{1}{4}$ ure pomudili, potem pa naprej na Dunaj odišli.
- 1852 23. decembra ob 8. uri zjutre so na malih jarmenčah obesili L. D. kmeta iz šentjakobske fare v jareninski dehantije, ki je bil v noči od 13. na 14. maja 1852 s dervnicoj svojega lastnega očeta osmertil.
- 1853 9. marca ob 10. uri je imela bratovšina sv. Cirila ino Metuda, koja so knezoškof Anton Martin

- Slomšek 1851 vtemelili, sv. oče papež Piji IX. pa 12. maja 1852 poterdili, svojo prvo cerkveno opravilo v cerkvi sv. Jožefa.
- 1853 24. aprila so tukajšni diletanti igrali nemško igro *Wirrwar*. Prejemo te igre, 151 gold. srebra, so dobili Braslovčani, ki so bili 7. aprila t. l. popoldne pogoreli.
- 1853 od 30. aprila do 16. julia je v Celi, v Žavcu, Vojniku ino v Konjicah stala brigada (4 batalioni vogerskega regimenta Schwarzenberg Nr. 19) generala Karlna Urbana, ki je prišla iz Horvatskega ino se je 11. julia t. l. od tod na Dunaj napotila.
- 1853 8. junia popoldne ob pol 2. so se v Cele pripeljali cesarica Maria Ana, žena njih veličanstva cesarja Ferdinanda, so se tu nekoliko pomudili, potem pa v Italio odišli, od kodar so se 3. septembra t. l. skoz Cele nazaj v Prag povernili.
- 1853 10. junia ob 2. uri popoldne so se bavarski kralj Maksimilian II. iz Italie do Cela pripeljali, so se tu pol ure pomudili, potem pa zopet naprej na Dunaj odišli.
- 1853 2. julia popoldne ob 2. uri je toča okrog Cela vse pobila.
- 1853 16. julia je po odhodu Urbanove brigade iz Krajnskega v Cele došla brigada (4 batalioni poljskega regimenta Rosbach Nr. 40) generala viteza Jožefa Rusa, ki je potem 11. ino 12. septembra na Dunaj odišla.
- 1853 22. augusta je začel celski tesarski mojster Franc Schmidt novi leseni most čes Savino stavljati na mestu, kjer je že poprejšni most stal. Ta most, ki je veljal 9080 gold. srebra, je bil 29. novembra t. l. toliko zdelan, da so se ta dan popoldne prvi vozovi čez njega vozili. V zahvalo, da se nobena nesreča pri tej stavi ni zgodila, je Franc

Schmidt na sredi mosta križ postavil, kojega so celski opat blagoslovili 17. marca 1854.

1853 je žita tako malo prirastlo, da je vagan pšenice 9 gold. srebra, vagan koruze pa 5 $\frac{1}{2}$ gold. srebra veljal.

1853 30. decembra so tu na Zimovi pristavi za Voglajnoj vstrelili morsko postojno (*Haliaëtos*), ki je zdaj shranjena v gimnazii ino 7 lahtov od konca edne perute do konca druge perute meri.

1854 v spomladi je mestna srenja po griču sv. Jožefa smreke ino druge drevesa nasaditi dala.

1854 28. marca o poldne so se Miroslav Baraga, amizonjanski škof ino apostolski vikar na Michigan-skem v severni Ameriki, na svojem povratku v Ameriko iz Lublane v Cele pripeljali, kjer jih je na kolodvoru okoli 40 duhovnikov sprejelo ino jih v optijo h kosilu spremilo. Po kosilu so škof Baraga vse razrede tukajšne glavne šole ino ovdešnega gimnazia obiskali, ter so povsod primerne besede šolski mladini govorili. Obiskali so potem še tukajšni kapucinarski kloštar ino misjonarski stan pri sv. Jožefu. Drugi dan ob 5. uri zjutra so se od tod v šent Andrej na Koroško odpeljali.

Škof Baraga, sin trebenskega grajšaka, so rojeni bili v Trebnem na doljnem Krajskem, so 22. septembra 1823 v Lublani novo mešo peli ino so 1829 v Ameriko preveslali, tamo Indiancem sv. evangelje oznanovat. Spisali so veliko mnogocenjenih slovenskih ino indianskih knjig.

1854 6. aprila so tu v gradškem predmestu v vertu rajnega tergovca Vincenca Dereani najšli zali rimski mosaik.

1854 29. junia, na god sv. apostolov Petra ino Paula, $\frac{3}{4}$ 3. uro je tukaj strašno siloviti vihar nastal, ki

je po mestu strehe odkrival, okrog mesta pa planke ino drevje podiral, tudi kozolce ino skedne razmetoval.

1854 ponedelk, 4. septembra, je bil v Celi v dvorani gimnazia sbor štajarskega gojzdnarskega društva. Snidilo se je bilo blizo 15 sbornikov, katerim je predsedoval baron Mandel, družtveni vodja.

Versta

celskih škofov ino župnikov.

Celska škofa :

Tenaks, ki je bil 381 pri cerkvenem sboru v Ogleju.

Joanez, posleden celski škof, ki se je deržal razkolništva oglejskega patriarha ino je okoli leta 600 pred paganskimi Slovenci v Istrijo zbegnil, od kodar se ni više v Cele povratil.

Celski župniki :

Šimon plemeniti Groin l. 1444 ino 1451.

Joanez Herdmansdorfer, 1468.

Lienhard Mendech, kterege imenuje Andrej Hohenwart v svojem pismu od 1. januara 1487.

Mihael Kupec, celski rojak, bakalaurej prostih umetnost ino modroslovja, proš bratovšine M. B. 7 žalost, celski župnik.

24. aprila 1570 so ga na tri leta za novocerkovškega komisarja izvolili; 1592 si je pri farni cerkvi mertvaški spominek postavil, 1. januara 1597 je pa zemliša Grebingerjeve beneficije gradskim jezuitom sporočil.

Andrej Napokej. Posvetnica goriške nadškofije ga imenuje župnika ino vikšega diakona goriške cerkve ino pravi, da je bil eden poverenikov, ki so 1581 krivoverstvo po

Goriškem iztrebali. 1614 ga imenuje zapisnik bratovšine M. B. 7 žalost celskega župnika. Naj berž so njega v Cele poslali, tudi tu luteranstvo zatirat, kajti se je njegov sprednik, kakor smo čitali spredej pri letnici 1592, za katolško reč prelačno obnašal. — Sreberni oljak tukajšnega kerstnega kamena ima na pokrovu gerb, v kojem dva kronana ptiča sablo deržita, nad gerbom so pa čerke: A. N — V. S. D, ki pomenijo berž ko ne: *Andrej Napokej Vovet Sancto Danieli* ali morebit *Vicarius Sancti Danielis* ?

Zaharia Menik, se celskega župnika imenuje v kerstnem zapisniku od 11. sept. 1618 do 22. februara 1625.

Bil je poprej na Laškem, kakor ondašni kerstni zapisnik spričuje, od 27. septembra 1609 do 21. aprila 1618 kapelan ino vikar. Tudi se imenuje 10. julia 1614 beneficiata M. B.

Jakob Veseliv, 1619—1621 vikar v Celi

Gregor Žolej, apostolski protonotar ino celski župnik.

Bil je 1632 ino 1633 kapelan, 1634 ino 1635 pa vikar na Laškem.

Bernard Maurisič plemeniti Maurisberg, bakalaurej bogoslovja, apostolski protonotar, infuliran opat, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, proš bratovšine M. B. 7 žalost ino celski župnik.

Vmerl v Celi 25. marca 1682, pokopan v kapeli M. B. 7 žalost. Njegov mertvaški spominek beri na strani 147.

Andrej Graff, bakalaurej bogoslovja, apostolski protonotar, opat sv. Ila „de Simigio“ v vesprinski škofiji, proš bratovšine M. B. 7 žalost, vikši diakon

od leta	do leta
	1625
1626	1639
1642	1650
1655	1682

savinske doline ino dravskega polja ino celski župnik.

Po Marianovi knigi „*Geschichte der Clerisei*“ je bil poprej dehant v Birkfeldu v sekovski škofiji, od 1683 do svoje smerti 27. decemb. 1702 pa celski župnik. V tukajšnjem kerstnem zapisniku je pa le od 4. maja 1686 do 24. novembra 1701 zapisan. — 1685 maja 14. dan se imenuje vikši diakon ino „*Steuerverordneter Untercommisär bey Einhebung der angeflogenen päpstlichen Türkensteuer.*“ (Joh. Urkunde.) — Andrej Graff ino vitanski vikar Franc Giltschwert sta v Novicerkvi beneficio vtemelila, kateri je dal Graff onih 500 goldinarjev, ki so intabulirani bili na dvoru Reinhof, Giltschwert je pa sporočil h tej beneficii dvor Reinhof. Vmerl je 27. dec. 1702.

Joanez Stermšek, doktor sv. pisma, infuliran proš „in Maigg“ v oštrogonški škofiji, apostolski protonotar, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, oglejski general-vikar v duhovskih zadevah, proš bratovšine M. B. 7 žalost, ino celski župnik.

Bil je rojen v Konjicah. 1688 ino 1689 je kapelan bil, potem pa do feb. 1698 vikar celske fare; 1698 ino 1699 ga najdemo v versti laških nadžupnikov. Od mesca decemb. 1699 do decembra 1702 je zopet za vikarja v zapisniku celske fare zaznamovan.

17. maja 1691 so ga izvolili oskerbnika (curator) bratovšine M. B. 7 žalost, 9. aprila 1693 so mu podelili beneficio sv. Duha, 21. aprila 1701 so ga izvolili za dekana, 18. aprila 1703 pa za prošta bratovšine M. B. 7 žalost ino 1715 za vikšega diakona. Vmerl je 11. aprila 1724.

do leta | do leta

1683 | 1702

1703 | 1724

Jakob Jožef Jamnik, doktor sv. pisma, apostolski protonotar, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, general vikar v duhovskih zadevah oglejskega patriarhatstva, celski župnik ino beneficiat sv. Maksimiliana.

od leta | do leta

1626 | 1731

Rojen v Rušah za Dravoj. Bil je poprej, ko je v Cele prišel, župnik v Rušah ino v Lembahu.

Vmerl je 13. avgusta 1731 v Zaverčah, kakor je popisano spredej na strani 154.

Jožef Maksimilian Bartholotti, doktor sv. pisma, apostolski protonotar, proš bratovšine M. B. 7 žalost, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja ino celski župnik.

1732 | 1754

Bil je zakonski sin celskega tergovca Jurja Bartholotti ino njegove žene Rozalie Zabukošekove, rojen v Celi 6. marca 1703. Od leta 1728 do 1732 je bil vikar v Celi. Imenuje se v farnih zapisnikah 5. oktobra 1728 licenciata, 6. oktobra 1631 pa doktorja sv. pisma, 22. maja 1732 beneficiata sv. Joaneza, 17. novembra 1732 pa novoizvolenega celskega župnika ino vikšega diakona. 21. oktobra 1733 so ga izvolili prošta bratovšine M. B. 7 žalost. 21. septembra 1739 je posvetil cerkev sv. Krištofa v laški fari. Vmerl je v Celi 2. novembra 1754.

Martin Jožef Sumpichler, doktor sv. pisma, apostolski protonotar, proš bratovšine M. B. 7 žalost, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, konsistorialni svetovavec goriške nadškofije, celski župnik ino prvi opat sv. Daniela.

1755 | 1762

Rojen v tergu Krieglach na gornem Štajarskem je bil 1744 vikar v Šmartnem, pozneje pa nadžupnik v Hočah, od kodar je bil mesca avgusta 1755 v Cele prestavljen. Po njegovi prošnji je bil papež 18. decembra 1761 aptijstvo iz Šmartna v Cele prestavil. Vmerl je v Celi 10. januarja 1762, kakor je že rečeno bilo na strani 160.

od leta	do leta
1762	1785

Martin Ferdinand Bartholotti, doktor sv. pisma ino modroslovja, prošt bratovšine M. B. 7 žalost, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, apostolski protonotar, general vikar ino nadkomisar v celskem področju, svetovavec goriškega nadškofa, beneficiat M. B. pod Monsbergom, infuliran opat ino župnik v Celi.

1762 1785

Bil je sin Martina Bartholotti, lastnika Korpule, ino njegove žene Marie Terezije, rojen v šmarski fari. 1742 so ga s diplomom od 27. julia za doktorja sv. pisma ino modroslovja povzdignili. Zapisan je v celskih kerstnih bukvah od 27. januarja 1744 do 26. decembra 1750 za celskega kapelana, za vikarja pa od 4. januarja 1751 do 31. januarja 1760. 13. januarja 1760 je zapisal v kerstne bukve. — „*Baptizatus per me Dr. Mart. Ferd. Bartholotti neoresolutum Caesareum Regium Archi-Parochum ad S. Martinum prope Slavograecium, ut adimpleretur vaticinium defuncti consobrini mei Archidiaconi Cillejensis repetitis vicibus prolatum: Martinus ad Martinum*!“

19. junia 1763 ga je goriški nadškof Karl Mihael grof Atems celskega opata posvetil. Od 15. do 18. oktobra 1768 je bil pri cerkvenem sboru v Gorici. Vmerl je 22. sep-

tembra 1785 65 let star; pokopali so ga na novo pokopališe pri sv. Maksimilianu. Mervtaški zapisnik pravi od njega: *welcher mit unaussprechlicher Mühe durch 6 Jahre seinen werthesten Cilliern als Kaplan, durch 10 Jahre als Stadtvikär, und 22 Jahre sowohl als Hirt als auch infulirter Abt und Erzpriester abwartete.*“

Peter Anton Segher plemeniti Weissenhaus, doktor sv. pisma, vikši diakon savinske doline ino dravskega polja, infuliran opat, dehant ino župnik v Celi.

1786 1799

Rojen v Gimini v Istrii je bil general vikar v Peeleni ino je 17. decembra 1786 nastopil celsko faro. Po dopisu c. k. dvorne pisarne od 15. aprila 1799 je on zavolj svoje bolehnosti celsko faro prepustil gotovlskemu župniku Francu Hoblniku ino se je v Istrijo podal, kjer je vmerl 14. novembra 1799.

Franc Anton Hoblnik, doktor sv. pisma, infuliran opat, okrajni šolski ogleda, dehant ino župnik v Celi.

1801 1828

Rojeni v Rušah za Dravoj, kjer so bili posledni učenec tamošnje latinske šole. Bili so „vice rector“ generalnega semenišča v Gradcu, od kodar so šli za župnika v Gotovle vsled dekreta od 27. decembra 1790. Po pogoru celskega mesta 1798 so jih tadašni celski župnik Peter Segher za svojega namestnika v Cele pozvali. S dekretom c. k. dvorne pisarne od 10. maja 1801 izvolen celski opat ino župnik so jih 8. avgusta 1801 v Šent-Andrežu na celsko faro instalirali, drugi dan pa za opata posvetili. Vmerli v Celi 76 let star 7. junia 1828, so jih pokopali na pokopališu pri sv. Maksimilianu.

od leta | do leta

Franc Ksav. Filip Schneider, konsistorialni svetovavec, infuliran opat, de-
hant, okrajni šolski ogleda ino župnik v
Celi.

Sin Franca Schneiderja, brusarja, ino nje-
gove žene Ane Južerjeve, rojeni v Celi pod
hiš. šte. 105. Bili so za mešnika posvečeni
15. septembra 1811 ino so 20. oktobra 1811
v tukajšni minoritarski cerkvi novo mešo peli.
23. oktobra 1811 so bili dekretiran za kapelana
v Gotovle, naj bi se tamo slovenščine naučili.
Od tod so šli drugo leto vsled dekreta od
22. januarja 1812 za kapelana h sv. Franciški
v Stražah, od kodar so jih s dekretom od
14. oktobra 1812 v Cele prestavili za tretjega
kapelana ino šolskega kateheta. V jeseni
1817 so prevzeli službo kateheta v latinskih
šolah, 1821 v jeseni so pa šli v Gradec za
subdirektorja ondašnega seminišča ino za za-
časnega učitelja duhovskega pastirstva. Bili
so potem od jeseni 1825 špiritual v celov-
škem seminišču ino so 1. septembra 1829
celsko faro nastopili. 13. septembra 1829 so
jih v Šent-Andrežu za opata posvetili. Od
mertoudnice zadet so vmerli v Celi 10. aug.
1845; pokopali so jih na pokopališu pri sv.
Maksimilianu, kjer so jim postavili mertvaški
spominek s napisom:

*Hier ruhet der hochwürdige Herr Franc
Xav. Schneider infulirter Abt, Consistorialrath
und Stadtpfarrer, geboren zu Cilli den 1.
Mai 1790, gestorben den 10. August 1845.
Friede seiner Asche.*

Anton Martin Slomšek, konsistorialni
svetovavec, opat, dehant, okrajni šolski
ogleda ino župnik v Celi.

od leta | do leta

1829 | 1845

1846 | 1846

Rojeni na Slomu v ponkviški fari 26. novembra 1800, so bili za mešnika posvečeni 8. septembra 1824. Za kapelana so služili od jeseni 1825 pri sv. Lovrencu na Bizelskem, od 1827 do 1829 pa pri Novicerkvi. Od jeseni 1829 do jeseni 1838 so bili špirtual v celovski duhošvnici, od 1838 do 1844 nadžupnik ino dehant v Vuzenici, potem pa do 1846 korar ino vikši šolski ogleda v Šent-Andrežu. 25. aprila 1846 so nastopili celsko faro. 30. maja 1846 so jih solnogradški nadškof labudskega knezoškofa izvolili, 2. julia 1846 v Solnemgradu poterdili, 5. julia 1846 pa posvetili.

od leta | do leta

Matijaž Vodušek, duhovni svetovavec, infuliran opat, dehant, okrajni šolski ogleda ino župnik v Celi

1847

Rojeni na Vodulah v dramelski fari 13. januara 1802, za mešnika posvečeni 24. augusta 1825.

Bili so za kapelana v Konjicah 1826, 1827, tamo za namestnika 1829, od 6. oktobra 1832 za namestnika v Pišecah, od 23. aprila 1833 za kapelana na Ponkvi, od 10. augusta 1833 za namestnika na Sladkigori, od 4. decembra 1833 za namestnika v Špitaliču, od 23. aprila 1834 pa za tamošnega župnika, od 29. septembra 1839 za ravnitela glavne šole ino nemškega pridgarja v Celi. 14. februara 1847 so jih v Šent-Andrežu na celsko faro instalirali, 16. maja 1847 pa v Celi za opata posvetili.

Versta

vikarjev, kapelanov ino ostalih mešnikov,
ki so pastirčevali v celski fari.

	od leta	do leta
Sews Eberhard, duhoven minoritarskega reda, 1448 prior v Ptuju, dvorni kapelan cel- skega grofa Miroslava II. l. 1449		
Walpurger Miroslav, beneficiat oltarja M. B. v kapeli celske farne cerkve 1458		
Mihael, nakliški župnik, beneficiat šentjan- škega oltarja v Celi 1459		
Bernegger Leonard, beneficiat šmiklavžkega oltarja v cerkvi sv. Daniela.	—	1466
Rosenauer Gregor, beneficiat šmiklavžkega oltarja v celski farni cerkvi.	1466	
Trubar Primož, beneficiat sv. Maksimiliana okoli 1550.		
Avnič Samuel, kapelan v Celi 1620 ino 1621 kapelan na Laškem.		1618
Buechfink Jakob, kapelan 19. aprila 1619 se imenuje še diakona, 3. junia 1619 pa že kapelana.	1619	1619
Veselič Jakob, vikar Bil je pozneje župnik v Celi.	1619	1621
Bizjak Mihael Joanez Kaspar	1621	1626
Textor Tobia	1622	1622
Miložič Kaspar	1623	1623

	od leta	do leta
Kačič Kaspar Matijaž, začasni kapelan	1624	1626
Na Laškem za kapelana od 1619 do 1623, za vikarja pa 1625 ino 1626.		
Žager Andrej	1625	1626
Imenuje se 1. junia 1625 diakona. 1626 je bil kapelan na Laškem.		
Gurks Jur	1626	1627
Na Laškem 1623 diakon, 1624 do 1626 pa kapelan. 1630 do 1641 župnik v Rajhenbergu.		
Janko Gregor	1627	1627
6. maja 1632 je na Laškem kerstil.		
Gaiger Joanez	1627	1628
Bil je poprej 1626 kapelan, 1626 ino 1627 pa vikar na Laškem.		
Kilian Zaharia	1628	1628
Fundig Jur (1628 ino 1629 na Laškem.)	1629	1629
Ziph Jur	1629	1629
Hanžič Matijaž, kapelan	1630	1630
vikar	1634	1634
Faidiga Jur, duhovnik v Celi	1634	1634
kapelan	1637	1637
Kačič Joanez, kapelan	1635	1637
Presinger Adam, vikar	1638	1639
1634 kaplan na Laškem.		
Novak Jakob	1639	1639
Oglešik Pongrac, (je že 17. aprila 1639	1640	1641
v Celi kerstil.)		
Groff Jur	1641	1643

	od leta	do leta
Sartori Mihael	1641	1644
Čerenšek Kaspar	1643	1644
Žolej Daniel, vikar	1644	1649
<p>Bil je na Laškem 1633 do 1635 za kapelana, 1635 ino 1636 pa za vikarja.</p> <p>Vmerl je menda 1649, kakor smo že na strani 141 djali. Na medenem lustru v sredi farne cerkve je napis: „Daniel Schulei, Georg Machne, Martin Ledrer.“ Posledni je bil mesar v Celi.</p>		
Hobl Anton, duhovnik	1646	1647
Zwikl Daniel	1647	1647
Stefanič Andrej	1648	1648
Pišorn Andrej, vikar. Kerstni zapisnik pravi od njega: <i>Obiit 20. Aprilis 1652, qui fuit quatuor annis vicarius Cellejensis.</i>		
Černe Marka, kapelan	1650	1650
Kanbe Joanez	1650	1650
Venkovič Jur, vikar	1652	1654
Venkovič Joanez	1652	1653
*Graffenfelder Gregor, kapelan pervobart drugobart pa	1653	1656
1657 je bil vikar na Laškem.	1665	1667
Cesar Gregor, vikar	1654	1660
Močilnik Peter, kapelan	1656	1657
Kačič Paul, kapelan	1657	1658
<p>Bil je 1655 do 1657 ino potem 1664 vikar, 1683 pa nadžupnik na Laškem.</p>		

	od leta	do leta
Hatarin Luka, kapelan	1658	1667
Krošina Joanez Jernej	1660	1664
*Eisenhuth Andrej, kapelan 1685 do 1697 nadžupnik na Laškem.	1664	1665
Devic Andrej	1665	1666
Ernst Joanez Jur		1680
Klemenčič Sebastjan, bakalaurej bogoslovja, kapelan		1677
Bostjančič Joanez Peter, 1677—1683 za organista, 1683—1685 za kapelana, 1685—1687 pa za vikarja.	1677	1687
Zapisnik braterne M. B. 7 žalost ga ime- nuje 20. maja 1688 župnika pri sv. Barbari.		
*Haidmon Matijaž	1678	1679
Pilpach Jakob Kristof	1679	1683
Dolar Blaž, začasni namestnik	1684	1684
Perko Jernej	1680	1685
17. maja 1696 se imenuje v zapisniku bra- tovšine M. B. 7 žalost beneficiata sv. Ane.		
Šlibnik Jur	1684	1688
Žuža Jur	1685	1685
Zanker Primož	1685	1685
1689 kapelan na Laškem, kjer je vmerl 26. avgusta 1719.		
Novak Joanez	1687	1688
Zgoznik Andrej, kapelan	1687	1689
Bil je pozneje župnik v Gotovlah ino je tamo vmerl 1710 ali 1711.		

	od leta	do leta
Kortnik Joanez	1688	1688
1691—1694 beneficiat sv. Mihaela na Laškem.		
Menhart Anton	1688	1696
1692, 1694 kapelan na Laškem.		
Kreiner Maksimilian	1688	1688
Klemže Tomaž	1688	1688
Stermšek Joanez	1688	1698
za kapelana 1688 ino 1689, za vikarja pa 1689 do 1698		
drugobart za vikarja	1699	1702
Kanzilia Tomaž, kapelan	1689	1689
Maurovič Joanez	1689	1692
1692 do 1694 vikar na Laškem, potem pa župnik v Loki.		
Čop Luka, kapelan	1689	1697
Bil je beneficiat M. B. pod Monsbergom, od 1697 pa župnik pri sv. Martinu na Pohorjih. Vmerl 1732 ali 1733.		
*Plahutar Joanez, kapelan	1692	1695
Pevc Matevž	1693	1693
Kašler Paul Jožef, supernumerar	1695	1698
kapelan	1699	1700
Turner Lovrenc	1697	1703
kapelan 1697, vikar pa od 1698 do 1703		
18. aprila 1703 so njega bistriškega župnika izvolili za beneficiata sv. Jakoba v Konjicah, 1704 je pa bil župnik v Slovengradu.		

	od leta	do leta
Terentius de Marchi	1698	1700
1698 „oficii capelanus,“ potem pa do 1700 začasni kapelan. 1706 kapelan v Loki.		
Butej Luka	1699	1701
Jankovič Jernej, supernumerar	1700	1701
Laški rojak, rojen 13. avg. 1669. 1694— 1700 kapelan na Laškem.		
Mernik Tomaž	1701	1701
Rainer Jur	1701	1711
1701 ino 1702 organist, 1702 kapelan, 1703 do 1711 vikar v Celi. 18. maja 1711 se imenuje gotovskega župnika, 1722 nad- župnika na Laškem, kjer je vmerl 61 let star 13. januara 1733.		
Marinič Martin, supernumerar	1701	1702
Planko Andrej, supernumerar	1703	1703
*Sartori Matevž	1703	1723
1703—1715 kapelan, 1715—1723 vikar v Celi, potem pa župnik v Gotovlah do svoje smerti 1738 ali 1739.		
Zeball Jur Adrian, supernumerar	1704	1704
*Modrič Daniel, supernumerar	1705	1705
Weiss Franc Anton	1706	1715
*Luzovič Mihael, kapelan	1711	1720
Kirchlang Areh Gregor, supernumerar ino „curatus loci“	1716	1717
*Hohl Jur,	1717	1717
*Giltswert Franc Baltazar, supernumerar	1718	1719

	od leta	do leta
*Huster Franc Jožef 1719—1723 supernumerar, potem pa do 1726 kapelan v Celi.	1719	1726
*Pirker Franc Dominik Ignac, baka- laurej bogoslovja. 1720—1723 kapelan, 1723—1725 pa vikar v Celi.	1720	1725
*Huster Anton Ulrik, supernumerar	1722	1725
Gajšek Primož	1723	1723
Marinc Adam Ignac (laški rojak) supenu- merar ino „curatus loci“ Od 1734 nadžupnik na Laškem, kjer so ga pokopali 75 let starega 9. novembra 1764.	1723	1726
*Pop Franc Sigismund, doktor sv. pisma	1723	1725
Lamprecht Filip 1723 na Laškem. Bil je slednič župnik pri sv. Lovrencu na dravskem polji ino je tamo vmerl 6. novembra 1785.	1725	1729
Andorfer Joanez, vikar	1726	1728
*Kaiser Daniel, kapelan	1726	1729
*Draš Daniel, supernumerar	1728	1736
*Bartholotti Jožef Maksimilian, vikar Pozneje celski župnik.	1728	1732
Andorfer Leopold, doktor sv. pisma, 1729—1733 kapelan, potem pa vikar do 1739 Imenuje se 3. julia 1729 licenciata, 1. au- gusta 1731 pa doktorja sv. pisma. 29. okto- bra 1738 je bil izvolen za nadžupnika v Hoče, kjer je vmerl 1751.	1729	1739

	od leta	do leta
V kerstnem zapisniku se bere od njega: „17. Junii 1733 Leopoldo Andorfer vicario ex cubiculo aperta vi porta et fracta fornace hora 12. intra tempus prandii 100 circiter floreni ablati sunt.“		
Jamnik Joanez Adaukt , bakalaurej bogoslovja, supernumerar	1729	1733
* Renz Anton , bakalaurej bogoslovja „curatus loci“ 1731, 1732—1736 pa kapelan.	1731	1736
* Steinacher Franc Anton , „curatus loci“	1753	1753
Andorfer Mihael , doktor sv. pisma, 1729—1737 kapelan na Laškem, v Celi od 26. februara 1737—1739 kapelan, potem pa do 1743 vikar. Imenuje se 1737 licenciata, 24. avgusta 1739 pa doktorja sv. pisma, 7. oktobra 1743 apostolskega protonotarja ino izvolenega župnika sv. Križa poleg Slatine.	1737	1743
Markut Anton , supernumerar Bil je rojen v Slovenski Bistrici. 1730 je bil šentjedertški vikar na Laškem.	1738	1745
* Drager Andrej Primož , supernumerar, per- vobart	1739	1739
drugobart	1746	1750
kapelan	1751	1759
* Burja Andrej , „curatus loci“	1740	1740
Maurisberg plemeniti, Anton , licenciat bogoslovja, 1740—1743 kapelan, potem pa do 1750 vikar v Celi. 25. maja 1746 je dobil beneficio sv. Ane, ktero je mesca septembra 1750 s Danielom Kaiserjom za vitanjsko faro zamenjal. 1760 je bil župnik v Rajhenbergu, 1792 je v Celi	1740	1750

	od leta	do leta
stanoval, 5. aprila 1798 je pa vmerl pri No- vicerkvi.		
*Kreiner Karl, beneficiat sv. Andreja ino Florjana	1741	1741
Bartholotti Martin Ferdinand, doktor sv. pisma,	1744	1760
Kapelan 1744—1750, vikar 1751—1760, potem pa opat v Celi.		
*Jurežič Anton Maksimilian	1753	1766
Supernumerar 1753—1759, kapelan 1759— 1760, vikar pa 1763—1766.		
Lusner Lovrenc, „curatus loci“	1758	1758
Potem kapelan v Laporjih, 1761 župnik v Poljčanih ino slednič dehant v Slivenci, kjer je vmerl 19. avgusta 1800.		
*Kranich Franc	1759	1760
1759 „curatus loci,“ 1760 pa kapelan ino vikar.		
Wuzl Luka, „curatus loci“	1759	1759
Detela Martin, vikar	1760	1760
Scholaris Anton, kapelan	1760	1760
Peer Ignac, vikar	1760	1763
1754 izvolen za pervega župnika h sv. Ropertu,		
1765 župnik v Zibiki, 1776 župnik v Ter- bonjih, 1800 pa beneficiat v Slovengradcu, kjer je vmerl 8. aprila 1803.		
Germič Franc, „curatus loci“	1760	1760
1766 je bil župnik v Kostrivenci, kjer je vmerl 16. aprila 1790.		

	od leta	do leta
Wailach Jakob, kapelan	1760	1763
1763 kapelan v Vojniku, 1766 kapelan v Slivenci, 1767 pa kapelan pri sv. Barbari.		
Rebernik Matijaž, bakalaurej bogoslovja, 1. kapelan	1761	1765
1766 kapelan v Rušah, pozneje pa beneficiat pri Novoštiftu, kjer je vmerl 16. oktobra 1785.		
Šetina Luka, „curatus loci“	1762	1762
Ekhardt Andrej, curatus	1762	1762
1787 kapelan v Monsbergu.		
Košič Filip, curatus	1762	1763
Matko Jernej, „curatus loci“	1763	1763
Stermšek Jožef, supernumerar,	1763	1765
1762 kapelan v Ločah, 1779 pa beneficiat sv. Erazma ino Sebastjana v Konjicah, kjer je vmerl 14. januara 1814.		
Ranilovič Jožef, curatus	1765	1766
1762 ino 1770 kapelan v Gotovlah.		
*Leiser Jožef, supernumerar	1765	1766
curatus	1773	1776
II. kapelan	1776	1777
Wernegger Anton Ksaver	1766	1769
1766 kapelan, 1766—1769 vikar v Celi. 1773 spovednik v Studencih, 1774 župnik na spodni Poljskavi, kjer je vmerl 6. maja 1786.		
Schutz Anton, supernumerar	1766	1770
*Perkan Ambrož	1766	1808
1766—1769 kapelan, 1769—1778 vikar,		

potem beneficiat ino kurat pri sv. Jožefu do svoje smerti 25. decembra 1808.

od leta | do leta

Juch Jožef	1768	1776
1768 curatus loci, 1769—1776 pa kapelan v Celi, slednič beneficiat sv. Jakoba v Konjicah, tamo vmerl 23. junia 1795.		
Stabile Franc , „curatus loci“	1769	1769
Zupevc Jožef , „curatus loci“	1771	1771
1770 vikar na Laškem, 1771 župnik v Žrečah, 1776—1791 nadžupnik pri sv. Križu, 1792 na Sladkigori stanoval, 20. septembra 1800 pa vmerl v Rajhenburgu.		
Veligogna Franc Ksav. , supernumerar	1772	1772
Potem za kapelana 1773 v Gotovlah, 1774 pri sv. Barbari, 1775 v Leskovcu, 1780 v Šent-Vidu pri Waldeku, 1784 v Slovengradcu za kurata.		
Glavatič Sebastjan , supernumerar	1772	1772
1787 kurat v Šent-Lenardu na Pohorjih.		
Zeiselsteiner (konjiški rojak), supernumerar	1773	1773
1774 kapelan v Čadramu, 1780 kapelan v Bistrici, 1787 župnik v Studenicah, 1799 dehanant pilštajnski, 1812 župnik v Gotovlah, potem pa do svoje smerti 1. febr. 1833 župnik na spodni Poljskavi.		
Pregl Štefan , supernumerar	1773	1773
kapelan	1778	1779
1804 kapelan v Braslovčih, 1804—1806 v Petrovčah. 1807 namestnik v Grižah, 1808 zopet v Petrovčah.		
*Reich Baltazar , curatus	1774	1774
Bartholotti Ludvik , „curatus loci, notarius		

	od leta	do leta
in capella privata domestica aedis parochialis.“	1775	1804
Slednič je bil Freidenfeldov beneficiat ino je tu vmerl 70 let star 2. decembra 1804. Rojen je bil v tergu Irding na Austrianskem.		
*Resnik Maksimilian, supernumerar	1775	1777
Sattelberg, plemeniti, Sigismund, curatus loci	1775	1775
Žirotnik Jur, kurat, beneficiat M. B. 7 žalost ino sv. Jožefa.	1776	1777
Vmerl v Celi 62 let star 9. decemb. 1777.		
Andre Joanez, kapelan	1777	1777
1790 župnik v Koprivenci, od 26. julia 1806—23. aprila 1821 bistriški dehant, potem župnik pri sv. Martinu na Pohorjih, kjer je vmerl 80 let star 2. januara 1831.		
*Perko Franc Serafik,	1777	1783
1777 kapelan, 1778—1783 vikar.		
Mafreda Martin, supernumerar.	1777	1779
Vmerl na Laškem 27. julia 1821.		
Jakobčič Jur, doktor sv. pisma,	1779	1785
1779—1783 kapelan, potem pa vikar. 1785 se je neki v drugo škofijo preselil.		
Herzog Rudolf (bistriški rojak), supernumerar	1779	1780
1783 kapelan v Bistrici, potem pa v Čadramu, kjer je vmerl.		
Peric Andrej, curatus loci	1779	1780
Leutzendorfer Joanez, supernumerar.	1780	1780
Rojen na Laškem 14. avgusta 1755. 1785 po smerti opata Bartholottia so Celani prošnjo položili, da bi Leutzendorferja za opata do-		

	od leta	do leta
bili. Bil je pozneje dehant pri sv. Barbari, slednič pa nadžupnik v Konjicah, kjer je vmerl 12. avgusta 1802.		
Weiss Luka, curatus	1780	1780
Köschner plem. Ehrenberg Franc, 1780, 1781 supernumerar, 1783—1785 kapelan, potem vikar. 1785 ino 1786 farni namestnik. Od 1. septembra 1790 rogaški nadžupnik do svoje smerti 13. septembra 1808.	1780	1790
Haas Jožef, curatus, 1783 kapelan na gorni Poljskavi. Vmerl v Celi 32 let star 21. junia 1785.	1781	1781
Loig Anton, curatus,	1781	1781
Kokl Joanez Jožef	1781	1781
* Kaiser Jožef, curatus	1782	1782
* Panzer Joanez	1783	1785
Auracher Karl, supernumerar,	1783	1784
* Hrastnik Dominik 1784, 1785 supernumerar, 1785—1788 kapelan, 1790 curatus.	1784	1790
Weihnacht Karl Iz Krajskega doma je bil 1783 dramelski župnik. Vmerl v Celi 84 let star 2. februara 1795.	1785	1793
Žener Franc Kerški rojak. 1785—1788 supernumerar, 1788—1790 kapelan, potem pa vikar. 1. septembra 1796 pozvan za vikarja v Šmarten pri Slovensgradcu, slednič župnik v Žavcu, kjer je vmerl 21. avgusta 1824.	1785	1796

	od leta	do leta
*Kepl Jur, curatus	1784	1792
Zolio Martin Stanoval 1792 v Teharjih 65 let star, 1802 pa v Petrovčah.	1788	1791
Remic Fortunat. S dekretom od 9. septembra 1790 iz Dola v Cele, s dekretom od 13. maja 1791 pa iz Cela v Škale prestavljen.	1790	1791
Perše Joanez. Tominc. 1791—1796 supernumerar, potem pa kapelan. S dekretom od 22. aprila 1802 na Poljčane prestavljen.	1791	1802
Grath Maksimilian, katehet glavne šole. Rojen v fari M. D. na polji pri Lublani, je bil mešnik dominikanerskega reda ino je vmerl v Celi 54 let star 24. septembra 1800.	1792	1799
Šotnik Dominik, duhoven kapucinarskega reda, začasni kapelan	1791	1792
*Zabukošek Martin, kapelan	1792	1796
Majerlič Matijaž, vikar Rojen v Černomelji 23. febr. 1760. S dekretom od 1. avgusta 1796 iz Šent-Ila pri Turjaku v Cele prestavljen. 25. aprila 1804 za teharskega župnika izvolen, 31. decembra 1825 pensioniran, je 10. febr. 1826 od fare odstopil ino je vmerl v Teharjih 18. decembra 1827.	1796	1804
Sattman Matijaž, supernumerar. Vmerl v Celi 50 let star 14. novembra 1798.	1798	1798

	od leta	do leta
Gunde Mihael 1802 ino 1803 kapelan, 1804—1807 vikar. Rojen v Novem mestu na Krajskem. S dekretom od 22. aprila 1802 iz Vojnika v Cele, s dekretom od 7. oktobra 1807 pa iz Cela v Gotovle za namestnika prestavljen. Bil je slednič od 1. julia 1809 do svoje smerti 2. decembra 1825 dehant v Skalih.	1802	1807
Hamerlic Andrej, kapelan Rojen v Borovlah na Koroškem 19. novembra 1779, ordiniran 14. maja 1804. S dekretom od 24. maja 1806 iz Cela prestavljen za kaplana na spodno Poljskavo. Bil je pozneje župnik v Makolah. Vmerl je v Gradcu 72 let star 8. januarja 1851.	1804	1806
Veršnik Kaspar 1806, 1807 kapelan, od 7. oktobra 1807 do 1810 vikar. Rojen v Žolcpahu 5. januarja 1775, ordiniran 5. maja 1806. Bil je s dekretom od 10. oktobra 1810 iz Cela prestavljen za namestnika h sv. Francišk. Pozneje je bil župnik v Šent-Jurju pod Rifnikom ino je tamo vmerl 28. julia 1848.	1806	1810
Vogrin Kaspar, Freidenfeldov beneficiat Rojen v Lublani. Služil je za kaplana 1783 v Šent-Ilu pri Turjaku, od 1792 do 1806 pa v Grižah. Vmerl v Celi 75 let star 25. marca 1824.	1806	1824
Vindič Franc, kapelan Rojen v Vidmu 30. junia 1782, za mešnika posvečen 27. septembra 1807, mesca maja 1807 v Konjice odišel, zdaj dehant v Kozjih.	1807	1809

	od leta	do leta
Knez Mihael, kapelan Rojen v Žolepahu 22. septembra 1779, ordiniran 18. septembra 1808. 1810 kapelan v Lučah. 1819 kurat na Belihvodah, 1820 namestnik v Teharjih, pozneje do 1850 župnik v Šmartnem pri Šaleku, zdaj v pensjonu pri sv. Lovrencu pod Prežinom.	1809	1810
Zore Jožef, začasni beneficiat pri sv. Jožefu 1809 namestnik pri sv. Venceslavu.	1809	1809
Kaffov Joanez, vikar S dekretom od 22. maja 1816 v Teharje prestavljen za namestnika. Tamo ga je neki razbojnik 11. aprila 1820 ob $\frac{3}{4}$ na 10 svečer s nožem v serce pehnil, da je ker meritev obležal. Bil je tedaj 40 let star.	1810	1816
Predonik Valentin 1810—1816 kapelan, potem pa vikar. Rojen v Braslovčah 14. februara 1782, posvečen za mešnika 22. septembra 1810. Od 1. januarja 1822 do 23. aprila 1852 administrator na Laškem, potem namestnik v Gornemgradu, od 3. julia 1825 pa do svoje smerti 21. januarja 1850 župnik v Žavcu.	1810	1821
Kobetič Jernej, pridgar v nemški cerkvi Pozneje korar v Borovju v gradškem okrožji.	1810	1812
*Schneider Franc, III. kapelan ino katehet glavne šole Pozneje celski opat.	1812	1817
Grošl Franc, II. kapelan Rojen v Kapelah 7. avgusta 1791, posvečen za mešnika 21. septembra 1814. Bil je	1816	1817

	od leta	do leta
<p>pozneje do 1849 župnik v Trbovlah. Vmerl v Vojniku 8. aprila 1854.</p>		
<p>Pajk Mihael, III. kapelan ino katehet glavne šole</p>	1817	1819
<p>Rojen v Sevencah 1788. Od 1809 pa do svoje smerti 12. septembra 1825 učitel latin-skih šol v Celi.</p>		
<p>Grašič Joanez, II. kapelan,</p>	1818	1821
<p>Rojen v Naklem na Krajskem 31. oktobra 1794, ordiniran 21. septembra 1816. Bil je poprej kapelan v Šent-Ilu pri Turjaku ino na Teharjih. Od 1821 katehet latinskih šol v Celi, 1843 nadžupnik v Šmartnem pri Slovengradcu, potem pa od jeseni 1843 zopet katehet v latinskih šolah.</p>		
<p>Juvančič Sigismund, kapelan</p>	1821	1825
<p>Rojen v Konjicah 1. maja 1798, ordiniran 19. septembra 1819.</p>		
<p>1825 kapelan v Mozirjah, potem škofov dvorni kapelan v Šent-Andrežu, pozneje korar ino vikši šolski ogleda, od 1843 pa do svoje smerti 15. januara 1845 laški nadžupnik.</p>		
<p>Končnik Valentin, III. kapelan, katehet ino ravnitel glavne šole ino nemški pridgar.</p>	1819	1827
<p>Rojen v staroterški fari, vmerl v Celi 38 let star 10. marca 1827.</p>		
<p>Feichtinger Ferdinand, vikar,</p>	1822	1827
<p>Rojen v Višnjigori na Krajskem 8. julia 1784, posvečen za mešnika 22. sept. 1810. Od 22. marca 1827 ponkviški župnik, od 1834 pa šmarski dehant.</p>		
<p>*Graef Joanez, kapelan</p>	1824	1826

	od leta	do leta
Kočevar Joanez , kapelan, Rojen v Žavcu 27. aprila 1798, ordin. 3. septembra 1820. 1827 začasni katehet ino ravnitel celske glavne šole, 1827—1848 župnik v Šent-Andrežu pri Polzeli, od 1848 župnik v Šent-Vidu poleg Ponkve.	1826	1827
Račič Jožef , vikar Rojen na Krajskem 19. marca 1789 ordin. 8. septembra 1811. 1827 v Teharjih, od 1830 namestnik ino pozneje nadžupnik v Vuzenici, slednič pa prošt v Drauburgu, kjer je vmerl 23. aprila 1843.	1827	1830
Novak Franc 1827—1830 kapelan, potem pa vikar. Rojen na Doberni 7. oktobra 1803, odin. 27. aug. 1826. Od 14. julia 1833 do 1844 gornogradški dehant, od 1844 pa nadžupnik v Šmartnem pri Slovengradcu.	1827	1833
Jurca Jožef, III. kapelan Iz teržaške škofije doma. 1827 je bil v Šent-Andrežu pri Polzeli, 1828 namestnik v Šent-Ilu pri Turjaku.	1827	1828
Rudmaž Simon , duhovski svetovavec, ravnitel ino katehet glavne šole, ino nemški pridgar. Rojen v Šent-Vidu v podjunki dolini na Koroškem 21. oktobra 1795, ordin. 22. sept. 1821. 1827 kapelan stolne cerkve v Šent-Andrežu, od jeseni 1839 do 1851 ravnitel glavne šole v Terstu, od 1851 pa šolski svetovavec v Celovcu.	1827	1839

od leta | do leta

Šosterič Jakob, III. kapelan

1828 | 1829

Rojen v sekovski škofiji 23. julia 1803, ordiniran 8. septembra 1827. Bil je pozneje kapelan v Brežcah, potem župnik v Rajhenbergu, slednič pa dehant v Rogatcu, kjer je vmerl 24. marca 1847.

Brunner Franc

1830 | 1837

Od 27. aprila 1830 do 28. aprila 1833 kapelan, potem do 3. novembra 1837 vikar.

Rojen v Bistrici 27. februara 1805, ordiniran 7. septembra 1828. 1830 kapelan v Vitanjih, 1837—1844 župnik v Šent Ilu pod Velenjem, od 1844 gornogradški dehant.

Lah Matevž

1833 | 1839

Do 3. novembra 1837 kapelan, potem pa vikar do 31. decembra 1839.

Rojen v Ločah 10. septembra 1805, ordiniran 8. avgusta 1830. 1840—1849 župnik v Špitaliču, od 1849 župnik na Sladkigori.

Novak Vincenc

1837 | 1842

Poprej kapelan, potem pa od 1. januara 1840 do 28. septembra 1842 vikar. Rojen v Braslovčah 5. septembra 1807, ordiniran 4. avgusta 1833. 1842—1845 župnik na gorni-, od 1845 pa na spodni Poljskavi.

Vodušek Matijaž, katehet ino ravnitel glavne šole, nemški pridgar

1839 | 1847

1847 celski opat.

Plaskan Mihael

1840 | 1847

Najprej kapelan, od 28. septembra 1842—12. avgusta 1847 vikar, potem župnik pri sv. Frančišku.

	od leta	do leta
Rojen v Braslovčah 22. septembra 1813, ordin. 4. augusta 1837.		
Sorčič Franc	1842	1848
Kapelan od 28. septembra 1842 do 17. februara 1847, potem do 16. oktobra 1848 začasni ravnitel glavne šole ino nemški pridgar.		
Rojen v Župelevcu v kapelški fari 8. februara 1818, ordin. 29. julia 1840.		
1840—1842 kapelan pri Novicerkvi, 1848 do 1852 špiritual v celovski duhovščnici, od 26. julia 1852 župnik v Brežcah.		
Orožen Ignac	1844	1854
Kapelan od 11. aprila 1844 do 29. septembra 1847, potem do 21. septembra 1854 vikar.		
Rojen na Laškem 30. januarja 1819, ordiniran 4. augusta 1842.		
Od 28. septembra 1842 do 11. aprila 1844 žauski kapelan ino petrovški beneficiat, od 24. septembra 1854 mozirski župnik.		
Pirc Andrej, III. kapelan	1845	1846
Rojen v Černem-Verhu na Krajskem 19. novembra 1804, ordiniran 17. januarja 1833. Bil je poprej župnik v porečki škofiji, zdaj župnik v Ločah.		
Mikuž Franc	1846	1849
Od 15. oktobra 1846 do 29. septembra III., potem pa II. kapelan do 6. novembra. Rojen v Gornemgradu 7. septembra 1821, ordiniran 1. augusta 1845.		
Vrečko Anton, III. kapelan ino namestovavni katehet glavne šole.	1847	1852
Rojen na Žegru v planinski fari 9. decembra 1819, ordiniran 1. augusta 1844. Od		

	od leta	do leta
16. aprila 1852 kapelan c. k. regimenta Kin- ski Nro. 47, odišel v Florencio 29. aprila 1852.		
Vošnjak Joanez , doktor sv. pisma, du- hovski svetovavec, ravnitel glavne šole ino nemški pridgar	1848	1852
Rojen v šmartenski fari pri Šaleku 24. junia 1819, ordin. 4. avgusta 1842. Od 17. septembra 1852 spiritual celovske duhovšnice.		
Dietrich Urban , kapelan, od 7. novembra	1849	
Rojen v Slovengradcu 24. maja 1817, or- diniran 1. avgusta 1845.		
Čarman Franc , III. kapelan ino namesto- vavni katehet glavne šole.	1852	1853
Rojen v teržiški fari na Kranjskem 2. junia 1819, ordin. 30. julia 1847. 4. decembra 1852 izvolen za kapelana c. k. regimenta nadvoj- voda Reiner Nro. 59, odišel v Verono 11. januara 1853.		
Lipold Franc , duhovski svetovavec, rav- nitel glavne šole ino nemški pridgar od 17. septembra	1852	
Rojen v Mozirjah 29. novembra 1813, or- diniran 4. avgusta 1837.		
Pucher Viktor , III. kapelan ino namesto- vavni katehet glavne šole od 10. januara.	1853	
Rojen v Doberlni Vasi na Koroškem 29. maja 1826, ordin. 26. julia 1849.		
Stuller Joanez , vikar od 22. septembra	1854	
Rojen v Mozirjah 15. julia 1812, za mešnika posvečen 4. avgusta 1837.		

Imenik

duhovnih, ki so v celski fari rojeni bili.

Sveti Maksimilian, sin plemenitih ino pobožnih starišev, rojen v Celi okoli leta 225. Njega rojstna hiša je neki stala, kakor pripovedujejo, tamo, kjer je zdaj kapucinarski kloštar. V sedmem letu njegove starosti so ga skerbni stariši bogaboječemu mešniku Uraniu v šolo dali, kjer se je naučil potrebnih vednost, pa tudi privadil svetih čednost. Njega roditela, ki sta mu pomerla, oče v 12., mati pa v 19. letu njegove starosti, sta mu zapustila veliko premoženja, katero je pa le za božje kraljestvo vneti Maksimilian med vboge razdelil. Nekoliko let pozneje se je Maksimilian v Rim napotil, obiskat pokopališe sv. apostolov Petra ino Paula, ino se papežu Sikstu II., naj višemu namestniku božjemu, v službo ponudit, ki ga je veselo sprejel ino mu oblast podelil, besedo božjo po vsih krajih, kamor doide, oznanovati. Sv. Maksimilian se v svoje kraje poverne ino začne gori za Donavoj sv. evangel oznanovati. V mestu Laureaku na bregu Donave je on s tolikom pridom sv. evaangel oznanoval, da so ga po smerti ondašnega škofa njemu naslednika izvolili. 27 let pozneje, 283, se je sveti škof v svoje rojstno mesto povratil, od kodar mu je bil došel žalosten glas, da njegovi rojaki v sveti veri pešati začno. Kadar v Cele doide, čuje, da je deželski poglavar Eulazii Celanom ukazal, maliku Davoru, ki je v Celi svoj tempel imel, darovati. Sveti Maksimilian, ki se je zbal, da ne bi kristjani u strahu terpinčanja malikovali, stopi serčno pred Eulazia, ter mu očita, da kristjane v malikovanje posiliti hoče. Ali Eulazii ukaže ves serdit, svetega škofa v tempel malika

gnati, naj tamo očitno alduje; ako ne, ga bo dal grozovito umoriti. Sv. Maksimilian, stanovitni služabnik božji, se pa h takem grešnem djanju posiliti ne da, zato ukaže Eulazii, ga na moriše peljati ino ga tamo ob glavo djati. Kakor je kervolok ukazal, tako se je zgodilo 12. oktobra 284 na onem mestu, kjer zdaj cerkvice sv. Maksimiliana stoji. Kapelica, ki poleg cerkvice stoji ino spod katere studenec izvira, je pozidana na onem mestu, kjer je glava sv. Maksimiliana obležala. Truplo sv. Maksimiliana so kristjani po noči skrivaj pokopali, solnogradski škof sv. Rupert ga je pa 698 tu vzdignil ino v Lavreak prenesel.

Prekokar Tomaž, kostniški škof. (Beri na strani 117.)

Prepost Brikeii, dunajski korar. (Na strani 119.)

Grabschopf Sigismund, laški župnik ino vikši diakon. (Na strani 128.)

Lubej Matijaž, učitel naravoslovja. (Na strani 131.)

Muhič Peter, poljavski prošt. (Beri na strani 135.)

Kupec Mihael, celski župnik. (Beri na straneh 132, 133, 134 ino 231.)

Montagnana Ferdinand, duhoven jezuitarskega reda. (Beri na strani 145.)

1569 je bil Polidor Montagnana, župnik ino vikši diakon na Laškem. Morebiti je tudi on bil celski rojak?

Hobl Anton, zakonski sin Urbana Hoblna, mestnega vratarja ino njegove žene Ane, rojen v Celi 7. januara 1622. Bil je 1646 ino 1647 kapelan v Celi.

Graffenfelder Gregor, zak. sin Jurja ino Judite Graffenfelder, rojen v Celi 7. marca 1627. Bil je 1653—1656 ino 1665—1667 kapelan v Celi, 1657—1660 vikar na Laškem, 1678, 1692 pa vikar v Radečah. Na altarju v šmiklavžki cerkvi pod Kumom na Krajskem je bilo zapisano:

Hoc altare s. Nicolai Episcopi et Confessoris

errectum est expensis ecclesiae sub R. D. Vicario Gregorio Graffenfelder et Syndicis Sebastiano Juschna et Martino Martinscheg. Anno 1692.

Venc Andrej, zak. sin gradjana Mihaela Venca ino njegove žene Uršule, rojen 30. novembra 1627, je v Celi kerstil 1. marca 1663.

Fray Joanez, duhoven jezuitarskega reda. (Dalej beri na strani 146.)

Stara rodoslovnica Frayove rodbine imenuje Tomaža Fraya jezuita, ki je rojen bil v Celi okoli 1600.

Maurisberg Anton duhoven jezuitarskega reda. (Beri na strani 146.)

Eisenhut Andrej, laški nadžupnik od 1685 do 1697, zak. sin Jurja ino Marie Eisenhut, rojen v Celi 29. oktobra 1634, kapelan v Celi 1664, 1665. (Više beri na strani 137.)

P. Sabinus, pridgar kapucinarskega reda, je bil 29 let kapucinar ino je vmerl v Radgoni 11. januara 1697.

Lednik Matijaž, zak. sin Jurja ino Marjete Lednik, rojen 11. februara 1649, v Celi kerstil 27. februara 1678.

P. Adolf, pridgar kapucinarskega reda, je bil 33 let kapucinar ino je vmerl v Radgoni 17. oktobra 1704.

Haidman Matijaž, zak. sin Andreja Haidmana ino njegove žene Helene, rojen 21. februara 1650, je bil 1678, 1679 kapelan v Celi, od leta 1679 župnik v Vojuniku, potem štrasburški kanonik, slednič pa župnik v Celnicah za Dravoj.

P. Vilhelm, pridgar, je bil 45 let kapucinar ino je vmerl v Celi 13. februara 1711.

Keller Jernej, zak. sin Joaneza ino Marjete Keller, rojen 15. avgusta 1651, je bil 1679 kapelan na Doberni.

- Killau plem. Ehrenstein Jur, zak. sin Sebastiana ino Eve Killau plem. Ehrenstein, roj. 27. marca 1652, je bil 1684—1712 novocerkovski komisar.
- Šumik Joanez, zak. sin gradjana Mihaela ino Joane Elizabete Šumik, rojen 20. oktobra 1652, v Celi kerstil 20. oktobra 1684.
- Kreiner Joanez Adam, zak. sin Adama Kreinerja ino Marie Dolingerjove, roj. 12. novembra 1652, je bil cistercijski menih v Kostajnovici.
- P. Adam, je bil 54 let kapucinarski menih ino je vmerl v Lublani 13. avgusta 1735.
- P. Elia, misjonar v Kalabrii, je bil 54 let kapucinar, vmerl je v Radgoni 15. februara 1739.
- Haidman Joanez, brat že imenovanega Matijaža, rojen 8. maja 1656, je bil 1687 župnik v Vojniku.
- Dolinger Joanez, zak. sin Joaneza Dolingerja ino Marie Konstancie Grienthalerjeve, roj. 8. maja 1660, kapucinarski menih. Freidenfeldovo rodoslovje imenuje tudi njegova brata Franca ino Maksimiliana kapucinarska meniha.
- Haidman Gregor, brat poprej imenovanih Haidmanov, je bil od leta 1695 župnik v Vojniku.
- Kreiner Maksimilian, križar (*Kreuzherr*), brat gori omenjenega Joaneza Adama Kreinerja, rojen 20. maja 1660.
- Stern Jur, zak. sin peka Matijaža Stern ino njegove žene Eve, roj. 17. aprila 1664, vitanjski župnik 1711.
- Streichenberger Matijaž, zak. sin Mihaela ino Felicite Streihenberger, rojen 22. februara 1662, je bil na Laškem šentjederski vikar ino je tamo vmerl 23. aprila 1714.
- P. Joanez, pridgar kapucinarskega reda, je bil 28 let kapucinar ino je vmerl v Novem mestu 20. maja 1715.

Plahuta Joanez, zak. sin Andreja ino Eve Plahuta, rojen 6. novembra 1665, kapelan v Celi 1692—1695.

Nimis Joanez, zak. sin Joaneza Nimisa, gradjana, ino njegove žene Rozalie, je bil za šentjeterskega vikarja na Laškem ino je tamo vmerl 47 let star 19. marca 1715.

P. Maksimilian, pridgar, je bil 45 let kapucinarski menih ino je vmerl v Škofji Loki 25. julia 1723.

Modrič Daniel, zak. sin Jurja Modriča ino Jere, rojen 28. avgusta 1677, kapelan v Celi 1705.

P. Sigismund, pridgar, je bil 37 let kapucinarski menih, vmerl je v Celi 18. oktobra 1727.

P. Kaspar, ki je bil 37 let kapucinar ino je vmerl v Celi 21. aprila 1736.

Sartori Matevž, zak. sin Adama Sartori ino Veronike, rojen 15. septembra 1677, se imenuje novomešnika 3. januara 1702, je bil v Celi kapelan 1703—1715, vikar 1715—1723, potem župnik v Gotovlah do svoje smerti 1738 ali 1739.

P. Ulrik, pridgar, je bil 30 let kapucinar ino je vmerl v Gradcu 1. maja 1736.

Sedevšek Joanez, zak. sin Jakoba Sedevšeka ino Marie, rojen 17. junia 1681, je bil na Laškem 25 let za kapelana ino je tamo umerl 10. marca 1735. Pokopali so ga v laško farno cerkev.

Leibner Kristian, zak. sin Jurja Leibnerja ino Rozine, rojen 1. marca 1682, 1729 je bil v Gradcu.

Lužovic Mihael, zak. sin Jurja Lužovica ino Katarine njegove žene, rojen 30. septembra 1682, kapelan v Celi 1711—1720.

P. Jordan je bil 22 let kapucinarski menih ino je vmerl na Ptujem 8. avgusta 1731.

- P. Bonaventura, pridgar, je bil 50 let kapucinar ino je v Celi vmerl 4. avgusta 1744.
- P. Eligii, pridgar, je bil 20 let kapucinar ino je vmerl v Mariboru 13. aprila 1720.
- P. Benjamin, ki je bil 42 let mešnik ino pridgar kapucinarskega reda, je vmerl v Celi 8. avgusta 1720.
- Prandl Anton, zakon. sin Joaneza Prandlna ino njegove žene Helene, rojen v Celi 10. januarja 1689, je bil 1735 kapelan v Šmarji ino je v svojem testamentu od 23. oktobra 1735 sporočil 150 gold., da se v celski farni cerkvi vsake kvatre sv. meša za njega opravlja.
- P. Feliks, pridgar kapucinarskega reda, je bil 53 let kapucinarski menih ino je vmerl v Celi 1. avgusta 1757.
- Giltschwert Franc Baltazar, zak. sin Franca Giltschwerta ino njegove žene Katarine, rojen 8. januarja 1690, kapelan v Celi 1718 ino 1719, 1726 pa vitanjski župnik. Bil je lastnik dvora Reinhof, kojega je sporočil za novocerkovško benefico.
- Wirth Urban, zak. sin Urbana Wirtha ino njegove žene Marie, rojen 13. maja 1691, je bil 1738 šentjderski vikar na Laškem.
- Burja Andrej, zak. sin Jurja Burjata ino njegove žene Marie, rojen 25. novembra 1691, je bil za kurata v Celi 1740.
- Huster Franc Jožef, zak. sin Joaneza Benedikta Husterja ino njegove žene Marie, rojen 21. septembra 1693, je bil kapelan v Celi 1719—1726, potem beneficiat sv. Ane ino je vmerl 1746.
- Draš Daniel, zak. sin Daniela Draša ino njega žene Marie, rojen 30. avgusta 1694, je bil supernumerar v Celi 1728—1736, potem pa od 1736 rajhenberski župnik.

Kaiser Daniel, zak. sin **Krištofa Kaiserja** ino **Magdalene Korenove**. Bil je kapelan v Celi 1726—1729, potem vikar v Šmartnem, 1733 pa vitanjski župnik. Mesca septembra 1750 je on vitanjsko faro za beneficij sv. Ane v Bistrici zamenjal s Antonom plem. Maurisbergom.

P. Franc, kapucinarski klerik, je živel 11 let v tem redu ino je vmerl v Gradcu 21. januara 1719.

Huster Anton Ulrik, brat gori imenovanega **Husterja**, rojen 1. julia 1695, je bil 1722—1725 supernumerar v Celi, 1736 pa župnik v Šent-Vidu pri Waldeku.

Pirker Franc Dominik Ignac, bakalaurej bogoslovja, se v kerstnem zapisniku celskega rojaka imenuje ino je bil v Celi za kapelana 1720—1723, za vikarja pa 1723—1725.

Pop Franc Sigismund, doktor sv. pisma, zak. sin **Joaneza Matevža Popa**, doktorja pravdoslovja, ino njegove žene **Franciške Cecilie**, rojen 27. oktobra 1700, je bil kapelan v Celi 1723—1725, potem pa župnik v Loki.

P. Anaklet, pridgar, je bil 28 let kapucinarski menih ino je vmerl v Radgoni 25. oktobra 1751.

Schnellin plem. Schneidenheimb Jakob, rojen v Celi 7. marca 1702, zak. sin **Joaneza Lenarda Schnellina** plem. **Schneidenheimba**, „cæs. præfecti sylvarum,“ ino njegove druge žene **Marie Rozalie** plem. **Maierberg**, je bil na Laškem za kapelana od 1741 do svoje smerti 16. decembra 1767.

Pukelheimb plemeniti, Joanez Ernest, zak. sin **Matijaža** plem. **Pukelheimba** ino njegove žene **Katarine**, vdove rajnega **Krištofa Mohra**, rojen 18. decembra 1702, je 1727 od celskega magistrata mizni naslov prejel.

Konic Jožef, zak. sin peka **Antona Konica** ino njegove žene **Marie**, rojen 20. januara 1703, je bil 1729 mešnik v Gradcu.

Kreiner Karl, zak. sin Jožefa Kreinerja, tergovca, ino Eve Bosetove, rojen 2. februarja 1703, je bil 1741 beneficiat sv. Andreja ino Florjana.

Bartholotti Jožef Maksimilian, vikši diakon, celski župnik i. t. d. (Beri na strani 234.)

Killau plem. Ehrenstein Franc Ferdinand, doktor sv. pisma, vuzeniški nadžupnik, rojen 3. maja 1703. (Dalej beri na strani 151.)

Kamnikar Joanez, 1741 šentjederski vikar na Laškem. Njega imenuje celskega rojaka „*Historia domestica archiparochiæ Tiberjensis.*“ Bil je menda zak. sin Lukeža Kouniggera, peka, ino njega žene Neže, rojen 12. decembra 1703.

Renz Anton, bakalaurej sv. pisma, zak. sin poštnarja Antona Jožefa Renza ino njegove žene Marie Terzje plem. Maierberg, rojen 21. januara 1708, je bil kapelan v Celi 1732—1736.

Wremel Jur, zak. sin Urbana Wremela ino njegove žene Ursule, rojen 15. aprila 1710, je bil župnik v Zaverčah ino je po zapisniku bratovšine M. 7 žalost tamo vmerl „*meritis plenus*“ 17. aprila 1772.

Steinacher Franc Anton, zak. sin Franca Steinacher'a, oskerbnika vitanjske grašine, ino njegove žene Marie Konstancie, rojen v Celi 11. decembra 1712, je bil 1753 kurat v Celi ino je tu vmerl 16. novembra 1761.

Klinc Simon, zak. sin Gregorja Klinca ino njegove žene Marie, rojen 28. oktobra 1713, je bil beneficiat sv. Andreja ino Florjana od leta 1750 do svoje smerti. Vmerl je v Vojuiku 3. aprila 1789.

Drager Andrej, zak. sin barvarja Primoža Dragerja ino njega žene Ane, rojen 25. novembra 1713, je bil 1739—1746 kapelan na Laškem, potem do 1759 kapelan v Celi, potem pa beneficiat sv. Jakoba v Konjicah, kjer je vmerl 30. aprila 1770.

- P. Prudenci**, ki je bil 46 let kapucinarski menih ino je vmerl na Ptujem 6. aprila 1785.
- P. Paskal**, pridgar, je bil 43 let kapucinarski menih ino je vmerl v Mureku 19. julia 1777.
- P. Urban**, je bil 33 let kapucinar ino je vmerl v Mariboru 5. oktobra 1772.
- Pak Karl**, zak. sin kamnikarja Matijaža Paka ino Marie Gajšekove, rojen 4. novembra 1718, je bil kapelan na Poljskavi ino je tamo vmerl 11. decembra 1760.
- Gorjup Franc**, konsistorialni svetovavec ino novocerkovski komisar, rojen v Celi, klobučarja sin. Bil je kapelan pri Novicerkvi, ko ga je štrassburški kapitel 2. maja 1753 izvolil novocerkovskega župnika, opat Bartholotti ga je pa 14. junia 1753 v celski farni cerkvi instaliral. Vmerl je pri Novicerkvi 60 let star 2. decembra 1781. Spisal je ino na svetlo dal: „Zirkovno Lejtu ali Evangelski Navuki sa usse Nedele ino Prasnike zeliga lejta.“
- Kaiser Joanez Sebastjan**, zak. sin jermenarja Antona Kaiserja ino Katarine Filiašove, rojen 11. januara 1723, je stopil v kapucinarski red. On je menda eden gori imenovanih kapucinarjev.
- Panze Jožef**, zak. sin meharja Šimona Panzeta ino Marie Kruharjeve, rojen 18. marca 1723, je bil 1759 kapelan v Tinjah.
- Seršen Lovrenc**, zak. sin Urbana Seršena ino Marie Teresie Fechnerjove, rojen 9. augusta 1724, je bil 1762 župnik pri sv. Hemi, kjer je vmerl 12. januara 1784.
- Kaiser Jožef Joahim**, brat gori omenjenega Joaneza Sebastjana, rojen 7. februara 1725, kapucinarski menih.
- P. Daniel**, je bil 51 let kapucinar ino je vmerl v Celi,

67 let star 3. decembra 1792. Naj berž je on bil omenjen Jožef Joahim Kaiser.

Kranich Franc, zak. sin Jožefa Kranicha (Zerjava) strugarja ino Marie Siebenbürgerjove, rojen 5. decembra 1727. Bil je v Celi 1759, 1760 za kapelana ino vikarja, potem pa za župnika v Šempetru pod Mariborom ino je tamo vmerl 28. septembra 1783.

P. Human, ki je bil 60 let kapucinar ino je vmerl v Wolfsbergu 1. septembra 1805.

Jurežič Anton Maksimilian, zak. sin Maksimiliana Jurežiča, grajsinskega oskerbnika pri grofu Thurn ino teharskega sindikarja, ino njegove žene Katarine, rojen 29. maja 1730, je bil kapelan v Celi 1753—1760, kapelan v Šentjurju 1760—1763, vikar v Celi 1763—1766, potem pa župnik v Loki, kjer je vmerl 11. septembra 1783.

Kepl Jur, zak. sin Matijaža Keplna, irhnarja, ino njegove žene Marie, rojen 24. aprila 1732, je bil 1763 kapelan pri Novicerkvi, 1784—1792 kurat v Celi ino je tu vmerl 60 let star 27. junia 1792. Mertvaške bukve pravijo, da je bil: „*Geistlicher von tugendhaften Leben.*“

Hasel Jožef, zak. sin pasarja Franca Haslna ino Marie Ane Krajnerjove, rojen 14. novembra 1733. Bil je naj prej duhoven jesuitarskega reda, potem 1775 beneficiat na Laškem, slednič pa župnik pri svetim Jakobu v dolu, kjer je vmerl 2. augusta 1804.

Froehlich Franc, kapucinarski menih, imenovan p. Michael Evagrius, zak. sin Jurja Froehlichha ino njegove žene Katarine, rojen 24. novembra 1739, je bil kapelan v Gotovlah 1785—1789, potem pa župnik v Bučali od 23. januara 1792 do svoje smerti 28. junia 1806.

Perkan Ambrož, zakon. sin kerzuarja Jožefa Perkana ino njegove žene Veronike, rojen 7. decembra 1739,

je bil v Celi za kapelana 1766—1769, za vikarja 1769—1778, potem pa za beneficiata pri sv. Jožefu, kjer je vmerl 25. decembra 1808.

Auchman Matijaž, zak. sin klobučarja Karlna Auchmana ino njegove žene Marjete, vdove rajnega klobučarja Matijaža Zupanca, rojen 5. februara 1740, je bil 1776 kapelan v Vojniku, slednič pa župnik v Monsbergu, kjer je vmerl 31. avgusta 1784.

Staninger Simon, zak. sin lončarja Matevža Staningerja ino njegove žene Elizabete, rojen 13. oktobra 1741. Bil je najprej kapucinarski menih, p. Peter imenovan, slednič pa mešnik na Laškem, kjer je vmerl 23. aprila 1803.

Leiser Jožef, zak. sin kerčmarja Antona Leiserja ino Jere Spatzove, rojen 21. februara 1742, je bil 1765 ino 1766 supernumerar v Celi, 1767 kapelan v Vitantji, 1769—1773 kapelan ino vikar na Laškem, 1773—1777 kurat ino kapelan v Celi, potem župnik v Zaverčah, kjer je vmerl 11. februara 1780.

Perkan Franc, brat gori omenjenega Ambroža, rojen 4. septembra 1742, 1776 je bil kapelan v Vojniku, 17. aprila 1785 je bil za doberskega župnika instaliran, pozneje je pa bil župnik v Vojniku ino je tamo vmerl 28. aprila 1820.

Zabukošek Anton, zak. sin usnarja Antona Zabukoška ino njegove žene Barbare, rojen 15. septembra 1743, je bil kartuzianski menih v Zajcklostru ino je vmerl v Celi 22. decembra 1815.

Reich Baltazar, zak. sin krojača Maksimiliana Reicha ino Elizabete Wagenfeilove, rojen 4. januara 1744, ordiniran 1770, je bil 1771—1774 kapelan na Laškem, 1774 kurat v Celi, 1775 kapelan pri sv. Križu, 1780 kapelan v Žetalah; potem je brez službe živel v Žetalah, v Rogatecu ino pri sv. Barbari, kjer je vmerl mesca decembra 1812.

Hohenwart plemeniti, Ferdinand Jožef Jur Sigismund, škof v Lincu, rojen v Celi 7. junia 1745. (Dalej beri na strani 156.)

Auchmann Jožef, brat gori omenjenega Matijaža, rojen 23. februarja 1749, je bil 1780 kapelan v Monsbergu, 1785—1788 kapelan v Zetalah, 1789 kapelan v Cerkovcah, 1792 kapelan pri sv. Markatu pod Ptujem ino je vmerl 1. januara 1795.

Perko Franc, zak. sin klobučarja Jožefa Perko ino njegove žene Marie Ane, rojen 17. septembra 1750, je bil 1777 kapelan, 1778—1783 pa vikar v Celi, potem župnik v Zajckloštru, slednič pa župnik na spodni Poljskavi, kjer je vmerl. Na svetlo je dal odgovore, koje je bil spisal za cerkveni sbor, ki se je obhajal v Celi 10. maja 1785. Tem odgovorom nasproti je izdana bila knigica s naslovom:

Erwartete Widerlegungen der unerwarteten Antworten auf die Erzbischöflich-Görzerischen Synodalfragen. Graz, gedruckt bey And. Leykam 1786.

Resnik Maksimilian, zak. sin mesarja Paulna Resnika ino Marie Haselnove, rojen 11. oktobra 1752, je bil 1775—1777 supernumerar v Celi, 1779 kapelan v Čadramu, 1785 kapelan v Tinjah, 1786 kapelan v Konjicah, 1787 kurat pri sv. Venceslavu pri Bistrici, potem je pa živel brez službe v Slovenski Bistrici ino slednič v Vojniku, kjer je vmerl 2. januara 1830.

Hrastnik Dominik, kerčmarja sin, duhoven frančiškanskega reda, je bil 1784—1788 kapelan v Celi, 1789 kurat pri M. B. v Širjah, potem župnik na Planini ino poslednič župnik na Ponkvi do svoje smerti 13. maja 1819.

Kaiser Jožef, zak. sin jermenarja Antona Kaiserja ino Marie Mlakarjove, rojen 12. aprila 1758, je bil kapelan v Vitanji ino je v Celi vmerl 1. januara 1786.

Panzer Joanez, tkavca sin, je bil za mešnika v Celi 1783—1785, v Rušah za Dravo 1787, pozneje dehanant v Marnbergu, 17. aprila 1805 so mu podelili Freidenfeldovo benefico v Celi, od 1806—1822 je pa bil pomagajoči mešnik slovenske fare v Mariboru.

Ferjančič Anton, zak. sin celskega apotekarja Jožefa Ferjančiča.

Zabukošek Martin, zak. sin usnarja Andreja Zabukoška ino njegove žene Marije, rojen 28. oktobra 1768 je bil 1792—1796 kapelan v Celi; 30. junia 1802 je bil za kapelana v Galicio dekretiran, potem je bil 1804 kurat pri sv. Joštu na Kozjeku, poslednič pa župnik v Šempaulu v savinski dolini, kjer je vmerl 5. marca 1815.

Koren Tomaž, zak. sin Filipa Korena, po domače Nendorferja, kmetiča v šmiklavžki okolici pod Nr. 5, ino Eve Keržančove, rojen 12 decembra 1786, za mešnika posvečen 13. septembra 1812, je bil poprej župnik v Šent Ilu pod Turjakom, zdaj je pa častni korar labudske škofije ino dehanant v Staremtergu pri Slovengradcu.

Schneider Franc Filip Jur, celski opat. (Beri na str. 237.)

Westermaier Marko, zak. sin Markata Westermaierja, kovača, ino Jozefe Antauerjove, roj. 29. aprila 1795, je bil župnik pri sv. Nikolavžu v staroterški dehan-tiji, kjer je vmerl 1831.

Graef Joanez, zak. sin Adama Graefa, kovača v Celi pod Nro. 157, ino Marie Govedičove, rojen 14. maja 1796, je bil 1824—1826 kapelan v Celi, potem kapelan na spodni Poljskavi, poslednič pa župnik v Dobovi do svoje smerti 14. februara 1844.

Werl Joanez Jur, zak. sin Jurja Werlna, peka ino Marie Klobučarjove, rojen 28. oktobra 1799, ordiniran 24. avgusta 1825, je bil poslednič kapelan v Staremtergu ino je tamo vmerl 26. decembra 1839.

Wirth Jožef Jur, zak. sin klobučarja Matijaža Wirtha ino Marie Klobučarjove, rojen 16. aprila 1801, za mešnika posvečen 24. avgusta 1825, je bil župnik v Pamečah, kjer je vmerl 7. februara 1853.

Paltauf Jakob Jur, zakon. sin Matijaža Paltaufa, klobučarja, ino Helene Ramšakove, rojen 22. julia 1802, ordiniran 24. avgusta 1825, je bil kapelan na Doberni, v Ročici, v Mozirjah ino v Staremtergu, potem župnik v Črešencah nad Frankolovem ino je od 3. septembra 1840 župnik v Razboru v laški dehantiji.

Sontager Andrej Ignac, zak. sin mokaarja Andreja Sontagerja ino Barbare Dellepstinove, rojen 1. februara 1803, za mešnika posvečen 24. avgusta 1825, vmerl v Celi 5. maja 1837.

Echterling Jožef Jakob, zak. sin Jožefa Echterlinga, pisarja pri okrožnem uradu, ino Marie Brišerjove, rojen 21. julia 1802, za mešnika posvečen 27. avgusta 1826, župnik pri sv. Mihaelu nad Mozirjem, kjer je vmerl 4. februara 1842.

Klobučar Jožef Matijaž, zak. sin Jožefa Klobučarja, mesarja, ino Terezije Zormanove, rojen 18. februara 1805, ordiniran 27. avgusta 1826, župnik pri sv. Nikolavžu v laški dehantiji, tamo vmerl 22. oktobra 1841.

Seidl Kasimir Anton, zak. sin Jakoba Seidlna, protokolista pri okrožnem uradu, ino Marie Lehrjove, rojen 29. aprila 1804, za mešnika posvečen 8. septembra 1828, župnik v Zdolah v videmski dehantiji, vmerl v Brežcah 19. februara 1854.

Leben Paul, zak. sin Mihaela Lebna, kerčmarja v šmi-klavžki okolici pod Nro. 26, ino Marie Pragerjove, rojen 25. januara 1803, je bil za kapelana v Slovenski Bistrici — na Sladkigori, kjer je vmerl 25. avgusta 1832.

Messner Anton Jakob, zakonski sin Antona Messnerja, kerčmarja, ino Elizabete Sandnerjove, rojen 25. julia 1806, za mešnika posvečen 8. septembra 1828, župnik pri M. B. v Širjah v laški dehantiji, tamó vmerl 21. marca 1850.

Wolfhart Miroslav Joanez Franc, zak. sin Franca Wolfharta, bukvovezarja, ino Klare Netwaldove, rojen 14. aprila 1806, za mešnika posvečen 8. septembra 1829, je bil za kapelana v Gornemgradu, na Laškem, v Skalah i. t. d., vmerl v Celi 24. maja 1845.

Tratnik Valentin, zak. sin Jakoba Tratnika, po domače gornega Poteka, kmetiča v Pečovniku, ino Marie Ulagatove, rojen 29. januara 1801, ordiniran 8. augusta 1830, novo mešo pel v Svetini 8. septembra 1830, je bil za župnika v Žusemu do 1850, od jensi 1853 je pa župnik v Zetalah.

Westermaier Tomaž Jakob, brat že imenovanega Markata, rojen 24. julia 1806, za mešnika posvečen 7. augusta 1831, poprej župnik v Černem na Koroškem, od leta 1847 pa nadžupnik ino dehant v Rogatcu.

Ichzenthaller Jožef, zak. sin sedlarja. Jožefa Ichzenthallerja ino Jozefe Mazurjove, rojen 14. maja 1808, za mešnika posvečen 7. augusta 1831, je bil župnik na Djekšu na Koroškem, zdaj je pa župnik pri sv. Florjanu na Vogerčah.

Stepišnik Jur, zakonski sin tesarja Jurja Stepišnika ino Marie Plešnikove, rojen 9. decembra 1809, ordiniran 7. augusta 1831, je bil naj prej župnik v Zolcпахu, od 1847 dehant v Slovenski Bistrici, od 1849 župnik v Mozirjah, od 23. aprila 1854 pa župnik na Vranskem.

Zima Joanez, zak. sin peka Joaneza Zima ino Terezje Klobučarjove, rojen 16. maja 1809, za mešnika posvečen 13. augusta 1832, je bil poslednič kapelan

v Šent-Jurju pod Rifnikom ino je tamo v pensionu vmerl 3. aprila 1847.

Jeretin Tomaž, zak. sin Jurja Jeretina, kmeta na Babnem, ino Marie Mlakerjove, rojen 18. decembra 1811, za mešnika posvečen 4. avgusta 1835, je bil za kapelana v Pišecah, pri sv. Štefanu v Šmarški dehantiji, pri sv. Francišku v Stražah, za namestnika v Ljubnem, zopet za kapelana v Vojniku, pri sv. Lovrencu na Bizelskem, v Rajhenbergu ino na Teharjih, ino je zdaj od jeseni 1850 župnik na Frankolovem.

Pinter Matevž, zak. sin Andreja Pinterja, kmeta na Dobrovi, ino Ursule Flisove, rojen 9. septembra 1810, za mešnika posvečen 4. avgusta 1837, novo mešo pel v celski farni cerkvi 20. avgusta 1837, je služil za kapelana v Tinjah, v Ribenci, v Staremtergu, v Šent-Jurju pod Rifnikom, ino je zdaj od 14. aprila 1853 župnik na Polzeli.

Pikl Mihael, zak. sin Joaneza Piklna, kmeta na spodni Hudinji, ino Ursule Bobekove, rojen 24. septembra 1814, za mešnika posvečen 4. avgusta 1837, novo mešo pel pri sv. Jožefu na angelsko nedelo 1837, je služil za kapelana v Šmarjih, v Vidmu ino v Braslovčah, za spirituala v celovski duhovščnici od 1844 do jeseni 1848, potem za župnika v Brežcah do 22. aprila 1852, zdaj je pa od 1. maja 1852 korar labudske stolne cerkve v Šent-Andrežu.

Stepišnik Jakob, doktor sv. pisma, brat že imenovanega Jurja Stepišnika, rojen 22. julia 1815, za mešnika posvečen 2. avgusta 1838, novo mešo pel pri sv. Jožefu 19. avgusta 1838, služil za kapelana pri Novicerkvi, potem za škofovega dvornega kapelana v Šent-Andrežu, je zdaj tamo korar labudske stolne cerkve.

Bergmann Karl Filip, zak. sin krojača Jožefa Bergmana ino Katarine Kotnikove, rojen 4. februara 1817, za

mešnika posvečen 1. avgusta 1839, novo mešo pel 11. avgusta 1839, je služil za kapelana v Vuzenici, v Vojniku, v Rogatcu, v Gornemgradu, v Laporjah, pri sv. Marjeti poleg Wolfsberga, vmerl na Gomilskem v braslovski dehantiji 28. junia 1854.

Gospodarič Jožef, zak. sin Ignaca Gospodariča, kerčmarja na Bregu, ino Elizabete Andrejčove, rojen 11. februara 1817, za mešnika posvečen 29. julia 1840, novo mešo pel v celski minoritarski cerkvi 18. avgusta 1840, je služil za kapelana na Doberni, pri Novicerkvi, v Mozirjah ino v Šuštanju, je od septembra 1850 župnik v Šent-Ilu v skališki dehantiji.

Miklavž Franc, zak. sin Franca Miklavža, kerčmarja v Gaberjih, ino Barbare Šarcove, rojen 11. avgusta 1817, za mešnika posvečen 4. avgusta 1842, je bil za kapelana v Zolcpahu, na Planini, v Trbovlah, Ločah, od jeseni 1852 je pa za kapelana v Šmarji.

Froehlich Anton, zak. sin jermenarja Andreja Froehlicha, ino Terezje Klobučarjove, rojen 29. aprila 1819, za mešnika posvečen 4. avgusta 1842, novo mešo pel v celski farni cerkvi 28. avgusta 1842, je služil za kapelana na Vranskem, v Vitanji, v Blekovcu, Vuzenici, Gornemgradu, od 15. septembra 1852 je zdaj kapelan na Laškem.

Zabukošek Kaspar, zak. sin usnarja Antona Zabukoška ino Marie Brombergerove, rojen 6. januara 1817, za mešnika posvečen 30. julia 1843, novo mešo pel v celski farni cerkvi 17. avgusta 1843, je bil za kapelana v Vuzenici, v Čadramu, v Šmarjih, v Vitanji, v Olimjah, v Šromlah, od 20. septembra 1854 je pa kapelan v Zavcu.

Kveder Joanez, zak. sin Lovrenca Kvedra, kmetiča na gorni Hudinji, ino Jere Vidicove, rojen 18. junia 1817, za mešnika posvečen 30. julia 1843, novo mešo pel v Šmartnem v rožni dolini, kamor so se

bili njega stariši preselili, je služil za kapelana pri sv. Ropertu nad Laškem, v Gornemgradu, v Lubnem, pri sv. Jakobu v dolu, za namestnika pri sv. Nikolavžu nad Laškem, zdaj je pa kapelan v Brežcah.

Einsiedler Joanez, zak. sin Joaneza Einsiedlerja, kovača na gorni Hudinji, ino Katarine Vozelove, rojen 1. decembra 1818, za mešnika posvečen 1. avg. 1844, novo mešo pel v celski farni cerkvi 18. avg. 1844, je služil za kapelana pri sv. Kancianu pri Dobernlivi vasi, v Šmihelu ino pri M. B. na jezerah v pliberški dehantiji, na Rudi v blekovški dehantiji, v Kapelah za Sotloj, je od 15. septembra 1852 kapelan v Staremtergu.

Tausl Ignac, zakon. sin sodarja Kajetana Tauslna ino Terezje Pišofove, rojen 29. julia 1821, za mešnika posvečen 1. avgusta 1844, novo mešo pel v celski farni cerkvi 7. avgusta 1844, je služil za kapelana pri Novicerkvi, pri sv. Hemi, v Slovenski Bistrici, v Ročici ino na Laškem, je od 22. aprila 1852 župnik pri sv. Jederti v laški dehantiji.

Zidovšek Joanez, duhoven kapucinarskega reda, pater Emanuel imenovan, zakon. sin Mihaela Zidovšeka, mlinarja pod goroj Kalvarijoj, ino Neže Hočevarjove, roj. 12. junia 1813, za mešnika posvečen 17. junia 1845.

Zupanc Kaspar, zak. sin Lukeža Zupanca, kmetiča na Ostrožnem, ino Helene Resnikove, rojen 1. januara 1820, za mešnika posvečen 1. avgusta 1845, novo mešo pel v celski farni cerkvi 24. avgusta 1845, je služil za kapelana v Gornemgradu, v Loki, v Vojniku ino je zdaj kapelan v Vitanji.

Rožanc Tomaž, zak. sin kerčmarja Tomaža Rožanca ino Ursule Jamnikove, rojen 12. decembra 1822, za mešnika posvečen 12. decembra 1845, bil je za kapelana v Vuzenici, v Blekovcu, v Zavcu, v Lo-

čaj, v Konjicah, je od 20. septembra 1852 za provisorja v Šent- Ilu pod Turjakom.

Šribar Joanez, zak. sin Jokoba Šribarja, po domače Črepinška, kmeta na Dobrovi, ino Marie Dimecove, rojen 21. decembra 1825, za mešnika posvečen 27. julia 1851, novo mešo pel pri sv. Jožefu 10. avg. 1851, je služil za kapelana v Gornemgradu, od 28. aprila 1853 v Slovenski Bistrici ino je zdaj od 20. septembra 1854 kapelan v Koprivenci v videmski dehantiji.

Versta

celskih okrožnih poglavarjev.

	od leta	do leta
Franc Jožef grof Sauer		1750
Jožef Anton plemeniti Führenberg	1751	1770
Vmerl v Celi 78 let star 27. junia 1770.		
Jožef baron Gallenfels	1771	1775
Bil je lastnik pristave Forsthof v meložki okolici, je bil 1796—1699 mestni župan v Celi ino je vmerl v Celi 65 let star 25. marca 1800.		
Franc plemeniti Weingarten	1775	1777
Kajetan baron Langenmantel	1777	1782
Jožef Maria baron Dienersberg	1783	1786
Karl Schmid plemeniti Ehrenberg	1787	1796
Joanez baron Dienersberg	1797	1808
Franc baron Jurič	1809	1810
Anton baron Marenzi	1810	1811
Reichard grof Turjaški (Auersberg)	1812	1813
Baltazar plemeniti Zierenfeld	1817	1836
Vmerl v Celi 92 let star 19. januara 1846.		
Anton Schürer plemeniti Waldheim	1837	1848
Joanez Schmelzer	1848	1850
Od 1. februara 1850 glavar celskega okraja.		

Versta

celskih mestnih sodecev ino županov.

- 1457)
1458) Martin Sneider.
1459 Joanez Pewtler.
1460 Joanez Goldschmid.
1461 Wolfgang Scherer.
1462 Pongrac Fenndel.
1463 Joanez Bokalič.
1464 Kaspar Sneider.
1465 Henrik Tengler.
1466 Urban Rittenplaski.
1467 Andrej Sattler.
1468 Pongrac Fenndel.
1469 Vilhelm Swab.
1470 Pongrac Fenndel.
1471)
1472) Lovrenc Schoertl.
1473)
1474) Štefan Strasser.
1475 Klemen Khrenstokh.
1476 Vilhelm Sachsenfelder.
1477 Marinko Fünfzehen.
1478 Vilhelm Swab.
1479 Štefan Strasser.
1480 Lovrenc Schoertl.

- 1481 Marinko Fünfzehen.
1482) Štefan Widmer.
1483)
1484 Baltazar Kosell.
1485) Štefan Strasser.
1486)
1487—1489 Martin Duelacher.
1490 Klaus Scheps.
1491 Nikolavž Presperger.
1492 Štefan Strasser.
1493 Urban Gassner.
1494) Joanez Marchburger.
1495)
1496 Nikolavž Presperger.
1497—1502 Martin Duelacher.
1503—1506 Joanez Marpurger,
1507 Jur Graff.
1508—1510 Jakob Freiburger.
1511 Leonard Walinstorffer.
1512 Andrej Huster.
Naprej je versta pretergana.
1597 Bernard Maier.
1601 Lenard Knifitz.
1608 Marks Stuakorry.
1609 Lenard Knifitz.
1618 Baltazar Graff.
1622 Blaž Senis.
1627) Baltazar Graff.
1628)
1631 Marko Sterkovec.
1646 Aleksander Liechtstok.
1687 Joanez Dolinger.

- 1688 Adam Renz.
1692)
1693) Joanez Dolinger.
1694) Nikolauž Urban Boset,
1695) zvonar.
1697 Blaž Loseker.
1705 Nik. Urb. Boset.
1706 Adam Hamerl, kositrar.
1709—1711 Joanez Benedikt Huster, obrazar.
1713—1714 Matijaž Gajšek.
1717 Konrad Schneider, zvonar.
1718—1720 Joanez Bened. Huster.
1721—1724 Kaspar Kočever, bojar.
1725)
1726) Konrad Schneider.
1727 Joanez Benedikt Huster.
1729—1732 Joan. Jur Bartholotti, tergovec.
1733—1736 Jakob Westernacher, apotekar.
1737—1741 Andrej Wolf, tergovec.
1742—1744 Leonard Barbolan, tergovec.
1745—1747 Anton Schifferl, medicar.
1748—1750 Joanez Jur Čik, tergovec.
1751—1753 Leonard Barbolan.
1754—1758 Andrej Wolf.
1759—1761 Joanez Janeček, orglar.
1762 Joanez Rath, sodar.
1763—1764 Joanez Sebastian Tuček, apotekar,
vmerl 24. septembra 1764.
1768—1769 Anton Schifferl.
1771—1774 Jožef Andree, organist.
1775—1777 Joan. Fr. Schlisselberger, medicar.

- 1778—1781 Joanez Hornsteiner, sedlar.
1782—1787 Joanez Jur Froehlich, jermenar.
1788 Franc Jožef Jenko, tiskar.
1789 Jožef Andree.
1790—1791 Franc Jožef Jenko.
1792—1793 Jožef Andree.
1794—1795 Severin Pergtold, verpčar.
1796—1799 Jožef baron Gallenfels.
1800—1805 Franc Schlisselberger, vmerl 12.
junia 1805.
1805—1809 Jur Nikl, urar.
1810—1815 Jožef Siebenbürger, irhnar.
1815—1816 Joanez Julii Merzinger.
1826—1844 Andrej Zwayer.
1844—1850 Joanez Kastelic.
1850—1852 Franc Maurer.
-

- 1778—1781 Joanne Horstleiner, sedlar.
- 1782—1787 Joanne Jar. Hochlich, jaromeur.
- 1788 Franc Joxel, Jank. tiskar.
- 1789 Joxel Andreo.
- 1790—1791 Franc Joxel, Jank.
- 1792—1793 Joxel Andreo.
- 1794—1795 Severin Bergstold, verpigar.
- 1796—1799 Joxel baron Gallonleis.
- 1800—1805 Franc Schüsselberger, vmed. 1805.
- 1806—1809 Jar. Nikl. war.
- 1810—1815 Joxel Sieboldberger, vphar.
- 1816—1818 Joanne Jelli, Meixinger.
- 1820—1844 Andreo Zwayer.
- 1844—1850 Joanne Kaschitz.
- 1850—1855 Franc Blauer.
- 1856—1871 Jakob Veselbacher, apotekar.
- 1872—1873 Andreo Wolf, vrgoven.
- 1874—1875 Leonard Barbelan, vrgoven.
- 1876—1877 Anton Schifferl, medicar.
- 1878—1879 Joanne Jar. Cik, vrgoven.
- 1880—1883 Leonard Barbelan.
- 1884—1885 Andreo Wolf.
- 1886—1887 Joanne Juresek, siglar.
- 1888 Joanne Rath, sodar.
- 1889—1894 Joanne Sebastiano Dutek, apotekar.
- 1895—1896 vmed. 25. septem. 1894.
- 1897—1898 Anton Schifferl.
- 1899—1900 Joxel Andreo, organist.
- 1901—1902 Joanne Fr. Schüsselberger, medicar.

Napisi

starih rimskih spomenikov, ki so izkopani bili tu v Celi ali okrog celskega mesta ino so še tukaj shranjeni.

1.

C. IVLIVS . VEPO . DONATVS .
CIVITATE . ROMANA . VIRITIM .
ET . INMVNITATE . AB . DIVO . AVG .
VIVOS . FECIT . SIBI . ET .
BONIATAE . ANTONI . FIL . CONIVGI .
ET . SVIS .

Ta 5' 5 1/2" dolgi, 2' 9" visoki spominek, najden mesca augusta 1840 pod kerstnim kamenom v celski farni cerkvi, je vzidan v zvonajno steno farne cerkve poleg velikih vrat.

2.

a) b)

EC
EN . . NO . F . AN . XI .
LIANAEP . AN . XV .
LVTA RI FILIO
AN

Ta kamena sta kosa onega rimskega spomenika, ki je bil, kakor Apian pravi, pri mestnih vratih poleg grada vzidan ino je imel sledeči napis :

L . LIBERALIS . ET . CVRENA . Q.
MARI . IVLIANAE . V . FECER . SIBI .
ET . CRESCENTINO . F . AN . XI .
IVLIANAE . NEP . AN . XV .
E SALVTARI FILIO .
AN . XXIII .

Pervi kos *a*) je najden bil v hiši Ignaca Klančnika na velkem tergu pod Nro. 3, drugi kos *b*) so pa mesca marca 1850 v gimnasialni hiši spod drugih kamenov izkopali. Oba kosa so sred mesca novembra 1853 v steno farne cerkve proti jugu vzdali.

3.

I . O . M.

EPONAE

E . CELEIAE

SANCTAE

M . SILIV

Ta kos (12'' visok ino 12'' širok) rimskega spomenika je bil nekdej na stebru pri vratih Jantovega, pozneje Tapainerjevega verta pred Voglajnoj, leta 1847 so ga pa zvonaj v steno farne cerkve vzdali.

4.

GENIO
CIVITATIS
ORDO CELENS . .

5.

I . O . M .
M A S C L I N I V S
S V C C E S S V S . B E N E F .
C . A N T I S T I . A V S P I C I S .
P R O C . A V G .
V . S . L . M .

Ta dva rimska kamena, prvi 34" visok, 27" širok, drugi pa 30" visok ino 14 1/2" širok, kojih že Duellius omeni, sta bila okoli 170 let v hiši Jerneja Ojsteršeka, kmeta v Žepnem pri Blagovni. 1845 nja je c. k. stolnik J. E. Pitoni plem. Dannensfeld od kmeta kupil ino nazaj v Cele spravil, kjer so nja zvnaj v steno farne cerkve vzdali.

6.

I . O . M .
M . V L P I V S
A C I L I A N V S
B F . C S . L E G .
I I . I T A L .
V . S . L . M .

7.

I . O . M .
C . F V S C I N I V (s)
C A T V L L V S . B
V L P . V I C T O R I S
P R O C . A V G .
V . S . L . M .

8.

I . O . M .
CANONIVS
VALENS. B
FLAVITITANI
PRO. AVG.
V . S . L . M .

9.

I . O . M .
ANTONIVS
MAXIMVS
B. Q. CAECILI
REDDITI
PROC. AVG.
V . S . L . M .

10.

D . D . O .
BELLIA
SORANA
V . S . L . M .

11.

LICINV (s)
(H)ILARVS.
(Bas) SAEI. RVF. P (ro.)
(Au) G. V. S. L. M.

12.

I . O . M .

GEMELLIV (s)

ADIVTOR

B. DRVSI. PROC (ul)

PROC. AVG.

V . S . L . M .

13.

IOVI . DEP .

SACR .

AVRELIVS

PATER @ LVVS

BF.

V . S . L . M .

14.

POS. P . AVG. FLACCO, ET. GALLO. C . . .

15.

I . O . M .

T. FLAVIVS

DVBITATVS . B

LISINI . SABINI

PROC. AVG.

V . S . L . M .

16.

Q . K A N N V S
L V C A N V S
B . V S T E N I
S E C V N D I
P R O C . A V G . V . S . L . M .
T E R T V L E T . S A C E R D O S .

Visok 30 1/2" širok 15"

17.

C . M V S I I V S
T E T T I A N V S
B . L I S I N I
S A B I N I . P R O .
A V G . V . S . L . M .

Visok 36 1/4" širok 17 1/3".

Vsi ti spomeniki od Nro. 6 do Nro. 17 so izkopani bili v gradškem predmestu v vertu tergovca Joaneza Stallnerja tikama za Zakšekovo lončarnicoj, kjer so s drugimi kamni vred 1 sežen globoko pod zemljou na kupu ležali. Izkopali so 10 prvih spomenikov 16. 18. 19. ino 20. septembra 1853, posledna dva pa 9. februara 1854. Vsi ti spomeniki stojijo zdaj pri farni cerkvi.

18.

M
E X I M P . . .
A E M I L I A . . .
D O N . . .

Ta kos rimskega spomenika, ki je zdaj tudi zadaj za farnoj cerkvoj vzdian, je najden bil teden pred tihoj nedeljoj

1854 pri vinogradu Jožefa Kočevarja, doktorja lekarstva, na severni strani šmiklavžkega hriba poleg kapucinarskega kloštra.

19.

MARTI
HERCVLI
VICTORI
AE
NOREIAE

Ta 39'' visok, 16'' pa širok malikom Davoru ino Herkulu v čast postavljen kamen je vzdian v steburu na dvorišu Novakove hiše na glavnem tergu pod Nro. 2. Najden je bil, kakor Raimund Duellius naznanuje, v Savini med letama 1534 ino 1590. Ladius pa pravi od njega, da je vzdian v steber one hiše, ki je poleg pohištva Daniela Rotha.

Razun tega kamena se je še 6 drugih rimskih spomenikov v Savini najšlo, kar kaže, da je tamo, kjer zdaj Savina teče, nekdanj mesto bilo, ino da je staro Cele berž ko ne na obeh bregovah Savine stalo.

20.

I.
ET. CV
C. RVFI
ARAM
D.

S. P. NONIV. SPECTATV
PETRONIVS. MARCV
MAMILIVS. RESPECTIN
ANTONIVS. SATVRNIN
HELVIIVS. IVSTVS

PVRRATIVS CASTO
AVR. IANTVLL
BOŤONON
VERVS. SATVRNIN
SENTONIVS ALBVCIV
POMPEIVS SVRV
PVBLICIVS CALLISTV
MAMILIVS CRESCIE
PETRONIVS CELE
RVFIVS. HERM
CLAVDIVS MAXIMVS
RESTITVS. SATVRNIN
IANTVLLVS. ORGEE
MAXIMIANVS. SEVER

4' 3 1/2" visok, 1' 3" širok

21.

QVARTVS. SIRAE. V. F. SIB . . .
ET. LICOVIAE. INGENVAE
VXOR. AN. L. ET. LEVCIMARAE. FIL.
AN. X. FINITO. F. AN. VI. LICOVIO. SEXTO.
AN. XX. AVSCO. MVSCIONIS. FIL. A.A. XXX
DVBNAE. F. AN. XXXVIII. COVIVS. BARVS. AN.
COVIVS. BONIATVS. ANN. L
VETVLLA. LVCIA. VIRANIL. AN. L. LICOVIVS. VRSVS. AN . . .

3' 2 3/4" visok, 3' širok.

Ta dva kamena, prvi polovica altarja, drugi pa mer-
tvaški spominek, sta vzdana v hišah Mat. Kranca na velkem
tergu pod hišno Nro. 110 ino 111.

22.

I . H . S .
· · · · ·
HAEC. IACIT
QVAM DEM
MAXIMVS
I. C. D. 790.

Ta kamen vzidan v Zimovi hiši, ki je bila poprej mestna kvartirna hiša, v gosposki ulici Nro. 14, je naj berž iz 4. ali 5. stoleta. Posledno versto je pa menda leta 1790 nekdo pristavil.

23.

I . O . M
CVLMINA
DEIS DEABVS
QVE OMNIBVS
T. MATTV ...
HECATO
PRO.S. SVA
ET. SVORVM
V . S . L . M

35 1/2'' visok, 14 1/4'' širok.

Ta Jupiteru, vsim bogovam ino boginjam v čast postavljen kamen je vzidan na hlevu v hiši vdove Ljudovike Zabukošek poleg knezije.

Sledeči spomeniki, namreč Nro. 24, 25, 26, 27 ino 28 se nahajajo na dvorišu Drašove hiše v gosposki ulici pod hišno Nro. 12.

24.

D.M.FLA.VALER.
NR.ADIVTORI
CIVLÆRO.NEGOT
θ . N . ~~III~~ V. CON. K.
TTVVM POSVIT

2' visok, 2' širok.

Od tega mertvaškega spominka pravi Apian, da je
„in Hospitali ad S. Ursulam.“

25.

AVR. IVSTINO MILIT.
LEG. II. ITALO. IN EXP.
DACORË Š CÆ. N XXIII.
AVR. VERINVS. VET. E
MESS. QVARTINA PA
RENTES. FECERVNT.

3' 8" visok, 2' 3" širok.

26.

GENIO
ANIGEMO
CVLTORES
EIVS
V . S . L . M

2' visok, 1' 2" širok.

27.

M. P. O.
C. BELLICIVS
INGENVVS.
II VIR. CL. CEL.
ET. AVRELIA
AVRELIA. CO
IVNX. PRO. SA
LVTE. SVA. SV
ORVMQVE. O
MNIVM

2 1/2' visok.

1815 je še bil ta kamen v hiši Antona Krajnca, kmetiča na Vipoti pod hišno Nro. 3; pozneje je pa prišel v hišo Tomaža Pipana, gimnazialnega učitelja, v Cele pod hiš. Nr. 35, od kodar so ga na svoje sedajno mesto prestavili.

V vertu imenovanega kmetiča na Vipoti je najdel rajni gimnazialni učitelj Zupančič še kos drugega rimskega kamena s napisom:

OM. DI
OMNIBV
NERTON

V

28.

IOVIO. D. ROM
TIB. AN. C. ET
BONATAË CON.
AN. LX. SATVRNIN
VS. F. ITTONI. ET

GENIALIS. ITTO
LIA Æ. FINITA:
ITTO LI. A. XL
SATVRNINA. SATV.

1 1/2' visok.

Tudi ta kamen je bil prej, ko so ga v starinske vrata (Antiken Thor) vzdali, v Pipanovi hiši.

29.

D. M

MATT. ADIECTO
INTERFECTVS
AMATTZARIS. N. XL.
ANT. QVINCTA. GN.
V. F.

4' 2" visok. 2' širok.

Ta mertvaški spomenik, vzdan na dvorišu kroziske hiše, je že poznal Apian 1534, ino vendar so ga tamo na dvorišu šele 1829 zopet izkopali.

30.

Λ SII II
F. ANN. LH
SECVNDINVS
MARCELLI. F. V. F.

Ovi 17 1/2" visok, 13" širok kos mertvaškega spomenika je vzdan nad kletnimi vratami v Ranklnovi hiši v poštni ulici pod hišnem številom 53. Najdili so ga pri izkopanju tamošnjega kleta,

31.

TI. CLAVDIVS
MVNICIPII. CELEI . . .
LIB. FAVOR. V. F. SIBI . . .
IVLIAE. PVSILLAE
CONIVGI. SVAE. ET. SV . . .

3' 8" visok, 2' 3" širok.

Ta spomenik je vzidan zvnaj poleg vrat mestnega
špitala.

32.

C. VEDIVS. P. F.
VALER

2' širok.

33.

M. VIBIVS
DIOSCORVS
IVLI. CONCO . .
DIA . A . XXX
ET . . . AL

34.

ANTONIVS
VEL. AQVILEIA . ET
ANTONIVS. RESPECTVS. E
AMICO . OPTIMO ,

35.

AN . L
E
V . F.
O . DIASTVLLI
N . AN . LX
NTA . F . AN . XXV .

36.

ENNI	AE . M . F .
VER	A E
DECRET . D	ECVRION
PVBLIC	E OB .
NGVLAR	EM . EIVS
PVDIC .	TIAM .
MAS	CVLINIVS
.	NVS .

2' $\frac{3}{4}$ " visok, 1' 2" širok. 2' 2" visok, 1' 3 $\frac{1}{2}$ " širok.

Oba kamena sta kosa ednega spomenika, ki je postavljen bil Ennii Veri v čast zavolj njene izverstne sramožljivosti.

37.

MISSORVM
LEG PR
BVN
IN R
EÑ
MILIAŘ .
RVM . EX . HISPA
INGITAN TRIB
GALLORVM
PVBLIC

Po dokazu J. G. Seidlna sta ta dva kamena kosa ednega rimskega spomenika.

Vsi ti 6 spomeniki, to je od Nro. 32 do Nro. 37 so vzdani na mestnem turnu za špitalom.

38.

A N T O N I A E
M A R V L L A E . A . II
A N T O N I V S . F E L I X
E . S P E R A T I A . I V L I
A N A . P A R E N T E S .
F I L I E . F E C E R V N T .

2' 6" visok, 2' 1" širok.

Ta spominek je vzdian na Linigerjevem magaciuu v gradškem predmestu.

39.

V cerkvi sv. Maksimiliana na ženski strani pri glavnem altarju je vzdian kamen s sledečim napisom :

D . M . A . V R . S E C V N D I N V S .
E . A V R . V A E N T I N A . C O N .
V I V I . F E C . S I B I . E . A V R
S E C V N D I A N V S . F I L .
Θ . A . V I . C R V D E L E S
P A R E N T E S . F A C E R E . C A R .

5' 1/2" visok, 1' 5" širok.

40.

Zvunaj na cerkvi sv. Maksimiliana sta dva spomenika vzdiana s temi napisi :

D. M.
AVR. SATVRNINO.
VET. Θ. Ν XLV. ET ΑR.
SECVNDINE. CON.
Θ. Ν. ~~III~~ . E. AVR. SE
CVNDINO. FRA. Θ. AN
VII. DECIMIA. QVA
ETA. NIA
AR. CRESCENTI
NVS. PARENTIBVS
CARISSIMIS.

5' 1/2'' visok, 1' 5'' širok.

41.

D. M.
CVP. CVPITIANVS. Θ. Ν. X
E. BEB. MAXIMIANÆ. C. Θ. Ν. L
FLA. DECORATIANVS. B
E. CVP. IVLIANA. CN.
VII. PAR. CAR. FAC. CVR.

4' 8'' visok, 1' 9 1/4'' širok.

42.

Zvunaj na obzidju pokopališa pri sv. Duhu je kos rimskega spomenika s tem napisom:

RAN. XL
DOM. EPHESO.
INSEQVENS.
SER. FEC.

2' širok.

43.

vN

OPPIDA
DE SVA PEC
FACIVN D C

Ta kamen je bil poprej v mžilarnici Ig. Klančnika na velkem tergu Nro. 3, ki ga je pa 1853 vzdal na svoj škeden za Lavoj v lublanskem predmestu.

44.

Na gorni kapeli gore Kalvarie je mertvaški spominek s tim napisom :

D. M.

MATTIO

VRVLO

N . LXX . E

VRVINO . F .

N . XXIII .

TERTIA . CN .

VIVA . FEC .

45.

Pod zvonikom cerkve sv. Nikolavža je vzdan kamen, ki ima sledeči napis :

I . O . M .

C . CALCIŃ

TERTIAA

COND . P . P . TR .

LEG. XXV
CITRONIA . TERT
VXOR . F
NĚP . ET . FIL . VOT .

2' 6" visok, 1' 5¹/₄" širok.

46.

Na horvaškem mlinu ima rimski spomenik ta napis :

.
FIL . D . N . CONSTAN
TINI . MAXIMI . VICTORI
OSISSIMI . SEMPER . AVG .
NEPOTI . M . AVRELI . MA
XIMIANI . ET . FL .
CONSTANTI . DIVORVM
ET DIVI . CLAVDI . ABNE
POTI . NORICI . MEDI
TER . DEVOTI . NVMI
NI . MAIESTATIQVE
EORVM .

2' 9" visok.

47.

1846 v spomladi so najdlji pri hrovaškem mlinu tudi kamnito 5' 6" dolgo, 3' široko ino 8" debelo plošo, ki ima sledeči napis :

IĚFI . ICIANI V . F . S . ET
STAT . CERVAE CONIV⁰I
OPTIMAE . OBITAE . AN . XL ,
TERTVLLINAE . FIL . N . XX .

48.

1845 mesca maja so na brežkem polju pri delanju železnice izkopali 3 $\frac{3}{4}$ " širok, ino 1 $\frac{1}{2}$ " visok rimski kamen s tim napisom:

Q . RVFI . TF . C

AN . Q . RVFIV

HIERO . V . S . L .

M

49.

CLAVDIAE

SECVNDAE

ANNOR . XXXII

CONTVBERNALI

H S . ET

C . CORNELIO . FELICI

ET

VIVIS . ET . SIBI . CVPITVS

CELEIAN . SERRVFIAN .

Ta 37 $\frac{3}{4}$ " visok, 33 $\frac{1}{2}$ " pa širok spomenik je najden bil v kasarni med letama 1825 ino 1828 ino je tamo shranjen bil do leta 1840. Kamo je pa potem zginil, se ne zna.

50.

.... FL....L..V.

CONSTANTIO

.. A .. FILIO . D . N .

CONSTANTINI . MA

XIMI . VICTORIOSIS

**SIMI . SEMPER . AVG .
NEPOTI . M . AVR . VA
MAXIMIANI . ET . FL
CONSTANTI
DIVORVM . N . M .
T . D . N . M . Q . E .**

Najden je bil ta 600 funtov težek kamen 26. marca 1840 v Strettijovi hiši pod Nro. 28 poleg pošte. Ta kamen je neki kamenar 1841 porabil.

Razun teh omenjenih spomenikov, se jih je v Celi ino okrog Cela še mnogo drugih izkopal, kojih so pa mnogo razkosili ino tako zazidali, da jih zdaj najti ni, mnogo so jih pa prepeljali v druge kraje, n. p. v Gradec, kjer so v Johannemu shranjeni, ino na Dunaj, kjer so v c. k. knjigarnici zazidani. Kdor hoče tih napise čitati, jih najde v knjigah „Jahrbücher der Literatur“ Wien. Zvezek 102, 104, 108, 111, 115 ino 116.

Manj znane besede.

B.

Bavarska, Baiern.
Belak, Villach.
Bele Vode, Weißwasser.
Benetke, Venedig.
Berno, Brün.
Bistra, Freudnik, Freudenthal.
Bistrica Slovenska, Windisch-
Feistritz.
Blagovna, Reifenstein.
Blatno jezero, Platensee.
Bogoljub, Gottlieb.
Bogomir, Gottfried.
Bohorje, Wohergebirg.
Borel, Anfenstein.
Borovje, Borovo, Borau.
Borovle, Förlach.
Borusia, Preußen.
Bosna, Bosnien.
Braslovče, Fraßlau.
Brezje ali Velka Breza, Pirkens-
stein bei St. Ruprecht ob Lütfer.
Buče, Fautsch.
Budim, Ofen.
Buzdovan, Streitkolben.

C.

Carigrad, Constantinopel.
Carvar, Kaisersberg in Kroatien.
Cestnina, Mauthgebühr.
Cirknisko jezero, Zirknitzersee.

Č.

Čakovec, Tschafathurn.
Čelada, Helm.
Čepnina, Zapfgeb.
Černi Verh, Schwarzenberg.
Černo, Schwarzenbach.
Česka, Böhmen.
Črešnica, Kirchstätten.
Črešnovec, Kerschbach.

D.

Davor, Kriegsgott Mars.
Debr, Ober-Lütfer.
Dedinska pogodba, Erbvertrag.
Dedovina, Erbtheil.
Dijak, Student.
Doberna, Doberna bei Neuhaus.
Doberula Vas, Eberndorf.
Dramle, Trennenberg.
Drešina Vas, Dröschendorf,
bei Sachsenfeld.
Drinopolje, Adrianopel.
Duhovo, Pfingsten.

E.

Erdolj, Siebenbürgen.

F.

Fevd, Lehen.
Frankolovo, Sternstein.

G.

Gdansko, Danzig.
Gerb, Wappen.
Gerska, Griechenland.
Gjur, Raab.
Gomila, Erkenstein in Krain.
Gorica, Eckenstein bei Wöllan.
Gorica, Görz.
Goriški grofi, Grafen v. Görz.
Goričane, Görtschach.
Gornica, Bergrecht.
Gornigrad, Dberburg.
Gorotanja, Karantainen, Kärnth-
then
Gospodska, Dominium, Gült.
Gotovle, Gutendorf.
Grad, Insel Grado.
Gradjan, Bürger.
Grajška Vas, Burgdorf.
Griže, Greis.
Grebница, Grust.
Grušovle, Dorf Birnbaum.

H.

Halja, Oberkleid.
Haloze, Kollosgebirg.
Hoče, Rößsch.
Hudinja, Rödöng, Bach u. Dorf.

J.

Jadransko morje, Adriatisches
Meer.
Jevševgrad, Erlachstein.
Ipava, Wippach.
Izborni knez, Churfürst.

Jurjev Kloštar, Gairach.
Jurjevo, St. Georgen in Kroa-
tien.
Ivenca, Eibiswald.

K.

Kamen, Stein in Kärnthben.
Kamernik, Kämmerer.
Kamnik, Stein in Krain.
Kazališe, Theater.
Kerk, Insel Beglia.
Kerka, Gurf Fluß.
Kerški, Gurker.
Kerskigrad, Schloß Gurkfeld.
Kerško, Markt Gurkfeld.
Kervava sodba, Blutbann.
Kočevje, Gottschee.
Konjice, Sonobitz.
Koplevnik, Sackzehend.
Koprivenca, Ortschaft Koprei-
nitz, ein Bach bei Gilli.
Kostajnovica, Landstraf.
Kostnica, Constanz.
Kostrivenca, Kostreinitz.
Kotle, Röttelach in Kärnthben.
Kozje, Drachenburg.
Kraja, Krainburg.
Krajina, Gau.
Kraljevigrad, Königsberg.
Križevce, Kreuz in Kroatien.
Kropa, Krupp.

L.

Labudska dolina, Lavantthal.
Laško, Markt Tüffer.
Lavreak, Lorch.

Lekar, Arzt.
Lekarstvo, Arzneikunde.
Levec, Lendorf.
Lipnica, Leibnitz.
Lisca, Laibberg.
Loka, Laak.
Lož, Laas in Krain.
Lubno, Leoben, Laufen.
Luče, Leutsch.

M.

Makole, Marau.
Maribor, Marburg.
Medjomorje, die Insel in Kroa-
tien zwischen der Mur und
Drave.
Medvedovo selje, Bärenthal.
Mehovo, Maichau.
Mejna grosija, Markgrafschaft.
Merna, Meidegg.
Metlika, Mütling.
Miroslav, Friedrich.
Mizni naslov, Tischtitel.
Mokronog, Rassenfuß.
Monakovo, München.
Morava, March Fluß.
Moravče, Moräutsch.
Moravska, Mähren.
Mozirje, Praszberg.
Mučilnica, Folter.

N.

Naddvornik, Burggraf.
Nadporočnik, Oberlieutenant.
Naklo, Naklas bei Krainburg.
Napersje, Panzer.
Naskok, Anlauf, Sturm.

Nasladen, wollüstig.
Nasprotnija, Widerlage.
Nikopolje, Nikopolis.
Norik, Norikum.
Nova cerkev, Neufirchen.
Novigrad, Neuhaus.
Novikloštar, Neukloster.
Novomesto, Neustadt, Rudolfs-
werth.
Novotar, Neuerer.

O.

Obri, Avaren.
Oder, Bahre.
Odgojitel, Erziehler.
Oglej, Aquileja.
Ojstovec, Ojstrica, Osterwitz.
Oklep, Harnisch.
Okolica, Burgfried, Gemeinde.
Okop, Schanze.
Opek, opeka, Ziegel.
Ormož, Friedau.
Orožiše, Zeughaus.
Orožnica, Rüstammer.
Osek, Effect.
Oskerbnik, Pfleger.
Ostrožno, Forstwald bei Cilli.
Oštrogon, Gran.

P.

Paka, Paak.
Pazin, Mitterburg.
Petrovče, Pletrowitsch bei Sach-
senfeld.
Pilštajn, Peitenstein.
Pivarija, Bierbräuerei.

Planina, Montpreis.
Plava, Floss.
Plemenitaš, ein Adelsiger.
Pleterje, Pleterisch in Krain.
Pobotnica, Quittung.
Podjunska dolina, Jaunthal in
Kärnthén
Podlechnik, Lichtenegg.
Podčetertek, Wind. Landsberg.
Podsreda, Hörberg.
Pogred, Purgstall bei Franz.
Pohorje, Pachtbergebirg.
Polhogradec, Villischgraz.
Poljane, Pölland.
Poljava, Pöllau.
Poljčane, Pölttschach.
Polkovnik, Oberst.
Položnina, Niederlaggebühr.
Polzela, Heilenstein
Ponkva, Pönisk.
Poreč, Parenzo.
Poročnik, Lieutenant, Abgeord-
neter.
Postojna, Adelsberg.
Pozakoniti, Legitimiren.
Požun, Pressburg.
Prevolt, Pragwald.
Prešnik, Maierberg
Prežin, Pressing.
Prusko, Preußen.
Ptuj, Pettau.
Pustopolje, Dedenfeld.

R.

Rabel, Scharfrichter, Freimann.
Radeče, Raitschach.
Radgona, Radersburg.

Radoljca, Radmannsdorf.
Radvenska Vas, Radersdorf
bei Radersburg.
Raka, Arch.
Ravnitel, Director.
Redovnica, Nonne.
Reka, Maria Rief ob Pragwald,
Flume.
Ribenca, Reifnitz in Krain, Reif-
nitz in Steiermark.
Risnik, Reichenegg.
Ročica, Markt Riez.
Rogatec, Rohitsch.
Rov, Graben.
Ruda, Gut Rud in Steiermark,
Weifenegg in Kärnthén.
Rudarija, Bergwerk.
Rudnik, Rudenek bei Riez.
Runa, Stift Rein.
Ruše, Raft an der Drau.

S.

Sanek, Žovnek, Sanegg.
Sava, Save Fluß.
Savina, Sann Fluß.
Sbelovo, Herrschaft Planenstein.
Senj, Zengg.
Sevenca, Lichtenwald.
Sibinjanin, Hunyad.
Silezija, Schlessien.
Sladkagora, Süßenberg.
Slatina, Sauerbrun bei Rohitsch.
Slivenca, Schleinitz.
Slovengradec, Windischgraz.
Slovenska Bistrica, Windisch
Feistritz.
Smlednik, Flödnitz.

Smodnik, Schießpulver.
Sodec, Richter.
Solnigrad, Salzburg.
Sombotel, Steinamanger.
Soteski, Helfenberg.
Soteski grad, Helfenberg.
Sprevodni list, Geleitschein.
Stolni Belgrad, Stuhlweissen-
burg.
Stolnik, Trugseß.
Strahovo, Ströschau.
Struc, Strauß.
Studenice, Studenitz.
Svak, Schwager.
Svetovavnica, Rathhaus.
Sviben, Scharfenberg.

Š.

Šalek, Schallegg.
Šaleska dolina, Schallthal.
Šibenek, Sibenef.
Širje, Scheuern ob Steinbrüden.
Širski, der Scheuerer.
Škale, Skalis.
Škit, Schid.
Školla Vas, Bischofsdorf bei
Hochenegg.
Šmarje, St. Marein.
Šopron, Debenburg.
Šuštajn, Schönstein.

T.

Tajnik, Sekretär.
Teharje, Tüchern.
Tehtnina, Waggebühr.

Terbonje, Trofin.
Terbovle, Trifail.
Ternovle, Dürnbüchl.
Terziè, Neumarftl.
Tešin, Teschen.
Tinje, Tainach.
Tisa, Theiß Fluß.
Tolsti Verh, Feistenberg.
Točnik, Mundschenf.
Trebno, Treffen.
Trident, Trient.
Turjak, Auersberg.
Turjaški, Auersberger.

V.

Varh, Vormund, Vogt.
Vbožnica, Armeninstitut.
Velenje, Wölan.
Velikaš, Magnat.
Verbje, Felberndorf.
Verbovec, Altenburg ob Prasz-
berg.
Videm, Udine, Videm an der
Save.
Vine, Weinbüchl bei Neukirchen.
Vitanje, Weitenstein.
Vitrinja, Vistring.
Višnjagora, Weichselberg.
Višnja Vas, Weichseldorf.
Vogeröe, Rinkenbergr.
Vojnik, Hochenegg.
Vransko, Franz.
Vratislava, Breslau.
Vuzem, Ostern.
Vuzenica, Saldenhofen.

Z.

Zajckloštar, Seigkloster, Johan-
 nesthal.
 Zalog, Herrschaft Saloch.
 Zaverče, Sauritsch.
 Zidan most, Steinbrücken.
 Znojem, Znaim.

Ž.

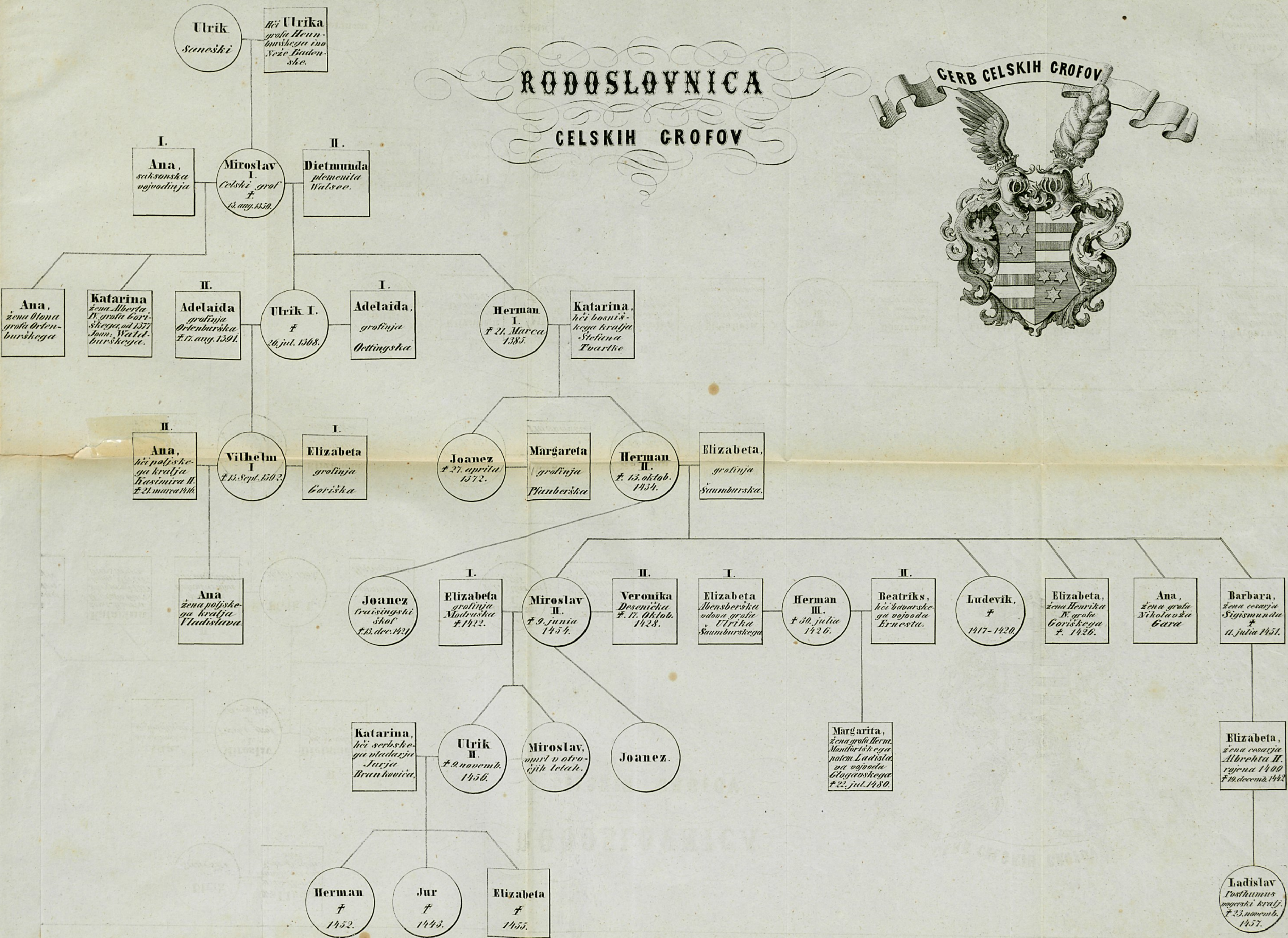
Žavec, Sachsenfeld.
 Žetale, Schilttern.
 Žiče, Seigdorf.
 Žreče, Naischach.
 Župnik, Pfarrer.
 Žusem, Süßenheim.

Poprava.

Na strani	6 v 12.	verstl	beri iz tih krajev	mesto iz tih krajih.
" "	6 v 13.	" "	zgodovina	mesto zgodovina.
" "	11 v 19.	" "	septembra	mesto september.
" "	19 v 5.	" "	IV mesto	V.
" "	152 v 12.	" "	1704 mesto	1804.
" "	187 v 12.	" "	1829	" 1824.
" "	256 v 15.	" "	ordiniran	mesto odin.

RODOSLOVNICA CELSKIH GROFOV

Oddelek za razisk. dejavnost

Rr

98 a

497.4 Celje

4200905659

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE